

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЧЖАН ЛІАН

УДК [378.014.6:796.011.3](510)

**ДИСЕРТАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТУ (НА
ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)**

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Чжан Ліан
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

DocuSigned by:
Liang zhang
710F88CA90C1486...
11/5/2023

DocuSigned by:
Чжан

Науковий керівник: Полякова Ганна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук,
доцент

*Дисертація є ідентичною іншим примірникам дисертації
Голова спеціалізованої вченої ради ДФ 64.055.____
д.пед.н., професор _____*

Харків – 2023

АНОТАЦІЯ

Чжан Ліан. Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» (галузь знань 01 Освіта/Педагогіка). – Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Харків, 2023.

Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету є актуальним завданням у сучасних умовах. Це пов'язано з низкою чинників, зокрема зростаючими вимогами до професійної підготовки фахівців з фізичного виховання. Сучасні вимоги до фахівців з фізичного виховання значно вищі, ніж раніше. Вони повинні мати глибокі теоретичні знання, практичні навички та вміння, а також бути здатними до творчого підходу щодо вирішення професійних завдань, постійно займатися самоосвітою, підвищувати свою кваліфікацію, що викликано швидкими темпами розвитку науки і техніки, необхідністю забезпечення конкурентоспроможності фахівців з фізичного виховання на ринку праці.

Важливим завданням управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання є забезпечення відповідності освітнього процесу вимогам сучасності. Це передбачає: впровадження сучасних освітніх технологій, які дозволять підвищити ефективність навчання; залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі фізичного виховання; створення належних умов для навчально-практичної діяльності здобувачів освіти.

Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету є складним і багатогранним завданням. Воно вимагає від усіх учасників освітнього процесу, зокрема від викладачів, студентів, адміністрації університету, чіткого розуміння його важливості та спільних зусиль для реалізації.

На прикладі Китайської Народної Республіки можна виділити наступні напрями вдосконалення управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання: розробка і впровадження єдиних стандартів якості підготовки фахівців з фізичного виховання; створення системи моніторингу та оцінювання якості освітнього процесу; підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання; залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі фізичного виховання з інших країн.

У дисертації вперше цілісно подано проблему щодо управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки). Доцільність дослідження зазначеної проблеми підсилюється необхідністю подолання суперечностей між: потребою в управлінні якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки), що сприяють його практичній реалізації в процесі навчання; доцільністю використання передових ідей китайських науковців щодо управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) та недостатньою обізнаністю українських дослідників з цими ідеями; практичною потребою у розробці моделі управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) та поетапною її реалізацією й недостатньою систематичністю у процесі їхньої професійної підготовки.

Об'єктом дослідження є підготовка бакалаврів з фізичного виховання в університетах Китайської Народної Республіки.

Предметом дослідження є модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та реалізації авторської методики управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі

Китайської Народної Республіки).

Для досягнення мети й вирішення поставлених завдань на різних етапах наукового дослідження було використано такі методи дослідження: теоретичні – методичний інструментарій заявленої у назві роботи проблематики ґрунтується на загальнонаукових методах пізнання (діалектичному, аналізі, синтезі, абстрагуванні, дедукції, індукції, аналітичному моделюванні тощо), що дозволяють максимально об'єктивно в інтегрованій формі подати результати дослідження; емпіричні – опитування, експеримент, експертний метод, системний аналіз.

У дисертації *вперше* теоретично обґрунтовано модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки), яка містить розроблену авторську методіку; *уточнено* суть понять «управління освітнім процесом в Китайській Народній Республіці» (процес планування, організації, мотивації, контролю та координації ресурсів, необхідних для забезпечення ефективної та якісної освіти, який включає в себе діяльність різних учасників освітнього процесу, таких як уряд, освітні установи, викладачі та здобувачі освіти), «якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Китайській Народній Республіці» (комплексна характеристика освітньої діяльності та підготовки студента, що виражає ступінь їх відповідності державним освітнім стандартам, державним вимогам та потребам фізичної чи юридичної особи, на користь якої здійснюється освітня діяльність, зокрема ступінь досягнення запланованих результатів освітньої програми) та психолого-педагогічні особливості управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки); *уточнено* критерії: особистісний (професійні та педагогічні особистісні якості), когнітивний (професійні та педагогічні знання; професійно-педагогічні вміння) та рефлексійно-результативний, показники і рівні (високий, середній, низький) управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету.

Подальшого розвитку набули положення щодо оновлення форм, методів і засобів управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Практична значущість результатів дослідження визначається тим, що експериментальна перевірка науково обґрунтованої та розробленої моделі управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) дозволяє рекомендувати її до впровадження в освітній процес закладів вищої освіти України для підвищення якості професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання. В освітній процес підготовки майбутніх бакалаврів з фізичного виховання впроваджено методичні рекомендації розробленої авторської методики оцінки ефективності перевірки якості освітніх програм на таких етапах: розробка системи показників оцінки ефекту від перевірки освітніх програм на основі даних управлінського обліку та обліку контингенту закладу вищої освіти, а також акредитації університету за новими стандартами; розробка та обґрунтування нормативних значень для кожного показника; проведення консолідуючої рейтингової оцінки ефекту від якісної перевірки освітніх програм із виділенням 3 рейтингових груп; калькулювання витрат на перевірки освітніх програм з подальшою їх якісною оцінкою (на основі співвідношення з плановим фінансуванням за чинною програмою розвитку університету, виходячи з 3 типів співвідношень: нормальні, низькі, високі); розрахунок та інтерпретація показника ефективності перевірки освітніх програм.

Теоретичними положеннями та практичними напрацюваннями можуть послуговуватися: викладачі під час проведення аудиторних і позааудиторних занять, при розробці навчальних програм, створенні навчальних посібників із фахових дисциплін; студенти в процесі підготовки до лекційно-семінарських занять, написанні курсових і магістерських робіт. Матеріали дослідження доцільно використовувати в процесі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення й результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу.

Основні положення, висновки й результати доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Perspectives of world science and education» (Osaka, Japan, January 29-31, 2020), «Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі» (м. Харків, 11-12 травня 2022 року), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (м. Харків, 20-21 травня 2022 року), «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (м. Київ, 22-23 листопада 2023 року).

Ключові слова: освітній процес, освітнє середовище, управління, підготовка, університет, Китайська Народна Республіка, бакалаври з фізичного виховання.

ABSTRACT

Zhang Liang. Management of the Quality of Training of Bachelors In Physical Education In University Educational Environment (on the example of the People's Republic of China). Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy with a specialty 011 Educational, pedagogical sciences. Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, 2023.

Management of the quality of training of bachelors in physical education in the educational environment of the university is an urgent task in modern conditions. This is due to a number of factors, in particular: growing requirements for the professional training of physical education specialists. Modern requirements for physical education specialists are much higher than before. They must have deep theoretical knowledge, practical skills and abilities, as well as be capable of a creative approach to solving professional tasks; the rapid pace of development of science and technology, which

require physical education specialists to constantly self-educate and improve their qualifications; the need to ensure the competitiveness of physical education specialists on the labor market.

An important task of managing the quality of training of bachelors in physical education is ensuring the compliance of the educational process with modern requirements. This involves: the introduction of modern educational technologies that allow to increase the effectiveness of education; involvement of leading specialists in the field of physical education in the educational process; creation of appropriate conditions for educational and practical activities of education seekers.

Management of the quality of training of bachelors in physical education in the educational environment of the university is a complex and multifaceted task. It requires a clear understanding of its importance and joint efforts for its implementation from all participants in the educational process, including teachers, students, and university administration.

On the example of the People's Republic of China, the following directions for improving the quality management of physical education bachelor training can be identified: development and implementation of uniform quality standards for training physical education specialists; creation of a system for monitoring and evaluating the quality of the educational process; professional development of physical education teachers; involvement of leading specialists in the field of physical education from other countries in the educational process.

In the dissertation, for the first time, the problem of managing the quality of training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China) is presented holistically. The expediency of the study of the mentioned problem is strengthened by the need to overcome the contradictions between: the need to manage the quality of training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China), which contribute to its practical implementation in the learning process; the expediency of using the advanced ideas of Chinese scientists regarding the management of the quality of training of bachelors in

physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China) and the insufficient awareness of Ukrainian researchers with these ideas; the practical need to develop a quality management model for training bachelors in physical education in the educational environment of a university (on the example of the People's Republic of China) and its step-by-step implementation and insufficient systematicity in the process of their professional training. m The object of the study is the training of bachelors in physical education in the universities of the People's Republic of China. The subject of the study is the model of quality management of the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China). The purpose of the research is the theoretical justification, development and implementation of the author's method of quality management of the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China).

The following research methods were used to achieve the goal and solve the set tasks at different stages of the scientific research: theoretical - the methodological toolkit of the problems stated in the title of the work is based on general scientific methods of cognition (dialectical, analysis, synthesis, abstraction, deduction, induction, analytical modeling, etc.), which allow to present the research results as objectively as possible in an integrated form; empirical - survey, experiment, expert method, system analysis.

In the dissertation, for the first time, the quality management model for the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China) is theoretically substantiated, which contains the developed author's methodology; clarified the essence of the concept of "management of the educational process in the People's Republic of China" (the process of planning, organization, motivation, control and coordination of resources necessary to ensure effective and high-quality education, which includes the activities of various participants in the educational process, such as the government, educational institutions, teachers and students of education), "the

quality of training of bachelors in physical education in the People's Republic of China" (comprehensive characteristics of educational activities and student training, which expresses the degree of their compliance with state educational standards, state requirements and the needs of the physical or legal entity for whose benefit the educational activities, including the degree of achievement of the planned results of the educational program) and psychological and pedagogical features of the quality management of the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China); the criteria were clarified: personal (professional and pedagogical personal qualities), cognitive (professional and pedagogical knowledge; professional and pedagogical skills) and reflective-resultative, indicators and levels (high, medium, low) of quality management of the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university .

Provisions on updating the forms, methods and means of quality management of the training of bachelors in physical education in the educational environment of the university (on the example of the People's Republic of China) were further developed.

The practical significance of the research results is determined by the fact that the experimental verification of a scientifically based and developed quality management model for the training of bachelors in physical education in the educational environment of a university (on the example of the People's Republic of China) allows recommending it for implementation in the educational process of higher education institutions of Ukraine to improve the quality of professional training future bachelors in physical education. In the educational process of training future bachelors in physical education, the methodological recommendations of the developed author's methodology for evaluating the effectiveness of quality control of educational programs are implemented at the following stages: development of a system of indicators for evaluating the effect of checking educational programs based on the data of management accounting and accounting of the contingent of the higher education institution, as well as university accreditation according to new standards; development and justification of normative values for each indicator; conducting a consolidating

rating assessment of the effect of the quality check of educational programs with the selection of 3 rating groups; calculation of costs for checking educational programs followed by their quality assessment (based on the ratio with planned funding under the current university development program based on 3 types of ratios: normal; low; high); calculation and interpretation of the indicator of the effectiveness of the verification of educational programs.

Theoretical provisions and practical studies can be used by: teachers during classroom and extracurricular classes, when developing educational programs, creating training manuals for professional disciplines; students in the process of preparing for lecture and seminar classes, writing course and master's theses. Research materials should be used in the process of improving the qualifications of teaching staff.

Approbation of research results. The main provisions and results of the research were discussed at the meetings of the department of pedagogy, foreign philology and translation.

The main provisions, conclusions and results were reported at International scientific and practical conferences, in particular: "Perspectives of world science and education" (Osaka, Japan, January 29-31, 2020), "Innovative pedagogical technologies in a digital school" (Kharkiv, 11- May 12, 2022), "Psychological and pedagogical problems of higher and secondary education in the conditions of modern challenges: theory and practice" (Kharkiv, May 20-21, 2022), "The world of didactics: didactics in the modern world" (Kyiv, 22 - November 23, 2023).

Key words: educational process, educational environment, management, training, university, People's Republic of China, bachelors in physical education.

**Публікації, що відтворюють наукові результати дисертацій:
Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових
фахових видань України:**

1. Чжан Ліан. Система контролю та оцінювання навчальних курсів із підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання в університетах Китаю. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 22. Т. 3. С. 128-133.

URL: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-3.27>

<https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-3.27>

http://innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_3/29.pdf

2. Чжан Ліан. Управління якістю фізичного виховання в Китаї. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 56. Т. 2. С. 176-181.

URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-2-27>

<https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-2-27>.

3. Полякова Г., Чжан Ліан. Моделювання управління якістю підготовки здобувачів з фізичного виховання в умовах закладу вищої освіти (на прикладі КНР). *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія: Педагогіка*. 2023. Вип. 15 (29). Особистий внесок здобувача: надано визначення поняття «управління якістю підготовки здобувачів з фізичного виховання»: розкрито зміст і структура національних стандартних показників щодо якості фізичного виховання в Китаї, представлено модель управління якістю підготовки здобувачів з фізичного виховання в умовах закладу вищої освіти (на прикладі КНР).

URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-15\(29\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0255-15(29)-10)

<https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/573>

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

4. Zhang Liang. Teaching quality management of physical education specialty in China and Ukraine. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. IJERE, 2023. Vol. 12. № 2. P. 1051-1058.

URL: <https://doi.org/10.11591/ijere.v12i2.24090>

<http://doi.org/10.11591/ijere.v12i2.24090> (Scopus)

5. Чжан Ліан. Порівняльна характеристика моделей якісного управління фізичним вихованням в Україні та Китаї. *Knowledge, Education, Law, Management*. KELM, 2022. № 6 (50) С. 33-38.

URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.6.6>

<https://doi.org/10.51647/kelm.2022.6.6/>

6. Zhang Liang. Quality management technology for the training of bachelors in physical education in the conditions of the educational environment of the university (on the example of the PRC). *Scientific journal of polonia university*. Pnap, 2022. № 6 (50). С. 116-121.

URL: <https://doi.org/10.23856/5515>

<https://doi.org/10.23856/5515>.

7. Zhang Liang. Науково-методичні підходи до управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти. *Knowledge, Education, Law, Management*. KELM, 2023. № 3 (55). С. 33-37.

URL: <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.3.5>

<https://doi.org/10.51647/kelm.2023.3.5>

Публікації за матеріалами конференцій:

8. 张亮.川南龙舟文化研究[J].*体育科技*. 2021. № 42(02). Р. 72–73.

DOI:10.14038/j.cnki.tykj.2021.02.032.

9. Ліан Чжан. Управління якістю професійної підготовки фахівців з фізичного виховання на адаптивних засадах. *Адаптивні процеси в освіті: збірник матеріалів (тез доповідей) 1-го Міжнародного наукового форуму / за заг. ред. Г. Єльнікової, М. Ростюки; ред. кол.: Л. Ануфрієва, Л. Бачієва, З. Рябова*. Київ-Харків, 2022. Вип. 1(4). С. 238-240.

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/730339/1/Zbirnyk%20Forum%20I-AAE-2022.pdf>

Опубліковані праці,

які додатково відображають наукові результати дисертації:

10. 张亮.体育专业手机无纸化在线考核体系的构建研究[J].*体育科技*. 2020. № 41 (02). Р. 136-137.

DOI:10.14038/j.cnki.tykj.2020.02.057.

11. 张亮.四川省老年体育休闲康养产业格局发展研究[J].内江师范学院学报. 2019. № 34 (08). P. 112-116.

DOI:10.13603/j.cnki.51-1621/z.2019.08.019.

12. 张亮.以茶文化为例探究川南龙舟文化的传承与保护[J].福建茶叶. 2018. № 40 (08). P. 437.

ЗМІСТ

ВСТУП	16
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УНІВЕРСИТЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)	23
1.1. Якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання: поняття, структура	23
1.2. Особливості підготовки бакалаврів з фізичного виховання в університетах КНР та України	66
1.3. Структурний аналіз освітнього середовища підготовки бакалаврів з фізичного виховання у закладі вищої освіти	79
Висновки до розділу 1	100
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)	103
2.1. Науково-методичні підходи до управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти	103
2.2. Моделювання системи управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університету (на прикладі КНР)	119
2.3. Обґрунтування моделі управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університету (на прикладі КНР)	135

	15
Висновки до розділу 2	150
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МОДЕЛІ УПРАВЛІНЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА УКРАЇНИ)	
	155
3.1. Етапи організації та проведення педагогічного експерименту	155
3.2. Аналіз і оцінка результатів педагогічного експерименту	163
3.3. Методичні рекомендації із впровадження авторської методики управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університетів КНР та України	178
Висновки до розділу 3	198
ВИСНОВКИ	200
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	204
ДОДАТКИ	244

ВСТУП

Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету є актуальним завданням у сучасних умовах. Це пов'язано з низкою чинників, зокрема зростаючими вимогами до професійної підготовки фахівців з фізичного виховання. Сучасні вимоги до фахівців з фізичного виховання значно вищі, аніж раніше. Вони повинні мати глибокі теоретичні знання, практичні навички та вміння, а також бути здатними до творчого підходу до вирішення професійних завдань, швидкого реагування на розвиток науки і техніки, які вимагають від фахівців з фізичного виховання постійної самоосвіти та підвищення кваліфікації. Це також пов'язано з необхідністю забезпечення конкурентоспроможності фахівців з фізичного виховання на ринку праці.

Важливим завданням управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання є забезпечення відповідності освітнього процесу вимогам сучасності. Це передбачає: впровадження сучасних освітніх технологій, які дозволяють підвищити ефективність навчання; залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі фізичного виховання; створення належних умов для навчально-практичної діяльності здобувачів освіти.

Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету є складним завданням, реалізація якого вимагає від усіх учасників освітнього процесу, зокрема від викладачів, студентів, адміністрації університету, чіткого розуміння його важливості та спільних зусиль для його реалізації.

На прикладі Китайської Народної Республіки можна виділити наступні напрями вдосконалення управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання: розробка і впровадження єдиних стандартів якості підготовки фахівців з фізичного виховання; створення системи моніторингу та оцінювання якості освітнього процесу; підвищення кваліфікації викладачів фізичного

виховання; залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі фізичного виховання з інших країн.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити ефективність управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Китайській Народній Республіці та забезпечити високу якість підготовки фахівців, які відповідають сучасним вимогам [13, с. 43-45], відповідно до яких освіта поділяється на базову, професійну й академічну.

Дослідження ґрунтується на найбільш важливих нормативно-правових актах, що регулюють підготовку бакалаврів фізичного виховання як у КНР: Закон Китайської Народної Республіки «Про обов'язкову освіту» (1986), Закон Китайської Народної Республіки «Про освіту» (1995); Закон Китайської Народної Республіки «Про вищу освіту» (1998), Положення про вищі навчальні заклади Китайської Народної Республіки (2021), Положення про організацію і проведення освітнього процесу у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки (2021), Національна освітня програма для бакалаврів фізичного виховання (2022), Кваліфікаційні вимоги до бакалаврів фізичного виховання (2022), Методичні рекомендації щодо організації та проведення освітнього процесу з фізичного виховання в коледжах і університетах (2021), так і в Україні: Закон України «Про освіту» (2017), Закон України «Про вищу освіту» (2014), наказ МОН України «Деякі питання організації набору та навчання», Концепція розвитку освіти України на період до 2015-2025 рр. (2015), Національна рамка кваліфікацій (2011), Стандарти вищої освіти для освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» та «магістр» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 016 «Фізична культура» (2022) тощо. Аналіз цих законів, підзаконних нормативно-правових актів та програм є основою для проведення комплексного дослідження обраної теми.

Аналіз наукового доробку з вищезазначеного дослідження засвідчив, що питання управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету належать до актуальних проблем сучасних наукових розвідок китайських та українських вчених у таких аспектах:

- концептуальні основи управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання (Лінь Сілін, Чжан Цзін, Чень Сюань, Г. Полякова, М. Дідик, О. Шкільнюк та ін.);
- фактори, що впливають на якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання (Ван Чжанцзянь, Ван Цзюнь, Цзін Чжень, Ван Цзянь, І. Алексеєнко, Н. Алексеєнко, В. Волкова, Г. Мартинюкін.);
- методи та інструменти оцінки якості підготовки здобувачів освіти (Лі Цзяньлінь, Чжан Юсінь, Хун Лію, О. Барні, Н. Бібик, Л. Кабан, Т. Канівець, О. Локшина, Н. Морзе, Н. Софій, О. Щербак та ін.).

Необхідність дослідження й вирішення зазначеної проблеми, її актуальність і доцільність зумовлені також наявними *суперечностями* між:

- потребою в управлінні якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) та його практичною реалізацією в процесі навчання;
- доцільністю використання передових ідей китайських науковців щодо управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) та недостатньою обізнаністю українських дослідників з цими ідеями;
- практичною потребою у розробці моделі управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки) та поетапної її реалізації й недостатньою систематичністю у процесі їхньої професійної підготовки.

Таким чином, актуальність, педагогічна значущість досліджуваної проблеми та відсутність системних праць у науковій літературі різних рівнів стали підставою для вибору теми дисертаційного дослідження – **«Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки)»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за темою № 40/2017-2018 «Формування системи внутрішнього забезпечення якості освіти у вищому навчальному закладі» (номер державної реєстрації 0117U000425).

Тему дослідження затверджено вченою радою Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 2 від 21 жовтня 2019 року).

Об'єкт дослідження – підготовка бакалаврів з фізичного виховання в університетах КНР.

Предмет дослідження – модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та реалізації авторської методики управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Відповідно до мети дослідження було визначено такі завдання:

1. З'ясувати суть понять «управління освітнім процесом у КНР», «якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання в КНР» та психолого-педагогічні особливості управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

2. Теоретично обґрунтувати та розробити модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

3. Уточнити критерії, показники і рівні управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

4. Експериментально перевірити розроблену авторську методику

управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Для досягнення мети й вирішення поставлених завдань на різних етапах наукового дослідження було використано такі методи дослідження:

теоретичні – методичний інструментарій заявленої у назві роботи проблематики ґрунтується на загальнонаукових методах пізнання (діалектичному, аналізі, синтезі, абстрагуванні, дедукції, індукції, аналітичному моделюванні та ін.), що дозволяють максимально об'єктивно в інтегрованій формі подати результати дослідження;

емпіричні – опитування, експеримент, експертний метод, системний аналіз.

математичні та статистичні – економіко-статистичні методи, аналітико-розрахунковий метод, графоаналітичний метод.

Наукова новизна та теоретичне значення результатів дослідження полягають у наступному:

вперше теоретично обґрунтовано модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі КНР), яка містить розроблену авторську методику; *уточнено* суть понять «управління освітнім процесом у КНР» (процес планування, організації, мотивації, контролю та координації ресурсів, необхідних для забезпечення ефективної та якісної освіти, який включає в себе діяльність різних учасників освітнього процесу, таких як уряд, освітні установи, викладачі та здобувачі освіти), «якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання в КНР» (комплексна характеристика освітньої діяльності та підготовки студента, що виражає ступінь їх відповідності державним освітнім стандартам, державним вимогам та потребам фізичної чи юридичної особи, на користь якої здійснюється освітня діяльність, зокрема ступінь досягнення запланованих результатів освітньої програми) та психолого-педагогічні особливості управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки); *уточнено* критерії:

особистісний (професійні та педагогічні особистісні якості), когнітивний (професійні та педагогічні знання, професійно-педагогічні вміння) та рефлексійно-результативний, показники і рівні (високий, середній, низький) управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету.

Подальшого розвитку набули положення щодо оновлення форм, методів і засобів управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

Практична цінність розробок підтверджується їх впровадженням в освітній процес закладів вищої освіти, зокрема в освітній процес: ХНЕУ імені Семена Кузнеця – модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі КНР) під час викладання навчальної дисципліни «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця» (довідка №23/86-02-39 від 10.07.2023 р.); Педагогічного коледжу Нейцзян (провінція Сичуань) (довідка від 16 червня 2023 року) та Нейцзянського професійно технічного коледжу (провінція Сичуань) – модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі КНР) (довідка 16 червня 2023 року).

Практична значущість результатів дослідження визначається тим, що впроваджено методичні рекомендації розробленої авторської методики оцінки ефективності перевірки якості освітніх програм на таких етапах: розробка системи показників оцінки ефекту; розробка та обґрунтування нормативних значень для кожного показника; проведення консолідуючої рейтингової оцінки ефекту від якісної перевірки освітніх програм із виділенням 3-х рейтингових груп; калькулювання витрат на перевірки освітніх програм з подальшою їх якісною оцінкою; розрахунок та інтерпретація показника ефективності перевірки освітніх програм.

Теоретичними положеннями та практичними напрацюваннями *можуть* *послугуватися*: викладачі під час проведення аудиторних і позааудиторних занять,

при розробці навчальних програм, створенні навчальних посібників із фахових дисциплін; студенти в процесі підготовки до лекційно-семінарських занять, при написанні курсових і магістерських робіт. Матеріали дослідження *доцільно використовувати* в під час підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Апробація результатів дослідження.

Основні положення й результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу. Також вони доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «*Perspectives of world science and education*» (Osaka, Japan, January 29-31, 2020), «Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі» (м. Харків, 11-12 травня 2022 року), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (м. Харків, 20-21 травня 2022 року), «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (м. Київ, 22-23 листопада 2023 року).

Публікації. За темою дисертації здійснено 12 публікацій (11 одноосібних), із них: 3 статті – у вітчизняних фахових наукових виданнях, 4 статті – у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва і розвитку та Європейського Союзу (Республіка Польща), зокрема одна стаття опублікована в журналі, матеріали якого індексуються в наукометричній базі Scopus, 5 тез доповідей та матеріалів наукових конференцій.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг становить 264 сторінки (11 авт. арк.). Дисертація містить 29 таблиць, з яких 3 займають 4 повних сторінки, 15 рисунків (1 рисунок займає 1 повну сторінку), 5 додатків на 21 сторінці. Список використаних джерел містить 433 найменування на 40 сторінках, із них – 322 іноземною мовою. Обсяг основного тексту дисертації – 186 сторінок (7,75 авт. арк.).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

1.1. Якість підготовки до бакалаврату з фізичного виховання: поняття, структура, стандарт

Сучасна вища освіта в Китаї, включаючи бакалаврат, в основному походить від європейської середньовічної університетської освіти. Китайські вчені вважають, що «Пекінський університет», представлений сучасними закладами вищої освіти Китаю, зародився на Заході [1, с. 187]. Бакалаврат і переддипломна освіта – це переклад англійських термінів «undergraduate» і «undergraduate education», які науковці трактують таким чином: «бакалаврат» – це студенти бакалаврату, тобто «студенти, які ще не отримали ступінь бакалавра або першого ступеня в своїй галузі навчання», а «бакалаврська освіта» – це «освіта для студентів коледжу, які ще не отримали диплом» [2, с. 16-17]. Термін «бакалаврат» в Китаї вперше був помічений у «Наказі про університет», виданому міністерством освіти Китайської Республіки в 1912 році: «Студенти коледжу закінчують період навчання, здають тест, нагороджуються дипломом про закінчення навчання і підвищуються до бакалаврату» [3, с. 4]. З точки зору бакалаврату, його «академічний характер» підкреслює «академічну основу». Хоча академічний характер бакалаврської освіти ставиться під сумнів у сучасній все більш популярній вищій освіті, вона принципово не похитнула академічний характер бакалаврату [12, с. 28].

Однією з основних функцій вищих навчальних закладів є виховання особистостей, які повинні відповідати потребам держави і суспільства, а навчальний план виступає основним способом їх виховання. У ті чи інші

історичні періоди попит на таланти в державі і суспільстві різний. У перші ж дні існування Китайської Народної Республіки з метою задоволення потреб господарського будівництва здійснювалась планова підготовка фахівців, що базувалась на моделі виховання талантів; було запроваджено спеціальності в університетах, сформовано єдиний національний професійний каталог, єдиний навчальний план, навчальну програму, навчальні матеріали [14, с. 12]. З розвитком суспільства і зміною попиту на фахівців у Китаї бакалаврська освіта розвивалась у формі курсів бакалаврату, заснованих на професійній освіті з використанням досвіду різних країн. Вона пройшла наступні стадії: коригування і збагачення бакалаврських курсів на основі професійної освіти; реформування і розвитку бакалаврських курсів на основі професійної освіти; різнобічного розвитку. В процесі еволюції поступово сформувалась сучасна модель курсів бакалаврату в китайському закладі вищої освіти, яка продовжує розвиватися в різних напрямках.

Відповідно до змін в економічній системі і потреб соціального розвитку бакалаврська освіта в Китаї зазнала безліч важливих змін. Спільна діяльність вищих навчальних закладів, особливо злиття коледжів та університетів, а також швидка трансформація вищої освіти Китаю з елітної в масову стали двома важливими віхами в історії її розвитку. Реформа системи вищої освіти Китаю стала важливим кроком у напрямку адаптації до соціалістичної ринкової економічної системи, сприяла підвищенню рівня її розвитку. Водночас вона висунула безліч нагальних проблем, що підлягають вирішенню з метою поліпшення управління коледжами та університетами. Розвиток вищої освіти – це взаємозалежний і скоординований процес, що складається з чотирьох елементів: масштабу, якості, структури та ефективності. Цей процес повинен характеризуватись не лише кількісними показниками, а й підвищенням якості, тобто розвиток вищої освіти є якісним та кількісним зростанням. У процесі різкого розширення масштабів вищої освіти зріс тиск на коледжі та університети, питання якості стало предметом небувалої уваги, а специфічне середовище висвітлювало протиріччя між кількістю та якістю вищої освіти.

За вищезазначених обставин китайський уряд звертає велику увагу на підвищення якості вищої освіти. У цьому контексті Міністерство освіти КНР видало два важливих документи: «Кілька думок щодо посилення викладання на бакалавраті в коледжах та університетах та підвищення якості викладання» (2001 р.) [149]; «Кілька думок щодо подальшого зміцнення викладання на бакалавраті в коледжах та університетах» (2004 р.) [168]. У 2003 році Міністерство освіти реалізувало «Проект реформування якості викладання в коледжах і університетах», що дало змогу суттєво підвищити якість викладацької роботи в коледжах та університетах. У прийнятій на Четвертій сесії Десятого всенародного з'їзду 14 березня 2006 року «Одинадцятій п'ятирічці національного економічного і соціального розвитку Китайської Народної Республіки» чітко висувуються основні завдання освітньої роботи Китаю на 2006-2010 рр. Їх можна охарактеризувати такими словами: «якісна освіта, популяризація, розвиток і вдосконалення». Тобто необхідно всебічно впроваджувати якісну освіту, популяризувати і закріплювати обов'язкову освіту, енергійно розвивати професійно-технічну освіту, підвищувати якість вищої освіти. Таким чином, і вище керівництво, і органи освіти КНР звертають велику увагу на проблему якості вищої освіти, вирішення якої вважають першочерговим завданням.

Освітнє середовище впливає на якість освіти. Обставини можуть формувати людей, але вони також можуть їх змінювати. Навколишнє середовище впливає на розвиток людей, рівень інтелекту, емоційне ставлення, спосіб мислення, поведінку тощо, і навчальне середовище у цьому контексті не є винятком. Саме в ньому здійснюється навчальна діяльність студентів. На перший погляд, воно відносно статичне, перебуває на периферії навчальної діяльності, але фактично впливає на ефект навчання студентів. Хоча цей вплив на педагогічну діяльність непомітний, його не можна ігнорувати. Педагогічне середовище впливає і на рівень мотивації студентів, що виступає внутрішньою рушійною силою їх навчання. Мотивація виражається через потреби, бажання або інтереси студентів до навчання. Вона має функції спрямування, концентрації

уваги та підвищення життєвих сил. Мотивація людини – це складний психологічний склад, який підпорядкований різноманітним умовам і впливам, тобто за конкретних умов на навчальну мотивацію студентів впливають різні чинники в педагогічному середовищі, а це має свій прояв у поведінці студентів у класі та їх успішності у навчанні. Тому в роботі з фізичного виховання має бути сформоване таке педагогічне середовище, яке здатне сприяти навчальній діяльності студентів, щоб навчальне середовище могло краще обслуговувати навчальну діяльність студентів.

Будучи бакалаврською, спеціальність з фізичного виховання в звичайних коледжах і університетах, що готують викладачів фізкультури, є важливою частиною вищої педагогічної освіти Китаю. В комплексному виклику реформи навчальної програми базової освіти фізичне виховання коледжів і університетів у процесі популяризації також стикається з проблемами, викликаними розширенням набору. За ці роки звичайні коледжі та університети Китаю досягли значних успіхів у фізичному вихованні; бакалаврські спеціальності сформували певний масштаб системи підготовки талантів з фізичного виховання [401]. Станом на 2005 рік у Китаї є 248 звичайних коледжів та університетів із спеціальностей фізичного виховання, у тому числі 16 спортивних коледжів, 103 нормальних університетів (коледжів) та 129 комплексних університетів (коледжів). Спеціальності з фізичного виховання цих закладів зробили великий внесок у національну підготовку талантів з фізичного виховання для розвитку спортивної науки і техніки та сприяння розвитку фізичного виховання. Звичайно, з моменту розширення набору в 1999 році на спеціальність «фізична культура» збільшено набір, і все більше студентів мають можливість і надію отримати вищу освіту [402]. Водночас з розвитком вищої освіти в умовах нової ситуації і реформуванням та розробкою нових курсів базової освіти, розвиток фізкультурної роботи стикається, з одного боку, з протиріччям масштабів і ефективності, з іншого – з розривом між побудовою колективу викладачів фізичної культури та низькою якістю підготовки студентів, дефіцитом інфраструктури, повільним оновленням місць і обладнання, вузькою адаптацією

системи навчальних програм, застарілими навчальними матеріалами, недосконалою системою оцінювання. Важке становище випускників в останні роки певною мірою стримувало розвиток фізичного виховання в коледжах й університетах і викликало увагу людей. У нову епоху в Китаї було розроблено стратегію розвитку фахової освіти і спорту. 15 грудня 2000 року введено в дію «План реформування та розвитку спорту на 2001-2010 рр.». У ньому, зокрема, зазначається, що у зв'язку зі стрімким розвитком науки і техніки та підвищенням рівня спортивних технологій ступінь залучення науки і техніки до сфери спорту підвищується, а покладання на науку й освіту завдання щодо оздоровлення організму має стати консенсусом спортивного співтовариства. З цією метою потрібно будувати спортивні академії й бази, які поєднують викладання, наукові дослідження та підготовку, формувати своєрідний кодекс ідеалів, етики, культури, дисципліни та володіння спортом. 25 грудня 2002 року почав реалізовуватись «План розвитку спортивної науки і техніки на 2001-2010 роки». Спортивні коледжі та університети повинні формувати відповідну політику, повною мірою пропагувати переваги інтенсивних знань і талантів на основі побудови трикомпонентної бази освіти, підготовки та наукових досліджень, використовувати потенціал для підвищення рівня дисциплін і застосування фундаментальних досліджень у ключових областях, а також відігравати значнішу роль у підвищенні якості фізичного здоров'я всього народу загалом і рівня спортивних технологій зокрема. Реалізація стратегії омолодження спорту через науку й освіту та прискорення прогресу спортивної науки і техніки є наразі важливим завданням у розвитку спорту. Як важливий аспект спорту, фахова освіта спеціалістів з фізичної підготовки, яка здійснюється в звичайних коледжах та університетах, неминуче матиме нові місії та нові виклики в майбутньому.

Талант став ключовим фактором прискорення розвитку країни і регіону, а людські ресурси стали найважливішими стратегічними ресурсами й осередком всеосяжної національної конкуренції сил. Той, хто має талант, має й конкурентоспроможність. В умовах постійного вдосконалення соціалістичної ринкової економічної системи, інтеграції науково-технічного розвитку,

бурхливого розвитку знань та інформаційних технологій висуваються нові вимоги до культивування талантів. Тому на освіту, особливо вищу, обов'язково буде сильний вплив у поєднанні зі стрімким розвитком процесу її популяризації та реформуванням і розробкою нового комплексу навчальних програм базової освіти. Існування внутрішніх і зовнішніх факторів спричинило появу більш високих вимог до вищої освіти, особливо до вищої педагогічної освіти, в нову епоху. Це і можливість, і виклик, тому дотримання історичної тенденції, поглиблення реформи вищої освіти, підвищення якості викладання у системі вищої освіти, виховання талантів, корисних для адаптації до нової ери, стали головним пріоритетом її розвитку та реформування. Діючі реалії спонукають нас досліджувати концепцію талантів, розвивати вищу освіту Китаю та сприяти розвитку цих талантів у новому столітті. Як відповідати тенденції прогресу часу в новий історичний період епохи популяризації? Як вирішити суперечності між розширенням масштабу і поліпшенням якості? Як підвищити якість викладання, щоб культивовані таланти мали перевагу в умовах жорсткої ринкової конкуренції? Як відобразити статус і роль фізичного виховання в коледжах і ЗВО в процесі соціалістичної модернізації в реальності? Ці проблеми стали основними проблемами при розробці і реформуванні концепції фізичного виховання в звичайних коледжах і ЗВО в нову епоху. Спеціальність з фізичного виховання, яку можна отримати у цих коледжах та університетах, є своєрідною коліскою виховання фізкультурних талантів, а підготовка талантів – динамічна системна інженерія.

Часи змінюються, суспільство розвивається, історія рухається вперед, тому й вирощування талантів має продовжуватися і вдосконалюватися. Викладання відіграє важливу і активну роль у процесі навчання талантів. Навчання – це комплексна діяльність, на яку впливає безліч факторів і яка характеризується параметричністю. Можна сказати, що якість викладання – це сума багатфакторних впливів. Тільки провівши точний і ретельний аналіз взаємозв'язку між цими факторами і якістю викладання, можна ефективно контролювати їх дію, посилювати управління викладанням, підвищувати його

якість. Навчальний процес з фізичного виховання поєднує в собі діяльність викладача і навчання студентів. На його якість впливають не тільки такі мікрофактори, як викладачі, студенти, зміст навчання, засоби навчання, методи навчання, обладнання місця проведення, методи управління якістю викладання, але й такі макрофактори, як національні економічні умови, орієнтація політики, соціальне середовище. Вони на різних рівнях мають прямий або опосередкований вплив на якість викладання в коледжах і університетах. З безперервним просуванням процесу популяризації вищої освіти фокус уваги людей змістився з числа зростання на підвищення якості, а забезпечення якості викладання з фізичного виховання спеціальностей бакалаврату стало одним з актуальних питань, які хвилюють людей. Тому в епоху популяризації вищої освіти, починаючи від законів розвитку бакалаврату спеціальності фізичного виховання в звичайних коледжах і університетах до адаптації до епохи знань та інформації і реформи навчальних програм базової освіти, слід запозичити передовий досвід забезпечення якості викладання в коледжах і університетах в період популяризації вищої освіти в розвинених країнах світу. Щоб забезпечити гарантію підвищення якості викладання, необхідно (від мікрорівня до глибокого розуміння умов ведення школи, статусу студентів, педагогічного колективу, режиму підготовки талантів, навчальних завдань і специфікацій, навчального плану, обладнання місця проведення, культури студмістечка та інших аспектів процесу підготовки бакалаврських фахівців з фізичного виховання) з'ясувати основні чинники, що впливають на якість викладання фізичної культури на даному етапі, шляхом дослідження цих основних факторів, а також проаналізувати основні проблеми, які необхідно терміново вирішити, і на цій основі, висунути основні ідеї щодо розвитку забезпечення якості викладання для бакалаврських спеціальностей з фізичного виховання, побудувати систему моніторингу якості викладання, забезпечити якість викладання та підготовку кадрів. Це має велике теоретичне і практичне значення для забезпечення якості викладання бакалаврських спеціальностей з фізичного виховання в звичайних

коледжах й університетах на даному етапі, а також забезпечення сталого розвитку бакалаврських спеціальностей з фізичного виховання.

На основі проведеного аналізу наукової літератури відзначимо, що управління якістю освіти пройшло три етапи: управління якістю інспекцій, статистичне управління якістю і загальне управління якістю. Тотальне управління якістю є останнім етапом розвитку менеджменту якості, формою управління якістю, заснованою на повній участі організації. Воно виникло в США, а пізніше стало впроваджуватися і в деяких інших промислово розвинених країнах, і має свої сильні сторони в практичному застосуванні. Зокрема Японія ще в 1960-х роках досягла значних результатів у практичній реалізації загального управління якістю, привернувши увагу багатьох країн світу. З кінця 1980-х років загальне управління якістю стало ще більше поширеним і поглибленим, а його значення набагато перевищило сферу управління якістю в загальному сенсі; воно стало комплексним і всеосяжним методом і поняттям. Існує багато теорій, що передбачають забезпечення якості викладання бакалаврської освіти, з яких загальні послуги з управління якістю мають найбільший вплив [134].

З 1990-х років масштаби освіти в західних розвинених країнах продовжували розширюватися, хоча навіть при умові збільшення фінансування її якість ставилося під сумнів громадськістю. Університети західних країн, таких як Великобританія та США, були змушені під тиском уряду та громадськості запровадити популярне загальне управління якістю (ТОМ) у діловому світі, що дало їм змогу створити систему забезпечення якості вищої освіти.

Концепція забезпечення якості викладання для аспірантів бакалаврату з фізичної культури – це основні погляди людей та раціональне розуміння забезпечення якості викладання бакалаврату з фізичного виховання, що включають переважно оціночні судження людей та ідентифікацію того, що таке забезпечення якості викладання з підготовки бакалаврів з фізичного виховання, чому воно гарантується, що гарантується, яким чином гарантується тощо. Для вивчення забезпечення якості викладання бакалаврських спеціальностей фізичного виховання слід спочатку уточнити суть поняття «забезпечення якості

викладання для бакалаврських спеціальностей фізичного виховання». Але перед цим варто розглянути відповідні поняття спеціальностей фізичного виховання бакалаврату, такі як «ступінь бакалавра», «якість вищої освіти», «якість викладання фізичної культури», «забезпечення якості» тощо. У даній роботі розглядається конотація забезпечення якості викладання бакалаврату з фізичного виховання шляхом дотримання мисленнєвих підказок забезпечення якості викладання фізичного виховання бакалаврату: забезпечення якості викладання фізичної культури, бакалаврату спеціальності фізичного виховання.

Термін «якість» використовується дуже часто і може стовуватися практично будь-якої сфери. У цьому сенсі його значення може відрізнитись. З'ясування природи якості є ключем до вивчення внутрішніх якісних показників навчання. Раніше, визначаючи поняття «якість», лише перераховували його визначення в різних сферах з кількох точок зору. Хоча це тільки кілька аспектів розробки, які охоплюють як теоретичні області, так і практику застосування. Якість визначається як відповідність стандартам і специфікаціям, задоволення потреб і характеристик. Метою визначення поняття «якість» є розкриття його сутності та забезпечення передумов для дослідження внутрішньої якості в університетах.

Насправді «якість» – це поняття, яке важко визначити точно, якому притаманні незвичайні характеристики, такі як висока вартість, нуль дефектів тощо; так само це стосується й специфікації. Слово «якість» походить від латинського слова «quails» та є вказівкою на індекс якості внутрішніх характеристик товару або пропозиції послуг. Довгий час люди намагаються детально пояснити це абстрактне поняття, що призводить до вироблення різних визначень, які фіксуються в словниках і книгах і відображаються в термінах якості, що часто використовуються. На думку шведського вченого Гуссена, якість – це «зміна, яку люди очікують від шкіл, щоб принести студентам, які не обмежуються когнітивною сферою» [16]. Американський вчений Семмель вважає, що індекс якості в основному означає «багаті ресурси», які включають більше професіоналів, величезні бібліотечні колекції, певну кількість відомих

вчених й інші показники [25, с. 32-37]. Американський вчений Льюїс стверджує, що якість – це динамічний стан, пов'язаний з продуктами, послугами, людьми, процесами і середовищами, які відповідають або перевершують очікування». Внаслідок того, що якість характеризується динамікою, виникла ідея про те, що «якість може змінюватися з часом разом з навколишнім середовищем» [29].

Рада іспанського університету висунула думку стосовно того, що якість освіти – це продуктивність всієї школи [101]. Американська рада з високоякісної освіти стверджує, що висока якість характерна для школи чи коледжу, які встановлюють високі стандарти та цілі для всіх студентів, а потім ідеї прагнуть допомогти студентам у досягненні цих цілей [28, с. 35-39].

Британські вчені згрупували поняття якості в декілька широких категорій [29, с. 15-22]: 1) якість як «досконалість»: це традиційний академічний погляд, який підкреслює, що пропоновані продукти або послуги повинні бути відмінними, самобутніми і високими стандартами та прагнути бути кращими. Імплицитною в цьому традиційному понятті якості є «ексклюзивність», яку мають школи або політики; 2) якість як «нульовий дефект» якості. Великі підприємства спочатку визначають стандарт і «нульовий дефект» продукту, а потім випускають інструкцію по експлуатації виробу і уніфікований стандарт виробу в деталях, щоб підтвердити його відповідність специфікації. Така узгодженість якості із заздалегідь визначеними специфікаціями та стандартами використовується як основа, що дозволяє різним типам установ встановлювати різні стандарти якості; 3) якість, що «придатна для мети». Це оперативне визначення, яке визначає якість конкретної мети і має бути деталізованим і точним.

У випадку з вищою освітою ця точка зору означає, що якість вищої освіти має відповідати її меті, яка полягає у визначенні того, якою мірою продукт і послуга досягають мети. Акцент робиться на задоволенні потреб «клієнтів». Згідно з цією точкою зору якість вищих навчальних закладів різних рівнів і типів має оцінюватися за різними критеріями; 4) якість як можливість трансформації. Ця категорія орієнтується на студентів, її суть полягає в наступному: чим

досконаліша система вищої освіти, тим більше вона може сприяти досягненню цілей університету, серед яких отримання студентами досвіду, знань, необхідних для роботи та життя в суспільстві [135]. Таке визначення якості – це ефективність досягнення цілей ЗВО, причому якісний заклад повинен вміти чітко викладати свою місію або освітні цілі, досягати ефективності та результативності в процесі досягнення мети; 5) якість як межа. Це визначення визначає якість як здатність вишу задовольняти прописані і потенційні потреби. Його перевага полягає в тому, що якість є об'єктивним, доказовим і рівномірним явищем, але стандарти майже завжди відстають, отже, статичне поняття якості не підходить для мінливих середовищ. У європейській системі освіти різні специфічні критерії часто визначаються лаконічно і чітко: бажані знання, навички та вимоги до випуску. Оскільки ці стандарти якості є специфічними та порівнянними, усі коледжі чи професії очікують перевищення цих мінімальних стандартів якості шляхом якісної зміни своїх цілей та досягнення підвищення якості існуючих цілей; 6) якість як підвищення її рівня. Ця концепція якості підкреслює постійне вдосконалення, стверджуючи, що різні групи інтересів або зацікавлені сторони мають різні пріоритети стосовно якості вищої освіти. Тому немає єдиного визначення якості вищої освіти, існує лише стандарт, за яким кожен стейкхолдер судить про якість. Це визначення якості підкреслює суспільну відповідальність школи та зосереджується на автономії й академічній свободі закладу, а його недоліком є те, що за ним важко об'єктивувати якість. Варто також зазначити, що процес оцінювання вищої освіти в Західній Європі базується на концепції якості як поліпшення, яка відповідає загальноприйнятому погляду на якість і схожа з метою концепції якості.

З широким застосуванням сертифікації системи менеджменту якості ISO9000 на підприємствах, визначення якості ISO9000 поступово сприймається все більшою кількістю людей. У ISO9001: 2000 якість визначається як ступінь, відповідно до якого набір властивих характеристик відповідає вимозі. У цьому визначенні якість продукції належить до ступеня відповідності товару вимогам замовника і вимогам законів та нормативних актів. Тому важливість якості для

підприємств можна зрозуміти з важливості задоволення вимог клієнтів і дотримання законів та нормативних актів, серед яких вимоги клієнтів – передумова існування продукту. 1988 року Чу Лань [31, с. 38-39], відповідно до запровадженого ним самим поняття якості як «застосовності», запропонував бінарне визначення якості. Він вважає, що якість належить як до «характеристик товару», які відповідають вимогам покупців і таким чином задовольняють клієнтів, так і до «бездефектності», яка не викликає збої, невдоволення, нарікання. Бінарне визначення нав'язне тим, що якість продукції та послуг – це єдність «застосовності» та «ефективності» [219; 403].

Деякі з наведених вище визначень якості відрізняються відповідно до порівняння, а деякі визначаються з різних дисциплінарних точок зору. Згідно з наведеним тлумаченням якості неважко помітити, що якість по суті є стверджувальним оціночним судженням про те, чи відповідає об'єкт потребам конкретного суб'єкта і в якій мірі. Як і цінність, поняття якості належить до категорії відносин. Якість судження також залежить від особливостей самого об'єкта і потреб конкретного суб'єкта. Просто це оціночне судження не є довільним, а базується на якомусь науковому аналізі. Для того щоб мати єдиний і точний опис якості в рамках даного дослідження, зазначимо, що, спираючись на перспективу загального управління якістю, поняття якості визначається наступним чином: якість – це ступінь відповідності вимогам сукупності властивих характеристик, включаючи якість продукції, якість процесу, якість системи, динамічність, відносність і порівнянність [136].

Управління якістю як самостійна наука про управління поступово розвивається разом з розвитком сучасної промисловості. Заснована в США на початку століття, вона пройшла приблизно три стадії розвитку [220].

1. Етап перевірки якості. Після промислової революції XVIII століття на зміну цеховому типу прийшло машинне промислове виробництво. Інспекція якості відділилася від виробничого процесу і стала спеціалізованим процесом, який контролювався і гарантувався за допомогою суворої перевірки. Це дало можливість сертифікувати якість продукції фабрики і перейти до наступного

процесу. Метод тестування часто являє собою повну перевірку, тобто 100-відсотковий тест. Інспекція є основним елементом функції якості на даному етапі, але відбувається процес зміни того, хто виконує функцію. Приблизно в 1918 році в США виник «управлінський рух» в особі «наукового керівництва» Тейлора, що підкреслює роль фронтових бригадирів в забезпеченні якості на підприємствах, а відповідальність за виконання перевірки якості передавалася від оператора до виконроба, тому така форма отримала назву «управління якістю виконроба».

Приблизно в 1938 році, у зв'язку з розширенням масштабів підприємства, функція перевірки якості була передана від виконроба до штатного інспектора з якості, в цей час на підприємстві взагалі був створений спеціальний інспекційний відділ, а інспекція отримала назву «управління якістю інспекторів». Інспекція в цей період по суті полягає в тому, щоб відібрати відходи з продукції, що випускається, аби переконатися в якості продукції заводу [230; 404]. Такого роду інспекція насправді є своєрідною «постінспекцією», яка не може в повній мірі зіграти превентивну і контрольну роль у виробничому процесі, і як тільки буде виявлено, що забракований продукт життєдіяльності є «доконаним фактом», його взагалі важко скласти.

2. Етап статистичного контролю якості. У 1940-х і 1950-х роках у зв'язку з розвитком продуктивних сил, особливо з початком Другої світової війни, через необхідність масового виробництва для воєнних дій, підприємства, які випускали цивільні товари у великих кількостях, перейшли на випуск різних військових припасів, але дуже серйозною проблемою, з якою зіткнулися в цей час, було те, що заздалегідь контролювати виробництво відходів бракованої продукції було неможливо. Відразу з'явилася проблема з перевірки якості, і інспекційний відділ став найслабшою ланкою виробничого процесу. Через неможливість заздалегідь контролювати якість продукції навантаження на інспекцію було велике, а поставки озброєння часто затримувалися, що позначалося на постачанні військових припасів на передову. У зв'язку з цим Міністерство оборони США запросило експертів з математичної статистики для

вирішення практичних і актуальних завдань і швидко сформулювало й опублікувало ряд американських стандартів управління якістю у воєнний час, таких як «Керівні принципи контролю якості», «Метод контрольних карт для аналізу даних» і «Метод контрольних карт для управління якістю на виробництві» [32, с. 12].

У результаті статистичні методи контролю якості стали широко застосовуватися компаніями і виробниками, що випускають військову продукцію [231]. Ці три стандарти є найбільш ранніми стандартами в процесі управління якістю і засновані на діаграмі контролю якості «Х'ю Харта». Одним із них є стандартизація профілактики дефектів та вибірккові перевірки. Даний контроль якості здійснюється з використанням принципів математичної статистики, тому цей етап отримав назву «статистичний контроль якості». Цей етап управління якістю передбачав специфічний метод запобігання генерації некваліфікованої продукції і проведення вибіркової перевірки, реформував старий у минулому метод інспекції, прорвав обмеження простого постінспектування і поступово реалізував вимоги профілактичного контролю.

3. Загальний етап управління якістю. З 1960-х років суспільна продуктивність стрімко розвивалася, наука і техніка змінюються з кожним днем, прискорюється модернізація продукції, посилюється ринкова конкуренція, а вимоги людей до якості продукції все вищі, орієнтуючись на загальну продуктивність продукції. Також звертається увага на надійність, безпеку, естетику, економічність продукції. У той час з'явилися деякі нові розробки в теорії науки управління, найвизначнішим моментом було надання значення людському фактору і звернення уваги на «участь в управлінні»; системний аналіз почав застосовуватися в управлінні підприємством, а управління якістю продукції, що випускається, аналізується з позиції системи [232]. З тих пір набув підйомом рух щодо «захисту прав споживачів». Ринкова конкуренція, особливо міжнародна ринкова конкуренція, посилюється, і підприємства в різних країнах все більше уваги приділяють таким питанням, як відповідальність за якість продукції та забезпечення якості. В умовах такого вікового фону і об'єктивних

вимог економічного розвитку багато підприємств почали практику тотального управління якістю. Файгенберг, менеджер з якості General Electric, і Чу Лань, експерт з управління якістю, першими висунули ідею тотального управління якістю. Фейгенбаум підкреслює, що виконання функцій якості – це відповідальність усього персоналу компанії, кожен має якісну обізнаність і відповідальність за якість і вважає, що вирішення завдань якості не може обмежуватися процесом виготовлення продукції, а повинно здійснюватися у всьому процесі генерації, формування і реалізації якості продукції [137].

Після 1960-х років погляд Файгенберга на загальне управління якістю поступово був прийнятий усіма країнами світу і розвивався на практиці, формуючи новий набір теорій, технологій і методів управління. Загальне управління якістю – це третій етап процесу розвитку управління якістю підприємства, який надає великого значення розвитку і використанню людських ресурсів, підкреслюючи, що під передумовою поваги до цінності людей воно приділяє увагу стратегічному плануванню, повноцінній участі, командному стилю, координаційній роботі [233]. У своєму «Тотальному управлінні якістю» Файгенберг визначає поняття загального управління якістю наступним чином [33, с. 10-13]: «Загальне управління якістю – це ефективна система, яка об'єднує дослідження ринку, проектування, виробництво і обслуговування на економічному рівні і враховує умови повного задоволення вимог користувачів, а також дає можливість інтегрувати діяльність різних підрозділів підприємства для розвитку якості, підтримки якості та підвищення якості [34, с. 35-37]. Стандарт ISO9000 визначає загальне управління якістю як шлях до довгострокового успіху для організації, яка орієнтована на якість і повністю бере участь у виробництві. Американська асоціація шкільних адміністраторів, створена для задоволення потреб клієнтів та користі всіх членів Організації й суспільства, вважає Total Quality Management структурованою системою, яка задовольняє та перевищує потреби шляхом створення загальноорганізаційного процесу спільного планування та здійснення постійного вдосконалення. Загальне управління якістю – це філософія і набір принципів, які застосовують

лідерство, кількісні методи, системне мислення і делегування з метою постійного вдосконалення здатності організації задовольняти поточні і майбутні потреби споживачів [138; 218].

Поступово рух за забезпечення якості почав високо цінуватися різними країнами і регіонами, а з 1990-х років він став стрімко розвиватися за кордоном [35, с. 77-82].

До січня 1993 року Міжнародна мережа закладів забезпечення якості вищої освіти налічувала 34 групи членів і 12 асоційованих членів. Багато країн і регіонів почали вибудовувати систему забезпечення якості, яка відповідала їх національним умовам, крім того, значна кількість країн і регіонів стала ініціатором і промоутером у цьому русі, а уряди деяких країн і регіонів навіть створили систему забезпечення якості вищої освіти як невід'ємну частину реформи вищої освіти, що має на меті застосування сучасних ідей менеджменту, сприяння інноваціям в управлінні школою, формування концепції освітніх послуг, забезпечення підвищення якості освіти.

Якість освіти є рятівним колом і стрижневим питанням розвитку вищої освіти, але існує багато думок щодо поняття «якість вищої освіти», тобто вітчизняні та закордонні науковці вдома ще не досягли консенсусу. Деякі вчені вважають, що якість вищої освіти – це рівень освіти і ступінь освітнього ефекту [36, с. 4-7]. Стверджується, що якість вищої освіти – це ступінь досягнення цілей вищої освіти; деякі науковці також вказували з точки зору функції соціального розвитку та особистісного розвитку вищої освіти, що якість вищої освіти включає в себе підвищення якості освіти у всіх аспектах, а також містить її характеристики щодо задоволення соціальних потреб [37, с. 18-21]. У різних претензій є свої розумні чинники, але у кожній з них своя однобічність. Якість вищої освіти належить до переваг вищої освіти, яка є основним показником для оцінки людьми діяльності ЗВО [217; 234]. Також у галузі спорту вчені не можуть дати науково-обґрунтованого визначення якості вищої фізичної освіти, багато з них лише спроможні пояснити її якість з позиції стандартів якості та концепцій

якості вищої фізичної культури. Щоб по-справжньому осягнути поняття якості у вищій фізичній освіті, необхідно зрозуміти сутнісний відтінок якості.

Міжнародна організація зі стандартизації визначає якість в ISO9001-2000 як [38, с. 23]: здатність надання продукту властивих характеристик, систему або процес задоволення вимог замовників та інших зацікавлених сторін. Тут товар є результатом процесу, замовник виступає у ролі організації або фізичної особи, яка отримує товар, а відповідна сторона належить до індивідууму або групи, яка має інтерес до продуктивності або досягнення організації. Судячи з вищевикладеного аналізу, вища фізкультурна діяльність повинна бути освітньою службою. Невід'ємною характеристикою вищої фізичної культури є задоволення інтересів і потреб замовників і пов'язаних осіб шляхом забезпечення їхніх потреб. При цьому необхідно, щоб замовники та служба вищої освіти і спорту спілкувалися між собою, а також існувала об'єктивна основа для визначення стандартів якості вищої фізичної культури. Замовниками вищої фізичної культури в основному виступають студенти, батьки і соціальні роботодавці, які отримують вищу фізичну освіту [39, с. 79-82]. Насправді розуміння людьми якості зазнало концептуального переходу від кваліфікації продукту до задоволеності користувачів. Ядро попередньої концепції якості – кваліфікована продукція, відповідаючи технічним стандартам, оприлюдненим державою або галуззю, вона є продуктом хорошої якості [405].

В умовах нинішнього посилення самосвідомості споживачів кваліфікована продукція не обов'язково якісна, хорошу якість мають тільки ті товари або послуги, які задовольняють покупців [40; 216]. Розуміння людьми якості вищої освіти з фізичної культури також буде проходити подібні стадії, тільки в контексті задоволення потреб клієнтів якістю вищої фізичної культури – це називатиметься справжньою якістю. Цінність освіти в основному відображається на її соціальній функції і функції особистісного розвитку, тому говорити про якість вищої освіти без урахування цінності вищої освіти очевидно безглуздо. Водночас обговорення якості вищої фізичної культури має ґрунтуватися на цінності освіти. Попит людей на вищу фізичну освіту базується на двох функціях

вищого фізичного виховання, а саме на соціальних потребах і потребах розвитку особистості.

У сучасному суспільстві зв'язок між вищим фізичним вихованням і національним процвітанням, соціально-економічним розвитком, науково-технічним прогресом все більше зближується, а соціальні потреби вищого фізичного виховання стають все більш очевидними. Фізична культура також пов'язана з необхідністю індивідуального розвитку індивіда, який в основному належить до освіченого замовника вищої фізичної культури [235; 406]. Згідно із законами ринкової економіки не може бути ринку без обслуговування клієнтів. Що стосується вищого фізичного виховання, то воно в основному проявляється в потребі в саморозвитку і самореалізації. Основним органом потреб вищої фізичної культури є суспільство й індивіди, а потреби індивідів і потреби суспільства не можуть бути підмінені одні одними. Якість вищої фізичної культури має бути єдністю суспільних потреб та потреб розвитку особистості. Згідно з вищевикладеним обговоренням якість вищої фізичної культури можна визначити так: «Під якістю вищої фізичної культури слід розуміти ступінь відповідності вищої фізичної культури потребам суспільства та індивідуального розвитку в установлених умовах певного періоду». Таким чином, у цій концепції відмінності в якості вищого фізичного виховання пов'язані з різними історичними періодами і різними екологічними і матеріальними умовами, а також визначена сутність якості вищого фізичного виховання з позиції виховної цінності [99; 139].

Прийоми і методи управління якістю викладання у фізичному вихованні бакалаврату – це основи управління освітнім процесом. Вони спрямовані на забезпечення відповідності навчальних програм і методів навчання сучасним вимогам, а також на досягнення конкретних цілей і завдань фізичного виховання бакалаврату. До основних прийомів і методів управління якістю викладання у фізичному вихованні бакалаврату можна віднести:

1. Планування і контроль навчального процесу. Цей прийом передбачає розробку і реалізацію планів і програм навчання, а також проведення контролю за їх виконанням.

2. Організація освітнього процесу. Цей прийом включає в себе створення необхідних умов для ефективного навчання.

3. Оцінювання навчальних досягнень студентів. Цей прийом дозволяє визначити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу і виявити проблеми, які виникають у процесі навчання.

4. Професійне зростання викладачів. Цей прийом передбачає підвищення кваліфікації викладачів, їх удосконалення в галузі педагогіки, психології, фізичної культури та спорту.

Отже, традиційне управління якістю викладання включається в управлінську діяльність педагогічної діяльності згідно з планом, а основними прийомами і методами є стандартизація навчальної діяльності відповідно до національних політик, планів, цілей, змісту і стандартів. Найважливішим заходом управління якістю є встановлення, вдосконалення та впровадження правил і норм педагогічного менеджменту. По суті, це є основним шляхом щодо контролю якості вхідних даних для забезпечення якості процесу і результатів, а метод забезпечення якості – це метод, що характеризується стандартизацією і документацією.

Основним засобом забезпечення якості є створення формальної, незалежної та стандартизованої системи управління якістю всередині організації для формулювання стандартизованих робочих процедур, встановлення затверджених стандартів роботи та директивних методів експлуатації, а також забезпечення наявності стандартної та нормально діючої системи якості в організації шляхом незалежного внутрішнього управління якістю, зовнішньої сертифікації якості та аудиту якості [236; 407]. У практиці забезпечення якості вищої освіти в розвинених країнах Європи і США зазвичай дотримуються так званої чотириступеневої модель методу забезпечення якості, тобто створення експертних груп – самооцінка – виїзні візити – публікація звітів про оцінку.

Серед них до найголовніших методів в основному відносять самооцінювання всередині установи і професійне експертне оцінювання за межами установи [140].

1. Внутрішня самооцінка (англійською мовою – self-study or self-evaluation). У перекладі китайською мовою це в сукупності називається внутрішнім самооцінюванням. Співробітники внутрішньої організації університету роблять описи або аналіз цілей, статус-кво, процесу і результатів самої школи за зовнішніми стандартами, а також пишуть звіт як основу для подальшого зовнішнього оцінювання. Для порівняння, вищезазначене відрізняється від «self-evaluation». «Self-evaluation» відіграє пасивну роль щодо оцінюваних закладів освіти. Обов'язки, цілі, зміст, стандарти та методи оцінювання визначаються зовнішніми установами, а самооцінювання є лише кроком або ланкою зовнішнього оцінювання. Підкреслюється, що метою забезпечення якості є поліпшення якості та інновації організації. Самооцінка – це орієнтований на вдосконалення, «improvement-oriented» процес оцінки. Керівництвом оцінюється внесок, процес і його результати оцінюються для досягнення мети підвищення якості та відповідальності за продуктивність, а також формування культури саморегуляції «self-regulation» у школі [41, с. 37].

Келлс ділить самооцінку на три фази [42, с. 189-191]: 1) підготовка і планування; 2) етап організаційної оцінки; 3) стадія впровадження (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Три фази самооцінювальних заходів

Етап	Показники рівня 1	Вторинні показники
1. Підготовка та оформлення	1. Підготовка умов	1. Підтримка лідера 2. Відповідний рівень професійних технологій 3. Відповідне введення ресурсів 4. Розвиток внутрішніх мотивацій 5. Діагностика основних проблем та потреб

Продовження таблиці 1.1

Етап	Показники рівня 1	Вторинні показники
	2. Проектування процесу самооцінки	1. Визначити мету оцінки та спрямованість оцінки 2. Визначити обсяг і глибину оцінки 3. Вибрати вправу для оцінки 4. Визначитися з порядком і графіком проведення оціночних заходів 5. Визначити умови участі
2. Організаційна оцінка	1. Визначити завдання та ролі 2. Створити керівну групу та встановити керівні принципи оцінки 3. Відбір та навчання оцінювачів 4. Створення різних робочих груп відповідно до поставленого завдання 5. Передбачення каналів збору даних 6. Налагодження механізмів координації та комунікації	
3. Виконання	1. Збирати фактичну інформацію і думки та брати участь у розслідуванні 2. Оцінити цілі, матеріали, процеси та результати школи, дисципліни чи спеціальності відповідно до зовнішніх стандартів 3. Обговорити результати оцінки 4. Написати звіт про самооцінювання	

Після самооцінювання, щоб зрозуміти об'єктивність процесу самооцінювання та достовірність і обґрунтованість результатів оцінювання, найкращим способом є формування виїзної команди, що складається з професійних колег поза закладом освіти для проведення роботи із зовнішнього оцінювання. Експертна група з питань зовнішнього оцінювання зазвичай складається з науковців, котрі мають значні досягнення у професії, та тих, хто має практичний досвід. Відповідно до встановлених критеріїв оцінювання вони переглядають звіти про самооцінювання рейтингових шкіл та проводять поглиблені виїзні перевірки рейтингових закладів. Під час виїзної перевірки

експерти з оцінювання проведуть різноманітні симпозиуми та поспілкуються з адміністративними керівниками, членами команди самооцінювання, науково-педагогічними працівниками, представниками студентів тощо.

Відвідування різних шкільних закладів, вивчення навчальної ситуації на місці необхідне для того, щоб зрозуміти здатність до наукових досліджень та оцінити якість результатів роботи викладачів, а також задати питання про поточні основні проблеми та плани на майбутнє. На цій основі пишеться звіт про оцінку і вносяться конкретні пропозиції щодо поліпшення роботи. Після проведення оцінювання оцінювані установи повинні сформулювати та впровадити заходи з підвищення якості відповідно до пропозицій експертів з оцінки для подальшої роботи [66].

Тому, крім перевірки валідності і достовірності внутрішнього самооцінювання, зовнішнє оцінювання також може дозволити студентам відчувати професійний тиск з боку зовнішніх факторів і внести необхідні корективи. У цілому результати оцінювання оприлюднюються у відповідній формі, а уряд може складати освітні плани та приймати рішення щодо розподілу ресурсів [408]. Студенти можуть відповідно вибирати коледжі та спеціальності, роботодавці також можуть вибирати випускників за результатами оцінювання тощо. Завдяки ефективному поєднанню інституційного самооцінювання та зовнішнього експертного оцінювання країни досягли численних цілей забезпечення якості вищої освіти [43, с. 7].

Після Другої світової війни з метою задоволення потреб економічного розвитку європейські країни в цілому прийняли політику розширення масштабів вищої освіти. Із безперервним розширенням масштабів вищої освіти спостерігається зниження якості освіти. Починаючи з 1980-х років, європейськими країнами вживаються різноманітні заходи стосовно підвищення якості вищої освіти, важливим засобом щодо цього є оцінка якості. Після тривалого періоду навчальної практики специфічні методи забезпечення якості, засновані на оцінюванні, стали різноманітними і систематичними.

США є першою країною в світі, яка провела оцінку акредитації освіти. Ще в 1817 році в штаті Нью-Йорк існувала університетська рада, а реальний розвиток відбувся в кінці XIX століття. У даний час види оцінки вищої освіти в США в основному включають в себе кваліфікаційну оцінку коледжів і університетів та професійну оцінку американських коледжів і університетів. Кваліфікаційна оцінка американських коледжів та університетів базується на стандартах оцінки, виданих кількома вітчизняними навчальними закладами відповідно до освітнього рівня, якості викладання, професорської кваліфікації, методів навчання, працевлаштування випускників тощо, і вивчає умови професійного ступеня, професійні сертифікати, а також дисципліни та курси з різних спеціальностей або академічних галузей кожного університету. Проходячи цю атестацію, ЗВО відповідають мінімальним вимогам вищих навчальних закладів. Хоча це неофіційна сертифікація, та вона широко визнана [50; 141; 237; 409].

Існує чотири основні способи визначення рівня якості вищої освіти в Європі [44, с. 130]: оцінювання, сертифікація, аудит та бенчмарк. Об'єкти оцінювання включають установи, дисципліни, спеціальності та теми, а методи оцінювання поєднуються з різними об'єктами оцінювання, утворюючи 16 типів оцінювання, включаючи професійну сертифікацію, професійне оцінювання, інституційний аудит, сертифікацію установ, інституційне оцінювання, оцінювання дисципліни, професійні орієнтири та орієнтири дисципліни, з яких 8 типів, згаданих вище, використовуються частіше [238].

Оцінка – це різновид оціночної діяльності судження, що є судженням про те, якою мірою об'єкт відповідає потребам суб'єкта. Навчальне оцінювання – це процес судження про те, наскільки освітня діяльність відповідає соціальним та індивідуальним потребам, і процес судження про фактичну або потенційну цінність навчальної діяльності з метою досягнення ціннісної оцінки [45, с. 7].

Сертифікація перекладається як аутентифікація [46, с. 40]. Міжнародна енциклопедія вищої освіти визначає акредитацію як публічне визначення юридично відповідальною установою чи асоціацією щодо того, чи відповідає

школа, коледж, університет або програма чи курс професійного навчання заданому кваліфікаційному та освітньому стандарту. Сертифікація здійснюється шляхом первинних і поетапних оцінок. Метою процесу акредитації є надання визнаної професійної оцінки якості навчальних закладів або освітніх програм та сприяння постійному вдосконаленню та підвищенню якості цих закладів та програм. Простіше кажучи, акредитація – це зовнішній процес оцінки якості, який визначає, чи відповідає навчальний заклад або професійний курс певному загальновизнаному стандарту [142; 170].

Аудит перевіряє не якість роботи закладу, не якість спеціальності в установі, а здійснює перевірку та оцінку організаційної структури та методичної технології самого закладу для забезпечення якості навчальної програми, для визначення того, чи має рейтинговий заклад або спеціальність достатні та ефективні академічні стандарти та процедури управління якістю [410].

Бенчмаркінг є різновидом методу ділового адміністрування, під яким слід розуміти процес творчого навчання і вдосконалення реалізації на основі поглибленого аналізу, порівняння і потім об'єднаний з судженням власної практики на основі кращої практики поведінки одного або декількох аспектів організації всередині і за межами галузі в якості орієнтира, щоб поліпшити, оптимізувати і навіть перевершити безперервне циклічне вдосконалення еталонного об'єкта [47, с. 14]. Метод бенчмаркінгу – це інструмент для проведення організаціями самооцінювання і самовдосконалення [411].

Встановлення правильної концепції якості вищої фізичної освіти є основою ефективного забезпечення якості вищої фізичної освіти. Визначивши поняття якості вищої фізичної культури, можемо уточнити виміри її якості, а потім – і основні питання, такі як, що повинно бути гарантовано і як це гарантувати. Вища фізична освіта не рівнозначна іншій вищій освіті, яка культивує академічні, інженерні та інші таланти, і вимагає оволодіння базовою теорією і базовими знаннями зі спорту на рівні знань, оволодіння базовими і професійними навичками в спорті на технічному рівні. Якщо спортивна освіта в коледжах та університетах не може задовольнити потреби суспільства і не

спроможна адаптуватися до ринкових змін, культивовані спортивні таланти не мають здатності бути компетентними для викладання фізкультури, спортивної підготовки, спортивного менеджменту та керівництва тощо, а також не можуть відповідати вимогам роботодавця, то не можна говорити про якість спортивної освіти в коледжах та університетах.

Тому вміння адаптуватися до соціальних потреб, ринкового попиту, потреб роботодавців і студентів є головним показником якості фізичного виховання в коледжах і ЗВО [48, с. 1-3]. Вища фізична освіта повинна дати можливість студентам «всебічно розвиватися з точки зору моралі, інтелекту, фізичної підготовки та естетики». Тому виховання спортивних професіоналів високого рівня, які всебічно розвинені і можуть займатися шкільними дослідженнями спортивної науки, шкільним спортивним менеджментом, соціальним спортивним керівництвом, викладанням фізкультури, спортивною підготовкою [28; 215], є стандартом якості для вимірювання культивування талантів фізичного виховання в коледжах і університетах, а також це якість фізичного виховання в коледжах і університетах. Безумовно, якість вищої фізичної культури – це складна концепція, що розвивається, ціннісний вибір в конкретних історичних умовах, що включає безліч факторів. Такі вчені, як Дінана Грін, також зазначали, що якість вищої освіти є багатовимірною концепцією, яка розвивається, і може визначати ефективність університету за допомогою набору багатовимірних систем індикаторів, що по суті є сумою здатності задовольняти потреби окремих людей, груп та в цілому суспільства, і часто виражається через серію систем показників ефективності, таких як цілі, стандарти, досягнення та рівні, необхідні педагогам та соціальному розвитку [49, с. 3-21].

Тому розуміння якості освіти в спорті у коледжах і ЗВО також має змінюватися з розвитком суспільства. Зазначимо, що, тільки встановивши адаптивну і характерну концепцію вищої якості спорту, спорт в коледжах і університетах може краще відштовхуватися від реального і майбутнього ринкового попиту на професійні та навчальні програми, постійно поглиблювати

реформу фізичного виховання, задовольняти потреби ринку і студентів, підвищувати якість вищої фізичної освіти.

На відміну від матеріальної продукції, послуги є в основному непомітною діяльністю, що задовольняє бажання, які не потрібно пов'язувати з реалізацією інших товарів і послуг, можуть вимагати або не вимагати використання фізичних об'єктів у виробництві послуг, і навіть якщо певні фізичні об'єкти потрібні для надання допомоги у виробництві послуг, право власності на такі фізичні об'єкти не передбачає питання передачі. Таким чином, основні характеристики послуги непомітні, нефізичні, невіддільні, диференційовані та не зберігаються [412].

З точки зору економіки, талант не є продуктом вищої освіти, також талант не належить університетам, його власниками виступають конкретні особи. Університети не можуть мати талантів, як виробничі підприємства мають власну продукцію, а на ринку талантів стороною попиту та пропозиції є таланти та роботодавці, а не університети та роботодавці. Результатом вищої освіти є послуги вищої освіти, і причина, чому студенти навчаються, полягає в тому, що як інвестиція в людський капітал вони можуть отримати вищу винагороду праці та вищий соціальний статус у майбутньому. Завдяки професійному дизайну та розвитку, освіті та педагогічній практиці школа покращила якість трудових товарів вчених, і, по суті, надає освітню послугу. Цей вид навчально-виховного процесу, очолюваний викладачами і студентами як основний орган, має ознаки несуб'єктності, нероздільності, відмінності і несхожості. Якість освіти повинна мати можливість повноцінно розвивати індивідуальні таланти для задоволення потреб суспільства, відігравати повноцінну роль у суспільстві, забезпечувати студентам високий рівень знань, умінь та навичок. При постійному розвитку поняття якості освіти вже не тільки належить до успішності студента або рівня обізнаності, а й включає в себе кваліфікаційний ступінь різних інших якостей, які студенти повинні були отримати за допомогою шкільної освіти.

Виховання – це школа для суспільства, сім'ї, студентів, метою якої є поліпшення інтелектуальної якості людей, ідеологічної та концептуальної грамотності нефізичних результатів, громадського харчування, туризму та інших

галузей, надання послуг споживчим благам. Воно полягає в моралі, інтелекті, спорті, навчанні, гарантуванні життєвого обслуговування і серії циклів роботи як типового змісту освітньої послуги, є вихователем для забезпечення соціальних або індивідуальних виховних можливостей складної праці, для забезпечення і постійного вдосконалення студентів і пов'язаних з ними споживачів для надання освітніх послуг. Традиційне поняття якості позначає досконалість викладання і таланту, тобто культивування соціальних еліт, занадто абсолютних, для яких немає місця для розвитку. Під якістю сучасної освіти слід розуміти здатність курсів і викладання задовольняти визначені або неявні потреби, і є чіткий предмет обслуговування, тобто клієнт, який споживає, а також може підтримувати динамічний розвиток. У сімейному стандарті якість визначається як ступінь, якому притаманний набір властивих характеристик, що відповідає вимогам, а загалом якість – це не тільки якість продукту, але і якість процесу, системи, а вимоги можуть бути явними, зазвичай неявними, проте повинні бути виконані [413].

Фізичне виховання – це процес, у якому люди змінюються через свій досвід у сфері спорту. Фізичне виховання в спотривних коледжах і університетах, як і виховання у ЗВО іншого профілю, також потребує більшої уваги до питань управління і якості освіти. Фізичне виховання в коледжах і університетах є частиною системи освіти, яка повинна поєднуватися з моральним та інтелектуальним вихованням відповідно до основних законів і вимог фізичного виховання та стати важливою частиною всього освітнього починання. Це цілеспрямований, спланований і організований виховний процес, який сприяє всебічному розвитку організму, зміцнює статуру, передає знання, прийоми і навички, виховує в особи хороші моральні і вольові якості.

У контексті якості вищої освіти пан Лі Жирен стверджує, що фізичне виховання у сучасних коледжах та університетах має не тільки дати можливість студентам добре розвиватися у фізичному та психологічному аспектах, але й покращити свою соціальну адаптацію та здатність до наукових досліджень й інновацій. Ці аспекти вдосконалення досягаються за рахунок фізичного

виховання коледжів та університетів для надання студентам якісних освітніх послуг, тобто фізичне виховання в коледжах та університетах надає послуги з фізичного виховання, а надані послуги з фізичного виховання повинні задовольняти поточні та майбутні соціальні потреби та потреби розвитку особистості студентів [213; 414].

Послуги в стандартах системи управління якістю включають, зокрема, передпродажне обслуговування, послуги з продажу та післяпродажне обслуговування продукції. Спортивні послуги в коледжах та університетах для студентів також багатогранні, такі як консультація щодо вступу, керівництво по навчанню, логістичні послуги для студентів під час навчання в школі, керівництво з працевлаштування під час випуску, послуги з подальшого розслідування після закінчення навчання тощо. Фізичне виховання в коледжах та університетах також повинно здійснюватись у сприятливому навчальному середовищі, що дасть можливість викладачам на високому рівні виконувати службову роботу в інтересах студентів. Якість фізичного виховання в коледжах і університетах, а саме якість послуг з фізичного виховання, можна розуміти як ступінь, відповідно до якого фізичне виховання в коледжах і університетах відповідає явним або потенційним потребам основного органу освітніх потреб, тобто послуги з фізичного виховання, що надаються викладачами в процесі занять фізкультурою в коледжах і ЗВО, відповідають або перевершують очікування студентів, батьків і зацікавлених сторін роботодавця. Це залежить від основного обсягу попиту на фізичне виховання, очікування якості фізкультурних послуг у коледжах та університетах, фактичного рівня освіти та викладання.

Якщо освітні потреби фізичного виховання в коледжах і вишах розглядаються з позиції основного масиву попиту, виділяють дві основні категорії: відповідні верстви суспільства і окремі особи та сім'ї. Також якість фізкультурного обслуговування визначається очікуваною якістю і якістю досвіду, основним змістом фізичного виховання попиту, очікуванням якості освітньої послуги, можна назвати очікувану якість фізичного виховання

затребуваним предметом, а фактичний сприйнятий рівень освіти і викладання – якістю досвіду [214; 239; 415].

Якщо рівень якості досвіду вищий очікуваного, то ті, хто потребує фізичного виховання, можуть зробити висновок про високу якість освітніх послуг або високий рівень фізичного виховання. У протилежному випадку вони можуть подумати, що освітні послуги неякісні і рівень освіти та викладання низький. Але і якість досвіду, і очікувана якість пов'язані з суб'єктивним судженням споживача освітніх послуг. Тому можна сказати, що сервіс – це основна риса якості фізичного виховання, а справність – принципова відмінність між якістю фізичного виховання і якістю продукції в коледжах і ЗВО.

Якість фізичного виховання в коледжах і ЗВО – це комплексне поняття, яке включає розумну структуру знань студентів про спорт і здоров'я, володіння ними певними спортивними технологіями і спортивними навичками, вміння вести спортивні дослідження тощо. Проте студентам недостатньо оволодіти глибокими професійними знаннями, певними спортивними прийомами і навичками та спортивними науковими дослідницькими й інноваційними можливостями, вони ще мають виробити серйозне ставлення до роботи, почуття співпраці і конкуренції, сформувані високі моральні і психологічні якості, почуття соціальної відповідальності, щоб адаптуватися в суспільстві, служити суспільству, задовольняти потреби соціального розвитку.

Ієрархічний характер якості фізичного виховання в коледжах і університетах означає, що це може бути освітня якість фізичного виховання в коледжах й університетах країни або це може бути освітня якість фізичного виховання в коледжі або університеті з очевидною ієрархічністю. Сервіс – це основна риса якості фізичного виховання в коледжах і університетах, а справність – принципова відмінність між якістю фізичного виховання і якістю продукції в коледжах і ЗВО [240; 414; 415]. Коли студенти, батьки та роботодавці відчують задоволення освітніми послугами, тобто коли їхні очікування щодо всіх характеристик освітніх послуг виконані або перевищені, вони сприймають загальні освітні послуги як якісні і тому залишаються лояльними до закладів та

викладачів, створюючи таким чином відчуття приналежності до закладів. Якість фізичного виховання в коледжах і вишах є динамічною.

У різні періоди потреби суспільства, студентів та інших суб'єктів у спорті різні, а також різні вимоги до якості фізичного виховання в коледжах і ЗВО. З розвитком суспільства попит людей на спорт поступово диверсифікується. Цілі фізичного виховання і навчання в коледжах і ЗВО також повинні змінюватися, а стандарти якості мають бути адаптовані до змін у потребах людей. Спорт у коледжах і університетах повинен відповідати очікуванням основного суб'єкту освітнього попиту відповідно до маркетингових досліджень, коригувати професійні установки дисциплін фізичного виховання, прагнути до культивування всіляких спортивних талантів, здатних задовольнити потреби суспільства. Фізичне виховання в коледжах і університетах Китаю включає в себе бакалаврську, магістерську, докторську освіти. Вимоги до якості різних рівнів освіти суттєво відрізняються. Бакалаврат спеціальності фізичного виховання в основному полягає у вихованні старших фахівців, які систематично оволодівають основними теоріями, базовими знаннями та базовими навичками фізичного виховання, можуть бути здатними до викладання фізичної культури, проведення позакласних спортивних заходів, позакласної спортивної роботи та змагань у загальноосвітніх навчальних закладах, а також можуть займатися шкільними дослідженнями спортивних наук, шкільним спортивним менеджментом, соціальним спортивним керівництвом та іншою роботою.

Якість освіти з фізичного виховання в коледжах і ЗВО складно виміряти кількісними показниками. Дипломні роботи студентів з фізичного виховання коледжів і ЗВО можуть певною мірою відображати рівень навчання учнів у школі, але вони не дають вичерпного уявлення про рівень фізичного виховання в коледжах і ЗВО. Якість фізичного виховання оцінюється студентами, роботодавцями і суспільством, тому вона є комплексним результатом такої оцінки. Після завершення навчального процесу студенти потрапляють у суспільство, і збитки, завдані роботодавцю і суспільству внаслідок некваліфікованих або дефектних фізичних послуг, які вони надають, іноді не

можуть бути просто компенсовані матеріальними і духовними засобами [171; 241]

Хоча переважна більшість коледжів і ЗВО надають великого значення якості освіти, але у зв'язку з тим, що переважній більшості людей недостатньо зрозуміле це поняття, вони не задоволені діючою екзаменаційною системою і тестовим навчанням, проте водночас не можуть запропонувати ефективніші наукові стандарти оцінювання і методи вирішення проблем. Відсутність ясності у даному питанні призвела до неефективного управління, а іспити стали основним засобом оцінювання якості освіти. Для того, щоб вирішити цю проблему, держава намагається впроваджувати необхідні заходи, але їх результати не викликають оптимізму, оскільки вони виявляються лише у виданні кількох книг і введенні деяких екзаменаційних предметів. Причина такого результату полягає в тому, що уявлення людей все ще базуються на існуючих моделях навчання студентів, які вже не задовольняють потреби студентів, батьків і суспільства. Освіта включає знання та технології, які можуть створювати освітні продукти, що є центром усіх освітніх послуг [50, с. 44-45].

Продукція спортивних академій майже повністю складається з послуг. Продукт – це мета, заради якої існує організація. Зазначені освітні послуги є результатом освітньої, викладацької, управлінської та службової діяльності з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Що стосується внутрішньої діяльності спорту в коледжах і ЗВО, то ця послуга є виконанням плану, що відображає якість освітніх послуг всього персоналу спорту в цих навчальних закладах, а досягнення фізичного виховання в коледжах і ЗВО мають свій відбиток в освітніх послугах. Якісні послуги з фізичного виховання реалізуються на основі наукового управління освітою [116]. Тому наукове розуміння управління освітою є передумовою підвищення її якості.

У сімейному стандарті якість визначається як ступінь, якому властивий набір характеристик, що відповідають встановленим вимогам. Крім того, якість

– це не тільки якість продукту, але і якість процесу, якість системи, а вимоги, які можуть бути явними або неявними, повинні бути виконані [242].

Так зване управління якістю – це скоординована діяльність із керівництва і контролю організації з точки зору якості, яка зазвичай включає в себе формулювання політики і цілей у сфері якості, а також планування якості, контроль якості, забезпечення якості та підвищення якості. Управління фізичним вихованням полягає в тому, щоб відповідати основним законам спорту і виховання, повною мірою відігравати роль обмеженого людського, фінансового, матеріального, інформаційного і часового характеру, застосовувати найкращі засоби і методи планування, огляду та інші комплексні заходи для здійснення процесу фізичного виховання з урахуванням внутрішніх і зовнішніх факторів та умов навколишнього середовища.

Отже, на підставі вищезазначеного можна констатувати, що під управлінням якістю фізичного виховання в коледжах і ЗВО варто розуміти координацію діяльності командно-контрольної організації фізичного виховання в коледжах і ЗВО з точки зору якості освіти. Таким чином, фізичне виховання в коледжах і ЗВО визначає політику якості освіти, освітні цілі й обов'язки, а також всю діяльність стосовно існуючих функцій управління освітою, що реалізуються системою управління якістю фізичної освіти через планування якості освіти, контроль якості освіти, забезпечення якості освіти і підвищення якості освіти [243]. Зі згаданих вище понять і характеристик якості фізичної освіти в коледжах і університетах видно, що управління якістю освіти – це дуже складна робота і системний проєкт, який не тільки враховує внутрішні чинники в спорті в коледжах і ЗВО, а й обмежується зовнішнім середовищем. Управління якістю фізичного виховання в коледжах та університетах має бути посилене макроменеджментом уряду з метою підвищення наукового рівня управління освітою в рамках спорту коледжів та університетів.

Протягом усього розвитку вищої освіти організація й управління викладацькою діяльністю в основному відображаються в трьох моделях підготовки талантів: 1. Викладацька діяльність, що характеризується

інноваційними технологіями передачі знань і формування професійних навичок і здійснюється з метою надання професійно-орієнтованої освіти або академічної освіти, що включає інтелектуальний розвиток і розвиток знань. 2. Гуманітарна освіта, яка спрямована на виховання майбутніх представників вищого класу і передбачає гармонійний і всебічний розвиток студентів. 3. Підготовча освіта для посадових осіб з політичною етикою та управлінською освітою, яка за основним змістом і метою призначена для підготовки державних службовців [244].

Для вимірювання якості вищої освіти країни та рівня роботи закладу освіти найважливішою і фундаментальною характеристикою є якість викладання, а підвищення її рівня – це вічна тема вищої освіти. З метою підвищення якості викладання коледжі та університети різних країн, особливо деякі коледжі та університети розвинених промислово розвинених країн, в умовах мінливого внутрішнього і зовнішнього середовища вищої освіти в поєднанні з реальним становищем своїх відповідних шкіл прагнуть вивчити ефективні шляхи підвищення якості викладання, впровадили в систему вищої освіти методи управління якістю на промислових і комерційних підприємствах, досягли хороших результатів. У порівнянні з управлінням якістю діяльності підприємств, управлінням якістю викладання має особливий характер, тому вчені по-різному тлумачать це явище [143].

Британський вчений Фрейзер вважає, що забезпечення якості можливе тоді [33], коли всі члени організації несуть відповідальність за підтримку якості продукту або послуг; коли всі члени організації можуть зрозуміти, використовувати і відчувати існування системи якості, в межах якої підтримується і поліпшується якість, а відділ управління, споживач або користувач регулярно перевіряє раціональність і доцільність системи якості.

Австралійський вчений Гарман вважає, [111], що забезпечення якості вищої освіти полягає головним чином у наданні гарантій та доказів людям за межами вищих навчальних закладів того, що вищі навчальні заклади здійснюють суворий контроль за якістю навчання, не турбуючись про якість викладання та якість підготовки випускників. Ще один австралійський вчений Девід Лі [173]

визначає забезпечення якості вищої освіти простіше: воно полягає у здійсненні всіх політик і процесів, які сприяють збереженню і покращенню якості вищої освіти.

Рада з акредитації вищої освіти США проводить систематичний контроль за діяльністю коледжів та університетів або професій, щоб переконатися, що визнані освітні, академічні та об'єктні стандарти підтримуються та вдосконалюються. На підставі власних досліджень автор вважає, що забезпечення якості викладання фізичного виховання є організаційною відповідальністю шкіл фізичної культури, тобто це їх самостійна і необхідна управлінська функція. Управління якістю викладання – це процес постійного підвищення практичної ефективності педагогічної діяльності за допомогою організаційного навчання, яке пов'язане з кожним членом і кожною роботою школи, а підвищення якості залежить від спільних зусиль і співпраці викладачів, студентів і співробітників всієї школи. Забезпечення якості викладання фізичної освіти бакалаврату є циклічним процесом, який починається з виховної мети фізичного виховання і мети підготовки талантів, а закінчується оцінюванням. Оцінювання в одному циклі виступає основою для необхідних коригувань в наступному циклі. Таким чином, зворотно-поступальна операція формує елементи системи контролю якості викладання та гарантій, придатної для шкільних умов, самоконтролю, саморегуляції, самовдосконалення [416]. Необхідно не тільки підтримувати досягнуту якість, а й постійно підвищувати ефективність заходів, вдосконалювати діяльність з підготовки шкільних талантів, задовольняти потреби суспільства, здійснювати динамічне управління якістю викладання [417].

Визначення забезпечення якості фізичного виховання бакалаврату включає в себе наступний основний ідеологічний зміст [133; 144]:

- 1 Управління якістю викладання – це організаційна відповідальність коледжів і ЗВО та самостійна функція управління закладу освіти.

2. Якість викладання у коледжах та університетах є мірилом ступеня задоволення соціальних потреб у результаті цілеспрямованої, планової та

організованої педагогічної діяльності школи, загальноприйнятими стандартами якості, відправною, а не кінцевою точкою управління якістю, а рівень якості викладання в кінцевому підсумку повинен вимірюватися талантами, культивованими школою для задоволення потреб суспільства.

3. Управління якістю викладання в коледжах і вишах - це процес підвищення практичної ефективності викладання професійної діяльності через навчання [87;45;90].

4. Студенти виступають ядром управління якістю викладання у коледжах та університетах, вони є активними учасниками шкільної викладацької діяльності, несуть особливу відповідальність за прогрес якості викладання.

5. Метою управління якістю викладання курсу є постійне підвищення якості навчання студентів.

6. Навчання менеджменту якості – це систематична і структурована робота, яка пов'язана з кожним членом організації і кожною роботою, а прогрес якості викладання залежить від спільних зусиль і співпраці всіх членів організації.

7. Центральне місце у заходах школи з підвищення якості викладання є займають викладачі, позаяк тільки завдяки їх активним зусиллям можна підвищити якість викладання.

8. У центрі уваги управління якістю викладання є постійне вдосконалення та підвищення якості педагогічної діяльності.

9. Зовнішня увага та підтримка є необхідними умовами для підвищення якості викладання в коледжах та університетах.

Цикл PDCA є основним робочим методом в загальному управлінні якістю і основним процесом діяльності з підвищення якості продукції. Теорія циклу PDCA розвинулася з PDS (Plan do see), що запропоновано доктором Х'ю Хартом, батьком масового статистичного контролю в США у 1920-х роках, а потім поступово була перетворена у модель PDCA американським експертом з управління якістю Демінгом. Тому теорію циклу PDCA ще називають теорією «кільця Демінга». PDCA – це перші букви англійських слів Plan (Plan, Do (Execute), Check (Check) і Action (Processing) [55, с. 94]. Цикл PDCA також є

науковою процедурою в управлінні якістю, яка відповідає цьому порядку і триває безперервно. Теорія циклу PDCA підкреслює, що забезпечення якості продукції – це управління процесом, а постійне вдосконалення процесу його циклу полягає в пошуку проблем і вирішенні їх. За допомогою замкнутого циклу можна забезпечити безперервну роботу процесу підйому [418].

Замкнутий цикл включає чотири етапи: 1 етап – планування: загальне завдання – визначити цілі щодо якості, сформулювати плани підвищення якості, а також заходи по їх впровадженню, тобто що робити і як це робити. 2 етап – впровадження: після визначення плану формулюються вимоги та іде його втілення. 3 етап – перевірка: відповідно до цілей та вимог плану перевіряється виконання та ефект від реалізації плану. Необхідно проаналізувати, які заходи правильні, а які неправильні, і своєчасно виявляти і узагальнювати досвід і уроки, отримані при виконанні плану. 4 етап – обробка: обробляються результати підведення підсумків перевірки, узагальнюється досвід, підтверджується успішний досвід, щоб уникнути повторення цієї проблеми в подальшій роботі, і, нарешті, підготуватися до наступного циклу.

Основні особливості теорії циклу PDCA полягають у наступному:

1. Петля цілісна.

Теорія циклу PDCA передбачає, що будь-яке управління якістю повинно мати доброякісний замкнутий цикл PDCA, щоб кожна ланка була тісно інтегрованою, взаємно обмежувальною та спільною розробкою. Чотири етапи утворюють шаблон замкнутого циклу, один з яких незамінний і завжди підтримує безперервну роботу.

2. Мала петля [419]. Попередній етап – це передумова і основа для наступної фази, наступний – доповнення і реалізація попередньої фази і так далі. В управлінні підприємством теорія циклу PDCA розглядає все підприємство як великий цикл, і кожен відділ підприємства, зокрема філія, кожна група також має свій малий цикл; велике кільце циклу є материнським і основою малого циклу, а мале – реалізацією і гарантією великого циклу. Великий цикл і малий цикл

культивуються узгоджено, щоб забезпечити виконання роботи в плановому порядку [56, с. 184].

3. Прогресивність петлі.

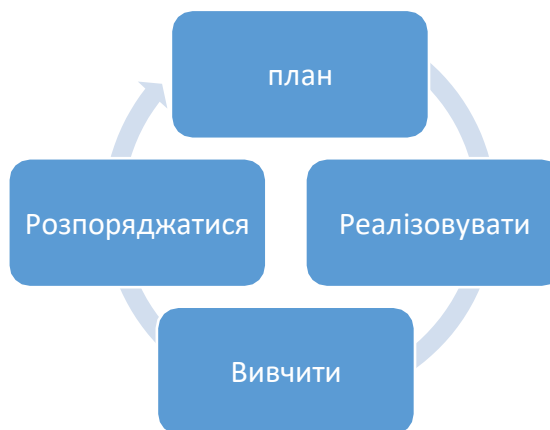

Рис. 1.1. Схема управління підприємством за теорією циклів PDCA

Сенс циклу PDCA полягає в тому, щоб розділити управління якістю на чотири етапи, а саме: планувати, робити, перевіряти і діяти.

Кожен раз, коли цикл PDCA, не є циклічним рухом *in situ*, а являє собою безперервне вдосконалення, безперервний процес вдосконалення, останнім і найбільш критичним для кожного циклу є стадія А, тобто дія, обробка і резюме, тільки після цього етапу можна підсумувати уроки, засвоєні в роботі, щоб керуватися наступною роботою та уникнути виникнення подібних помилок.

Теорія циклу PDCA – це теорія безперервного вдосконалення якості в рамках загальної теорії управління якістю, яка відрізняється від теорії контролю якості. Контроль якості підкреслює, що якість підтримується в межах контрольованого рівня з метою задоволення вимог до якості і усунення деяких неконтрольованих факторів, орієнтуючись на запобігання помилок і надаючи існуючі можливості; постійне підвищення якості підкреслює необхідність вирішення проблем, які з’являються в системі, виходу якості на новий рівень, а також акцентування уваги на підвищенні рівня управління якістю викладання і

поліпшення можливостей забезпечення якості. Взаємозв'язок між ними полягає в тому, що контроль якості є фундаментом, так що весь процес знаходиться в контрольованому стані, на основі контролю, поліпшення якості, щоб продукт від проєктування, виготовлення, обслуговування до остаточного задоволення вимог клієнта вийшов на новий рівень. Без стабільного контролю якості ефект від поліпшення якості не може зберігатися [125; 245; 420].

У даний час основне завдання розвитку вищої освіти змінилося через розширення масштабів на підвищення якості. Відповідно керівні принципи управління фізичною культурою професійної освіти були визначені як такі, що мають «сприяти будівництву з оцінкою, сприяти реформуванню шляхом оцінювання, сприяти управлінню шляхом оцінки, поєднувати оцінку і будівництво, орієнтуватися на будівництво». Однак, озираючись на практику оцінювання вищої освіти, виявляємо, що мета розробки схеми оцінювання потребує посилення. Існуючі проблеми в основному проявляються в двох аспектах: по-перше, виховна функція управління акцентує увагу на нагляді за вдосконаленням [58, с. 16]. Керівництво відділу управління освітою все ще в основному постає у формі перевірки роботи, результати ж оцінювання базуються на рівні визначення, а в процесі оцінювання відсутні діалогові, консультативні та подальші зв'язки, що є типовою підсумковою оцінкою, яка не може стимулювати свідомість працівників вищих навчальних закладів щодо підвищення якості освіти.

На думку Ставербіма, найважливіша мета оцінювання полягає не в тому, щоб довести, а в тому, щоб поліпшити. Оцінювання – це процес надання корисної інформації для прийняття рішень. Вроджена неадекватність оцінювального проєкту не може не дати порад щодо дій з підвищення якості навчальних закладів та надати всебічну і достатню інформацію для формулювання державної політики у галузі вищої освіти. По-друге, стандарти управління якістю підкреслюють перевагу кількості над якістю. Стандарти оцінювання мають керівну функцію, і результати оцінювання, отримані за цим стандартом, часто дуже зацікавлені в інтересах оцінювача, а стандарти

оцінювання значною мірою спрямовують формування концепції напряму та якості вищих навчальних закладів. «Звіт про розвиток освіти Китаю за 2005 рік» [86; 44; 21; 95; 421] наводить опитування, яке показує, що серед найвизначніших проблем у сфері вищої освіти зниження якості займає перше місце. Однак, дивлячись на існуючу систему індексів управління вищою освітою, зазначимо, що очевидним є збір якісної інформації з акцентом на перевагу апаратного забезпечення над програмним забезпеченням, інвестицій над ефективністю. При таких критеріях оцінювання важко змістити фокус вищої освіти на мету підвищення її якості.

Активне засвоєння та використання міжнародного передового досвіду є нагальною потребою розбудови Китаю у напрямі спорту та фізичної культури, щоб наздогнати та перевершити міжнародні передові ранги. Виходячи з міжнародної перспективи, акцентуємо увагу на тому, що багато країн, особливо розвинені країни Європи та США, почали на початку створення спортивних професійних стандартів удосконалювати системи і зіграли важливу роль у керівництві та гарантуванні розвитку спортивних спеціальностей у власних коледжах та університетах. Наприклад, у Великій Британії відповідно до категорії спортивних спеціальностей розділена функція забезпечення якості фізичного виховання в коледжах і університетах. Національний інститут викладання і лідерства (NCTL) відповідає за забезпечення якості освіти викладачів фізичної культури, а Агентство із забезпечення якості вищої освіти (QAA) – за забезпечення якості інших спортивних спеціальностей. NCTL сформулював і оприлюднив «Стандарти освіти та підготовки викладачів», які складаються з чотирьох частин: стандартів доступу, стандартів підготовки, стандартів управління та забезпечення якості та стандартів зайнятості; QAA сформулював і оприлюднив «Декларацію дисциплінарних орієнтирів» для спорту, яка в основному включає чотири частини: професійний характер, систему навчальних програм, професійні стандарти, викладання та оцінювання [167; 131; 100; 246; 422].

Бенчмарк в основному включає в себе чотири частини: професійний характер, систему навчальних програм, професійні стандарти, викладання і оцінювання. Серед них система професійних стандартів складається з трьох частин: загальноосвітніх стандартів, які переважно уточнюють конкретний зміст стандарту з трьох аспектів: знань, розуміння та умінь; стандартів професійної освіти, які покликані змінити стандарт для уточнення конкретного змісту 5 аспектів (по-перше, для реакції організму людини на фізичні вправи та адаптацію; по-друге, для вдосконалення рухових навичок, моніторингу та аналізу; по-третє, фізичні вправи та фізична активність, що пов'язані зі здоров'ям та контролем захворювань; по-четверте, за історичне, соціальне, політичне, економічне і культурне поширення і вплив спорту; по-п'яте, за політику, планування, управління та надання спортивних можливостей); стандартів професійної категорії, у яких змінено стандарт, щоб розділити спортивну дисципліну бакалаврату на управлінську, наукову, дослідницьку категорії ступенів, уточнено професійні установки за кожною категорією ступеня та визначено конкретні стандарти оцінювання кожної категорії.

У США існує безліч агентств із сертифікації спортивних професій. Стандарти, сформульовані цими установами, мають свої сильні сторони, хоча їх вплив також нерівномірний. Спортивні професійні установки американських університетів орієнтовані на ринковий попит, потреби галузевої сфери, вони є важливою основою для університетів для встановлення спеціальностей, пов'язаних зі спортом. Представником професійної сертифікації викладачів фізичної культури виступає Національна спортивна асоціація США (NASPE). NASPE сформульовано та оприлюднено «Стандарти викладачів фізичної культури молодших і старших». Стандарт молодшого викладача фізичної культури включає 6 аспектів: 1 – науково-теоретичні знання; 2 – рухові здібності, засновані на навичках і фізичній підготовці; 3 – планування та реалізацію; 4 – викладання та управління; 5 – вплив на навчання студентів; 6 – професіоналізм. Стандарти старших викладачів фізичної культури в основному включають три

аспекти: професійні знання, професійну практику та професійне лідерство [94; 423]

Крім того, Національна рада з акредитації педагогічної освіти (NCATE) розробила та оприлюднила «Професійні стандарти для закладів підготовки викладачів». Національна рада з акредитації педагогічної освіти (NCATE), заснована у Вашингтоні в 1954 році, є некомерційною громадською професійною організацією, що складається з 33 національних асоціацій професійної освіти та громадських організацій, акредитованих Міністерством освіти США (USDE) та Радою з акредитації вищої освіти (CHEA), що робить її найавторитетнішим академічним органом з акредитації в Сполучених Штатах. Наразі нараховується 632 вищі навчальні заклади, які пройшли акредитацію в NCATE на основі добровільно поданих заявок до цієї організації.

У 2008 році NCATE сформулювала «Професійні стандарти для закладів підготовки викладачів», які орієнтовані на всі установи, що пропонують спеціальності з підготовки викладачів, включаючи викладачів фізичної культури, і переглядаються кожні 7 років. «Професійні стандарти для закладів підготовки викладачів» поділяються на дві частини: «Загальні інституційні стандарти» та «Стандарти професійних інститутів фізичного виховання». «Загальні інституційні стандарти» включають 6 аспектів: 1 – знання, навички викладача, необхідні для надання освітніх послуг, та його професійні наміри; 2 – систему оцінки та інституційну оцінку; 3 – педагогічні практики та випускні стажування; 4 – різноманітні загальні питання; 5 – кваліфікацію, результативність і розвиток педагогів; 6 – управління агентством та ресурсами. Заклади з підготовки викладачів фізичної культури в загальних інституційних стандартах повинні відповідати стандартам спортивних професійних закладів, які включають 10 аспектів, зокрема, щодо знань, здібностей та якості, та 3 аспекти для уточнення основних правил підготовки викладачів фізичної культури.

Австралійська асоціація спорту та спортивних наук (ESSA) розробила та оприлюднила «Стандарти професійної акредитації спортивних наук», які

поділяються на дві частини: стандарти основних компетентностей випускників та стандарти навчальної програми. Крім того, Австралійський інститут викладання і шкільного лідерства (AITSL) розробив і оприлюднив «Стандарти викладача», які включають в себе три частини: стандарти викладача, стандарти освіти викладача і процедури сертифікації.

Канада є федеративною державою, тому реалізація права на освіту покладається в ній на місцеві (провінційні) уряди, отже, і вищою освітою опікуються саме вони. Канадські університети користуються високим ступенем автономії, включаючи автономне формулювання політики та процедур забезпечення якості освіти, вони є основою канадської системи забезпечення якості вищої освіти. Водночас, окрім самостійного створення університетом системи забезпечення якості освіти, окремі професійні організації відповідають за формування стандартів професійної освіти по всій країні та оцінювання і сертифікацію професійної освіти [67,с. 105-110]. Рада з акредитації фізичного виховання та управління спортом Канадського університету (CCUPEKA) розробила та оприлюднила дві настанови з професійної сертифікації для викладачів спортивної науки та фізичного виховання, які в основному включають три частини: стандарти результатів навчання (навчальний план та викладачі, академічний зміст, науковий зміст, проведення наукових досліджень, застосування знань), структуру сертифікаційного комітету (членство, інституційні обов'язки, обов'язки комітету, перебування на посаді тощо) та процедури сертифікації.

Дивлячись на розвиток системи стандартів якості іноземної спортивної бакалаврської освіти, неважко виявити, що розвинені країни провели багаторічні дослідження в теорії і на практиці щодо забезпечення якості фізичного виховання, накопичили багатий досвід, який доцільно використати для розвитку «національних стандартів Китаю для спортивних спеціальностей»:

Почати необхідно зі створення незалежного професійного органу, що встановлює стандарти. До кінця 1980-х років Великобританія, США, Австралія, Канада та інші країни почали процес створення організацій із забезпечення

якості професійної освіти на національному рівні, таких як QAA у Великобританії, NCTE у Сполучених Штатах, ESSA в Австралії, CCUPAKE в Канаді. Тому, спираючись на іноземні моделі, Міністерство освіти Китаю доручає різним комітетам з професійної освіти бакалаврату розробити стандарти, оскільки комітет з керівництва освітою – це стороння академічна організація, яка складається з експертів і забезпечує справедливість, координацію та науковість процесу формулювання стандарту.

Наступним кроком є проведення класифікації спеціальностей для розробки професійних стандартів. Наприклад, британська QAA ділить спортивні спеціальності бакалаврату на менеджмент, науку і дослідження, а вітчизняні спортивні професійні стандарти охоплюють викладачів, тренерів, розваги, реабілітацію, наукові дослідження, наукову та освітню роботу. У процесі розробки «Національних стандартів спортивних професій» Китаю необхідно враховувати загальні вимоги до спортивних спеціальностей і звертати увагу на відмінності між цими спортивними спеціальностями.

Далі необхідно сформулювати компетентнісно-орієнтовану ієрархічну структуру професійних курсів. Наприклад, британська QAA формулює орієнтири спортивної дисципліни з трьох рівнів: загальної освіти, професійної освіти і професійних категорій, а Україна виробляє спортивні професійні стандарти з двох аспектів: загальнокультурної здатності і професійної здатності на основі показників здібностей. Враховуючи наведені вище характеристики, слід зазначити, що при розробці національних стандартів з фізичного виховання необхідно відштовхуватися від базової якості, знань і здібностей студентів, і на цій основі створювати загальноосвітні курси, курси професійної освіти (базові курси, профільні курси і розширені курси) і практичні курси для підтримки розвитку вищевказаних можливостей [424].

Необхідно також активізувати процес створення професійних базових курсів. Професійні базові курси – це спеціальні курси фізичного виховання, діяльність яких у різних країнах регламентується спортивними професійними стандартами. Наприклад, канадські стандарти спортивного профілю містять 8

обов'язкових профільних курсів, а вітчизняні стандарти спортивного профілю – 14 основних курсів. Тому розробка «Національного стандарту для спортивних спеціальностей» вимагає залучення групового мислення та запозичення передового зарубіжного досвіду.

Значна увага повинна приділятися розширенню змісту навчальних програм підприємницької освіти, яка сьогодні стала новим трендом у реформуванні та розвитку вищої освіти в різних країнах світу. Наприклад, умови реалізації 3-го покоління спортивної бакалаврської професійної освіти чітко передбачають, що інтерактивні курси повинні відкриватися за професійною характеристикою, включаючи проведення зустрічей з представниками вітчизняних і зарубіжних компаній, представниками національних громадських організацій і фахівцями з ідентифікації з метою поліпшення ситуації з працевлаштуванням випускників і підвищення підприємницьких здібностей. Для того, щоб адаптуватися до реформаторської тенденції підприємницької освіти, у «Національних стандартах для спортивних спеціальностей» необхідно звернути увагу на зміст інноваційно-підприємницької освіти.

1.2. Особливості підготовки бакалаврів з фізичного виховання в університетах КНР та України

Навчальна мета підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Китаї полягає в культивуванні викладачів фізичної культури середньої школи, які займаються фізичним вихованням і науковими дослідженнями у сфері всебічного морального, інтелектуального і фізичного розвитку. Вони мають оволодіти основною теорією, базовими знаннями і навичками, спочатку осягнути закони виховання, росту і розвитку людини, закони фізичних і психічних змін при заняттях спортивною діяльністю, наукові методи підвищення фізичної підготовленості і зміцнення здоров'я. Викладачі фізичної культури повинні володіти навичками викладання свого предмета, вміти організовувати і керувати

позакласними фізкультурними заходами, проводити спортивну підготовку, займатися змагальною роботою, мати здібності до здійснення шкільних спортивно-наукових досліджень. Вони також зобов'язані володіти іноземною мовою на рівні, необхідному для читання і розуміння зарубіжних публікацій на спортивну тематику, мати міцну статуру та корисні гігієнічні звички, а також бути зразком для молоді у виконанні фізичних вправ [40]. Мета підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Україні аналогічна китайській, але різниця в тому, що необхідно також культивувати спортивні таланти, які забезпечують суспільство професіоналами. На бакалавраті спеціальності з фізичного виховання в Китаї спеціально створені керівництво та управління соціальними видами спорту, метою яких є служіння суспільству та забезпечення професійного спортивного керівництва та управління для громадськості. Як у китайських, так і в українських вишах навчання на бакалаврських спеціальностях з фізичного виховання триває 4 роки [145].

Структура навчальної програми підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Китаї в основному ділиться на три категорії: 1) загальноосвітні курси; 2) курси професійної освіти; 3) практичні курси. Загальноосвітня програма складається відповідно до характеристики школи на основі відповідних документів-вимог Міносвіти, що враховує особливості школи. Курси професійної освіти складаються з професійних базових курсів, курсів професійного ядра та курсів підвищення кваліфікації. Базова навчальна програма професійної категорії відображає основні галузі знань у системі предметних знань. Основна навчальна програма спеціальності відображає базові знання, рухові технічні навички або основні компетенції, необхідні для досягнення навчальних цілей кожної спеціальності [38; 247; 425]

Курси підвищення кваліфікації відображають вимоги до дисципліни, характеристики навчального закладу, розширюють сферу професійних знань і підвищують рівень професійно-технічних навичок. Практичні курси охоплюють професійне стажування, соціальні практики, практики інновацій та підприємництва та дипломні роботи для підвищення здатності студентів

застосовувати знання. Професійне студентство відображає поєднання теорії і практики, зміцнює професійні знання, сприяє підготовці до професійних стажувань [426]. Професійні стажування зосереджені на розвитку здатності адаптуватися до багатьох операційних здібностей та прикладних знань, необхідних для виконання майбутньої роботи. Соціальна практика спрямована на розвиток всебічних якостей, потрібних для адаптації до майбутньої роботи. Практика інновацій та підприємництва відображає мету виховання професійних талантів, культивує інноваційну здатність та підприємницьку здатність у сфері фізичного виховання. Написання дипломної роботи сприяє формуванню вмінь стосовно проведення наукових досліджень у сфері викладання фізичної культури. Бакалавр спеціальностей з фізичного виховання повинен оволодіти: теорією і методикою фізичного виховання, теорією і практикою спортивних навичок. До теорій і методів фізичного виховання належать базові знання з педагогіки і психології, основні теорії шкільного спорту, викладання фізкультури, позакласні заняття фізичними вправами і тренувальні змагання. До теорії і практики рухових навичок відносять легку атлетику, гімнастику, ігри з м'ячем, єдиноборства і традиційні національні види спорту, плавання тощо. Система оцінювання включає три види: іспит, оцінку та технічне оцінювання. Іспит призначений для перевірки засвоєння основного курсу. Він, як правило, проводиться в письмовій формі для оцінки оволодіння студентами теоретичними знаннями [248]. Проте для деяких загальноосвітніх курсів передбачена інша форма іспиту, зокрема йдеться про написання наукової статті або дипломної роботи. Технічне оцінювання – це оцінка оволодіння студентами руховими навичками [27; 54; 39; 56; 146; 427]

Після вступу на базове відділення всі нові студенти вивчають базові курси і одночасно здійснюють підготовку відповідних фахових курсів, а з 6-го семестру і далі поділяються відповідно до результатів своїх особистих виступів на волонтерів і професійних спортсменів [92, с. 18-19]. Створення в Україні бакалаврських курсів з фізичного виховання сприяє зосередженню на мультидисциплінарних і багатокатегорійних знаннях, і студенти визначаються з

обранням своєї спеціальності після того, як оволодіють широким спектром теоретичних знань. Навчальна програма в основному ділиться на три категорії: перша – це такі курси за вибором, як гуманітарні та соціально-економічні курси; друга категорія – курси з природничих предметів (математика, фізика, хімія, біологія); третя категорія – це спеціалізовані курси, курси фізичного виховання, що розвивають моторику, теоретичні методичні курси, курси медичної біології [428]. Перші два типи курсів визначаються Міністерством освіти, а третій тип курсів пропонуються школами відповідно до власних особливостей. Українські методи оцінювання викладання також поділяються на три категорії: екзаменаційне, інспекційне та технічне оцінювання. У порівнянні з Китаєм, формат іспиту має гнучкий спосіб вимірювання ступеня володіння знаннями студентів. Експертиза проходить у формі дипломної роботи [249]. Враховується технічна оцінка та володіння технічною майстерністю. Методи оцінювання бакалаврських спеціальностей фізичної культури в Китаї та Україні одночасно включають формувальне оцінювання + підсумкове оцінювання, водночас в Україні більше уваги приділяється формуванню оцінювання та вихованню у студентів здатності до самонавчання. У Китаї ж лише дивляться на остаточну оцінку і звертають увагу на підсумкову успішність студентів [429].

Україна надає великого значення оцінюванню вищої освіти. Вона не має спеціального закладу вищої освіти, а також спеціальних положень про оцінювання, воно здійснюється під єдиним керівництвом Міністерства освіти на підставі відповідних постанов, положень та правил. Інтелектуальне управління коледжами та університетами здійснюється шляхом перевірки та нагляду за їх діяльністю [147; 371; 380].

Керівники деяких українських шкіл вважають, що оцінювання студентів має бути комплексним і регулярним не лише за знаннями, а й за ступенем старанності в навчанні, об'єктивного оцінювання, вони вважають, що оцінювання викладання є вимогою високої якості та розвитку знань українських студентів, вимогою часу, вимогою зростаючої соціальної ролі освіти. В Україні існує три основні форми оцінювання викладання [93, с. 66-68]: національне

оцінювання, внутрішньошкільне оцінювання та соціальне оцінювання. Національне оцінювання – це інспекція національних університетів Міністерством освіти. Національне оцінювання регулярно проводиться в коледжах та університетах по всій країні, як правило, кожні 5 років і виконується оціночним комітетом, організованим Державною загальною адміністрацією шкільного нагляду [250]. Внутрішнє оцінювання – це система самоконтролю, що реалізується всередині університету, а шкільне оцінювання уточнюється детально. У ньому передбачені стандарти і методи самоперевірки і самооцінювання на рівні вишу і кафедри. Оцінювання передбачає широке коло аспектів, існують більш конкретні правила та стандарти управління викладанням, враховується рівень викладання, навчальний план, викладачі, студенти, іспити та науково-дослідна діяльність. З різних аспектів обмежується і тестується діяльність коледжів і університетів, підвищується рівень викладання викладачів, поліпшується якість навчання студентів [94; 38; 148; 370].

Згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) рухова або фізична активність – це «рух тіла, що виробляється скелетними м'язами, який вимагає витрати енергії, включаючи активність під час роботи, ігор, виконання домашньої роботи, поїздок та рекреаційних занять» [6; 149]. Виходячи з визначення, можемо зробити висновок, що під руховою активністю слід розуміти не лише фізичні вправи, а також будь-які інші види діяльності, що здійснюється в процесі відпочинку чи роботи.

Фізичні вправи – одна з категорій рухової активності; вправи – це систематизований комплекс рухів, спрямований на підтримку одного чи кількох компонентів фізичного стану в тонусі [251; 369].

ВООЗ виділяє три вікові групи, кожній з яких відповідає певний рівень фізичної активності: діти та підлітки (5-17 років), дорослі люди (18-64 роки), люди похилого віку (65 років і старше). Для кожного рівня були розроблені відповідні рекомендації [1; 4; 11; 252].

Вікові рамки соціальної групи студентів коливаються, як правило, від 17-18 років до 21-24 років (якщо брати до уваги студентів не лише за програмою

підготовки бакалаврів та спеціалістів, а й магістрів). Із цього виходить, що згідно з класифікацією ВООЗ за віковим критерієм студентська молодь належить до дорослих людей. Члени Всесвітньої організації охорони здоров'я вважають, що їм належить: приділяти рухову активність помірної інтенсивності щонайменше 150 хвилин на тиждень чи високої інтенсивності – щонайменше 75 хвилин; виконувати силові вправи, що задіють основні групи м'язів, щонайменше двічі на тиждень [16].

Однак при організації фізкультурно-оздоровчих робіт у навчальних закладах варто враховувати, що інтенсивність різних видів фізичних навантажень залежить від індивідуальних особливостей організму. Аналогічного підходу слід дотримуватись і при виконанні навантажень самостійно [368].

Ситуація, що склалася зі здоров'ям молодого покоління, зараз характеризується досить сумними тенденціями на погіршення становища. Серед інших факторів впливає і саме навчання у ЗВО, що супроводжується систематичними та інтенсивними розумовими навантаженнями в умовах дефіциту часу та значним обмеженням рухової активності, тобто проходить у положенні сидячи. Під час розумової роботи відбувається швидка втома організму, знижується загальна працездатність; освоєння знань і умінь вимагає від студента напруження вищих психічних функцій, таких як сприйняття, уява, пам'ять, мислення [2; 430], що відбивається на центральній нервовій системі та призводить до зростання емоційної напруги. Якщо не застосовувати профілактичні заходи щодо використання засобів фізичної культури, це згодом може призвести до серйозних порушень здоров'я у студентів. До того ж рухова активність сприяє нормалізації кров'яного постачання в корі головного мозку, необхідного для забезпечення продуктивної інтелектуальної діяльності. Проблеми з кровопостачанням зазвичай викликані підвищеною інтенсивністю обміну речовин в організмі, при якому споживання кисню, що надходить у внутрішнє середовище організму, становить до 20% [4; 32; 367].

Крім того, дефіцит рухової активності призводить до порушення постави, погіршення функцій стопи, відставання у розвитку моторики та проблем з

координацією. За цей час із кісткової тканини вимивається кальцій. Все це, разом з вищеназваними наслідками, може спричинити зниження захисної реакції по відношенню до несприятливих факторів середовища, зниження імунітету, розвиток схильності до ожиріння, а також гіпертензійний синдром [3; 5].

Проблема прогресуючого зниження здоров'я у студентської молоді є на даний момент однією з обговорюваних фахівцями проблем. Багато навчальних закладів стоять на позиції, яка полягає в тому, що в першу чергу варто перейматися не спортивними досягненнями та рекордами, а підтримкою фізичного здоров'я студентів, тим самим забезпечуючи їхню працездатність – фізичну та розумову – і прищеплюючи їм ставлення до рухової активності як до основи життєвого благополуччя [4].

Формування людини на всіх етапах її еволюційного розвитку було нерозривно пов'язане з активною м'язовою діяльністю. Спочатку всі органи та системи організму виникли як інструменти рухової діяльності, що лежала в основі виживання виду [4; 431]; саме тому головною умовою нормалізації та вдосконалення роботи органів мускулатури та систем людського тіла залишається рухова активність [25]. У наші дні проблема виживання не стоїть так гостро, як на зорі людства, проте фізична активність залишається запорукою біологічного формування та розвитку організмів.

Серед головних рекомендацій фахівці називають: участь у роботі великих груп м'язів, забезпечення їх енергією за рахунок аеробних процесів, ритмічний характер м'язової діяльності, використання різних форм рухової діяльності та природних сил в комплексі (прикладом тому може бути загартовування). Виконання вправ помірної інтенсивності вважається найбільш доцільним, оскільки дає можливість розвивати дихальну та серцево-судинну системи, що забезпечують організм енергією. Для зміцнення цих систем ВООЗ рекомендує розбивати заняття на часові проміжки, тривалість яких становитиме щонайменше 10 хвилин [6].

Таким чином, підтримання необхідного режиму рухової активності – це універсальний спосіб збереження та зміцнення здоров'я не тільки фізичного, а й

ментального. Фізична активність в оптимальному обсязі сприятливо впливає на кістковий апарат, серцевий м'яз, покращує обмін речовин, збільшує резервні можливості та життєву ємність легень, полегшує перебіг нервових процесів, запобігаючи стресам, та загартовує нервову систему, внаслідок чого у людини виробляються такі якості, як сила волі, рішучість, впевненість у собі, наполегливість [5; 24; 253; 366; 422].

Регулярна фізична активність помірної інтенсивності, така як ходьба, їзда велосипедом або заняття спортом, має значні переваги для здоров'я. У будь-якому віці фізична активність переважає потенційну шкоду, наприклад, внаслідок нещасних випадків. Для підвищення рівнів фізичної активності країни та керівники регіонів повинні докладати зусиль щодо надання людям більше можливостей вести активний спосіб життя.

Основні заходи, спрямовані на підвищення рівнів фізичної активності, включають:

- всебічну рекламу, яка відображає значення та користь (економічну, медичну, біологічну, соціально-психологічну тощо, фізичної активності [254];
- відмову від нормативного спорту та розповсюдження спортивних шоу, різних розважальних спортивних фестивалів [15; 255];
- заохочення фізичної активності у повсякденній діяльності, що здійснюється у співпраці з відповідними секторами;
- забезпечення доступу всіх людей до форм активного пересування, зокрема до ходьби та їзди на велосипеді, та гарантування їх безпеки;
- проведення на робочих місцях політики, що сприяє фізичній активності;
- створення безпечних майданчиків та приміщень у школах, де студенти могли б активно проводити свій вільний час;
- формування «якісного фізичного виховання» (ЯФВ) для підтримки розвитку у дітей моделей поведінки, завдяки яким вони залишатимуться фізично активними протягом усього життя;
- створення спортивних та рекреаційних споруд, де кожна людина могла б займатися спортом;

- підвищення якості фізкультурної освіти [256];
- різнобічну підтримку комерційного розвитку фізкультурно-спортивних секторів, підприємництва у спорті та надання послуг;
- пільги ініціаторам, фізично активним та спортивним співробітникам підприємства [20; 257; 423].

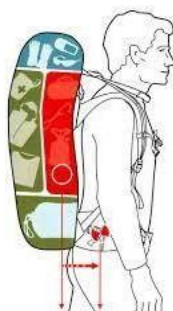
Фізичне виховання перебуває у постійному русі та зростанні шляхом безперервного переходу від події до події, крок за кроком. Для цього характерне підвищення складності вправи та зменшення сили удару. Основними умовами підвищення складності вправи та зменшення сили удару. Основними умовами підвищення вимог до процесу спортивної підготовки є аналіз принципів легкості, індивідуалізації, систематизації та їхньої сумісності. Підвищення вимог призведе до позитивних результатів, якщо готовність учасників до виконання нових завдань буде відповідною, якщо завдання відповідають функціональним можливостям організму, віку, статі, індивідуальним особливостям [26; 29; 365; 424].

Для організації роботи зі студентами спеціальної професійної освіти з формування туристичної підготовки необхідно розробити методичні рекомендації відповідно до наявних нормативних документів. Важливо використовувати проміжне тестування, яке включатиме наступні випробування (тести) [258]:

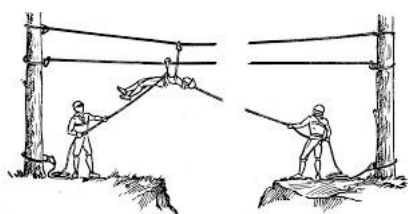
1. Встановлення намету. Намет встановлюється кожним учасником індивідуально без сторонньої допомоги. Тип намету з карбоновими дугами.

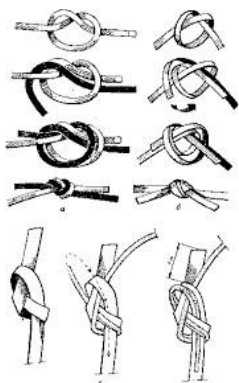
2. Укладання рюкзака. Укладання рюкзака включає в себе необхідний набір предметів для туристичного походу.

3. Подолання природних перешкод з наведенням траверса. Використовується страхова система, необхідно подолати перешкоди без втрати страховки.

4. В'язання вузлів. Учаснику необхідно продемонструвати в'язання трьох вузлів на вибір із шести запропонованих: прямого, зустрічного, провідника, вузла, що охоплює, брамшкотового, вісімки.

На заняттях повинні докладно вивчатися: туристичні навички збору та розбору різних туристичних наметів, встановлення намету на вулиці у лісопарковій зоні відповідно до сторони світла; основи комплектації туристичного рюкзака, збору рюкзака для оптимального перенесення під час пішого походу. Студентів слід ознайомити з різними способами наведення

переправ та можливостями транспортування, подолання перешкод, страховки при пересуваннях і переміщеннях[13; 259; 363;425]

Також у заняття потрібно включати навчання навичкам в'язання вузлів, способам їх застосування. Заняття спортивно-оздоровчого туризму повинні супроводжуватися загальною фізичною підготовкою та спеціальною підготовкою туристичних навичок [363].

Чітка організація занять спортивно-оздоровчим туризмом за розробленими методичними рекомендаціями дозволить озброїти студентів основними туристичними навичками, необхідними для виконання нормативів відповідного комплексу.

На думку А. Новікова, професійна етика полягає в досягненні такого рівня професійної діяльності педагогів, коли дотримання її вимог стає моральною нормою поведінки педагогів і невід'ємною частиною їх професійної культури [37; 260]. Таким чином, професійну етику в структурі професійної культури вихователів-керівників можна розглядати як систему норм моральної поведінки, характерних для людей, які обрали професією педагога.

Етика – це філософське дослідження моралі, її розвитку, принципів, норм і ролі в суспільстві; набір норм поведінки. Мораль є однією з найважливіших, тонких і суперечливих складових регуляції людських відносин, це фундаментальний елемент культури, хоча він рідко зустрічається «в чистому вигляді» [28, с. 31].

Такт – це етична поведінка [261; 362]. Основними складовими педагогічного такту викладача є повага до особистості, висока вимогливість, вміння зацікавлено слухати і співпереживати співрозмовнику, зібраність і самовладання, діловий тон, принциповість без упертості, уважність і чутливість до людей тощо.

Педагогічний такт – міра поміркованості в поведінці та вчинках викладача, яка включає високу гуманність, повагу до гідності студента, справедливість, терпіння, самовладання у спілкуванні з дітьми, батьками, колегами по роботі. Педагогічний такт – це одна з форм реалізації педагогічної етики. Основною

ознакою педагогічного такту є його належність до моральної культури особистості викладача. Такт належить до моральних регуляторів педагогічного процесу і ґрунтується на морально-психологічних якостях педагога [150; 426].

Серед вимог до педагогічної культури викладача є універсальні вимоги, вироблені в процесі розвитку педагогічної практики. Але у сфері педагогічної праці моральна регуляція має свої особливості та впливи, необхідним елементом яких виступає моральне самовиховання, адже багато дій викладача ніким не контролюється. Найчастіше він сам дає оцінку своїм діям та вчинкам і сам їх коригує. Тому моральний «барометр» викладача – його педагогічна свідомість – має бути високочутливим [361; 371; 427].

Отже, слово «етика» (від лат. *ethica* і грец. *ἠθος* – звичай) – це філософська наука, яка з часів Аристотеля розглядає «мораль як одну з форм суспільної свідомості»; норми поведінки, сукупність моральних вчинків, правил певної соціальної групи [46, с. 320]. Етика як наука висвітлює різні рівні та функції моралі, систему етичних категорій (добро, зло, совість, честь, моральні вчинки, моральні стосунки, моральна свідомість, гідність, обов'язок, відповідальність тощо) і відтворює моральні норми і справжню структуру моралі.

Водночас для позначення теорії моральності як науки про мораль Є. Бенґамомом у свій час введено термін «деонтологія» (від грец *δέον* – «належне») в праці «Деонтологія або наука про мораль» [13]. У його сучасному спеціалізованому значенні як характеристики проблем людського боргу, що є внутрішнім переживанням примусу й задається етичними цінностями, поняття з'явилося в 1930 році у праці Ч.Д. Бруді [1] «П'ять типів етичної теорії». Деонтологію або деонтологічну етику розглядають як учення про проблеми моралі та моральності, вона є розділом етики [13].

Отже, зміст та структура професійно-етичної компетентності майбутніх менеджерів освіти має свої особливості, які пов'язані зі специфікою фахової діяльності [11; 29; 51; 52; 119; 144; 151; 360; 372], тому формування професійно-етичної компетентності менеджерів освіти слід розглядати як специфічний вид індивідуального розвитку. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у

розробці методик визначення рівня професійно-етичної компетентності педагога закладу освіти та вибору ефективних технологій її розвитку [428].

Отже, випускнику ЗВО, крім особистісних та професійних якостей, необхідно мати міцне здоров'я та фізичну підготовленість. Головну роль у вирішенні цього завдання відіграє формування у студентів здорового способу життя з метою забезпечення достатньої фізичної активності [11].

Залучення студентської молоді до фізичної культури – важливий фактор у формуванні здорового способу життя. Поряд із широким розвитком та подальшим удосконаленням організованих форм занять фізичною культурою вирішальне значення мають самостійні заняття фізичними вправами, позаяк здоров'я і навчання студентів – речі взаємопов'язані та взаємообумовлені. Чим міцніше здоров'я студента, тим продуктивніше навчання, інакше кінцева мета навчання втрачає справжній сенс та цінність. Щоб студенти успішно адаптувалися до умов навчання у ЗВО, зберегли та зміцнили здоров'я за час навчання, необхідно вести здоровий спосіб життя та проявляти регулярну оптимальну рухову активність [157;159; 262; 359; 373].

Розробка та впровадження науково обґрунтованих національних та регіональних керівних принципів з фізичної активності дасть можливість:

- розробити та впровадити інформаційні програми для підвищення фізичної активності студентської молоді в основних соціальних інтернет-мережах;
- інформувати про національні засади з фізичної активності та інші профілактичні заходи загальної охорони здоров'я;
- визначити ціннісно-орієнтовану відправну точку фізичної культури та масового спорту для вироблення цілей та завдань з пропаганди фізичної активності на національному рівні;
- сприяти міжвідомчому співробітництву та виробленню національних цілей і завдань із пропаганди фізичної активності;
- визначити основні опорні точки розвитку фізичної культури та масового спорту для ініціатив з пропаганди фізичної активності;

- обґрунтувати розподіл ресурсів на профілактичні заходи щодо пропаганди фізичної активності [13; 263; 428];
- створити структуру спільних дій для всіх зацікавлених сторін навколо однієї мети;
- розробити науково обґрунтований документ, який дозволить усім заінтересованим сторонам перетворити політику на дії з відповідним розподілом ресурсів;
- всіляко забезпечити національні та міжнародні фізкультурно-спортивні зв'язки з іншими регіонами та країнами світу;
- сприяти розвитку національних механізмів нагляду та моніторингу рекомендованих рівнів фізичної активності для різних груп населення.

1.3. Структурний аналіз освітнього середовища підготовки бакалаврів з фізичного виховання у закладі вищої освіти

Ефективне викладання фактично досягає найкращих очікуваних результатів у навчанні студентів через певну освітню діяльність. У навчанні навчальне середовище відіграє важливу роль у підвищенні ефективності викладання і є елементом, який не можна ігнорувати [358]. У попередніх дослідженнях вчених були зроблені відповідні висновки. Наприклад, після того, як Данкін і Пітер узагальнили тисячі звітів про викладання і дослідження за останні півстоліття, до цих трьох змінних були додані змінні навколишнього середовища. Зазначені вчені вважають, що у фізичному вихованні, до таких факторів, як педагоги, студенти, зміст для досягнення найкращих результатів, очікуваних від фізичного виховання, необхідно додати й елементи навколишнього середовища [94, с. 1]. У 1971 році в Національному інституті освітніх досліджень Андерсон писав, що навчальне середовище школи є надзвичайно важливим фактором процесу навчання студентів, що практично

цілком очевидно. В результаті цього багато вчених почали звертатися до дослідження викладацького середовища. У педагогічній практиці першочерговим завданням викладача є вибір факторів зовнішнього середовища, які підходять для навчальної діяльності студентів [357]. Вивчення навчального середовища – це складний процес, оскільки у певний час у рамках нашого дослідження можливо розглядати лише окремі аспекти навколишнього середовища. Водночас існують інші дослідження, які аналізують інші аспекти цього ж середовища, підкреслюючи при цьому, що певний аспект може мати різний вплив. Розглядаючи наведені погляди і розробки відповідних фахівців, можна констатувати, що люди почали розуміти вплив педагогічного середовища на викладання. Тому після цього продовжують з'являтися дослідження педагогічного середовища, такі як вивчення концепції навчального середовища, класифікації тощо.

Хоча результати, отримані під час дослідження, різні і в них наявні певні дефекти, проте якість досліджень про педагогічне середовище постійно підвищується, тобто зазначені дослідження також постійно вдосконалюються [81; 356].

Навколишнє середовище як елемент педагогічного середовища є сумою відносин між індивідом і оточуючим світом, а його суть відображають існуючі наукові розробки, які постійно набувають біль досконаліх форм. Дослідження педагогічного середовища почалися відносно недавно, тому й досі немає остаточного визначення цього поняття. Дослідники зазвичай дають власні визначення, придатні для навчального середовища, виходячи зі своїх цілей дослідження, його змісту тощо. На основі проведеного аналізу наукової літератури виявлено, що зарубіжні вчені по-різному трактують суть поняття «навчальне середовище»:

1. Деякі вчені розглядають його на рівні школи, а деякі - на рівні класу [264].

2. У контексті окремих елементів педагогічного середовища деякі вчені звертають увагу лише на фізичний аспект навчального середовища, а деякі -

лише на нематеріальний. Тобто елементи педагогічного середовища, на яких вчені зосереджують увагу науковці, недостатньо всеосяжні.

3. Існуюча концептуальна відмінність педагогічного середовища від освітнього середовища не дуже чітка [355].

Не дивлячись на те, що концепція навчального середовища в зарубіжних країнах має вищезазначені недоліки, погляди вчених є орієнтиром для наших майбутніх досліджень щодо педагогічного середовища.

Таблиця 1.2

Класифікація репрезентативних понять навчального середовища

Автор	Поняття навчального середовища
Франклін	Місце навчання, що складається з різних матеріальних факторів у школах та сім'ях [95, с. 65-67]
Баррі, Дж. Фрейзер	Сукупність факторів у класі [96, с. 12]
Хоулі	Шкільна атмосфера або атмосфера класу (Хоулі, 1989) [97, с. 45]
Шиндлер	Шкільне освітнє середовище (Р.Л. Сінклер, 1968) [98, с. 103]

Китайські вчені добре розуміють концепцію навчального середовища. Крім того, що педагогічне середовище впливає на педагогічну діяльність, вони вважають, що педагогічне середовище – це сукупність факторів. Визначення поняття навчального середовища, яке запропонували китайські науковці, дає нам можливість продовжувати дослідження концепції навчального середовища в майбутньому [52; 73; 264; 354; 374].

Фізкультурно-педагогічне середовище являє собою особливе, відносно мікроскопічне навчальне середовище. Багато вчених намагалися дати чітке визначення фізкультурного середовища, але до цих пір єдиної думки немає. У таблиці 1.4 науковці надали визначення поняття фізкультурно-педагогічного середовища, але вони досить суттєво відрізняються. З філософської точки зору, навколишнє середовище є об'єктом на відміну від центру або суб'єкта. У визначенні поняття фізкультурно-педагогічного середовища основними його

суб'єктами виступають викладачі фізичної культури та студенти, тому фізкультурно-педагогічне середовище можна визначити як інтеграцію об'єктів у викладання фізичної культури на противагу викладачам фізичної культури та студентам. Трактувати поняття «середовище фізичного виховання» можна у широкому і вузькому значенні. У широкому сенсі фізкультурно-педагогічне середовище включає в себе соціальні системи, спортивні закони і нормативні акти, науку і техніку, умови сім'ї [430]. Ці фактори є протилежними об'єктами стосовно викладачів фізичної культури і студентів, вони певною мірою обмежують ефективність фізкультурної педагогічної діяльності. У вузькому розумінні синтез об'єкта фізкультурно-педагогічної діяльності, протилежного щодо викладачаів фізичної культури і студентів, є також змістом, що підлягає вивченню в даній роботі,

Таблиця 1.3

Різні концепції науковців щодо середовища викладання фізичного виховання

автор	Поняття фізкультурно-педагогічного середовища
Мао Чженьмін	Фізкультурно-педагогічне середовище – це сума умов, які впливають на викладання і навчання в процесі викладання фізичної культури [99, с. 2]
Хуан Яфей, Чжан Цзін	Під фізкультурно-педагогічним середовищем слід розуміти синтез всіх зовнішніх умов фізичного виховання, які стихійно впливають на фізичний і психічний розвиток людей [100, с. 1]
Чай Цзяо, Лу Чанмін	Під фізкультурно-педагогічним середовищем варто розуміти синтез об'єктивних умов і сил, необхідних для фізкультурно-педагогічної діяльності[101, с. 6]
Чень Чжунлін, Лю Ян	Фізкультурно-педагогічне середовище – це особливе середовище, тобто фізкультурно-педагогічне середовище – це шкільна фізкультурно-педагогічна діяльність, яка характеризується поєднанням об'єктивних умов і сил, відповідає певному закону викладання фізичного виховання відповідно до потреб фізичного і психічного розвитку людини в разі організованого середовища [102, с. 6]

Отже, з таблиці 1.3 випливає, що існує незліченна кількість вітчизняних класифікаційних досліджень з фізкультурних навчальних середовищ, але ця стаття враховує лише репрезентативні погляди. Загалом методи класифікації, які використовують вчені, мають свої переваги і недоліки, тому єдиного стандарту класифікації наразі не існує. Екологічне мислення – це цілісний погляд, який орієнтується на загальну закономірність речей. Загальний погляд є одним з основних поглядів екологічного мислення, а ціле фактично міститься в навколишньому середовищі і у взаємодії з ним. Фізкультурно-педагогічне середовище – це складна система, яка є одним з елементів системи викладання фізичного виховання, тому побудова фізкультурного навчального середовища також виступає важливою частиною реформування системи викладання фізичного виховання. Будь-яка фізкультурна діяльність не може існувати незалежно від певного фізкультурного навчального середовища. Фізкультурно-педагогічне середовище виражається в різних формах: матеріальних і духовних, природних і соціальних, макроскопічних і мікроскопічних. З філософської точки зору, фізкультурно-педагогічне середовище являє собою синтез відносних об'єктів викладачів фізичного виховання та студентів у викладанні фізичного виховання [67; 265; 353; 375].

Таблиця 1.4

Класифікація статистичних даних середовища фізичного виховання

Автор	Класифікація навчальних середовищ фізичного виховання
МАО Чженьмін[105,с. 1]; ЯО Лей ; Ма Лін'ян, Сінь Хуанхуань	Фізичне середовище викладання фізичного виховання, психологічне середовище викладання фізичного виховання.
Ши Чженьгуо, Тянь Юпу;	Жорстке і м'яке середовище [106, с. 3]
Чжан Чженьфен, Донг Єлінг, Кай Юфен	Матеріальні та соціальні [107, с. 9]
Гу Вайнонг, Луо Вуфен	Фізичне природне середовище, фізичне середовище, фізкультурне міжособистісне середовище, середовище спортивної концепції та спортивне соціальне середовище [108, с. 2]

Що стосується класифікації середовища викладання фізичного виховання, то у цій роботі автор більше поділяє точку зору Ши Чженьгуо і Тянь Юпу; Мао Чженьмін та інші виділяють навчальне середовище фізичного виховання на апаратне і програмне середовище. Тобто за матеріальним і нематеріальним характером різних елементів фізкультурні середовища, у яких здійснюється фізичне виховання, поділяються на жорстке середовище і м'яке середовище.

На підставі проведеного аналізу робимо висновок, що у вітчизняних дослідженнях, присвячених складовим фізкультурного середовища, вченими висловлюються різні погляди. Інформація, що міститься в таблицях 1.3 та 1.4 щодо визначення та класифікації середовища викладання фізичного виховання, свідчить про відсутність єдиного стандарту. Це пояснюється тим, що вчені надають відповідні дефініції згідно з власними дослідницькими потребами, щоб зробити різні висновки. Отримані результати неминуче призведуть до виникнення плутанини стосовно трактування концепції середовища викладання фізичного виховання, класифікації його складових елементів. Проте дана ситуація має й свої переваги, оскільки розширюється простір для вивчення фізичного середовища навчання з метою поглиблення мислення, збагачення конотації середовища викладання фізичного виховання (див. табл. 1.5) [266].

Таблиця 1.5

Складові елементи освітнього середовища з фізичної культури

Автор	Елементи фізкультурно-педагогічного середовища
Мао Чженьмін	Фізичне середовище фізичного виховання: фізкультурні майданчики та обладнання, фізичне виховання природне середовище, інформація про фізичне виховання, розмір класів, черги та формування. Фізкультурно-педагогічне психологічне середовище: класний стиль і шкільний дух, традиційна атмосфера шкільного спорту, фізкультурно-виховний розпорядок, фізкультурно-виховна атмосфера, міжособистісні стосунки у викладанні фізичної культури [109,с.6]

Продовження таблиці 1.5

Автор	Елементи фізкультурно-педагогічного середовища
Ши Чженьгуо, Тянь Юпу	Жорстке середовище: навчальне обладнання, приміщення для проведення занять, навчальні матеріали та відповідні бібліотечні матеріали. М'яке середовище: політика і реалізація національного управління освітою та керівників шкіл, взаємовідносини між викладачами та студентами, між самими студентами, студентська психологія та викладачі для створення фізичної атмосфери навчання для студентів [110, с. 3]
Чжоу Вей, Лі Лін	Навчальні майданчики та налаштування обладнання, зовнішній вигляд, поза, емоції викладачів, розмір навчальної групи, організованість та міжособистісні стосунки, атмосфера викладання в класі [111, с. 79-81]
Чжан Чженьфен	Фізичні фактори в спорті: спортивні майданчики, спортивні споруди. Соціальні фактори спорту: спортивна обізнаність студентів, спортивні здібності, звички до фізичних вправ, навчальна атмосфера, результати шкільних спортивних змагань, різноманітні спортивні командні заходи [112, с. 3].
Яо Лей	Матеріальне середовище фізичного виховання: місця для занять фізичною культурою, апаратура для занять фізкультурою. Психологічне середовище викладання фізичної культури: традиційна атмосфера шкільного спорту, атмосфера занять фізкультурою, міжособистісні відносини у викладанні фізичної культури [113, с. 9]

З таблиці 1.5 випливає, що фізичне виховання являє собою сукупність безлічі елементів, зокрема специфічних елементів, які є досить складними. Зі статистичної таблиці кількості досліджень щодо елементів фізкультурно-

педагогічного середовища видно, що науковці надають значення елементам середовища викладання фізичного виховання, водночас певною мірою можна побачити ступінь визнання різних елементів вченими щодо фізкультурного середовища, які є загальними та цінуються звичайними коледжами й університетами Китаю. Завдання у цій роботі полягає не в тому, щоб з'ясувати різні елементи в середовищі фізичного виховання або охарактеризувати різні елементи в середовищі фізичного виховання, або оцінити важливу роль кожного елемента в середовищі фізичного виховання, а детально обговорити елементи універсального середовища викладання фізичного виховання в різних університетах, а також складний взаємозв'язок між різними елементами [111; 159; 131; 352]

Аналіз факторів системи індексів оцінки середовища навчання фізичного виховання базується на ряді таких теорій і методів, як систематичний аналіз, інструменти проведення всебічного і систематичного аналізу різних компонентів, що складають фізкультурно-педагогічне середовище.

Система індексів оцінки середовища викладання фізичного виховання, яка є багатофакторною, багаторівневою комплексною системою, повинна використовувати теорію і метод систематичного аналізу для всебічного та загального аналізу і дослідження з метою наукового розуміння функціонування фізкультурного середовища. Система – це взаємопов'язане, взаємодіюче органічне ціле, що складається з безлічі елементів. Фізкультурне навчальне середовище – це система, що містить безліч ієрархій і факторів, визначає багатовимірність і багаторівневі характеристики своєї системи оцінювання; кожен вимір включає кілька елементів, кожен з яких має певну структуру системи, підсистеми, що здійснюють нелінійну взаємодію і постійно обмінюються інформацією із зовнішнім світом та поступово формують і підтримують тимчасову й просторову впорядковану структуру [267; 431].

Фізкультурно-педагогічне середовище являє собою єдину систему взаємозв'язку і взаємовпливу, що складається з матеріально-технічного середовища фізичного виховання, програмного середовища навчання фізичного

виховання та його піделементів. Тому фактори в системі оцінки аналізуються, аби в подальшому мати чітке розуміння значущості існування кожного фактора [114, с. 186-189].

Апаратне середовище у фізичному вихованні належить до апаратних засобів. Під ним слід розуміти середовище, яке являє собою сукупність матеріальних і фізичних умов, необхідних для комунікаційної діяльності. Світ складається з матерії і свідомості. Матерія – це об'єктивна реальність, яка незалежна від людської свідомості, але може бути відображена нею. Об'єктивна реальність – єдина властивість матерії. Діалектичний матеріалізм стверджує, що матерія є основою, джерелом світу. Згідно з діалектичним матеріалізмом Маркса апаратне середовище у фізичному вихованні – це матеріальне явище, своєрідний фундамент, тобто апаратне середовище у фізичному вихованні – це матеріальна основа еволюційного прогресу фізкультурної діяльності, яка виступає гарантією її поступального завершення [351].

З точки зору матеріального вираження, апаратне середовище у фізичному вихованні є видимим і відчутним. Ця особливість визначає характеристики апаратного середовища у фізичному вихованні. З розвитком суспільства, прогресом науки і техніки, нарощуванням економічної сили та інших соціальних продуктивних сил апаратне середовище у фізичному вихованні розвивається разом із розвитком продуктивних сил, а апаратне середовище у фізичному вихованні неоднакове в різних формах суспільного устрою. Крім того, оскільки Китай є багатонаціональною країною, має найбільшу у світі кількість населення, складається з широкого кола регіонів тощо, апаратне середовище у фізичному вихованні Китаю також має ознаки регіонального дисбалансу, наприклад, розвиток на сході країни відбувається швидше, а розвиток у західному регіоні відбувається повільніше, що пов'язано, з одного боку, зі стрімким розвитком міст, а з іншого боку – з уповільненим розвитком сільських територій [268; 433].

Апаратне середовище у фізичному вихованні – це також складна система, яка включає безліч факторів, що виступають матеріальною гарантією безперебійного проведення фізкультурних занять. Фізичне виховання завжди

здійснюється в певному середовищі при дотриманні конкретних практичних умов. Очевидно, що педагогічне середовище не може бути безпосередньо додане до процесу викладання і навчання, але як неодмінна умова в конкретній освітній сфері воно має велике значення для навчального процесу і його результатів. Апаратне середовище у фізичному вихованні у цьому контексті не є винятком. У нього немає можливості безпосереднього включення в процес викладання і навчання, але воно містить неодмінні матеріальні умови у фізкультурній діяльності, тому нам необхідно проаналізувати елементи апаратного середовища у фізичному вихованні [350; 375].

Досконале навчальне апаратне середовище є важливою матеріальною умовою ефективності викладання в класі. Для дисциплін, відмінних від фізичного виховання, навчальне апаратне середовище не відіграє вирішальної ролі в ефективності аудиторного навчання, тому з'явилася теорія навчального матеріального середовища. Однак дисципліна фізичного виховання має свої особливості, суть яких полягає у тому, що вона більшою мірою залежить від фізичного середовища спорту, оскільки без наявності певних матеріальних умов, певного матеріального середовища фізичне виховання не може здійснюватися безперервно, неможливо також досягти його мети. Таким чином, навчальне апаратне середовище є необхідною умовою ефективного навчання. Проте щодо різних навчальних дисциплін ступінь залежності від навчального апаратного середовища відрізняється, тобто статус навчального апаратного середовища в певній мірі неоднаковий. Саме цим пояснюється існування різних поглядів на навчальне апаратне середовище, ступінь уваги до навчального апаратного середовища також різний [269; 349; 376].

Проте фізичне виховання більшою мірою залежить від фізичного середовища фізичного виховання, позаяк без нього важко реалізувати зміст фізичного виховання, необхідний для досягнення його цілей. Крім того, без забезпечення відповідного фізичного середовища важко проводити фізичне виховання плавно, оскільки це також значною мірою позначиться на його ефекті. Важко уявити, як можна навчити прийомам гри в без відповідного майданчика

або спортзалу, без баскетбольного м'яча, як можна підвищити ефективність та якість викладання фізкультури.

Фізкультурно-педагогічне середовище – це прояв різних форм, матеріальних і духовних, матеріальних і нематеріальних, природних і соціальних, макроскопічних і мікроскопічних. Згадані різноманітні форми – це описи особливостей програмного середовища у фізичному вихованні. Програмне середовище у фізичному вихованні існує в процесі фізкультурно-педагогічної діяльності і здійснює суттєвий вплив на фізкультурно-педагогічну діяльність. Воно діє навколо фізкультурної діяльності. Хоча його не можна фізично відчутти і побачити, але воно в процесі фізичного виховання може бути виражене через елементи та поведінку людей у середовищі фізичного виховання. Тому програмне середовище фізичного виховання матиме вплив на фізкультурну діяльність [270; 348]. Оскільки ж розуміння людьми програмного середовища фізичного виховання недостатньо глибоке, це негативно впливає на ефективність викладання фізкультури. Поки що дослідження програмного середовища фізичного виховання здійснюється переважно на макрорівні. У зв'язку з цим досліджень на мікрорівні порівняно мало, що негативно позначається на побудові елементного складу і системи індексів працездатності програмного середовища фізичного виховання. Таким чином, ми маємо усвідомити, що в сучасній фізкультурно-педагогічній діяльності вплив програмного середовища фізичного виховання на викладання фізичної культури не можна ігнорувати, тому нашим першочерговим завданням є активізація роботи, спрямованої на дослідження програмного середовища фізичного виховання на мікрорівні. При цьому програмне середовище фізичного виховання являє собою органічне поєднання ряду елементів, яке спільно впливає на ефект фізичного виховання. Тому слід провести детальний аналіз факторів, які впливають на якість викладання фізичної культури, в спробі з'ясувати складові елементи програмного середовища фізичного виховання.

Фізкультурно-педагогічне середовище поділяється на фізкультурно-технічне та програмне середовище для навчання фізичному вихованню. Останнє

є важливим навчальним середовищем у фізичному вихованні, його прямий або непрямий вплив на фізичне виховання значно перевищує апаратне середовище фізичного виховання, але також певною мірою може впливати на ефективність фізичного виховання, тому на нього слід звернути пильну увагу [169; 175; 347; 377]

Програмне середовище фізичного виховання в основному складається з: а) людей, які займаються викладанням фізичного виховання – викладачів фізичної культури, студентів; б) елементів взаємозв'язку у викладанні фізичного виховання – відносин між індивідами, взаємин між індивідами і групами, взаємин між групами. З точки зору кількості елементів програмного середовища фізичного виховання, то зазначимо, що зміст програмного середовища для навчання фізичному вихованню досить багатий. Тому це дослідження аналізує фізичне середовище виховання з двох рівнів людського фактора в навчальному середовищі фізичного виховання та елементів взаємозв'язку в програмному середовищі фізичного виховання, намагаючись врахувати різні елементи, але воно все ще не є вичерпним. У практиці фізичного виховання кожна школа і кожен клас мають свої особливості, дане ж дослідження зосереджується в основному на загальних факторах в програмному середовищі фізичного виховання.

Далі наведемо аналіз елементів програмного середовища фізичного виховання.

Аналіз екологічних елементів програмного забезпечення фізичного виховання людей [346; 378].

Розвиток людських ресурсів у викладанні фізичного виховання став основною рушійною силою підвищення ефективності шкіл і розвитку ефективності навчання. Людський фактор в фізкультурно-педагогічному середовищі стосується викладачів фізичної культури і студентів. Оскільки фізичне виховання – це процес спілкування поза повсякденним життям, то викладання фізкультури має ґрунтуватися на особливостях життя, базуватися на принципі життєвого розвитку, сприяти перетворенню життя в більш повну,

гармонійну і нескінченну сферу. Серед семи елементів, які складають навчальну діяльність, люди є найбільш проактивним фактором, вони є ініціаторами, трударями та супроводжувачами педагогічної діяльності. Елементи так званого програмного середовища фізичного виховання, такі як викладачі фізичної культури, студенти та їх поведінка, впливають на фізичне виховання. Фізкультура лежить в основі всього, що робить школа. Для підвищення якості викладання фізичної культури в школах необхідно не тільки оптимізувати роботу кабінетів фізичного виховання, а й приділити увагу підвищенню ефективності управління школою. Ефективне управління є необхідною передумовою досягнення якісного шкільного навчання. Справжня висока якість обов'язково буде тісно пов'язана із загальною оптимізацією навчального середовища, такою як інноваційні системи управління школою, стиль керівництва адміністраторів, підвищення професіоналізму викладачів. Управління школою – це не тільки процедурний процес, підкріплений матеріальною технологією, а й процес, що вимагає тісної взаємодії між індивідуальними особливостями членів організації, міжособистісними умовами [271; 346]. І ця співпраця невіддільна від ефективного стилю управління менеджерами з фізкультури, результативного керівництва та інших соціальних ролей. Особливо після впровадження трирівневої системи управління навчальними програмами новою реформою навчальних програм були висунуті більш високі вимоги до адміністраторів викладання фізичної культури, що вимагають від них формування ділових міжособистісних відносин з викладачами фізичної культури та студентами, які можуть забезпечити або створити умови для викладання фізичної культури, самопрофесійного розвитку викладачів фізичної культури, навчання студентів. Менеджери з фізичного виховання повинні створити модель управління, яка адаптується до потреб різноманітних соціальних ролей і постійного професійного розвитку для надання гарантій і підтримки, ця модель управління може мобілізувати активну участь педагогів, ступінь вкладень у роботу, бажання постійно підвищувати свій професійний рівень, а також може сформувати позитивні міжособистісні відносини і

взаємодію з викладачами фізичної культури і студентами, причому ця модель управління фізкультурою може краще служити фізичному вихованню, а потім і підвищувати якість фізичного виховання в певній мірі.

Діяльність студентів – це навчання, а діяльність педагогів – викладацька робота, що становить єдину систему заходів, на яких базується викладання [272; 345]. Тому для раціональної організації і здійснення педагогічної діяльності та підвищення її ефективності необхідно правильно розуміти позицію викладачів фізичної культури та студентів у навчанні, формувати правильний погляд на викладачів і студентів, з'ясувати взаємозв'язок між навчанням викладачів і навчанням студентів, розуміти особливості їх відповідної діяльності та основні форми взаємодії. Погляди на статус викладачів і студентів також поступово поглиблюються з розумінням людьми процесу викладання фізичного виховання, а погляди на стан викладачів і студентів пережили процес розробки «унікальної теорії предмета викладачами», «теорії унікального предмета студента», «теорії подвійного предмета», «домінуючої теорії предмета», «теорії суб'єкта-об'єкта» тощо. Фізичне виховання – це двостороння діяльність, яка поєднує навчання студентів з роботою викладача. Незалежно від статусу викладачів і студентів у процесі навчання фізичної культури вона є обов'язковою частиною її викладання, оскільки без викладацької діяльності викладача та навчання студента відповідний процес не можна назвати викладанням. К. Маркс говорив: «Люди є творцями всіх матеріальних благ і духовних багатств». Наведене твердження яскраво ілюструє той факт, що люди (викладачі фізичної культури і студенти) як елементи фізкультурно-педагогічного середовища мають вплив на матеріальне середовище фізичного виховання і програмне середовище фізичного виховання [115, с. 72-73]. Незалежно від статусу викладачі фізичної культури і студенти з фізичного виховання як елементи фізкультурного середовища не тільки можуть пристосовуватися і трансформувати апаратне середовище у фізичному вихованні, але й сприяти розвитку програмного середовища у фізичному вихованні, позаяк вони виступають носіями цього програмного

середовища. Отже, без викладачів фізичної культури і студентів програмне середовище в фізичному вихованні відсутнє [171; 273; 344; 432].

До людей як елементів фізкультурно-педагогічного середовища в основному належать наступні суб'єкти:

1. Викладачі фізичної культури. Освіта є рушійною силою соціально-економічного розвитку і соціального прогресу, а запорука успіху або невдачі освіти полягає в наявності команди висококваліфікованих викладачів. Об'єктом праці викладачів є люди, які мають почуття, гідність, життєву силу, тому їх праця особлива, адже вона формує людей. Фізичне виховання є частиною шкільної освіти, а його реформування і розвиток сприяють безперервному розвитку всієї виховної справи. Особливо в умовах реформування нової програми фізичного виховання на викладачів фізичної культури в коледжах та університетах покладена відповідальність за виховання кваліфікованих талантів для всебічного розвитку фізичного та психічного здоров'я суспільства. З розвитком суспільства попит людей на спорт також постійно змінюється, згідно з теорією ієрархії потреб Маслоу вважається, що в різні періоди, на різних етапах попит людини на спорт також постійно змінюється, тому цінність спорту може відображатися в суспільстві. Як університет, який культивує спортивні таланти високого рівня для суспільства, викладачі фізичної культури є основним суб'єктом фізичного виховання в коледжах та університетах, а також вони є об'єктом середовищем студентів [155; 274].

Таким чином, трансформація ролі викладачів фізичної культури впливає на студентів, а також на якість фізичного виховання [343; 379]. Отже, можемо констатувати, що педагоги виступають важливими учасниками фізичного виховання, одним з його ключових елементів, а також одним з важливих м'яких середовищ у фізичному вихованні. Поведінка викладачів фізкультури буде справляти суттєвий вплив на студентів і на сам процес та ефективність викладання фізкультури. У процесі розвитку суспільства може підвищуватись цінність спорту і цінність викладачів фізкультури, а також їх статус.

2. Студенти. Вони виступають об'єктами фізичного виховання, а ефект їх навчальної діяльності безпосередньо відображає якість викладання [342]. Студенти займають домінуюче становище у фізичному вихованні. У різних школах різне розуміння суб'єктивності. Онтологія стверджує, що поняття суб'єкта онтології та її сутності є тотожними, вони належать до субстрату та носія атрибутів, станів, відносин і змін у русі. У цьому контексті суб'єктивність є загальною характеристикою, яка відображає особистість людини як суб'єкта загального і конкретного буття. З гносеологічної точки зору, суб'єкт стосовно об'єкта пізнання належить до виконавця цілеспрямованої пізнавальної і практичної діяльності, підкреслюючи при цьому необхідність досягнення суб'єктивності у взаємозв'язку між суб'єктом і об'єктом, а суб'єктивність людини є її унікальним атрибутом, що поєднується з ініціативністю, творчістю і автономністю об'єкта. Згідно з теорією діяльності [116, с. 4] та «відповідно до марксистської теорії людини, а також реальної ситуації людської діяльності вважається, що у всіх об'єктних видах діяльності людина, що займається цією діяльністю, взаємопов'язана з об'єктом, на який вказує її діяльність, й існує як суб'єкт». Це розширює предмет, який спочатку обмежувався сферою пізнавальної діяльності, а суб'єктивність людини стала «якісною нормативністю суб'єкта діяльності» [117, с. 89].

Студенти є предметом викладання фізичної культури, вони мають розуміння суб'єктивності [275]. Вважаємо, що, оскільки студенти – це люди, які постійно розвиваються, їх суб'єктність знаходиться в незакінченому вигляді, позаяк вона має значний потенціал щодо подальшого зростання у певному напрямку, за певною нормою, тому суб'єктивність студента відрізняється від загальної суб'єктивності тим, що вона має свою особливість. Зокрема суб'єктність студента прямо обмежується його фізичною і психічною незрілістю, тобто вона являє собою обмежену суб'єктність, якою володіє незалежний або напівнезалежний суб'єкт під певною опікою, керівництвом і регулюванням. Стан фізичного і психічного розвитку студентів визначає їх суб'єктність у викладанні фізичного виховання, а також вказує на те, що студенти повинні поступово

рухатися у напрямку до стану фізичної і розумової зрілості через виховання і навчання викладачів, по-справжньому усвідомлювати важливість особистої суб'єктності [172; 276; 341; 380].

Також основою для генерації суб'єктності студентів є непрямі і квазісоціальні відносини. Так звані непрямі відносини означають, що об'єктний зв'язок між студентом і об'єктом пізнання опосередковується навчальною програмою, навчальними матеріалами і викладачами і носить опосередкований характер. Квазісоціальні відносини вказують на те, що діяльність і взаємодія, на основі яких студенти розвивають свою суб'єктність, спеціально конструюються спеціальним освітнім середовищем. Тобто в процесі викладання фізичного виховання виникає непрямий зв'язок між студентами і викладачами фізкультури через курси, методичні матеріали тощо, а конкретні фізкультурно-педагогічні ситуації формують для студентів соціально подібне навчальне середовище.

Слід також наголосити, що існують специфічні функціональні характеристики, які притаманні суб'єктності студента, такі як автономія, свобода волі, творчість тощо. Вони можуть бути використані лише в обмеженій мірі і завжди суперечитимуть власній об'єктивній залежності, мотивації та наслідуванню [156].

Викладачі та студенти фізичного виховання є одним із системних елементів викладання фізичної культури, а також основним суб'єктом процесу навчання фізичної культури та процесним чинником викладання фізичного виховання. Крім того, вони виступають й основним суб'єктом фізкультурно-педагогічного середовища, оскільки згідно з визначенням поняття середовища викладання фізичної культури, закріпленим у цій роботі, викладачі фізичної культури та студенти є середовищем взаємного навчання фізичної культури. Тобто викладачі та студенти – це інші особи в середовищі фізичного виховання. Педагогічна поведінка викладачів фізичної культури буде впливати на навчальну поведінку студентів, отже, при зміні навчальної поведінки викладачів фізкультури зміниться і навчальна поведінка студентів. Також при зміні

навчальної поведінки студентів скоригується навчальна поведінка викладачів фізкультури [173].

У певному сенсі зв'язок між відповідною поведінкою викладачів та студентів та поведінкою цих суб'єктів між собою може бути зведений до причинно-наслідкового зв'язку, який реалізовується підсвідомо. Зі зміною концепції викладання фізичного виховання, постійно змінюється й статус викладачів фізичної культури та студентів у викладанні фізичного виховання, а зміна статусу викладачів фізичної культури та студентів докорінно впливає на поведінку викладачів фізичної культури та студентів у фізичному вихованні, що призведуть до змін у фізкультурному середовищі. Тому необхідно переглянути зміни в статусі викладачів фізкультури та студентів з фізичного виховання, щоб закласти міцний фундамент для змін у навчальному середовищі фізичної культури.

Освітня спільнота визнала роль педагогів фізичної культури у викладанні цього навчального предмета, а також суб'єктність викладачів фізичної культури та їх силу, а це значить, що викладачі є важливим ресурсом розвитку школи. Тому методику навчання викладачів фізичної культури при будь-яких умовах у конкретній фізкультурно-педагогічній діяльності педагоги мають право вибирати самі [339]. Це також означає, що викладачі фізичної культури є основним суб'єктом у викладанні фізичного виховання. Тому тільки при визнанні головної позиції викладачів можливе надання їм повноцінної ініціативи у викладанні фізичної культури. Чітке встановлення ролі і статусу викладачів і студентів у викладанні фізкультури має велике значення для правильного розуміння взаємин між ними у фізичному вихованні. Відносини між викладачами та студентами у фізичному вихованні в основному носять пізнавальний та емоційний характер. Визначення основної позиції викладачів фізичної культури та студентів у викладанні фізичної культури, з точки зору пізнавальних відносин між викладачами та студентами, узагальнює основне положення та роль викладачів фізичної культури та студентів у викладанні

фізичної культури, а також допомагає зрозуміти емоційний взаємозв'язок між ними у викладанні фізичного виховання[157; 338].

З точки зору діалектичного матеріалізму Маркса, фізкультурне навчальне середовище – це єдність матерії і свідомості, тобто складна єдність апаратного і програмного середовища, але фізкультурна діяльність – це зв'язок із життям, тому основний аспект фізкультурно-педагогічної діяльності включений в програмне середовище фізичного виховання. Отже, у даній роботі ми поділяємо фізкультурно-педагогічне середовище на фізкультурно-апаратне та програмне середовища [118, с. 94]. Відповідно до діалектичного матеріалізму К. Маркса речі повсюдно пов'язані між собою, а це значить, що й елементи фізкультурного середовища також повсюдно пов'язані між собою. Людський елемент у фізичному вихованні має адаптивний і трансформаційний вплив на апаратне і програмне середовище навчання фізичного виховання, а також фізичне навчальне середовище апаратного і програмного забезпечення матиме вплив на людей у навчальному середовищі фізичного виховання [278; 337]. Отже, згідно з теорією людської діяльності люди можуть пристосовуватися до фізкультурного середовища апаратного забезпечення, а також трансформувати апаратне середовище у фізичному вихованні, завдяки чому трансформоване фізкультурне апаратне середовище може бути більш пристосоване до фізичного виховання і краще служитиме фізичному вихованню.

Оскільки фізкультурне середовище є матеріальною основою фізичного виховання, воно може відігравати обмежувальну роль у змісті викладання фізичного виховання, методах навчання фізичному вихованню, виборі організацій, що навчають фізичному вихованню. Люди як елементи фізкультурно-педагогічного середовища можуть активно пристосовуватися і трансформувати фізкультурне середовище. Ініціатива людей щодо трансформування апаратного середовища фізичного виховання сприяє тому, що воно краще служить фізичному вихованню. Зміна середовища фізичного виховання вплине на людей у фізкультурно-педагогічному середовищі, а люди в фізкультурно-педагогічному середовищі обиратимуть відповідний зміст і

методи фізичного виховання відповідно до змін в апаратному середовищі фізичного виховання. Водночас зміни в діяльності людини в фізкультурно-педагогічному середовищі неминуче викличуть зміни в програмному середовищі фізичного виховання. У порівнянні з апаратним середовищем фізичного виховання програмне середовище фізичного виховання відносно абстрактне, не таке специфічне, його не так просто виміряти, але вплив програмного середовища фізичного виховання на фізичне виховання повсюдно поширений [279].

Як найактивніший фактор фізкультурно-педагогічного середовища, він є носієм програмного середовища фізичного виховання, а багато програмних середовищ для навчання фізичному вихованню відображаються через динамічні таланти у фізичному педагогічному середовищі. Водночас зміни в середовищі програмного забезпечення для фізичного виховання також вплинуть на діяльність людей. Тобто між ними існує взаємозв'язок, взаємний вплив та взаємодія.

Через вищенаведене середовище викладання фізичної культури, важливу роль його для фізичного виховання дізналися, що зазначене середовище може впливати на ефективність викладання фізичної культури. Тобто вплив фізичного виховання певною мірою залежить від апаратного середовища фізичного виховання та програмного середовища фізичного виховання, на які вони впливають [336; 381]. Фізкультурне середовище має складну систему елементів, об'єднаних воедино. ізкультурне середовище – це сукупність умов, які сприяють розвитку фізичної культури та спорту. До елементів фізичного середовища можна віднести: матеріально-технічне середовище спортивні споруди, обладнання, інвентар та інші матеріальні ресурси, які необхідні для проведення фізичних вправ; соціальне середовище – включає в себе людей, які беруть участь у фізичній культурі та спорті, а також соціальні інститути, які сприяють їх розвитку; фізичне середовище – включає в себе природні умови, які впливають на фізичну культуру та спорт.

Ці елементи взаємопов'язані та впливають один на одного. Наприклад, наявність сучасних спортивних споруд сприяє розвитку фізичної культури та спорту, а також підвищує інтерес до них у населення. Соціальні інститути, такі як школи, клуби та спортивні організації, також відіграють важливу роль у розвитку фізичної культури та спорту. Вони забезпечують доступ до фізичних вправ для різних груп населення, а також проводять освітню та пропагандистську роботу. Фізичні умови, такі як клімат і географічне положення, також можуть впливати на розвиток фізичної культури та спорту. Наприклад, в регіонах з теплим кліматом люди більше часу проводять на свіжому повітрі, що сприяє їх фізичному розвитку.

Фізкультурне середовище є важливим фактором, який впливає на розвиток фізичної культури та спорту. Забезпечення належних умов для фізичних вправ є важливим завданням для суспільства.

Деякі вчені вказували на те, що існує ряд поглядів на фізкультурне середовище, зокрема «непотрібність фізичного середовища викладання фізичного виховання», «роль програмного середовища фізичного виховання набагато перевищує апаратне середовище фізичного виховання», «важливі фактори викладачів і студентів у фізкультурно-педагогічному середовищі», але до сих пір жоден висновок дослідження не може відсортувати функції кожного елемента в фізкультурно-педагогічному середовищі. Можна лише з різних точок зору пояснити, що фізичне виховання стримується взаємодією різних елементів або елементів фізкультурного середовища, але нам важко сказати, наскільки великий вплив певний елемент має на фізичне виховання. Тому можемо досліджувати вплив на фізичне виховання лише з точки зору всіх елементів фізкультурного середовища, координації та співпраці між різними елементами, і те, що намагаємося зробити, – це розкрити складні відносини між ними [280].

Отже, освітнє середовище як педагогічний феномен являє собою сукупність як соціальних і духовних феноменів, так і предметно-матеріального оточення, що властиво процесу навчання студентів у ЗВО. Освітнє середовище закладу вищої освіти як педагогічний феномен являє собою континуум, що

розвивається, який складається з просторово-тимчасових, соціально-культурних, діяльнісних, комунікативних, інформаційних та інших факторів, які з'являються як цілеспрямовано створювані й спонтанні умови взаємодії особистості, що розвивається, і об'єктивного світу вищої школи.

Висновки до розділу 1

У розділі розглянуто основні поняття та характеристики якості фізичної освіти в коледжах та університетах КНР й України, концепцію управління якістю освіти, особливості управління якістю освіти. На основі проведеного аналізу наукової літератури охарактеризовано суть поняття «якість фізичного виховання в коледжах і ЗВО», яке трактується як певний рівень, відповідно до якого фізичне виховання в коледжах і ЗВО відповідає чітким або потенційним потребам основного споживача освітніх потреб, тобто освітні послуги, що надаються викладачами фізичного виховання в коледжах і ЗВО, відповідають або перевершують очікування студентів, батьків і роботодавців. Досліджуване поняття характеризується ієрархічністю, сервісно-орієнтованістю, динамічністю, багатогранністю. Управління якістю фізичної освіти в коледжах та університетах – це координація спортивної діяльності в коледжах та університетах, які спрямовують і контролюють організацію з точки зору якості освіти, тобто всієї діяльності спорту в коледжах та університетах для визначення політики якості освіти, освітніх цілей та реалізації всіх обов'язків функцій управління освітою через планування якості освіти, контроль якості освіти, забезпечення якості освіти та підвищення якості освіти в системі управління якістю фізичної освіти.

Середовище навчання фізичному вихованню включає в себе програмну складову навчання фізичному вихованню та апаратне середовище для занять фізичним вихованням, де викладач та студент є головними суб'єктами в

програмному середовищі навчання фізичному вихованню. Слід акцентувати увагу на тому, що різні фактори створеного середовища переплітаються і будуть змінюватися відповідно до безперервної зміни обстановки. З точки зору теорії систем, робимо висновок, що вплив на систему різних її частин незбалансований, тобто її складники діють неоднаково, тому свого найкращого стану система досягає тільки тоді, коли всі її частини відіграють активну роль. Фізкультурно-педагогічне середовище – це теж величезна система, отже, його ефективність в основному визначається взаємодією між різними її елементами, а не тим, як працює певний складник.

Поняття якості підготовки видається наразі досить розмитим. Встановлено, що «якість освіти – комплексна характеристика освітньої діяльності та підготовки студента, що виражає ступінь їх відповідності державним освітнім стандартам, державним вимогам та (або) потребам фізичної чи юридичної особи, на користь якої здійснюється освітня діяльність, зокрема ступінь досягнення запланованих результатів освітньої програми». У нашому аналізі використовуємо поняття якості освіти (підготовки) у вузькому сенсі. Під якістю вищої освіти маємо розуміти характеристику випускників та студентів за освітніми програмами з фізичної підготовки та виховання, яка виражає ступінь відповідності рівня їх підготовки потребам роботодавців (включаючи самі університети).

Забезпечення належної якості підготовки випускників є основним завданням методичної роботи при розробці та реалізації освітніх програм вищої освіти. Методисти всіх країн світу перебувають у постійному пошуку оптимальних підходів до формування освітніх програм вищої фізкультурної освіти. Зокрема цьому питанню присвячені закордонні публікації.

Особливу увагу необхідно приділяти питанням забезпечення безпеки та попередження травматизму щодо кожної теми, кожного річного циклу, проведення кожного заняття, тренування, старту, події. При вирішенні педагогом питань, пов'язаних з індивідуальними навантаженнями (вагові, об'ємні, інтенсивність тренувань) для тих, хто займається, необхідна їх суворя

диференціація та індивідуалізація з урахуванням фізичного, статево-вікового, морально-вольового та функціонального розвитку. Підготовка студентів до здачі нормативів на різних щаблях повинна забезпечувати безпеку та враховувати принципи послідовності і поступовості (від простого до складного) у накопиченні досвіду.

Основні наукові результати дисертаційної роботи, викладені в даному розділі, опубліковані в працях автора, які наведені в анотації роботи [1; 2; 6; 10].

Список використаних джерел у розділі 1 [1-7, 11-15, 16, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50-58, 66, 67, 73-79, 80-87, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100-125, 131, 133, 134, 136-138, 140-157, 159, 167, 168, 169, 171, 172, 173, 175, 213, 214, 216, 217, 219, 220, 230, 231, 232, 233, 235-270, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 343-360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 401, 402, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410-429, 430, 431, 432, 433].

РОЗДІЛ 2

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)

2.1. Науково-методичні підходи до управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти

Сучасна історія фізичної культури в Китаї пов'язується з п'ятьма періодами розвитку країни. Перший період (1930-1948 роки) характеризується військово-прикладною спрямованістю. Фізкультура і спорт розглядалися як один із засобів боротьби з японським імперіалізмом, як зброя революційної боротьби [4]. Другий період (1949-1956 роки) пов'язується з програмним розвитком масового спорту, а третій (1956-1965 роки) – з розвитком спорту найвищих досягнень. Четвертий етап (70-ті роки) – з розвитком елітного спорту з метою досягнення успіхів у міжнародних змаганнях. П'ятий (80-ті роки) характеризується розвитком елітного спорту та світового визнання Китаю спортивною державою та спортивною нацією[4].

Багато дослідників дійшли висновку, що успіхи китайських спортсменів можливі завдяки наступним аспектам. По-перше, саме уряд зацікавлений у спортивному престижі країни, він виділяє великий відсоток бюджету на спорт (790 млрд доларів до 2025 р. за новою програмою) [5] та постійно популяризує спорт серед громадян, що можна буде побачити нижче у описаних національних програмах [6]. По-друге, у Китаї добре розвинена спортивна інфраструктура, у кожному місті є майданчики та стадіони (це також описується у сучасних спортивних стратегіях). По-третє, китайські тренери мають високий професійний досвід, який постійно підвищується за рахунок обміну знаннями з фахівцями інших країн.

Для зміцнення системи стандартизації вищої професійної освіти, починаючи з 1963 року, в Китаї п'ять разів видається «Загальний каталог дисциплін для навчання на бакалавріаті у вищих навчальних закладах фізичної культури та спорту» [7].

У загальному професійному каталозі для вищих навчальних закладів, виданому 1963 року, представлено сім дисциплін: легка атлетика, гімнастика, спортивні ігри з м'ячем, плавання, ковзанярський спорт, у-шу, а також одна пілотна (варіативна) дисципліна з фізкультури [8].

У 1988 році було видано «Загальний каталог дисциплін для навчання на бакалавріаті у вищих навчальних закладах», у якому передбачено навчання з таких обов'язкових дисциплін: фізичного виховання, спортивної підготовки, спортивного менеджменту, спортивних біологічних наук, журналістики, фізичного здоров'я та реабілітації, спортивної психології, поліцейського спорту [9; 174].

1993 року був виданий «Каталог дисциплін для навчання на бакалавріаті у вищих навчальних закладах загального профілю», в якому було визначено такі обов'язкові дисципліни: з фізичного виховання, спортивної підготовки, спортивного менеджменту, спортивних біологічних наук, у-шу, фізичного здоров'я [10; 335; 383].

1998 року побачив світ «Загальний каталог дисциплін для навчання на бакалавріаті у вищих навчальних закладах», у якому було передбачено п'ять обов'язкових дисциплін: фізичне виховання, спортивна підготовка, соціальна фізична культура, спорт – наука про людське тіло, національна традиційна фізична культура, а також інші види спорту, що знаходяться за межами каталогу деяких вищих навчальних закладів [361].

У 2012 році було видано «Загальний каталог дисциплін для навчання на бакалавріаті у вищих навчальних закладах», що зобов'язує вести навчання з п'яти дисциплін: фізичного виховання, спортивної підготовки, соціально-спортивного керівництва та управління, та національних традиційних видів спорту: спортивної реабілітації та рекреаційного спорту [136; 175].

У національному плані розвитку спорту та фізичної культури в Китаї серед головних завдань виділяється популяризація спорту в країні та розвиток олімпійського духу. Йдеться про необхідність використання різноманітних майданчиків для проведення як національних, так і міжнародних змагань. Уряд зобов'язується направити сили в розвитку національних спортивних організацій.

У 8 пункті плану розвитку стоїть завдання щодо створення спеціального міжнародного майданчика з обміну спортивним досвідом серед спортивних фахівців, при цьому майданчик має бути відкритим для всіх бажаючих [13; 176].

Якщо подивитися на сучасний національний план розвитку спорту та фізичної культури в Китаї, затверджений у липні 2021 року та розрахований на 5 років, то місія держави у спортивній сфері – це створення нової концепції розвитку спорту, яка буде спрямована на реалізацію стратегії здорового Китаю. Китай зацікавлений у збільшенні частки населення, що займається спортом, і для цього ставить собі за мету будівництво та покращення спортивної інфраструктури, а також проведення національних спортивних заходів на постійній основі.

У плані дуже докладно описуються напрями щодо залучення більшого відсотка населення до спорту, необхідність доступності спортивних центрів для всього населення та збільшення мотивації всіх регіонів піднімати спортивний рівень через участь у змаганнях та нагородження переможців [122]. Також згадується про вдосконалення системи освіти, навчальний план якої має включати постійну фізичну активність та спортивні заходи.

У процесі навчання бакалаврів з фізичного виховання можуть бути застосовані загальнопедагогічні засади, оскільки цей процес є особливим явищем навчання та виховання (рис. 2.1) [123].

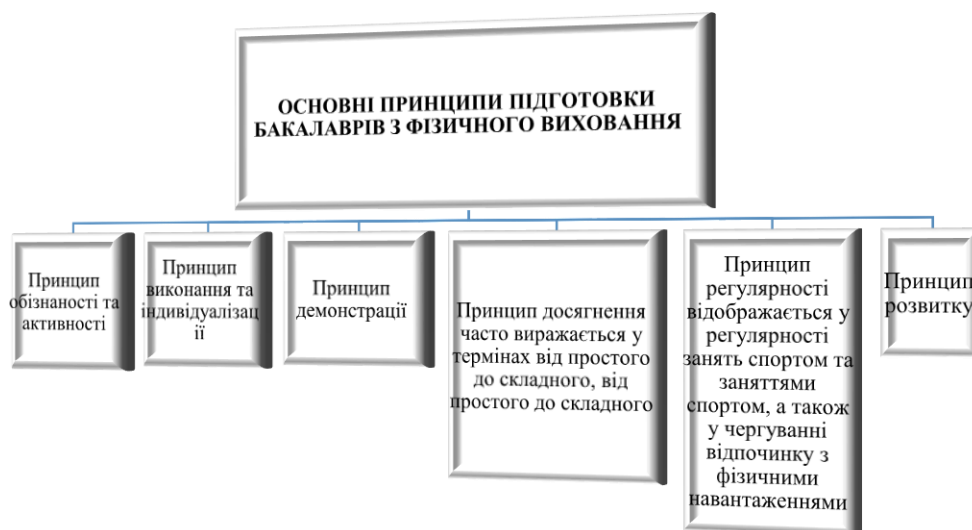

Рис. 2.1. Основні принципи підготовки бакалаврів з фізичного виховання

Джерело: складено на основі [37; 87].

Принцип обізнаності та активності – один із основних принципів підготовки бакалаврів з фізичного виховання. Успіх будь-якого освітнього процесу залежить від того, наскільки свідомо та активно студенти ставляться до цієї роботи. Правильне розуміння завдань процесу спортивного здоров'я, їхнє активне виконання з інтересом прискорює процес навчання, дозволяє покращити отримані знання, навички, вміння та творчо застосувати їх у житті. Ці закони насамперед становлять основу принципу свідомості та активності.

Принцип усвідомленості та активності у процесі спортивного здоров'я застосовується у наступному: розвиває розуміння спільної мети і конкретних завдань заходу та важливих інтересів [24; 177; 334].

Принцип демонстрації. У педагогічній практиці під демонстрацією слід розуміти виконання навчальних завдань методом впливу на зорові, слухові і когнітивні почуття студентів. Демонстрація відіграє важливу роль у процесі спортивної підготовки, оскільки діяльність має в основному практичний характер і виконує одну зі своїх особливих функцій, наприклад, всебічний розвиток органів чуття. Безпосередня демонстрація у процесі спортивної підготовки – це демонстрація фізичних вправ, і навіть «відчуття» цих вправ на

особистому досвіді. Прямі демонстрації можуть включати практичні вправи та демонстрації. Непряме навчання включає, зокрема, використання картинок, схем, макетів, діафільмів, відеороликів та інших наочних посібників, а також різних спеціальних технічних засобів [25; 26].

Принцип виконання та індивідуалізації характеризує врахування характеристик студентів та того, наскільки складним чи легким є завдання. Спорт означає, що процес навчання та виховання має бути організований з урахуванням можливостей учасників, рівня підготовки за віком та статтю, а також індивідуальних відмінностей фізичних та розумових здібностей.

Принцип досягнення часто виражається у термінах від простого до складного. Процес індивідуалізації занять або навчальних вправ відповідно до віку, статі, фізичної підготовки та можливостей учасників вимагає унікальних інструментів та методів [27; 178].

Принцип регулярності відображається у регулярності занять спортом, а також у чергуванні відпочинку з фізичними навантаженнями [28; 333]. Користь від регулярних вправ величезна. Регулярність процесу спортивної підготовки характеризується тим, якою мірою вона залежить головним чином від найбільш зручної послідовності відпочинку із вправами. Спеціалізовані заняття відіграватимуть важливу роль у процесі занять спортом. Спочатку формуються необхідні рухи (особливо рухи рук), навички, а потім удосконалюються базові навички, такі як рухи ніг та тулуба.

Принцип розвитку відображає загальну спрямованість вимог до тих, хто займається спортивною підготовкою, та поступове збільшення обсягу та інтенсивності пов'язаних з ними завдань, постановку та виконання нових та все більш складних завдань [83; 77].

Методологічною основою формування професійної готовності майбутніх бакалаврів з фізичної культури у спеціалізованих освітніх закладах фізкультурно-спортивної спрямованості є

- компетентнісний,
- акмеологічний,

- діяльнісний,
- системний підходи [29, с. 17-18].

М. Костенко наголошує на важливості акмеологічного підходу до формування у тренерів-викладачів професійної готовності. Спрямованість професійної освіти на формування професіоналізму особистості передбачає розробку наукових та методичних засад підвищення ефективності професійної підготовки фахівців, розвитку їх творчого потенціалу, формування психологічної готовності до вирішення складних та різноманітних завдань в умовах реформування суспільства в цілому та окремих його сфер [30, с. 12-16].

Діяльнісний підхід вимагає культивування дієвої позиції особистості з метою власного становлення та розвитку, професійного самовдосконалення [179].

Системний підхід передбачає цілісність у навчальній та практичній діяльності, спрямовану на комплексне формування професійної готовності майбутніх тренерів-викладачів [51; 49; 332].

Сучасні вчені довели, що «у змісті оновленої підготовки профільного закладу вищої освіти першорядну роль мають відігравати інтегровані (міждисциплінарні) курси».

Інтерактивний підхід освіти є найбільш сучасною формою інтерактивних методів навчання, заснованих на положеннях комунікативного підходу [132, с. 38].

Н. Пфеєр зазначає, що для формування у тренерів-викладачів професійної готовності до роботи у спортивних навчальних закладах дуже важливою є педагогічна підтримка цього процесу під час професійної підготовки фахівців [106].

За визначенням А. Хасана, організація навчального процесу у вищих навчальних закладах та якість професійної освіти майбутніх фахівців взаємопов'язані. На формування професійної готовності майбутніх бакалаврів з фізичної культури має спрямовуватися весь комплекс навчальної та виховної роботи у навчальних закладах [34, с. 27].

В. Келлер, до основних факторів, що впливають на якість формування професійної готовності майбутніх бакалаврів з фізичної культури у спеціалізованих освітніх закладах фізкультурно-спортивної спрямованості, відносить навчальну та педагогічну практику [35, с. 23-24].

Б. Кузьмінський наголошує на важливості постійно діючого педагогічного моніторингу з метою визначення особливостей впливу професійної підготовки на процес формування професійної готовності майбутніх тренерів-викладачів у спортивних навчальних закладах [36, с. 320].

Якщо кілька десятиліть тому можна було говорити про працевлаштування протягом усього життя, то сьогодні швидкість, з якою змінюються професійні вимоги, технологічна основа виробничих і управлінських процесів, призвели до того, що актуальність отриманої освіти виявляється дуже обмеженою в часі [137, с. 18; 4, с. 58]. Стрімко змінюється середовище, яке вимагає сьогодні від людей фактично безперервного оволодіння новими компетенціями та професійного розвитку.

Саме поняття «освітнє середовище ЗВО» з'явилося в науковій літературі відносно недавно, проте в контексті педагогічної думки призвело до появи множинності трактувань. Назвемо тільки близькі нам. Так, М.В. Кіргінцев під цим поняттям розуміє середовище, в якому активно застосовуються навчальні технології, навчальна і наукова інформація, що сприяє професійному зростанню особистості студента, а також зміст навчання, що включає навчальні програми та додаткові інформаційні дидактичні джерела [38].

І. Мовчан вважає, що освітнє середовище – це сукупність умов, що реалізуються на базі інформаційних і наукових технологій, спрямованих на здійснення освітньої діяльності, які сприяють формуванню професійно значущих і соціально важливих якостей особистості в умовах ЗВО [39, с. 55].

Окреслені трактування визначили характерні риси освітнього середовища ЗВО. По-перше, це матеріально-технічне забезпечення навчального закладу (література, засоби масової інформації, комп'ютери та ін.). По-друге, його комунікативно-соціальне забезпечення (повноцінне спілкування за допомогою

засобів комунікації або без них). По-третє, це інформаційне забезпечення (наявність доступу до інформаційних носіїв, знань про способи її пошуку, зберігання, обробки, систематизації, аналізу та ін.) [180; 331; 383].

Еволюція освіти від Освіти 1.0 до Освіти 4.0 відповідає розвитку інформаційних технологій і виробництва. Освіту 1.0 порівнюють з Web 1.0, де поширення інформації відбувається односторонньо – від викладача до студента. Це тип освіти, заснований на 3 діях: слухати викладача; відповідати на питання, вивчаючи текст і роблячи робочі записи; отримувати оцінки. Освіта 2.0, як і Web 2.0, заснована на організації інтерактивної взаємодії між контентом і користувачем, а також між самими користувачами [40].

Тому поняття інформаційного освітнього середовища визначається як системно організована сукупність освітніх установ та органів управління, банків даних, локальних і глобальних інформаційних мереж, книжкових фондів бібліотек, система їх наочно-тематичної, функціональної і територіальної адресації та нормативних документів, а також сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного організаційно-методичного забезпечення, що реалізують освітню діяльність [10, с. 185].

Освітнє середовище завжди має мету, пов'язану з розвитком суб'єкта. Таким чином, шлях розвитку розуміння освітньої середовища для підготовки бакалаврів з фізичного виховання є наступним: частина освітнього простору + умови → засоби забезпечення → ресурси → кошти + умови.

У працях І. Захарової розглядається механізм поділу освітнього середовища (ОС) на різні рівні. Так, авторка розглядає ОС першого рівня, тобто глобального університетського, та ОП другого рівня – електронні навчальні курси (ЕНК), які розробляють у рамках дисципліни викладачі і які інтегруються в ОС університету. Науковець зазначає, що ЕНК є відкритою дидактичною системою, що належить до другого рівня ОС (спеціалізований ОС), функціонування якого базується на авторській концепції вивчення даної дисципліни, а змістовий складник – на базі мультимедійних даних, в якій

доступний оперативний пошук необхідної інформації. Система ЕНК може реалізовувати функції автоматизованих навчальних і контролюючих систем, моделюючих програм та інших програмних засобів, доступних в ОС. ЕНК розглядається як система, що включає такі функціональні підсистеми: інформаційно-навігаційну, змістову, діагностуючу, керуючу [181; 313; 330].

Педагогічне освітнє середовище складається з:

1. Інфраструктури ІТ [329], яка включає:

- структурні підрозділи;
- технічні ресурси (комп'ютерна, друкарсько-копіювальна, відеопроєкційна техніка; локальна комп'ютерна мережа; сервісна частина; Wi-Fi).

2. Програмних ресурсів та методичного забезпечення, складовими частинами яких є:

- стандартне (спеціальне та системне) програмне забезпечення;
- педагогічне програмне забезпечення (системи дистанційного навчання, Web-мультимедіа енциклопедії, програмно-методичні середовища та комплекси).

3. Інформаційних ресурсів, складовою частиною яких є

- технічні ресурси;
- правові ресурси [142; 182].

На основі узагальнення результатів досліджень вважаємо за доцільне обґрунтувати модель професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача до організації та проведення занять з фізичної культури. До структурних блоків моделі додаткової професійно-педагогічної підготовки кваліфікованих кадрів з організації та проведення занять віднесено наступні:

1) концептуальний, що відображає мету та завдання, методологічні принципи та підходи до професійно-педагогічної підготовки кваліфікованих кадрів з організації та проведення занять;

2) змістовно-процесуальний – як оптимальна інтеграція у виборі змісту, форм, методів, засобів професійно-педагогічної підготовки кваліфікованих кадрів до організації та проведення занять на етапі ЗВО-навчання в умовах проходження програм курсів [417];

3) результативно-оціночний блок, що містить сукупність критеріїв, показників, рівнів та результату готовності студентів до організації та проведення занять в якості інструкторів-викладачів.

Поділ на певні блоки досить умовний, оскільки їхнє смислове наповнення є взаємозалежним і взаємодоповнюючим. Вони дають можливість забезпечити безперервність та наступність етапів професійно-педагогічної підготовки кваліфікованих кадрів з фізичного виховання з урахуванням творчої спрямованості їхньої професійної діяльності.

У КНР Стандартом навчання з підготовки фахівців з фізичної культури та спорту у ЗВО передбачено вимоги до рівня розвитку особистісних якостей та професійних знань, умінь і навичок [328; 384].

Що стосується необхідних від випускника вишу, фахівця з фізичної культури та спорту особистісних та професійних якостей, то він має виявляти любов до своєї батьківщини, підтримувати керівництво Комуністичної партії Китаю, сповідувати та реалізовувати на практиці основні цінності соціалізму, з високою соціальною відповідальністю, високими професійними навичками, сильним інноваційним настроєм та практичними здібностями, з обов'язковим дотриманням закону, чесністю та довірою, з дотриманням гуманістичним норм, науковою грамотністю та естетичним почуттям, з усвідомленим почуттям підтримки спортивного духу китайської нації, позитивним ставленням до життя та добрими психологічними якостями виконувати свої професійні обов'язки.

Крім цього, бакалавр повинен фундаментально засвоїти основні методи та навички професійної діяльності в галузі спорту, основні засоби та методи проведення наукових досліджень у галузі спорту та їх використання для вирішення різних практичних проблем у конкретній галузі знань, має розуміти національні директиви, політику та правила, що стосуються спортивної

діяльності, розвивати інноваційні підприємницькі уміння, здібності та кваліфікацію, які необхідні для роботи у відповідній галузі [148].

Вимоги до знань випускника вишу, фахівця з фізичної культури та спорту зводяться до необхідності мати гідне ідеологічне моральне виховання, володіти певними природничими, гуманітарними науками та інноваційними підприємницькими знаннями, знати іноземну мову на рівні, достатньому для читання іноземної літератури, володіти комп'ютерними прикладними знаннями, мати знання про здоровий спосіб життя [281; 282].

Крім того, бакалаври з фізичного виховання повинні мати уявлення про мережеве планування спортивних заходів, основні принципи та методи планування, план та порядок їх проведення; вміти складати кошториси для проведення змагань відповідно до їх плану, організувати медичне забезпечення та заходи щодо забезпечення безпеки [23; 26; 28; 158]. Під час підготовки до проведення змагань студенти повинні ознайомитись із складанням положення про змагання. Воно має містити пункти, відображені на рисунку 2.2.

Не можна не приділити уваги організації медичного забезпечення у цьому питанні. Тому зауважимо, що студенти повинні вміти проводити організацію перевірки медичної документації на учасників змагань, складати план медичного обстеження, створювати умови для забезпечення мобільності медичного обслуговування [283].

Професійна стійкість майбутніх бакалаврів із фізичної культури є системним, динамічним новоутворенням особистості. Вона дозволяє об'єднати мотиваційно-ціннісні, когнітивні, дієво-практичні, рефлексивно-регулятивні якості особистості та посилити їх дію, завдяки чому людина зможе без особливої емоційної напруги виконувати професійні завдання протягом тривалого часу, зберігаючи при цьому працездатність навіть при впливі негативних факторів [159].

Крім того, в умовах розвиненого інформаційного суспільства пріоритетним напрямом підготовки майбутніх фахівців до життя в цифровому

суспільстві є формування та впровадження інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти (Любарець В.В., 2019) [43].

Рис. 2.2. Складові готовності до змагань у бакалаврів з фізичного виховання

Джерело: побудовано автором

Впровадження інформаційних технологій «в освіту як сукупності методів, засобів і прийомів, що використовуються для збору, систематизації, зберігання, обробки, передачі, представлення всіх видів повідомлень і даних, призвело до

формування терміна «інформаційно-освітнє середовище» (Моїсеєнко Н., Моїсеєнко М., 2016) [44].

Головною метою створення інформаційно-освітнього середовища фізкультурно-орієнтованого закладу вищої освіти є підвищення якості навчання майбутніх бакалаврів з фізкультури та спорту шляхом модернізації системи їх підготовки відповідно до вимог часу та урахуванням існуючих тенденцій розвитку освіти та досягнень науково-технічного прогресу [160].

Пріоритетним завданням є задоволення інформаційно-освітніх потреб науково-педагогічного та студентського складу в системі підготовки майбутніх бакалаврів з фізкультури та спорту. Тому локальні завдання слід розглядати через поєднання інформаційних ресурсів закладу вищої освіти шляхом створення локальної мережі з виділеним сервером, формування бібліотеки та реалізації освітніх програм локальної мережі, створення єдиної інформаційної бази, а також надання користувачам регламентованих доступ до інформації [45].

Освітнє середовище закладу вищої освіти в системі підготовки майбутніх бакалаврів з фізкультури та спорту складається з таких рівнів: інформація, навчання, дослідження [284]. Більш детально це питання відображено на рисунку 2.3. Слід зазначити, що наведений поділ досить умовний, позаяк зазначені рівні певною мірою переплітаються та взаємозамінюються.

Динамічний розвиток освітнього середовища фізично-орієнтованого закладу вищої освіти можна забезпечити зусиллями всіх структур і підрозділів освітньої діяльності (Кізим, 2017) [45]. Зокрема у контексті нашого дослідження провідну роль у вирішенні цього питання відіграють суб'єкти освітнього процесу. З одного боку, для забезпечення якості освіти в розвиненому інформаційному суспільстві викладач закладу вищої освіти виробляє та поширює суспільно значиму інформацію та окреслює шляхи пошуку інформації із зовнішніх джерел у процесі накопичення, аналізу та переосмислення інформації. З іншого боку, студент засвоює, усвідомлює та переробляє інформацію, розширює та доповнює знання, результатом чого є професійне становлення бакалавра з фізичної культури і спорту.

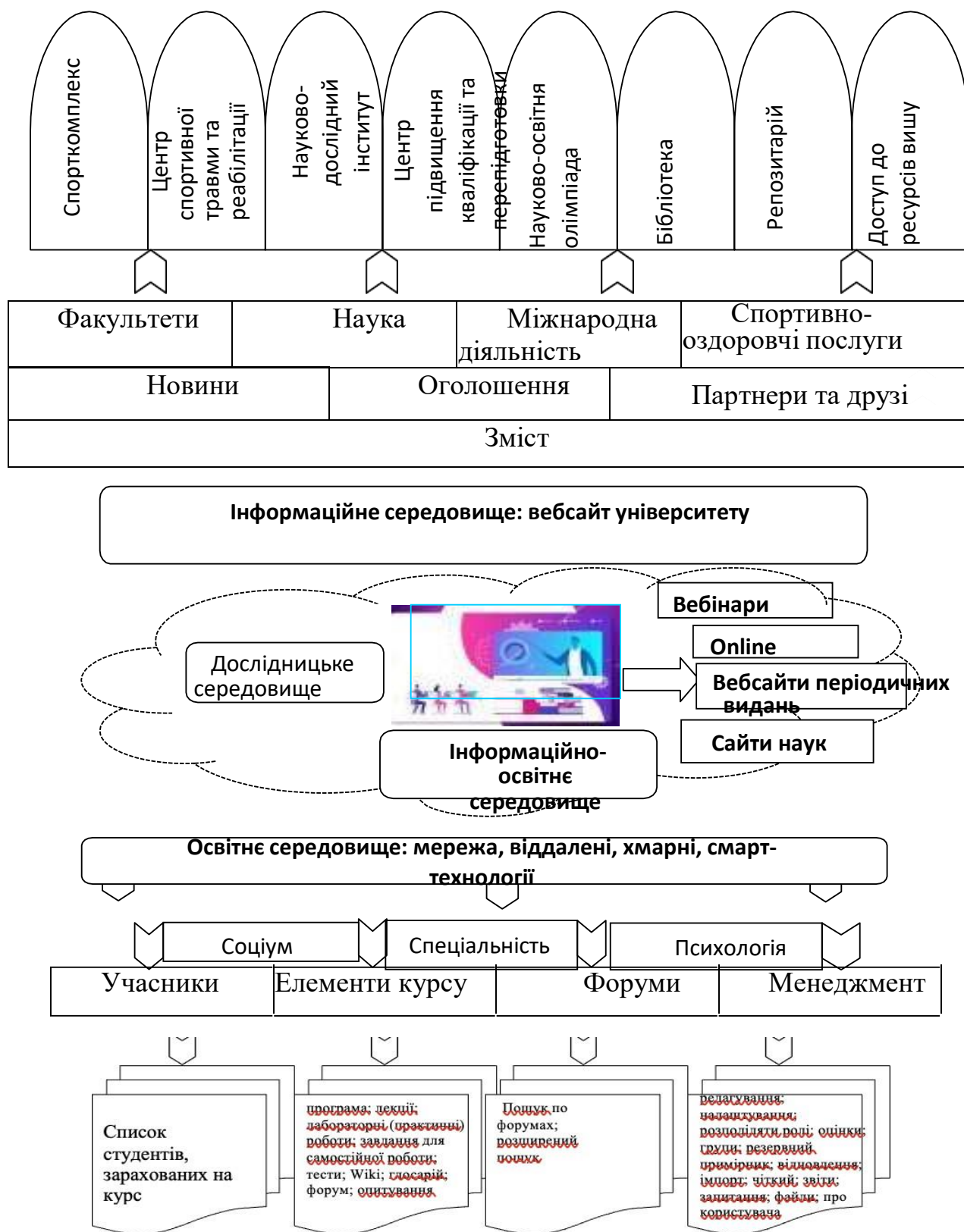

Рис. 2.3. Складові змістово-технологічної складової освітнього середовища в системі підготовки бакалаврів з фізичного виховання

Слід зазначити, що освітні цілі можуть бути досягнуті лише за умови поєднання ресурсів із мотивацією учасників навчального процесу.

Отже, єдине освітнє середовище виконує такі функції: створення банку педагогічної інформації; формування програмово-методичного фонду; формування фонду комп'ютерних програм; формування фонду медіатеки; створення банку інформації про студентів та їх здоров'я; створення банку інформації про педагогічних працівників; ведення електронних класних журналів; використання навчальних планів, програм та календарно-тематичного планування викладачів; введення навчальних курсів [159; 285].

Прагнення людини реалізувати себе через професійну діяльність є однією із основних культурних цінностей. Тому зміцнення та підтримка цього прагнення – основне завдання професійної освіти. Залучення студентів до проектування своєї освіти може, з одного боку, зміцнювати професійну спрямованість, а з іншого – бути взірцем для побудови життєвої та професійної стратегії.

Тому для використання у навчально-виховному процесі стратегії послідовності, відкритості та практичності як концептуальних орієнтирів у формуванні професійних якостей майбутніх тренерів необхідно створити відповідні педагогічні умови – «обставини чи обстановки, які сприяють розвитку чи гальмуванню будь-якого педагогічного явища, процесу, властивості особистості тощо» [95; 160; 183; 327].

Теоретичний аналіз проблеми пошуку сучасних та ефективних засобів формування професійної готовності майбутніх бакалаврів з фізичної культури у спеціалізованих освітніх закладах фізкультурно-спортивної спрямованості показав, що у цій сфері наявні наступні недоліки [160; 286; 326]:

– питання організації процесу формування професійної готовності майбутніх бакалаврів фізичної культури у спеціалізованих освітніх закладах фізкультурно-спортивної спрямованості вивчено недостатньо;

– недосконалість професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів у вищих навчальних закладах обумовлена такими характерними недоліками, як

- відсутність міждисциплінарних зв'язків;
- недостатній рівень практичної орієнтованості професійних дисциплін, особливо професійно орієнтованих;
- відсутність зв'язку між теоретичним навчанням та практичною професійною діяльністю;
- низький рівень комплексного планування та пролонгованого контролю процесу формування професійної готовності майбутніх бакалаврів з фізичної культури у спеціалізованих освітніх закладах фізкультурно-спортивної спрямованості викладацьким складом навчальних закладів, недостатня увага до організації самостійної роботи студентів;
- практично відсутні науково-методичні розробки, які дозволяли б комплексно використовувати сучасні підходи до формування професійної готовності майбутніх тренерів-викладачів у спортивних навчальних закладах [184; 287].

Незважаючи на модернізацію вищої освіти, у навчальних планах підготовки педагогів професійного навчання не приділяється достатньої уваги практико-орієнтованим методикам. В основу проєкту з організації фізичного виховання у ЗВО мають бути покладені результати теоретичного дослідження можливостей фізкультурно-спортивної діяльності у професійній підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. Ця професія є однією з найскладніших у порівнянні з більшістю професій, які потребують вищої педагогічної освіти, оскільки викладач-майстер – це і висококваліфікований робітник, який володіє декількома суміжними професіями, і педагог з вищою педагогічною освітою, і спеціаліст, який має вищу галузеву освіту (інженерну, технологічну, аграрну тощо).

2.2. Моделювання системи управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університету (на прикладі КНР)

На базі перерахованих вище нормативно-правових документів у Китаї для оцінки діяльності ЗВО використовуються такі методи: ліцензування освітньої діяльності; державна акредитація ЗВО за галузями наук та спеціальностями підготовки; оцінка діяльності ЗВО за акредитованими галузями наук та спеціальностями підготовки; оцінка ефективності освітньої діяльності з бакалаврської роботи; рейтинги ЗВО та громадсько-професійна акредитація; самообстеження та самооцінка ЗВО [14; 161; 288].

Базовим документом з розгортання робіт із самообстеження ЗВО став лист Департаменту вищої освіти Міністерства освіти (МО) КНР від 11 липня 2011 року № 137 «Про оприлюднення звіту про самообстеження за якістю бакалаврської підготовки вищих навчальних закладів, які увійшли до списку ЗВО Проєкту 985» [75].

У листі, зокрема, сказано, що з метою реалізації Державної програми середньо- та довгострокового розвитку і реформ у сфері освіти на 2010-2020 рр. передбачено «створення системи щорічного опублікування звіту про самообстеження вищих навчальних закладів з якості вищої освіти». У ньому також наголошено, що самообстеження ЗВО орієнтоване на посилення провідної ролі освітньої діяльності у ЗВО-роботі та підвищення якості підготовки фахівців [185; 325].

Таким чином, спочатку МО КНР зобов'язало тільки так звані «ключові» ЗВО щорічно готувати та розміщувати на своєму сайті «звіти про самообстеження за якістю бакалаврської підготовки» [116; 162].

Наступною важливою подією у справі становлення практики самообстеження у вишах КНР став лист Департаменту вищої організації МО КНР від 13 серпня 2012 року № 118 «Про продовження експериментальної

роботи з опублікування звіту про самообстеження за якістю бакалаврської підготовки вищих навчальних закладів, які увійшли до списку ЗВО Проєкту 211» [16]. Проєкт 211 був спрямований на цільову підтримку 100 найсильніших ЗВО Китаю в ХХІ ст. та їх розвиток до конкурентоспроможного світового рівня. Число таких ретельно відібраних ЗВО склало 112, причому до нього ввійшло і 39 «ключових» ЗВО Проєкту 985. Отже, МО КНР поступово розширювало експеримент із впровадження системи самообстеження у ЗВО країни.

У рамках процедури самооцінки потрібно було обов'язково подати дані щодо 7 наступних аспектів бакалаврської підготовки:

1. Загальна характеристика бакалаврської роботи, яка включає мету та орієнтацію бакалаврської підготовки, загальну кількість бакалаврів на очній формі навчання, якість прийнятих на навчання бакалаврів [186].

2. Науково-викладацький склад та освітні умови: частка доцентів та професорів, співвідношення бакалаврів та викладачів, кількість навчальних курсів, що читаються професорами, витрати на освітню діяльність, навчальний та лабораторний майданчик тощо.

3. Освітня діяльність та її реформа, зокрема рівень якості спеціальностей підготовки, специфіка освітньої програми, кількість курсів обов'язкового навчального циклу тощо.

4. Система забезпечення якості освіти, наприклад створення та розвиток системи забезпечення якості освіти для моніторингу освітньої діяльності та аналізу основних даних про бакалаврську роботу, участь ЗВО у суспільно-професійній акредитації та міжнародній оцінці тощо.

5. Результати навчання, зокрема оцінка якості освіти, виставлена студентами, кількість бакалаврів, які отримали диплом державного зразка про освіту та вступили до магістратури, працевлаштування тощо.

6. Специфіка та досвід розвитку ЗВО щодо бакалаврської підготовки.

7. Питання, що впливають на забезпечення якості підготовки бакалаврів, проблеми та шляхи їх вирішення [67; 163; 289].

На наш погляд, подібна доповнювальна взаємодія двох форм оціночної

діяльності, крім явних позитивних моментів, призводить і до деяких проблем. Зокрема, коли у 2011 році надійшло багато критичних зауважень щодо механізму самообстеження ЗВО, то для його вдосконалення органи управління освітою почали «копіювати» частину елементів програми оцінки ефективності діяльності ЗВО, організованої Центром оцінювання якості вищої освіти МО КНР. Це, наприклад, призвело до запровадження низки обмежень стосовно участі представників науково-педагогічної спільноти та громадсько-професійних організацій у самообстеженні вишів з бакалаврської підготовки [187; 324]. Тому, на нашу думку, необхідно на законодавчому рівні закріпити нові освітні реалії, чіткий розподіл повноважень та функцій в управлінні вищою освітою, створення багатосторонньої системи оцінки якості роботи ЗВО. Двадцять років активного розвитку вищої школи призвели до гострої необхідності поновлення законів про освіту, адже зараз продовжують діяти Закон «Про освіту в КНР» 1995 року та Закон «Про вищу освіту в КНР» 1998 року [19; 20; 21; 323; 385].

Зазначимо ще один дуже важливий момент у розвитку системи управління вищою освітою КНР. У 2015 році контроль над здійсненням самообстеження ЗВО за якістю бакалаврської підготовки перейшов від МО КНР на більш високий рівень. Повноваження в цій галузі взяла на себе Комісія з контролю та нагляду у сфері освіти Держради КНР, яку очолює віцепрем'єр КНР пані Лю Яньдун. Комісія поставила своїм завданням виробляти курс і політику, планувати та керувати роботою в галузі контролю і нагляду над освітою. Відбуваються зміни й у самому МО КНР [51].

Технологія управління – це науково обґрунтована, раціонально організована та оптимально оснащена діяльність, що характеризується певною послідовністю способів (методів) та операцій, які дозволяють отримувати стійкий (повторюваний за аналогічних умов) запланований результат за найменших витрат сил, засобів, часу [188]. Це проектування та реалізація цілей і змісту навчання, передбаченого освітніми стандартами, навчальними планами та програмами, через систему форм, методів та засобів навчання [49]. Однією з визначальних умов ефективної організації фізичного виховання у ЗВО є

створення моделі управління, яка оптимізує управлінську діяльність на основі моніторингу, що включає регулярну діагностику фізичної підготовленості студентів та комплекс інформаційних засобів [18; 19; 24; 290; 400].

Наразі вкрай важливою умовою успішного управління є його інформаційне забезпечення, адже управління – це інформаційний процес, оскільки взаємозв'язок двох основних підсистем будь-якої системи управління (керуючої та керованої) здійснюється за допомогою інформації.

Система управління фізичним вихованням у ЗВО Китаю складається з двох підсистем, об'єднаних інформаційними зв'язками та процесами, спрямованими на досягнення цілей [13; 291; 399]:

- керуюча підсистема – суб'єкти управління (завідувач кафедри фізичного виховання, викладачі фізичного виховання), а також сукупність методів, за допомогою яких здійснюється управління;

- керована підсистема – суб'єкти управління (студенти) та об'єкт управління (освітній процес з фізичної культури) [322; 386].

Управлінська діяльність – один із найважливіших факторів функціонування та розвитку фізичної культури і спорту у процесі фізичного виховання. На сьогоднішній день жодна з функцій управління фізичним вихованням у ЗВО не реалізовується належною мірою, оскільки відсутня інформація про кінцеві результати навчальної діяльності студентів.

Як стверджує Л.А. Семенов [49], за відсутності у суб'єктів процесу фізичного виховання інформації про конкретний результат не може бути здійснене цільове планування, а отже, і контроль у кожній із ланок управлінського ланцюга «студент – викладач фізичної культури – завідувач кафедри фізичного виховання».

Водночас без цільового планування та контролю не можуть бути реалізовані такі основні функції [23; 164; 291; 398]:

- організаційна – спрямована насамперед на здійснення корекційного впливу;
- стимулююча – чинна щодо викладачів та студентів.

Управління фізичним вихованням – система конкретних форм та методів свідомої діяльності, призначена для забезпечення ефективного функціонування та планомірного розвитку фізичної підготовленості студентів з метою найповнішого задоволення їхньої потреби у фізичному вдосконаленні.

Під управлінням фізичним вихованням на основі моніторингу стану фізичної підготовленості розуміють управління якістю освітнього процесу, засноване на моніторингових обстеженнях [14, 6], які включають такі види:

- тестування кондиційних фізичних якостей;
- обробка результатів моніторингу за допомогою комп'ютерної програми;
- створення інформаційної бази даних фізичної підготовленості та рейтингової системи контролю;
- соціологічні дослідження (анкетування викладачів та студентів).

Управлінська діяльність у сфері фізичного виховання у ЗВО може бути представлена у вигляді такого технологічного ланцюжка [141; 165; 292]:

- діагностика – аналіз сучасної ситуації;
- цілепокладання – визначення мети, тобто підвищення ефективності управління фізичним вихованням на основі моніторингу стану фізичної підготовленості;
- проєктування – створення концепції управління фізичним вихованням у ЗВО на основі моніторингу стану фізичної підготовленості студентів;
- конструювання – розробка основних напрямів діяльності з удосконалення управління, змістових та інформаційних аспектів моніторингу і технології його проведення;
- організація діяльності – проведення моніторингу стану фізичної підготовленості;
- аналіз кінцевого результату [166; 320].

Так, згідно зі статтею 39 Закону КНР про вищу освіту [50; 167; 321] управління державними вишами передбачає відповідальність ректора перед керівництвом Первинного комітету КПК. Тобто ректор є головним представником виконавчої влади в університеті, керує його розвитком та

відповідає за повсякденне управління. Він має такі повноваження, як розробка планів розвитку та контроль їх реалізації, організація викладацької діяльності, наукових досліджень, ідеологічного та морального виховання, планування створення підрозділів університету, рекомендація кандидатів на посади проректора та керівників підрозділів, призначення і звільнення викладачів та інших співробітників, управління коштами та майном університету, захист законних прав та інтересів університету тощо [151]. Крім ректора, до виконавчої групи керівників належать проректор, декани та завідувачі структурних підрозділів.

Ядро вищого керівництва університету – партійний комітет [51], який здійснює єдине керівництво роботою ЗВО та підтримує ректора у виконанні його функцій. До повноважень партійного комітету належать: визначення напрямків розвитку університету та обговорення важливих університетських питань, керівництво ідеологічно-політичною та кадровою роботою.

Партійна влада проявляється в управлінні навчальними закладами, підпорядкованими центральному уряду. У них приділяється більше уваги політичним питанням (партійне будівництво тощо). Що ж стосується регіональних освітніх організацій, то в них ці питання менш значущі [52; 169]. Секретар парткому є одним із головних представників уряду у ЗВО та відповідає за реалізацію в університеті політики партії в галузі освіти, тому ректор та секретар парткому державних вишів, підпорядкованих міністерствам центрального уряду КНР, зазвичай призначаються ними чи департаментами Держради. Ректор і секретар парткому провінційних та муніципальних ЗВО призначаються відповідними органами влади.

Закон КНР «Про вищу освіту» передбачає створення в університетах ще однієї гілки влади, наділеної функціями дорадчого та демократичного управління та нагляду – вченої ради та з'їзду професорсько-викладацького складу. Відповідно до «Закону КНР про вищу освіту» [50; 293] вчені ради вишів мають виконувати такі функції: розробка переліку спеціальностей, планів викладання та наукових досліджень; оцінка досягнень у викладанні та наукових

дослідженнях; вирішення академічних суперечок тощо. Згідно з Положенням про з'їзд професорсько-викладацького складу ЗВО [84], прийнятим Міністерством освіти у 2011 році, з'їзд має право висловлювати пропозиції щодо важливих університетських питань, контролювати виконання статуту, норм та правил університету, висувати рекомендації щодо їх поліпшення.

Таблиця 2.1

Організаційна структура Університету Цинхуа

Органи партійного комітету		Адміністративні підрозділи		Допоміжні	Дочірні
Першого рівня	Другого рівня	Першого рівня	Другого рівня		
Офіс партійного комітету	Підпартійні комітети факультетів та інститутів	Ректорат	Інститути та факультети	Архіви	середні школи та дитячі садки
Управління інспекційно-ю роботою парткому	Партійні комітети науково-дослідних закладів	Відділ кадрів	Науково-дослідницькі інститути	Бібліотеки	Дочірня компанія
Відділ пропаганди	Партійні комітети допоміжних закладів	Відділ освітньої роботи		Центр інформаційних мереж	Дочірні лікарні
Організаційний відділ		Аспірантура		Центр громадського харчування	
Профспілка		Управління з питань досліджень та розробок		Лікарня	
		Фінансовий			
		Відділ охорони			
		Управління міжнародної співпраці			

Джерело: складено на основі [56].

Таким чином, у китайських державних університетах існують три системи управління: прийняття рішень, виконання та нагляду. Партійний комітет є найвищим органом, який приймає рішення, ректор і ректорат — найвищим

органом виконавчої влади, вчена рада та з'їзд професорсько-викладацького складу – органом нагляду [21].

У таблиці 2.1 представлені основні підрозділи одного з ключових національних університетів.

В Університеті Цінхуа регулярно скликається з'їзд членів партії та обирається партійний комітет, який підлягає нагляду та управлінню з'їзду. Згідно зі статутом Університету Цінхуа [27] постійний комітет парткому виконує обов'язки партійного комітету у проміжках між пленарними засіданнями.

У структурі управління є два консультативно-дорадчі органи. Перший орган – виконавчий комітет – підрозділ, вбудований в ієрархію зв'язків з усіма службами та відділами. Його основні функції: проведення консультацій, регулярне обговорення та ухвалення рішень з питань, пов'язаних із загальною ситуацією в університеті. До складу виконавчого комітету призначаються керівники університету, завідувачі кафедр та інші представники університету. Виконавчим комітетом керують директор – секретар парткому – та кілька його заступників [189; 294; 318; 387].

Другий консультативно-дорадчий орган – Вчена рада щодо відносно вільної системи зв'язків з іншими академічними підрозділами. Відповідно до статуту Вченої ради Університету Цінхуа [58; 295; 319] вона відповідає за оцінку, консультації та прийняття рішень з академічних питань, сприяє підготовці кадрів та досліджень, дотриманню академічних свобод, заохоченню наукових інновацій та захисту академічної етики. Вчена рада складається з професорів, обраних факультетами та науково-дослідними підрозділами, членів, призначених ректором (не більше однієї десятої від їх загального числа). Ректор не є членом Вченої ради, до її складу входять директор та його заступники, висунуті виконавчим комітетом та обрані його членами.

Управління приватними вишами здійснюється на двох рівнях: органами ухвалення рішень (керівна рада чи рада директорів) та виконавчими органами на чолі з ректором. Відповідно до Закону КНР «Про приватну освіту» [59] керівна рада чи рада директорів є вищим органом, який приймає рішення з внутрішніх

питань університетів. Як правило, керівна рада характерна для некомерційних приватних ЗВО (незалежних коледжів), а рада директорів – для комерційних приватних університетів. Принципова різниця між ними полягає в тому, що комерційний університет отримує дохід від освітньої діяльності, а незалежний коледж – ні (весь дохід іде на забезпечення виконання його функцій) [60; 190].

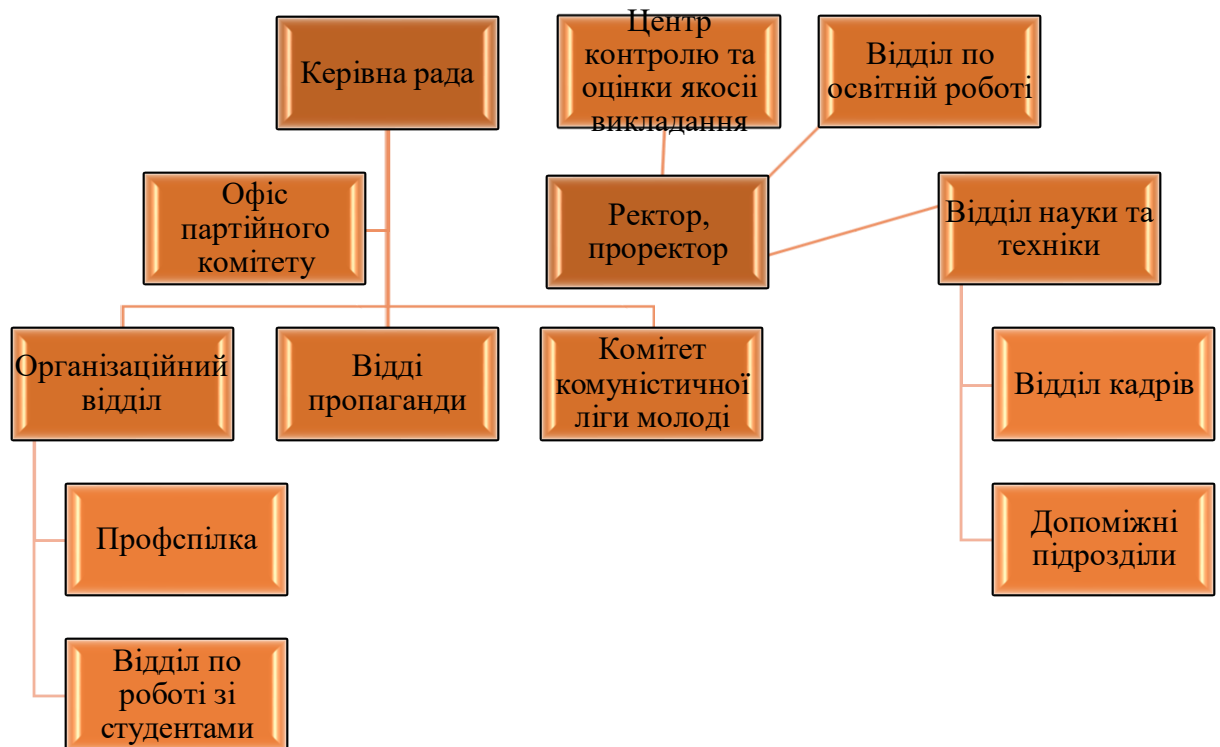

Рис. 2.4. Організаційна структура Коледжу Учан Шоуї

Джерело: побудовано на основі [61].

На рисунку 2.4 представлено структуру управління Коледжем Учан Шоуї в провінції Хубей. Це схвалений Міністерством освіти приватний виш, підпорядкований департаменту освіти провінції Хубей, який здійснює підготовку бакалаврів і зайняв перше місце в рейтингу приватних університетів Китаю за 2020 рік. У коледжі впроваджено систему відповідальності ректора під керівництвом керуючої ради [62; 191].

Згідно зі статутом [163] у коледжі діє керівна рада – найвищий керівний і орган, який приймає рішення; керівна раду очолює голова, котрий виступає її

законним представником. Керівна рада складається з непарного числа членів, голови та його заступника [296]. Голова призначається організатором навчального закладу, а члени ради обираються з'їздом викладачів та співробітників з числа професорсько-викладацького складу та співробітників коледжу. Керуюча рада виконує наступні функції: призначення та звільнення ректора, внесення змін до статуту керуючої ради та статуту коледжу, призначення та усунення членів керуючої ради, визначення керівної ідеології коледжу, складання стратегічного плану його розвитку та річного плану роботи, прийняття рішень про розробку спеціальностей, збирання коштів, перегляд річного бюджету та підсумкових розрахунків, розробка проектів капітального будівництва коледжу, встановлення нормативів заробітної плати викладачів та співробітників тощо.

Як бачимо, у кожному ЗВО існує відділ, відповідальний за контроль якості освітнього процесу, який працює на основі стандартів ISO на системи управління якістю. Зазначені стандарти – серія нормативних документів, прийнятих Міжнародною організацією зі стандартизації (International Organization for Standardisation, ISO), які стосуються систем управління якістю. Серія містить чотири основні стандарти – ISO 9000, ISO 9001, ISO 9004, ISO 19011 – та понад 20 допоміжних стандартів і спеціальних документів [192; 297; 317; 388].

Структура методики (приклад):

1. Сфера застосування.
2. Нормативні посилання.
3. Терміни, визначення понять, позначення та скорочення.
4. Опис процесу:
 - 4.1. Призначеність процесу.
 - 4.2. Керівник процесу.
 - 4.3. Входи процесу.
 - 4.4. Виходи процесу.
 - 4.5. Виконання процесу.
 - 4.6. Критерії результативності процесу.

4.7. Ресурси процесу.

Спроектowana педагогічна модель є аналогом навчального процесу, вона являє собою цілісну систему педагогічного впливу, яка забезпечує реалізацію поставленої мети та досягнення кінцевого результату – готовності кваліфікованих кадрів (інструкторів-викладачів) до організації та проведення занять.

До структурних компонентів моделі досліджуваного процесу, який являє собою послідовність виконання різних видів управлінських дій, спрямованих на підвищення якості освіти студентів, можна віднести [193]:

- планування якості (визначення цілей, підходів та принципів у галузі якості освіти);
- організаційне забезпечення якості;
- контроль та оцінку якості, включаючи коригувальні дії викладача та прогнозований результат.

Відповідно до цих компонентів до моделі були включені взаємопов'язані структурні блоки:

- проєктно-цільовий;
- організаційно-процесуальний ;
- контрольні-оціночний.

Альтернативна структура моделі:

навчання та нововведення (це склад можливостей моделі):

1. Лідерство:

- а) управління ресурсами;
- б) стратегія планування;
- в) партнерство та ресурси.

2. Управління процесами та змінами (це склад можливостей моделі):

- а) результати персоналу;
- б) результати, орієнтовані на студентів, результати в суспільстві (рівень знань та підготовки фахівців з фізичної культури).

Важливо, щоб в організації вибрали єдиний підхід до викладання методик, що спрощує застосування нових методик. Виділення зв'язків та залежностей виділених структурних блоків дозволяє забезпечити єдність усіх компонентів досліджуваного процесу (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**План заходів із впровадження управління якістю підготовки
бакалаврів з фізичного виховання**

Етап	Основні завдання етапу	Строки впровадження	Відповідальні
1	Постановка задачі керівництвом		Вище керівництво
	Формулювання проекту Політики в сфері якості		Вище керівництво
	Формування робочої групи зі створення системи управління якістю		Вище керівництво
	Навчання членів робочої групи загальним принципам управління якістю		Консультанти
	Підготовка робочою групою методичних рекомендацій щодо впровадження та функціонування системи управління якістю		Робоча група
	Забезпечення керівників та співробітників інформаційними матеріалами щодо запровадження та функціонування системи управління якістю		Робоча група
	Визначення з числа керівників головного уповноваженого з питань запровадження та забезпечення функціонування СУЯ		Вище керівництво
	Проведення циклу навчально-методичних семінарів з питань управління якістю для співробітників		Консультанти Робоча група
	Проведення дослідження існуючого стану системи управління, зокрема самооцінювання результатів діяльності		Робоча група Консультанти
	Розробка та затвердження календарного плану запровадження та забезпечення функціонування системи управління якістю		Робоча група Вище керівництво
2	Складення переліку та класифікації освітніх послуг		Підрозділи
	Визначення вимог до послуг та законодавства		Консультанти Підрозділи
	Визначення процесів діяльності з надання освітніх послуг, їх класифікація та визначення відповідальних		Консультанти Підрозділи
	Створення опису мережі процесів		Консультанти Підрозділи
	Визначення критеріїв результативності та ефективності процесів		Консультанти Підрозділи
	Розробка документації системи управління якістю		Консультанти Підрозділи
	Визначення аудиторів для оцінювання результатів запровадження системи управління якістю		Вище керівництво

Продовження таблиці 2.2

Етап	Основні завдання етапу	Строки впровадження	Відповідальні
3	Впровадження документації системи управління якістю в діяльність		Підрозділи
	Навчання персоналу з питань проведення внутрішніх перевірок (аудитів системи управління якістю)		Консультанти
	Проведення внутрішніх перевірок з метою вдосконалення системи управління якістю		Аудиторська група
	Аналіз системи управління якістю з боку керівництва		Вище керівництво
4	Декларація щодо готовності системи управління якістю до сертифікаційного аудиту (перевірки незалежним органом з сертифікації систем якості)		Вище керівництво
	Прийняття рішення щодо проведення сертифікації системи управління якістю відповідно до вимог ISO 9001-2001 незалежним органом з сертифікації		Вище керівництво
5	Сертифікаційний аудит системи управління якістю		
6	Проведення незалежним органом з оцінки відповідності процедури сертифікації та отримання, у разі позитивного висновку експертизи, сертифікату відповідності системи управління якістю ISO 9001-2001		Орган з оцінки відповідності
7	Функціонування та постійне вдосконалення системи управління якістю	постійно	Підрозділи

Упроваджуючи систему управління якістю, організація має прийняти вісім принципів управління якістю освіти:

- орієнтація на замовника;
- лідерство;
- залучення працівників;
- процесний підхід;
- системний підхід до управління;
- постійне поліпшування;
- прийняття рішень на підставі фактів;
- взаємовигідні стосунки з постачальниками.

З огляду на вищевикладене пропонуємо перспективний план роботи із контролю якості освіти бакалаврів з фізкультурних спеціальностей (див. табл. 2.3) [194].

Таблиця 2.3

**Перспективний план роботи із контролю якості підготовки
бакалаврів з фізичного виховання**

Питання	Обґрунтування необхідності здійснення заходу	Строк виконання	Відповіда- льні	Відмітка про виконання
I. Організаційні заходи				
1. Підготовка аналітичної довідки про роботу освітньої роботи та контролю якості освітнього процесу ректору		щокварталу		
2. Підготовка статистичних даних про роботу з контролю якості підготовки		щокварталу		
3. Підготовка інформації керівництву		щокварталу до 1 числа місяця		
4. Підготовка інформації центру контролю якості		щокварталу до 5 числа місяця		
5. Підготовка інформації щодо реагування на звернення		щомісяця до 3 числа		
6. Забезпечення проведення особистого звітування перед ректором		згідно з графіком		
7. Надання практичної допомоги та здійснення перевірок додержання законодавства про освіту		згідно з графіком		
8. Забезпечення проведення дня контролю		згідно з графіком		
9. Підготовка відповідей на звернення у вищі державні органи		постійно		

Продовження таблиці 2.3

Питання	Обґрунтування необхідності здійснення заходу	Строк виконання	Відповідальні	Відмітка про виконання
10. Забезпечення оновлення інформації на вебсайті		не пізніше 1 дня після зміни відомостей		
11. Забезпечення ведення обліку		постійно		
12. Забезпечення реєстрації в електронному варіанті викладених у письмовій або усній формі пропозицій, заяв та скарг		постійно		
13. Забезпечення своєчасної і якісної підготовки кореспонденції щодо розгляду звернення відповідними структурами		постійно		
14. Забезпечення чіткої організації особистого прийому керівництвом закладу освіти		згідно з графіком		
15. Забезпечення щоденного контролю		постійно		
16. Посилення контролю за якістю. Випадки формального, бюрократичного відношення доводити до відома керівництва		постійно		
17. Підготовка відповідей на листи органів влади		постійно		
18. Забезпечення організації безперебійного спілкування керівництва закладу освіти з населенням		щочетверга		

Продовження таблиці 2.3

Питання	Обґрунтування необхідності здійснення заходу	Строк виконання	Відповідальні	Відмітка про виконання
19. Забезпечення функціонування для спілкування з населенням з освітніх питань		у робочі дні з 8.00 до 16.00		
20. Підготовка питань на засідання партійного комітету		дата		
II. Методична робота				
1.Провести семінар за участю спеціалістів структурних підрозділів закладу освіти з питань якості освітнього процесу		у разі потреби		
2.Розробити та впровадити методику системи управління якістю		дата		

Порівнюючи системи повноважень керівництва в університетах різних форм власності, зазначитимо, що відносини між секретарем парткому та ректором у державних вишах відрізняються від відносин президента ради директорів та ректора у приватних та спільних університетах. У приватних вишах президент делегує повноваження ректору і не бере участі у повсякденному управлінні, у спільних університетах – підтримує ректора у здійсненні певних статутом повноважень. У державних вишах секретар парткому та ректор – головні особи, відповідальні за управління, що призводить до суперечок, які перешкоджають розвитку університету [195].

Система управління в державних вишах Китаю потребує вдосконалення, але, мабуть, реформування не торкнеться політичного управління, оскільки присутність партійної влади у повсякденному управлінні кожним навчальним закладом розглядається урядом як гарантія того, що політичні програми, розроблені в Пекіні, виконуватимуться повсюдно [298; 316; 397].

Тому система відповідальності ректора під керівництвом партійного комітету, яка відповідає національним умовам розвитку країни, повинна залишатися основною моделлю для загальних державних ЗВО, але з метою зміцнення зв'язку між ЗВО та суспільством, економічного та соціального розвитку необхідно впроваджувати найкращі практики із системи керуючих рад та порад директорів ЗВО, а також чітко розподіляти повноваження між партійним комітетом, ректоратом та вченою радою.

2.3. Обґрунтування моделі управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університету (на прикладі КНР)

Системою управління якістю освіти Китаю прийнято три концепції якості з орієнтацією на міжнародну еквівалентність, у тому числі концепції, орієнтовані на студента, освіту, на основі результатів та безперервного покращення якості. Дані концепції спрямовані на підвищення відповідальності та автономії вишів у системі контролю якості. Досвід та розвиток студентів є пріоритетами в оцінці інституційної або програмної якості освіти.

Прийнято критерії якості освіти «п'яти рівнів», які означають:

- 1) рівень придатності для освітніх цілей;
- 2) рівень уваги до суспільних запитів;
- 3) рівень підтримки факультету та освітніх ресурсів;
- 4) рівень ефективності системи забезпечення якості;
- 5) рівень задоволеності студентів та роботодавців [93; 196].

Дані критерії якості спрямовані на всебічне сприяння розвитку студента, підвищення можливостей працевлаштування та задоволення соціального попиту. У КНР, окрім контролю за процесом освіти, приділяють велику увагу результатам навчання студентів – не лише знанням, а й навичкам, компетенціям, цінностям,

етиці, а також міжакадемічним дослідженням випускників та задоволеності роботодавців [71; 299; 396].

Інноваційна методологія оцінки якості поєднує у собі періодичну оцінку та регулярний моніторинг якості [315]. Першим є міжнародно визнаний базовий підхід до забезпечення якості, що враховує професійне судження, включаючи багаторівневі моделі оцінки, та думки численних заінтересованих сторін. Останній фактор оцінки спирається на кількісну складову через Національну платформу даних і є об'єктивнішим фактором, заснованим на фактичних даних. На основі регулярного моніторингу якості опубліковано різні типи звітів про якість освіти, у тому числі Національний звіт про якість вищої освіти (повний звіт для ЗВО), Національний звіт про якість інженерної освіти, Національний звіт про моніторинг якості бакалаврату нових (нещодавно запроваджених) ЗВО, Національний звіт про якість викладання бакалаврату, Національний звіт про якість приватних вишів [141; 196]

Модель впровадження вищезазначених проєктів спрямована на посилення ключових дисциплін та системи якісного забезпечення масової вищої освіти. З цією метою в інститутах, що не увійшли до проєкту, також виділено та адаптовано невелику кількість ключових освітніх програм [12; 197; 299; 395].

Моніторинг джерела небезпек у сфері фізкультурної освіти. Його організація здійснюється з метою отримання оперативної та систематичної інформації про стан освіти (на регіональному або загальнодержавному рівні), а також для забезпечення цього виду безпеки на самих контрольованих об'єктах. При цьому можна оцінювати як параметри небезпек у сфері національної освіти, так і безпосередньо судити про ефективність педагогічних технологій особистісно-орієнтованого навчання у ЗВО фізичної культури.

Проведення останнім аналітичного контролю є основою забезпечення безпеки на мікро- та макrorівні та загальною умовою комплексного підходу до забезпечення національної безпеки у сфері освіти (і підготовки на його основі спортивних менеджерів). Цей контроль має проводитися самостійно ЗВО фізичної культури (із залученням фахівців, якщо дозволяють джерела

фінансування) [169]. Пропонуємо розглянути критерії стратегій ключових та регіональних ЗВО КНР (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Критерії стратегій ключових (опорних) та регіональних ЗВО Китаю

Група критеріїв	Провідні ЗВО з підготовки спеціалістів	Вузконаправлені ЗВО	ЗВО, віддалені від центральних регіонів
Освітня політика	Глобальна конкуренція ЗВО у світовій освітній спільноті, понад 50% абітурієнтів-високобальників, пріоритет – підготовка кадрів вищої кваліфікації	Орієнтація на інфраструктуру, навчання в малих групах, до 60% студентів – студенти вечірнього відділення, які поєднують роботу з навчанням	Підготовка спеціалістів для ключових галузей регіону, навчання викладачів для роботи з сучасною технікою
Дослідницька діяльність та інновації	Велика кількість дослідницьких програм з нових методів викладання, команди спеціалістів, які здобули освіту за кордоном	Прикладні дослідження та розробки, вибір базової дисципліни для регіональних наукових досліджень	Дослідження в пріоритетних для кожного конкретного регіону областях, включаючи прикордонні
Молодіжна політика	Субсидування навчання за різні досягнення, недороге проживання на території кампуса. Велика кількість студентських товариств	Орієнтація на емігрантів, студентів з Гонконгу, макао та іноземних студентів, підготовка китайських студентів до навчання за кордоном	Дотації вихідцям із бідних сімей, стипендіальні програми від Держради та місцевої влади
Зв'язок з регіоном	Мережа наукових технопарків, прямі договори про співробітництво, орієнтація дослідницьких центрів	Орієнтація на міжнародні організації, центри досліджень та профільні університети сусідніх країн	Навчання місцевим діалектам на всіх щаблях освіти, в тому числі розробка ПЗ та безкоштовні курси
Підприємницька політика	Велика мережа вторинних установ з надання послуг на території кампуса	Послуги з проходження практики та проведення наукових досліджень, бізнес-плани на замовлення	Креативні ідеї студентів, створення в рамках ЗВО малих бізнес-підприємств

Джерело: створено на основі [39; 158].

Етапи моніторингу джерела небезпек у сфері освіти (див. рис. 2.5):

1 – підготовка;

- 2 – проведення;
3 – використання результатів.

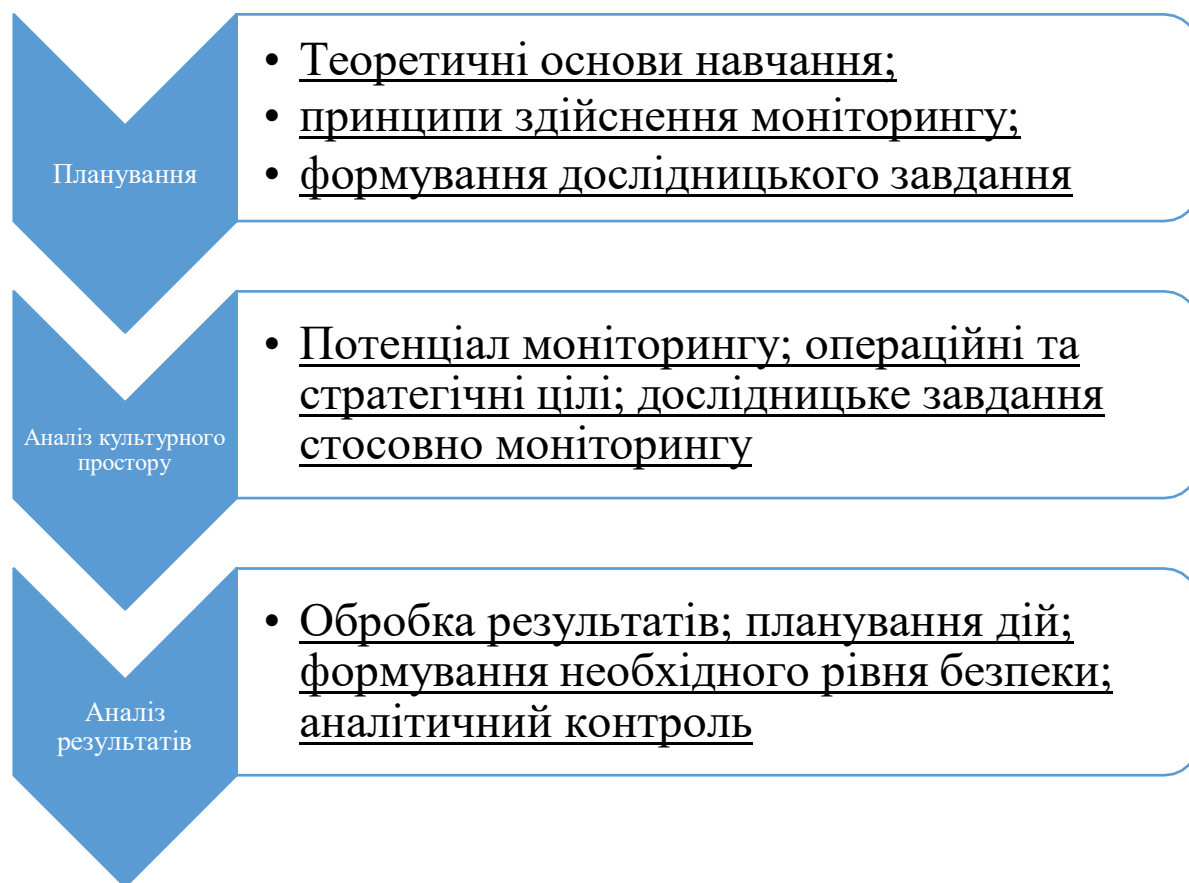

Рис. 2.5. Етапи моніторингу джерела небезпек у сфері освіти

Джерело: створено автором

У таблиці 2.5 названі параметри комплексності та їх змістовний аспект. Головною метою забезпечення національної безпеки є створення та підтримання соціально-економічного, політичного становища країни.

У сучасний період контроль, що стосується професійного спорту, має бути не якимось «абстрактним»; у його основу повинні бути покладені питання безпеки особистісно-орієнтованого навчання на названих раніше рівнях.

Методологічною основою такого підходу до аналітичного контролю є теоретичні основи вчення про ноксологію. Конкретно йдеться про наступні її принципи в рамках нашого об'єкта дослідження: принцип можливості створення

якісного технологічного середовища освітнього процесу, принцип вибору шляхів реалізації безпеки у сфері освіти, принцип еволюційного розвитку систем освіти, принцип заперечення абсолютної безпеки, принцип міні- та мікроцентризму у сфері формування безпечної зони освітнього процесу у ЗВО фізичної культури (див. табл. 2.5) [66; 300; 301; 395].

Таблиця 2.5

Комплексний підхід до забезпечення національної безпеки у сфері фізкультурної освіти

Параметри комплексності	Зміст параметрів
Суб'єкти загроз безпеці	Держава, суспільство, територіальні утворення
Джерело загроз	Зовнішні
Основні напрями діяльності по забезпеченню безпеки	Аналіз та прогнозування загроз Визначення критеріїв безпеки та їх порогових значень Організація роботи всіх органів державної влади
Аспекти безпеки	Економічний Соціальний Політичний Військовий Екологічний Демографічний Етнокультурний Кримінологічний Міграційний
Об'єкти безпеки національних інтересів	Здоров'я населення Духовні цінності Національна гідність Інформаційні ресурси
Врахування регіонального фактора	Ціна життя людини Вплив на неї імміграції та еміграції Регіональна концепція орієнтації на перспективу Регіональний менеджмент Оцінка міграційного потенціалу на регіональному рівні Оцінка ролі ЗВО фізичної культури у цьому питанні

На рисунку відображено етапи моніторингу джерел небезпек у сфері освіти. У рамках третього етапу виділено планування дій, а також формування необхідного рівня безпеки у сфері освіти .

ЗВО Китаю (University, college, etc.) поділені на кілька ієрархічних категорій за рівнем престижності. Залежно від кількості балів, отриманих на випускному шкільному іспиті, випускники можуть претендувати на допуск до вступних іспитів лише до ЗВО відповідної категорії або нижчої категорії. Вступ до китайських університетів відбувається в умовах жорсткої конкуренції: конкурси в окремі університети сягають 200-300 осіб на місце.

У Китаї, як і на Заході, діє стандартна трирівнева програма підготовки. Перший рівень – бакалаврат. Термін навчання: чотири, рідше п'ять років. Після успішного закінчення цього етапу випускники здобувають закінчену вищу освіту із присвоєнням ступеня «Бакалавр» [302; 394].

Другий рівень – магістратура. Термін навчання: два-три роки. Після успішного закінчення цього етапу випускники здобувають закінчену вищу освіту із присвоєнням ступеня «Магістр».

Третій рівень – докторантура. Термін навчання: два-три, рідше чотири роки. Після успішного закінчення цього етапу випускники здобувають закінчену вищу освіту із присвоєнням ступеня «Доктор» [67-68; 69].

Освіта традиційно має велику цінність у Китаї, що безпосередньо відбивається на змісті освітніх закладів. Університети Китаю одержують із бюджету значні кошти на розвиток навчально-освітньої бази. Вони мають просторі упорядковані території, сучасні технічно оснащені навчальні корпуси та комфортні умови для проведення дозвілля і відпочинку студентів (стадіони та безліч баскетбольних, волейбольних майданчиків та тенісних кортів). Крім цього, у багатьох університетах є фітнес-клуб або спортзал.

Усі університети пропонують іноземним студентам розміщення у гуртожитку на час навчання у Китаї. Як правило, іноземні студенти мешкають окремо від китайських студентів. Зазвичай є різні типи кімнат з одно- та двомісним розміщенням та різним рівнем комфорту. Також зустрічаються кімнати з три- та чотиримісним розміщенням [314].

Рівень комфорту в гуртожитку залежить від престижності університету. Проживання у гуртожитку зручне, оскільки близько знаходиться місце занять,

бібліотека, їдальня, спортзал та місця відпочинку студентів, а також та наявні побутові послуги (пральня та ремонт, телефон та інтернет, кухня тощо).

Східно-китайський Педагогічний Університет (East China Normal University) (в подальшому іменованій «ECNU») розташований у Шанхаї (Китай). Це комплексний дослідницький університет, спільно заснований Міністерством освіти КНР та Шанхайським муніципальним народним урядом [70].

ECNU було засновано 16 жовтня 1951 року на базі Університету Дася (1924 р.) та Університету Гуанхуа (1925 р.), а також деяких факультетів Університету Святого Джона (1879 р.) та інших університетів. У 1959 році університет був визнаний одним із 16 ключових ЗВО країни; з 2017 року ECNU належить до національних університетів світового класу (один із 36 найкращих китайських ЗВО) [71].

ECNU має 2 кампуси: кампус Міньхан та кампус Путо. Обидва кампуси оточені прекрасним доквіллям та відомі як «школа-сад».

Рис. 2.6. Східно-китайський Педагогічний Університет

<https://ecnu.edu.cn/index.htm>

Базовий інститут фізичної культури – це єдина державна установа в Пекіні, де можна здобути вищу фізичну освіту. Інститут функціонує вже понад 50 років – із 1956 року. Навчається щорічно в інституті 8000 студентів [72; 198].

Штат педагогів та співробітників складається з 200 осіб, 49% з них є професорами та доцентами. Інститут здійснює масштабну міжнародну діяльність, яка включає, зокрема, обмін студентами та співробітництво з подібними установами із США, Фінляндії, Японії, Кореї, Австралії та інших держав. Для іноземних студентів з метою подолання мовного бар'єру організовано курси вивчення китайської мови (https://www.unipage.net/en/universities_china).

Чженчжоуський Університет – один із найбільших та найстаріших багатопрофільних університетів Китаю. Він заснований у 1928 році і знаходиться у місті Чженчжоу, що є столицею провінції Хенань. У 2000 році до Чженчжоуського університету були приєднані технологічний університет Чженьчжоу та медичний університет провінції Хенань. Університет розвивається в рамках спеціальної програми «Одна провінція – один університет» та отримує за рахунок цього спеціальні фонди і кошти на розвиток своєї освітньої бази. Він постійно перемагає у різних національних та міжнародних номінаціях, таких, наприклад, як «Краща інженерна освіта та навчальний план у Китаї» [73; 313; 389; 390]. Університет має партнерські зв'язки з більш ніж 200 університетами із 60 країн світу, включаючи США, Велику Британію, Австралію, і входить до Проєкту 211 [199].

Рис. 2.7. Чженчжоуський Університет

<https://www.portalchina.ru/universities/zzu.html#opicanie7301-bc059dbb-21ea7563-9e07c886-a3d2>

Цицикарський університет був заснований у 1952 році на батьківщині маньчжурського журавля у місті Цицикар і розташований на березі озера Лаодунху.

Це єдиний універсальний заклад вищої освіти у західній частині провінції Хейлунцзян. Місто Цицикар має ідеальні умови для вивчення китайської мови – путунхуа, яка є офіційною мовою в Китайській Народній Республіці, Тайвані та Сінгапурі. Університет налічує більш ніж піввікову історію. Це найбільший ЗВО, що надає загальну вищу освіту, вищу професійну та технічну освіту з очної, заочної та вечірньої форм навчання, а також навчання в аспірантурі та докторантурі [73; 304; 393].

«Університет круглого озера», як неофіційно називають Цицикарський ЗВО, займає велику територію, формуючи самостійне студентське містечко, озеленене і прикрашене, за що його удостоєно звання «Університет квітучих садів», а також звання «Зразковий провінційний ЗВО Хейлун лунцзян».

Рис. 2.8. Цицикарський університет

<https://mcdvo.com.ua/cicikarskiy-universitet-mezhdunarodnyh-otnosheniy-kitay.html>

Харбінський інститут фізкультури, який розташований у місті Харбін, Китай.

Перелік доступних програм можна знайти на сайті ЗВО.

<http://www.hrbipe.edu.cn>

Рис. 2.9. Харбінський інститут фізкультури

<http://www.hrbipe.edu.cn>

Міжнародна діяльність ЗВО фізичної культури та спорту є важливим компонентом у розробці та реалізації стратегії в діяльності організації, результатом якої є створення сильного регіонального чи національного бренду. Міжнародна діяльність вишу реалізується на основі п'яти ключових компонентів.

Першим компонентом є підготовка іноземних громадян з вищою професійною освітою за напрямками та профілями зі здобуттям кваліфікації «Бакалавр» або «Магістр» .

Другим компонентом міжнародної діяльності ЗВО є підготовка іноземних фахівців в аспірантурі та докторантурі. Даний напрямок діяльності залежить не тільки від сили бренду ЗВО, а й від наукових шкіл, що склалися у ЗВО фізичної культури та спорту [169]. Наукові школи ЗВО – це певний знак якості підготовки молодого вченого до самостійної наукової діяльності. Молодий вчений стане

носієм корпоративної наукової культури та традицій, закладених науковим колективом ЗВО у систему підготовки аспіранта чи докторанта.

Третім компонентом міжнародної діяльності ЗВО є міжнародні програми з обміну студентами, магістрантами та аспірантами з іншими іноземними ЗВО [200].

Четвертий компонент міжнародної діяльності – залучення іноземних фахівців високої кваліфікації (доцентів та професорів) до освітньої діяльності ЗВО фізичної культури та спорту або науковців та педагогів для здійснення освітньої діяльності в іноземних ЗВО [312]. Цей компонент міжнародної діяльності здебільшого лежить у площині організаційно-управлінської діяльності ЗВО; обмін науково-педагогічним досвідом можна здійснити в рамках стратегії розвитку ЗВО, до того ж це не вимагатиме значних витрат з боку ЗВО, а ефект від реалізації даного проєкту перевищуватиме вкладені фінансові ресурси.

П'ятий компонент міжнародної діяльності – реалізація спільних освітніх програм (далі – СОП). Реалізація СОП Педагогічним університетом Центрального Китаю (далі – ЦКПУ) спільно з Австралійським королівським Мельбурнським технологічним університетом (Австралія) стала першою спільною програмою китайських вишів [303; 393]. У 2011 році Китай уклав з Австралією договір про підготовку педагогічних кадрів для китайських освітніх організацій. Спільні освітні програми реалізуються за схемою «4+0» в Інституті освіти Педагогічного університету ЦК [201]. У підготовці педагогічних кадрів задіяні австралійські викладачі. За роки співпраці розроблено не лише алгоритми складання спільного навчального плану підготовки майбутніх педагогів, а й створено бібліотеку навчальних ресурсів з підготовки педагогів дошкільної освіти. Викладачі Китаю та Австралії регулярно проводять майстер-класи та семінари з обміну досвідом, що сприяє підвищенню компетенції викладачів інституту, дозволяє оперативно реагувати на проблеми навчально-виховного процесу, узгоджувати прийняті рішення [75].

Координацію управління реалізації СОП в інституті здійснює управління з академічних питань університету. Створений при ньому Комітет з управління СОП також включає представників інституту освіти, факультету дошкільної освіти,

науково-дослідного центру педагогічної освіти та дирекції інституту (рис. 2.10).

Реалізація СОП Хунаньським університетом гуманітарних наук, науки та технологій спільно з Університетом Бата (Англія). З 2016 року китайські студенти можуть отримувати освіту в рамках спільної освітньої програми за схемою «3+1» або «4+0» за професійною освітою у Хунаньському університеті гуманітарних наук, науки та технологій (далі – ХУГН). Програма передбачає як часткове навчання в Університеті Бата, так і навчання без виїзду за кордон [76-77].

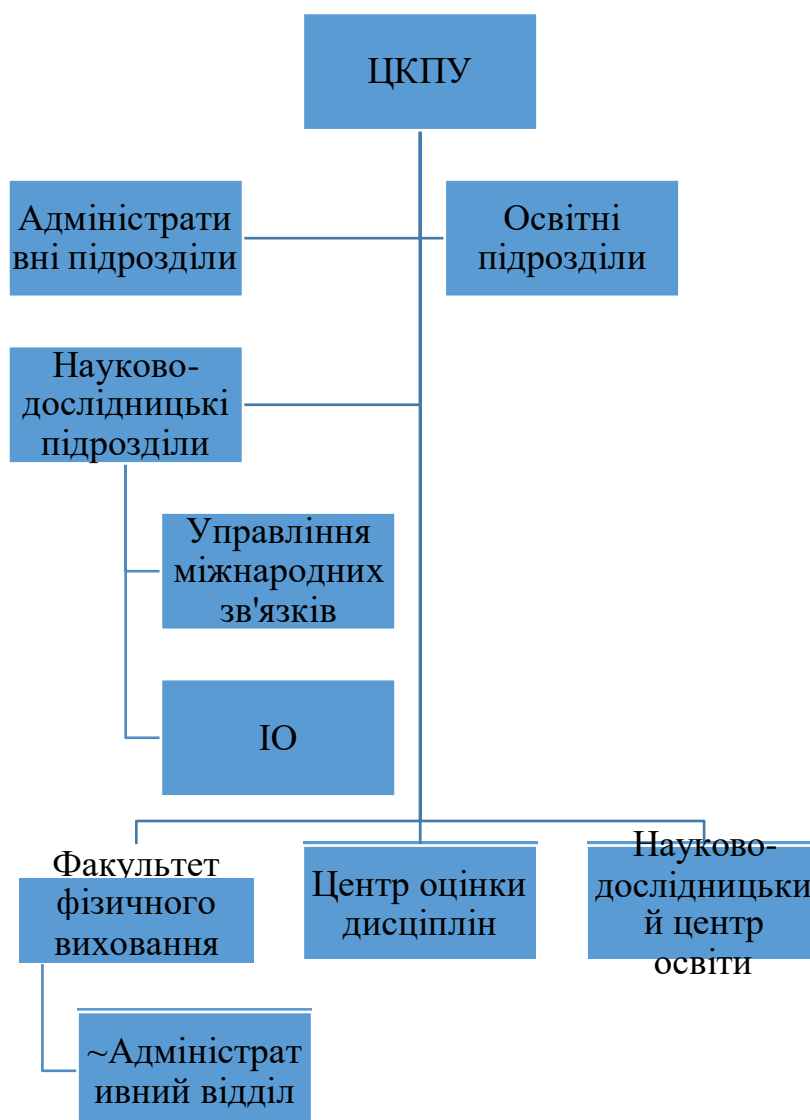

Рис. 2.10. Організаційна структура управління якістю освіти в міжнародних університетах

Джерело: створено автором на основі [176]

Для управління цією програмою в китайському виші створено Комітет з управління СОП, який виконує функції стратегічного та оперативного управління. Очолює такий комітет ректор китайського університету, а як його заступники в ньому беруть участь ректор англійського університету та заступник ректора китайського вишу [202].

Комітет з управління координує всі основні види робіт з реалізації освітніх програм: приймання, курування викладацької діяльності, управління студентами, партійна діяльність. Організацію та контроль академічної мобільності китайських студентів здійснює Управління міжнародних зв'язків університету. Воно ж відповідає за запрошення іноземних викладачів на роботу до китайського вишу, оформлення віз та дозволів на роботу [77].

Інститут Тяньхуа реалізовує програми з педагогіки спільно з Університетом Західного Орегону (США). Інститут Тяньхуа – приватний навчальний заклад. Разом з Університетом Західного Орегону у ньому реалізовується спільна освітня програма з підготовки фахівців з фізичного виховання. Особливістю програми є використання переважно американських навчальних ресурсів та методів викладання.

Ця спільна бакалаврська програма діє в інституті з 2015 року за схемами «4+0» та «3+1». Управління програмою здійснюють управління з академічної політики, відділ міжнародних зв'язків, адміністрація факультету дошкільної освіти та Рада студентів (рис. 2.11).

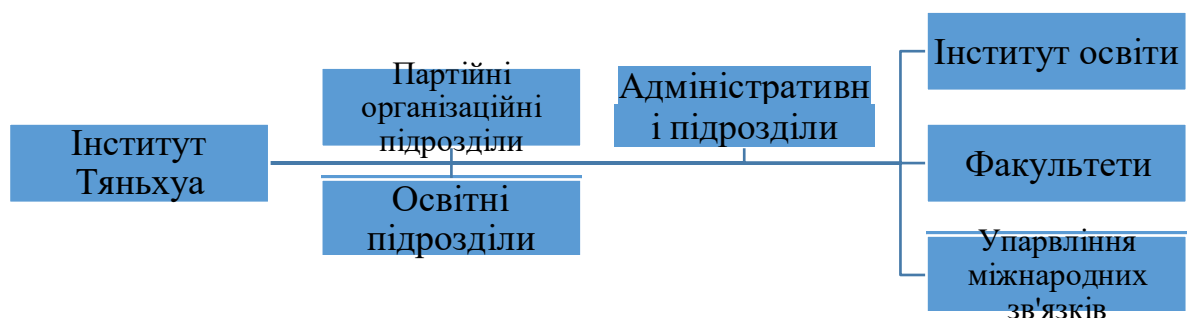

Рис. 2.11. Організаційна структура управління якістю освіти в Інституті

Тяньхуа Шанхайського педагогічного університету (КНР)

Для підвищення якості навчання на факультеті регулярно проводяться китайсько-американські семінари, зустрічі, засідання робочих груп викладачів та керівників структурних підрозділів. На них обговорюються умови підготовки майбутніх спеціалістів, особливості проведення педагогічної практики, питання, пов'язані з якістю викладання навчальних дисциплін. У реалізації програми беруть участь викладачі ЗВО-партнерів та Рада студентів. Студенти мають можливість вносити пропозиції щодо вдосконалення управління навчальним процесом, якості здобутої ними освіти. Для цього вони проводять регулярні зустрічі з керівниками факультету та інституту [311].

При управлінні СОП необхідно дотримуватися таких умов:

1. При реалізації процесу управління СОП на державному рівні необхідно дотримуватись норм таких актів: Положення Міністерства освіти КНР від 01.09.2003 р. «Про спільні освітні програми із закордонними вишами», Порядку Міністерства освіти КНР від 01.07.2004 р. «Про реалізацію положення КНР про спільні освітні програми із закордонними вишами» («Порядку виконання правил спільної освітньої програми китайських університетів та іноземних ЗВО»), Думки Міністерства освіти КНР від 2013 року «Про подальше посилення забезпечення якості китайсько-закордонного співробітництва в управлінні вищим навчальним закладом», Повідомлення Генерального управління Міністерства освіти КНР від 2012 року «Про посилення стандартизованого спільного управління освітнім процесом». На університетському рівні необхідно дотримуватися правил, встановлених університетами-партнерами в таких актах: «Програмі підготовки кадрів», «Навчальному плані», «Навчальній програмі», «Заходах з управління викладом», «Заходах з контролю якості навчання», «Заходах з управління працевлаштуванням випускників» та інших документах [164; 305; 392]

2. Спільне управління освітнім процесом у китайських вишах за участю зарубіжних партнерів має носити багатосторонній та багатопрофільний характер. У ньому повинні брати участь не лише керівники університетів-партнерів, а й

викладачі та студенти. Цьому може сприяти проведення спільних нарад, у яких беруть участь представники освітнього процесу [203; 306]. До них належать представник студентського активу ЗВО-партнерів та викладачі профільних дисциплін. При реалізації освітнього процесу можуть створюватися різні методичні та інші профільні комісії учасників освітнього процесу, що сприятиме підвищенню якості реалізації таких програм, посиленню їх академічних можливостей. ЗВО, які реалізують СОП, мають проводити внутрішній моніторинг якості освіти в кожному семестрі, щоб встановити рівень задоволеності студентів змістом викладання кожної дисципліни, формою викладання, педагогічним ефектом, а також щоб зрозуміти, де необхідно вдосконалювати та оптимізувати процес навчання [97].

3. Ресурсне забезпечення реалізації СОП має передбачати, по-перше, певну побудову навчально-методичної документації. ЗВО-партнери повинні виходити з освітніх стандартів кожної країни, їх соціально-економічного розвитку, особливостей студентського контингенту, можливості раціонального розподілу навчальних ресурсів, регулярного переналаштування програм навчальних дисциплін. По-друге, університети-партнери повинні мати розумний та гнучкий спільний навчальний план, спільний розклад занять та інших заходів, виразну політику кадрового забезпечення навчального процесу, освітнє середовище, орієнтоване на студента. ЗВО мають проводити науково-дослідну роботу за участю студентів з проблем реалізації СОП, включати їх у різноманітну соціальну практику за допомогою різних позакласних заходів, що задовольняють потреби особистого розвитку студентів.

Міжнародна діяльність ЗВО фізичної культури та спорту – це важливий компонент у розробці та реалізації стратегії в діяльності організації, результатом якої є створення сильного регіонального чи національного бренду.

Компонентом міжнародної діяльності ЗВО виступає й підготовка іноземних фахівців в аспірантурі та докторантурі. Даний напрямок діяльності залежить не тільки від сили бренду ЗВО, а й від наукових шкіл, що склалися у ЗВО фізичної культури та спорту. Наукові школи ЗВО – це певний знак якості

підготовки молодого вченого до самостійної наукової діяльності. Молодий вчений стане носієм корпоративної наукової культури та традицій, закладених науковим колективом ЗВО у систему підготовки аспіранта чи докторанта [307]. Наукові школи ЗВО є тим ключовим фактором, який визначає можливість залучення іноземних фахівців до здобуття наукового ступеня кандидата або доктора наук. Повернувшись на Батьківщину, вчений стане транслятором наукової школи ЗВО фізичної культури та спорту у своїй країні

Висновки до розділу 2

Сучасний рівень технічного прогресу має вплив на життєві умови, темп життя і загострює різні негативні фактори, які позначаються на організмі людини. Для забезпечення працездатності, окрім високого освітнього, політичного та культурного рівня, сучасним громадянам необхідне міцне здоров'я, яке можна зберегти і поліпшити за допомогою якісної фізичної підготовки. Для бакалаврів фізичної культури це особливо важливо, оскільки результативність їх майбутньої професійної діяльності безпосередньо пов'язана з рівнем витривалості, працездатності, відповідальності. Важливою метою вищої школи є підготовка високоорганізованих майбутніх фахівців, що швидко адаптуються до соціальних та економічних перетворень, виявляють самостійність у прийнятті рішень та мають стійку потребу у фізичному вдосконаленні. Фізичній культурі відводиться дійсно важлива роль, оскільки вона впливає не тільки на біологічну, а й на соціальну та духовну сфери життєдіяльності людини.

Фізична культура є складовою цілісного розвитку особистості та професійної підготовки студентів. Випускник напряму підготовки «Педагогічна освіта» профілю «Фізична культура» має бути кваліфікованим конкурентоспроможним фахівцем у галузі фізичного виховання та спорту,

професійно володіти сучасними технологіями навчання та бути затребуваним системою освіти в умовах її інноваційного розвитку. Такі фахівці мають бути підготовлені до різних видів професійної діяльності: педагогічної, науково-дослідної, проєктної та культурно-просвітницької.

Бакалавр фізичної культури повинен бути готовий вирішувати такі професійні завдання: виховання та духовно-моральний розвиток здобувачів освіти у навчальній та позанавчальній діяльності; використання сучасних методів та технологій навчання і діагностики; організація співробітництва студентів, підтримка активності та ініціативності, самостійності студентів, розвиток їх творчих здібностей; проєктування освітніх програм та індивідуальних освітніх маршрутів здобувачів; формування культурних потреб різних соціальних груп; розробка та реалізація культурно-просвітницьких програм.

Вища освіта Китаю поступово покращується, стаючи важливим фактором розвитку національної інноваційної системи. Університети КНР зберігають свою абсолютну перевагу у фундаментальних дослідженнях та високий рівень в абсолютній кількості науково-технічних досягнень. Запуск серії технологічних інноваційних платформ значно підвищує технологічний інноваційний потенціал КНР.

Ухвалений у 2020 році План прискорення модернізації освіти (2018-2022 рр.) окреслив нові стратегічні завдання реформи сфери освіти, які спрямовані на: зростання рівня якості базової освіти; посилення виховання майбутнього високоморального громадянина суспільства; посилення ідейно-патріотичної та політико-ідеологічної роботи у вищих навчальних закладах; інтеграцію виробничого та професійного навчання; створення міжнародно визнаних університетів світового рівня та першокласних дисциплін (проєкт «шуан і лю» - «два першокласних»); стимулювання створення інноваційних стартапів; вдосконалення професіоналізму педагогічних працівників; вдосконалення регіональних систем освіти в нову епоху, спрямованих на зниження бідності у центральних та західних районах Китаю.

Таким чином, доцільно констатувати факт існування та бурхливого розвитку азійської моделі управління фізичною культурою та спортом, заснованої на оптимальному поєднанні власного досвіду та досягнень західних країн. Вона включає такі аспекти:

1. Активну підтримку фізичної культури та спорту. Поєднання державних та громадських об'єднань як основи національних систем фізичного виховання.

2. Глибокий та нерозривний зв'язок з культурними традиціями, релігійно-філософськими вченнями (буддизм, даосизм, індуїзм, конфуціанство тощо), національно-психологічними особливостями, устроєм життя суспільства.

3. Стійку тенденція до популяризації та подальшого розвитку традиційних систем психофізичної підготовки в КНР з їх культурно-філософськими та релігійними засадами. Все вищезазначене надає можливість західній людині адаптуватись, підтримувати високий рівень життєдіяльності та працездатності в умовах сучасного технократичного суспільства.

Основні наукові результати дисертаційної роботи, викладені в даному розділі, опубліковані в працях автора, які наведені в анотації роботи [3; 4; 7; 8; 12].

Список використаних джерел в розділі 2 [4-14, 16, 18, 19, 20, 21, 23-37, 39, 40, 43, 44, 45, 49, 50, 51, 52, 56, 58, 59, 60-77, 83, 84, 87, 93, 95, 97, 106, 116, 122, 123, 132-151, 158, 159, 160-199, 200, 201, 202, 203, 281-299, 300-320, 321-329, 330-341, 361, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 417].

РОЗДІЛ 3

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА МОДЕЛІ УПРАВЛІНЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ (НА ПРИКЛАДІ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ)

3.1. Етапи організації та проведення педагогічного експерименту

Аналіз програм підготовки професійної підготовки у вищих навчальних закладах КНР показав відсутність у навчальних планах програм підготовки спеціалістів із гірничого туризму. Зокрема спеціаліст з фізичної культури має володіти найпростішими методами контролю за різними сторонами підготовленості, методами розрахунку маршрутів походу, кількості та якості харчування, вміти користуватися спортивно-туристичним обладнанням та навичками усунення несправностей.

Мета дослідження – теоретичне та експериментальне обґрунтування методики якісної підготовки кваліфікованих кадрів з фізичного виховання до організації та проведення занять із підлітками у системі додаткової професійно-педагогічної підготовки у КНР [204].

З цією метою на передтестовому етапі вибрали три коледжі бакалаврату в провінції Сичуань зі спеціальностями фізичного виховання, а саме національний першокласний університет, провінційний нормальний університет і місцевий загальний бакалаврат. На етапі офіційного розслідування, враховуючи доцільність та фінансову підтримку дослідження, відібрали загалом 15 коледжів та університетів бакалаврату в чотирьох провінціях та містах Сичуані, Чунціні, Юньнані та південно-західному Гуйчжоу.

Розроблені анкети був поділено на дві фази: фазу попереднього тестування (всього було надано анкети 130-ти респондентам, відновлено 112 дійсних анкет).

За допомогою дослідницького факторного аналізу 112 передтестових анкет було перевірено достовірність і валідність кожного пункту анкети, а також переглянуто анкету і сформовано остаточну анкету (додаток II); фазу тестування з великою вибіркою. Загалом було роздано 550 анкет в 15 коледжах й університетах бакалаврату південно-західного регіону, з них зібрано 413 дійсних анкет на предмет пропущених ключових питань і анкет, у яких явно не було дано ретельної відповіді на питання. Анкети в основному поширювалися по трьох каналах: на місці, електронною поштою і доручалися роздавати іншим особам (180 анкет було поширено на місці і відновлено 164 дійсних анкети; 120 анкет було надіслано електронною поштою, а відновлено 57 дійсних; розповсюджено іншими особами 250 анкет та відновлено 192 дійсні анкети).

Основними критеріями рейтингу найкращих вишів у КНР є:

- рівень викладання (вага 0,125): чисельність НПП на 100 студентів, чисельність НПП – членів державних академій наук, частка НПП з вченими ступенями, кількість перемог студентів у міжнародних студентських олімпіадах;
- міжнародна інтеграція (вага 0,125): частка іноземних студентів, частка студентів, які навчаються за програмами закордонних вишів, частка студентів, які не менше одного семестру пройшли навчання за кордоном;
- ресурсна забезпеченість (вага 0,125): обсяг фінансів на одного студента, індекс ендаумент-фонду;
- потреба серед абітурієнтів (вага 0,125): середня вартість навчання на першому курсі; частка студентів, прийнятих на навчання на підставі участі в олімпіадах, середньозважений бал;
- якість кар'єри випускників (вага 0,15): оцінка студентами та випускниками якості знань та навичок, кількість випускників, які займають керівні посади у найбільших компаніях, середній рівень доходу випускників, оцінка роботодавцями якості знань та навичок, оцінка студентами та випускниками конкурентоспроможності ЗВО;
- співпраця з роботодавцями (вага 0,15): частка студентів, які проходили підготовку на кафедрах, обсяг коштів, залучених за рахунок реалізації додаткових

програм, оцінка роботодавцями інтенсивності співробітництва ЗВО з роботодавцями, оцінка студентами та випускниками інтенсивності співпраці вишу з роботодавцями [205];

– науково-дослідний потенціал (вага 0,06): обсяг бюджету, обсяг фінансування за грантами, кількість захистів кандидатських дисертацій, відношення чисельності студентів, які навчаються за програмами аспірантури, ординатури, асистентури до загального числа студентів;

– наукові досягнення (вага 0,1): кількість публікацій, що індексуються у зарубіжних базах даних, кількість цитувань статей у зарубіжних базах даних та РІНЦ;

– дослідницька інфраструктура (вага 0,04): кількість лабораторій, конструкторських та проектно-конструкторських підрозділів, кількість інноваційних підрозділів.

Перелік показників з метою оцінки конкурентоспроможності вищих навчальних закладів, що пропонується автором, представлений у таблиці 3.1.

Показник *D9* «Кількість публікацій, що індексуються в системах наукового цитування Web of Science, Scopus включений у перелік показників конкурентоспроможності, оскільки перевагами регулярних публікацій є:

– можливість участі у міжнародних конкурсах та рейтингах оцінювання якості освіти;

– державні гранти та фінансування;

– залучення потенційних споживачів (абітурієнтів);

– забезпечення стимулу для викладачів та дослідників до активної роботи.

Кількість публікацій – найкращий показник рівня ЗВО та підготовки професорсько-викладацького складу. Якщо «зовнішня реклама» – це орієнтир на потенційних споживачів, то публікації ідентифікують науковий рівень у академічній сфері.

Площа навчально-лабораторних приміщень у розрахунку на одного студента має великий вплив на створення оптимальних умов та ефективну організацію навчального процесу. Технології освіти не можуть бути ефективні

без засобів навчання.

Вищевказаний набір показників не претендує на універсальність та може бути скоригований залежно від зовнішніх та внутрішніх умов діяльності ЗВО.

Таблиця 3.1

Перелік показників конкурентоспроможності закладів освіти

№	Коротке значення	Показник	Одиниця вимірювання
1	D_1	Частка працевлаштованих випускників вишу протягом календарного року після випуску	%
2	D_2	Частка педагогічних працівників із числа професорсько-викладацького складу, середня заробітна плата за підсумками календарного року становить 200% і більше від середньої заробітної плати у відповідному районі	%
3	D_3	Обсяг науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у розрахунку на одного науково-педагогічного працівника	У.од./люд.
4	D_4	Частка працівників віком до 39 років у загальній чисельності науково-педагогічних працівників	%
5	D_5	Частка іноземних студентів, які навчаються за програмами бакалаврату, спеціалітету, магістратури, до загальної чисельності студентів	%
6	D_6	Якість фінансового менеджменту	індекс
7	D_7	Рейтинг медіаактивності	індекс
8	D_8	Число студентів, що припадають на одного науково-педагогічного працівника	люд/люд.
9	D_9	Число публікацій, що індексуються в системах наукового цитування Web of Science, Scopus	штук/100люд.
10	D_{10}	Площа навчально-лабораторних приміщень у розрахунку на 1 студента	кв.м./люд.

За допомогою аналізу тексту та досліджень виявляємо, що зрілість управління якістю викладання фізичного виховання є багатовимірним поняттям

і в основному включає три підсистеми: підсистему підтримки, основну підсистему та підсистему процесів, але цій концепції все ще бракує підтримки та перевірки кількісних даних досліджень. Для того, щоб перевірити модель оцінки зрілості, побудовану за допомогою кодування тексту, та отримати рольовий зв'язок кожного процесу управління якістю підготовки з фізичного виховання, необхідно проаналізувати дані, зібрані шляхом опитування з великою вибіркою [206].

По-перше, розробляється дизайн анкети оцінки зрілості, процес анкетного опитування і метод аналізу даних, а також завершується перегляд пунктів анкети на основі дослідницького факторного аналізу передтестової анкети. Потім модель структурного рівняння (SEM) використовується для виконання підтверджувального факторного аналізу на зібраних даних великої вибірки, який використовується для перевірки ефективності всієї моделі оцінки зрілості. Нарешті це дослідження висуває ряд дослідницьких гіпотез, заснованих на моделі оцінки зрілості, і перевіряє взаємозв'язок між зрілістю зрілості кожного елемента управління якістю професійного викладання фізичного виховання та посередницькою корисністю, щоб отримати більш глибоке розуміння управління якістю викладання спеціальності фізичного виховання.

Було використано такі методи дослідження: теоретичні – аналіз, синтез, моделювання, порівняння; емпіричні – анкетування, спостереження та тестування. За допомогою аналізу та синтезу виявляємо зміст підготовки бакалаврів з фізичної культури, структуру його основних видів професійної діяльності.

Метод моделювання дозволяє подумки створювати ідеальні об'єкти.

За допомогою цього методу стає можливим співвідношення їх один з одним у межах певної динамічної моделі. Дана модель дозволяє імітувати ті процеси, явища та ті ситуації, які можуть виникнути у реальному навчальному процесі. За допомогою методу анкетування з'ясовується затребуваність студентів у оволодінні компетенціями, що забезпечують організацію та проведення спортивних заходів.

Для цього розроблена анкета, що включає декілька питань, наприклад:

1. Як Ви вважаєте, чи потрібні для вашої майбутньої професійної діяльності компетенції, пов'язані з педагогічною діяльністю:

- здатність до здійснення освітнього процесу з урахуванням положень теорії фізичної культури;
- здатність до розробки навчальних планів та програм конкретних занять;
- здатність до застосування засобів та методів рухової діяльності з метою корекції стану студентів на основі обліку їх статі та віку, а також індивідуальних здібностей?

3. Як Ви вважаєте, чи необхідні для вашої майбутньої професійної діяльності компетенції, пов'язані з тренерською діяльністю:

- здатність до використання знань основ теорії спортивного тренування, медико-біологічних та психологічних основ та технології тренування в обраному виді спорту, санітарно-гігієнічних основ діяльності в галузі фізичної культури та спорту;
- здатність до формування мотивації до занять обраним видом спорту, виховання моральних принципів чесної спортивної конкуренції?

3. Як Ви вважаєте, чи необхідні для вашої майбутньої професійної діяльності компетенції, пов'язані з організаційно-управлінською діяльністю:

- здатність до організації та проведення масових фізкультурних та спортивно-видовищних заходів;
- здатність до розробки оперативних планів роботи та забезпечення їх реалізації у структурних підрозділах організацій;
- здатність до складання індивідуальних фінансових документів обліку та звітності у сфері фізичної культури, роботи з фінансово-господарською документацією?

Проводячи аналіз ринку освітніх послуг, зазначимо, що важливо отримати відповіді на наступні питання:

- чи є перспективи реалізації тієї чи іншої продукції/послуги на даній території?

– наскільки затребувані товари/послуги та чи прийнятною буде їх вартість для цього регіону?

– скільки є реальних конкурентів?

– які перспективи реалізації товарів/послуг у цьому регіоні?

– хто може стати безпосереднім споживачем тих чи інших товарів/послуг?

Це дослідження зосереджується на зрілості управління якістю викладання спеціальностей фізичного виховання, що є своєрідною перцептивною оцінкою об'єкта суб'єкта, а відповідні дані неможливо отримати безпосередньо з публічних даних, тому легко скористатися анкетним опитуванням.

По-друге, зробити базове дослідження поточного управління якістю викладання фізичної культури, що відкриває шлях до стратегії підвищення якості управління якістю. Анкетне опитування в основному націлене на викладачів бакалаврату, яких просять судити про зрілість управління якістю викладання за спеціальностями фізичного виховання і використовувати результати як джерело збору даних.

Оцінка зрілості спрямована на діяльність з управління якістю навчання та поведінку спеціальності фізичного виховання, а визначення ключових галузей процесу та ключових процесів у моделі оцінювання закладає основу для розробки анкети. Ця анкета відображає модель оцінки зрілості, запропоновану кодуванням тексту як структуру дизайну, і поділяє оцінку зрілості управління якістю навчання на три підсистеми: підсистему підтримки, основну підсистему та підсистему процесів, серед яких система підтримки включає три ключові області процесу: організаційного лідерства, стратегічного управління, вимірювання та аналізу вдосконалення. Основна ж система включає дві ключові складові процесу: управління викладачами та управління студентами; а система процесів включає п'ять ключових областей процесу: професійного управління, управління навчальними програмами, управління викладанням, управління навчанням та управління практикою [207].

Оскільки аналіз структурної моделі та апробація вибіркового даних буде виконуватися в наступному підрозділі цього дослідження, то зазначимо, що на

висновки дослідження безпосередньо впливає розмір вибірки, і важко забезпечити обґрунтованість результатів аналізу, якщо розмір вибірки занадто малий. Бентлер вважає, що обсяг вибірових даних в аналізі моделі структурних рівнянь повинен бути більш ніж у 5 разів вище змінного параметра [213, с. 315-317]. Андерсон і Гербінг зазначають, що загальна кількість формальних зразків в емпіричних дослідженнях має бути не менше 100 [214, с. 411-423].

Водночас великий розмір вибірки збільшує складність розподілу і збору, а це не сприяє результатам регресійного аналізу. У цьому дослідженні в основному використовується метод моделі структурних рівнянь (SEM). Статистична технологія SEM найбільше підходить для аналізу з великою вибіркою, позаяк чим більше число вибірок, тим краща стабільність статистичного аналізу SEM і адаптивність різних показників.

Предметами анкетного опитування цього дослідження є звичайні коледжі та університети, а відповідні дані в основному збираються за допомогою фактичної оцінки зрілості управління якістю викладання спеціальності фізичного виховання, зробленої шкільними викладачами. При виборі суб'єктів опитування необхідно враховувати різні рівні і типи бакалаврських коледжів і університетів, щоб уникнути упередженості в результатах аналізу, викликаній єдиним джерелом даних.

Описова статистика – це використання математичної мови для вираження характеристик набору вибірок або характеристик зв'язку між змінними вибірки для узагальнення і пояснення вибірових даних [217,с.182]. Дане дослідження описує переважно основну інформацію вибірки учасників опитування, якими є викладачі, включаючи звання викладача, вік викладача, предметну спеціальність та тип шкільного рівня тощо, вказує на середнє значення, стандартне відхилення та відсоток кожної змінної опитування, а також визначає категорію, характеристики та пропорційний розподіл вибірки. Надійність – це надійність вимірювання. Дана характеристика належить відноситися до узгодженості і стабільності результатів вимірювань – чим вище коефіцієнт надійності, тим краща стабільність опитувальника. У цьому дослідженні в основному

використовується програмне забезпечення SPSS19.0 для аналізу надійності і валідності [308]. Надійність анкети полягає послідовності й узгодженості питань всередині анкети між собою, тому достовірність також може розглядатися як ступінь впливу на результати анкети від помилки відповідей. У даний час коефіцієнт α Кронбаха широко використовується як міра внутрішньої узгодженості в емпіричних дослідженнях, а значення коефіцієнта α Кронбаха має бути більше 0,7, щоб забезпечити достатню достовірність анкети або шкали. Якщо коефіцієнт α менше 0,7, виникає велика проблема з анкетною і слід розглянути можливість її перепроєктування. Крім того, коефіцієнт кореляції між кожним пунктом і загальним терміном (коефіцієнт кореляції загального балу виправленого елемента) загалом повинен бути вище 0,3 і досягати статистично значущого рівня в процесі перевірки надійності. Ще одним тестом є внутрішній коефіцієнт узгодженості після видалення елемента. Якщо коефіцієнт α Кронбаха всієї шкали збільшується після видалення питання, то проблему можна розцінювати як таку, що має недостатню внутрішню узгодженість [218,с.282-300]. Якщо ж коефіцієнт α Кронбаха всієї шкали нижче оригіналу після видалення елемента, виникає питання щодо відмінної внутрішньої узгодженості, тому за цих обставин видаляти його недоцільно [208].

Валідність належить до ступеня вимірювання, при якому опитувальник може точно провести потрібне вимірювання, вказуючи на правильність інструменту вимірювання. Більш високий коефіцієнт валідності вказує на вищий рівень узгоджуваності між вимірюванням і тим, що досліджується. Тест валідності в основному включає два аспекти: валідність змісту та валідність конструкції, що належить до якісного порівняння аспектів змісту, які можуть бути виміряні інструментом вимірювання разом зі змістом, охопленим вимірюваними змінними. Під конструктивною валідністю розуміють точність відображення інструментом вимірювання теоретичної розмірності складу і його взаємозв'язку з вимірюваним об'єктом [219, с. 223-224].

Отже, валідність змісту – це ступінь відображення анкетною теми вимірювання, оскільки питання, виміряні в цій анкеті, складаються за допомогою

суворих процедур, таких як аналіз тексту, читання літератури, консультації експертів та інтерв'ю з відповідними суб'єктами опитування, а зміст питань неодноразово переглядається після заповнення тесту викладачем та невеликою вибіркою перед тестом, так що елементи анкети та виміряні поняття мають високу відповідність, що може гарантувати високий рівень валідності змісту всіх пунктів питання анкети [209].

Валідність конструкції – це ступінь відображення інструментом вимірювання характеристик теоретичної ідеї, як правило, за допомогою факторного аналізу для перевірки валідності конструкції. Основна функція факторного аналізу полягає в синтезі спостережуваних змінних зі складними зв'язками в кілька факторів для відтворення взаємозв'язків між вихідними змінними і факторами, а також для класифікації змінних за різними факторами. Тому це, по суті, метод вивчення того, як основна структура впливає на спостережувані змінні. Факторний аналіз можна розділити на дві категорії: дослідницький факторний аналіз (EFA) і підтверджуючий факторний аналіз (CFA), відповідно до потреб досліджень [309]. Основна функція дослідницького факторного аналізу полягає у з'ясуванні кількості факторів, що впливають на спостережувану змінну, і ступеня кореляції між кожним фактором та кожною спостережуваною змінною. Підтверджуючий факторний аналіз використовується для перевірки здатності попередньо визначеної факторної моделі відповідати фактичним даним і підтверджувати факт роботи даних відповідно до очікуваної структури [220, с. 213-216].

Під час розробки експерименту враховувалися світові тенденції розвитку, а також ситуація, що склалася в китайській економіці. Незважаючи на високий науково-освітній потенціал система вищої професійної освіти регіону, як і раніше, не відповідає сучасним потребам економіки регіону, що розвивається, зокрема:

- якості підготовки фахівців із новими знаннями;
- ефективності науково-дослідної та інноваційної діяльності, конкурентоспроможності її результатів;
- рівню підприємницької підготовки спеціалістів для сфери фізичного

виховання;

– ефективним зв'язкам з академічною та галузевою наукою, бізнесом, світовою освітньою системою, інвестиційною та інтелектуальною привабливістю.

Реалізація програми дозволить радикально переламати негативні тенденції розвитку вищої школи регіону, що накопичуються, створити основу системи професійної освіти, розвиток якої підвищить ефективність системи освіти в Нейцзянському педагогічному університеті.

Аналіз ринку освітніх послуг – це дослідження у всебічному форматі справ у тій чи іншій галузі ринку. Тобто це комплексне вивчення стану на даний момент ринкового середовища. Аналіз може проводитися в тій області, де реалізовується продукція або надаються послуги [210; 310; 391].

3.2. Аналіз і оцінка результатів педагогічного експерименту

На початковому етапі оцінки конкурентоспроможності освітнього середовища ЗВО було проведено опитування серед учасників чотирьох зацікавлених сторін з метою розрахунку вагових коефіцієнтів (значущості) кожного з показників. Результати опитування наведено нижче.

В апробації методики оцінка проводилася за 9 показниками, замість 10-ти. Причиною цього стала відсутність статистичних даних у відкритих джерелах за показником *D2*.

Важливо відзначити, що цей показник був виключений з розрахунку оцінки лише в рамках апробації.

У таблицях 3.2-3.5 представлені результати опитування студентів, батьків, викладачів та роботодавців.

Таблиця 3.2

Результати опитування студентів

№ експерта	Оцінка для D1	Оцінка для D2	Оцінка для D3	Оцінка для D4	Оцінка для D5	Оцінка для D6	Оцінка для D7	Оцінка для D8	Оцінка для D9	Оцінка для D10
1	5	8	7	3	1	7	9	6	6	6
2	10	7	8	6	8	9	6	9	10	10
3	5	5	3	4	8	3	4	5	6	4
4	8	8	10	8	7	8	9	8	9	7
5	4	3	6	8	2	5	2	2	6	6
6	8	6	6	6	7	9	5	7	8	7
7	8	9	10	10	7	9	10	7	8	10
8	10	8	7	8	8	10	5	9	7	10
9	9	10	8	10	7	6	5	9	7	10
10	8	6	9	7	5	7	8	8	7	8
11	5	5	8	8	10	7	9	9	5	4
12	9	10	7	1	1	7	5	10	9	6
13	8	10	7	6	5	10	8	9	7	6
14	9	6	9	7	7	9	8	8	6	4

Таблиця 3.3

Результати опитування батьків

№ експерта	Оцінка для D1	Оцінка для D2	Оцінка для D3	Оцінка для D4	Оцінка для D5	Оцінка для D6	Оцінка для D7	Оцінка для D8	Оцінка для D9	Оцінка для D10
1	7	7	6	6	6	5	5	7	7	6
2	6	6	5	6	5	5	6	6	5	6
3	7	7	6	8	7	5	4	8	7	7
4	9	4	4	3	5	3	7	3	3	6
5	10	5	4	4	4	3	4	5	5	8
6	8	4	3	3	4	5	4	6	4	5
7	10	5	5	4	3	4	5	5	5	5
8	9	6	5	4	4	4	5	5	5	10

Таблиця 3.4

Результати опитування викладачів

№ експерта	Оцінка для D1	Оцінка для D2	Оцінка для D3	Оцінка для D4	Оцінка для D5	Оцінка для D6	Оцінка для D7	Оцінка для D8	Оцінка для D9	Оцінка для D10
1	10	9	7	8	7	8	8	7	7	8
2	10	8	5	7	7	5	10	8	6	7
3	9	8	7	5	1	6	8	5	6	7
4	9	9	5	2	4	1	4	6	5	9
5	10	10	5	1	3	10	8	5	5	7
6	9	8	7	7	7	8	7	8	7	8
7	10	10	10	7	2	8	8	8	8	8

8	8	5	6	5	3	5	8	7	2	4
9	9	10	8	7	6	7	9	8	8	9
10	8	7	5	3	3	8	6	6	5	6
11	10	9	9	8	8	9	10	9	8	9
12	7	6	5	6	2	6	7	8	3	3

Таблиця 3.5

Результати опитування роботодавців

№експерта	Оцінка дляD1	Оцінка дляD2	Оцінка дляD3	Оцінка дляD4	Оцінка дляD5	Оцінка дляD6	Оцінка дляD7	Оцінка дляD8	Оцінка дляD9	Оцінка дляD10
1	8	5	9	5	4	7	9	6	7	8
2	8	7	5	3	2	8	9	9	8	10
3	8	6	8	7	5	6	8	8	7	7
4	5	6	5	5	5	6	6	5	7	8
5	6	6	6	6	5	6	6	5	6	7
6	3	5	5	4	3	6	6	5	6	7
7	4	6	8	6	6	7	7	6	7	6
8	5	6	5	3	3	6	7	4	5	5

При оцінці об'єктів експерти найчастіше розходяться у думках у сфері вирішуваної проблеми. Саме тому потрібно отримати оцінку ступеня їх згоди. Результати представлені у таблиці 3.6. Узгодженість думок студентів та батьків виявилася високою, узгодженість викладачів та роботодавців – середньою.

Таблиця 3.6

Значення коефіцієнта конкордації

Зацікавлена сторона	Значення коефіцієнта конкордації
Студенти	0,87
Батьки	0,36
Викладачі	0,79
Роботодавці	0,33

Наступним етапом є визначення ваги кожного із десяти показників для зацікавлених сторін. Для студентів найзначнішими показниками стали: частка

працевлаштованих випускників ЗВО протягом календарного року після випуску; якість менеджменту з управління якістю; число студентів, що припадає на одного науково-педагогічного працівника (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Вагові значення показників конкурентоспроможності ЗВО для 10 показників

Показник	Студенти	Батьки	Викладачі	Роботодавці
D_1	0,107	0,151	0,133	0,097
D_2	0,102	0,101	0,121	0,097
D_3	0,106	0,087	0,096	0,105
D_4	0,093	0,087	0,080	0,080
D_5	0,084	0,087	0,065	0,068
D_6	0,107	0,078	0,099	0,107
D_7	0,094	0,092	0,113	0,119
D_8	0,107	0,103	0,104	0,099
D_9	0,102	0,094	0,085	0,109

Таблиця 3.8

Вагові значення показників конкурентоспроможності якості освітнього середовища ЗВО

Показник	Студенти	Батьки	Викладачі	Роботодавці
D_1	0,119	0,168	0,151	0,107
D_3	0,118	0,097	0,110	0,116
D_4	0,103	0,097	0,092	0,089
D_5	0,093	0,097	0,074	0,075
D_6	0,119	0,087	0,112	0,118
D_7	0,104	0,102	0,129	0,132
D_8	0,119	0,115	0,118	0,109
D_9	0,113	0,104	0,097	0,121
D_{10}	0,110	0,135	0,118	0,132
Σ	1	1	1	1

На експертну думку студентів, малозначущими показниками є:

– частка працівників віком до 39 років у загальній чисельності науково-педагогічних працівників;

– частка іноземних студентів, які навчаються за програмами бакалаврату, спеціалітету, магістратури, від загальної чисельності студентів.

Експертні оцінки від другої зацікавленої сторони – батьків – показали, що такі показники дають найбільший внесок у конкурентоспроможність вишу:

– частка працевлаштованих випускників вишу протягом календарного року після випуску;

– площа навчально-лабораторних приміщень на 1 студента.

Найнезначнішим для батьків став показник *D6* – якість фінансового менеджменту.

На думку викладачів, найбільш значущим є показник *D1* – частка працевлаштованих випускників ЗВО на протязі календарного року після випуску, а найнезначнішим показник *D5* – частка іноземних студентів, які навчаються за програмами бакалаврату, спеціалітету, магістратури, від загальної чисельності студентів.

У роботодавців думка про найнезначніший показник зійшлася з думкою викладачів, ним виявився показник *D5* – частка іноземних студентів, які навчаються за програмами бакалаврату, спеціалітету, магістратури від загальної чисельності студентів. А найбільш значущими стали показники:

– рейтинг медіаактивності;

– площа навчально-лабораторних приміщень на 1 студента.

Показник *D1* – частка працевлаштованих випускників ЗВО протягом календарного року після випуску у трьох із чотирьох сторін виявився одним із найвагоміших показників, який робить найбільший внесок у конкурентоспроможність ЗВО. А ось показник *D5* – частка іноземних студентів, які навчаються за програмами бакалаврату, спеціалітету, магістратури, від загальної чисельності студентів у всіх зацікавлених сторін має найменшу значущість [211].

Більшість опитаних студентів (75%) зазначає, що для здійснення їхньої майбутньої професійної діяльності необхідні педагогічні компетенції. 95% студентів вважає, що необхідні компетенції, пов'язані з тренерською діяльністю.

85% респондентів наголошують на важливості компетенцій, пов'язаних з організаційно-управлінською діяльністю.

Результати анкетування показали, що на перше місце студенти ставлять компетенції, пов'язані з тренерської діяльністю (95%). На другому місці опинилися компетенції, пов'язані з організаційно-управлінською діяльністю (85%), на третій позиції – педагогічні компетенції (75%). Загалом високі показники говорять про те, що студенти цінують усі три названі категорії та вважають, що дані групи компетенцій стануть у нагоді для здійснення майбутньої професійної діяльності.

Проаналізуємо результати проведеного нами експериментального дослідження щодо оцінки студентами напряму підготовки «Фізична культура» сформованості у них універсальних компетенцій у навчальному процесі, подані у таблиці 1.

Найвищими оцінками майбутні бакалаври оцінили здатність підтримувати належний рівень фізичної підготовленості для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності ($M = 3,86$ бали; $G = 0,94$) та здатність здійснювати пошук, критичний аналіз та синтез інформації, застосовувати системний підхід для вирішення поставлених задач ($M = 3,78$ бали; $G = 0,80$).

Найбільшу значущість в оцінці КК-1, на думку студентів мають: знання роботи у мережі Інтернет ($M = 4,75$ бала; $G = 0,44$); робота з електронною поштою ($M = 4,50$ бала; $G = 0,69$) та текстовим редактором ($M = 4,30$ бала; $G = 0,66$); знання про цілі, завдання і загальні принципи системи фізичної культури та спорту ($M = 4,05$ бала; $G = 0,69$); використання інформації електронного інформаційно-освітнього середовища ($M = 3,90$ бала; $G = 0,64$).

До низьких показників студентами віднесено: знання технології систематизації отриманої інформації та статистичної обробки даних ($M = 3,20$ бала; $G = 1,01$); уміння обґрунтовувати виконання функцій фізичної культури з позицій системного підходу ($M = 3,15$ бала; $G = 0,67$); досвід аналізу та узагальнення інформації з найбільш значущих питань розвитку фізичної культури та її ефективності ($M = 3,00$ бала; $G = 0,73$).

Високі оцінки майбутніми бакалаврами дано за характеристикою КК-7: рівень знань з правил безпеки при проведенні занять з фізичної культури та спорту (M = 4,40 бала; G = 0,60), методика розвитку фізичних якостей (M = 4,20 бала ;G = 0,95). Досвід планування та проведення занять з навчання техніки базових видів спорту (M = 3,45 бала; G = 1,36) та навчально-тренувальних занять з ігрових видів спорту (M = 3,50 бала; G = 1,36), знання основних показників фізичного розвитку, функціональної підготовленості та працездатності (M = 3,55 бала; G = 1,19) студенти оцінили найнижче.

Найвищий показник універсальної компетентності КК-7 – здатність підтримувати належний рівень фізичної підготовленості для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності – пов'язаний з великою кількістю профільних дисциплін з різних видів спорту під час навчання майбутніх бакалаврів напряму підготовки «Фізична культура». Середні значення оцінки щодо здатності майбутніх бакалаврів визначати коло завдань при постановці мети та обранні оптимальних способів їх вирішення (M = 3,24 бала, G = 0,92) та здатності керувати своїм часом, створювати траєкторію саморозвитку протягом усього життя (M=3, 08 бали, G = 1,01) свідчать про важливість цих компетенцій для майбутніх бакалаврів фізичної культури. Вважаємо, що раціональна організація навчально-пізнавальної та творчої діяльності студентів формує великий потенціал для розвитку досліджуваних компетенцій.

З експериментальних даних, представлених у таблиці 1, бачимо, що найнижчий показник середнього значення оцінки у КК-4 – здібності майбутніх бакалаврів щодо комунікації діловою мовою КНР та іноземною мовою (M = 2, 97 бали; G = 1,03). Це відбиває дійсний рівень знання англійської не лише у майбутніх бакалаврів фізичної культури, а й більшості студентів непрофільних напрямів підготовки у вищій школі. Тут же є одна із найбільших розбіжностей результатів експериментальних даних, що говорить про різку відмінність у студентів рівня знання іноземної мови. Незважаючи на те, що це інтегральний

показник, при його оцінці береться до уваги лише ділова комунікація іноземною мовою.

Є достовірні відмінності (при $= 0,05$) в оцінці студентами наступних універсальних компетенцій:

– між здатністю ставити цілі та вибирати оптимальний шлях вирішення, здатністю здійснювати ділову комунікацію, здатністю сприймати міжкультурну різноманітність, здатністю керувати своїм часом, вибудовувати траєкторію саморозвитку та здатністю підтримувати рівень фізичної підготовленості;

– між здатністю здійснювати пошук, критичний аналіз інформації та здатністю вести ділову комунікацію, здатністю сприймати міжкультурну різноманітність суспільства у соціально-історичному, етичному та філософському контекстах.

Розглянемо кореляцію оцінок студентами універсальних компетенцій (таблиця 2). Найбільш тісний позитивний взаємозв'язок присутній в оцінці майбутніми бакалаврами:

– здатності визначати коло завдань у рамках поставленої мети та обирати оптимальні способи їх вирішення (УК-2) і здатності сприймати міжкультурну різноманітність суспільства в соціально-історичному, етичному та філософському контекстах (УК-5) ($k = 0,62$); здатності керувати своїм часом, вибудовувати та реалізовувати траєкторію саморозвитку на основі принципів освіти протягом усього життя (КК-6) ($k = 0,51$);

– здатності здійснювати соціальну взаємодію та виконувати свою роль у команді (УК-3) та здатності здійснювати ділову комунікацію в усній та письмовій формах державною мовою КНР та іноземною(ими) мовою(ами) (УК-4) ($k = 0,61$).

Таблиця 3.9

**Оцінка студентами напряму підготовки «Фізична культура»
сформованості у них універсальних компетенцій у навчальному процесі**

Універсальні компетенції	Середнє значення (M)	Стандартне відхилення (G)	Довірчий інтервал до M (Δ)
КК-1. Здатність здійснювати пошук, критичний аналіз та синтез інформації, застосовувати системний підхід до вирішення поставлених завдань	3,78	0,8	0,26
КК-2. Здатність визначати коло завдань у межах поставленої мети та обирати оптимальні способи їх вирішення, виходячи з чинних правових норм, наявних ресурсів та обмежень	3,24	0,92	0,28
КК-3. Здатність здійснювати соціальну взаємодію та виконувати свою роль у команді	3,5	0,92	0,29
КК-4. Здатність здійснювати ділову комунікацію в усній та письмовій формах державною мовою КНР та іноземною(ими) мовою(ами)	2,97	1,03	0,32
КК-5. Спроможність сприймати міжкультурне розмаїття суспільства у соціально-історичному, етичному та філософському контекстах	3,10	1,01	0,31
КК-6. Здатність керувати своїм часом, вибудовувати та реалізовувати траєкторію саморозвитку на основі принципів освіти протягом усього життя	3,08	1,06	0,33
КК-7. Здатність підтримувати належний рівень фізичної підготовленості для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності	3,86	0,94	0,29

Примітка: M – середнє значення оцінки, де 1 бал – мінімальне значення оцінки, 5 балів – максимальне; G – стандартне відхилення; Δ – довірчий інтервал для M (при $\alpha = 0,05$).

Негативна кореляція виявилася при оцінці здатності здійснювати соціальну взаємодію та виконувати свою роль у команді (УК-3) та здатності сприймати міжкультурну різноманітність суспільства у соціально-історичному, етичному та

філософському контекстах (УК-5) ($k = -0,44$). Між оцінкою багатьох універсальних компетенцій або є слабкий рівень кореляції, або вона відсутня взагалі.

Таблиця 3.10

Результати кореляційного аналізу оцінювання студентами значимості універсальних компетенцій

Основні групи компетенцій	Коефіцієнт кореляції (k)							
	КК	КК-1	КК-2	КК-3	КК-4	КК-5	КК-6	КК-7
Системне та критичне мислення	УК-1	-	0,40	0,40	-0,01	0,08	0,12	0,33
Розробка та реалізація проєктів	УК-2	0,40	-	-0,11	0,00	0,62	0,51	0,33
Командна робота та лідерство	УК-3	0,40	-0,11	-	0,61	-0,44	0,24	0,33
Комунікація	УК-4	-0,01	0,00	0,61	-	-0,01	0,54	0,56
Міжкультурна взаємодія	УК-5	0,08	0,62	-0,44	-0,01	-	0,26	0,29
Самоорганізація та саморозвиток	УК-6	0,12	0,51	0,24	0,54	0,26	-	0,49
	УК-7	0,33	0,33	0,33	0,56	0,29	0,49	-

Нами проведено теоретичне дослідження наукових праць у галузі формування та оцінки універсальних компетенцій, експериментальне дослідження оцінки майбутніми бакалаврами напряму підготовки «Фізична культура» даних компетенцій. Середні значення оцінок студентами універсальних компетенцій (здатність: підтримувати належний рівень фізичної підготовленості для забезпечення повноцінної соціальної та професійної діяльності; здійснювати пошук, критичний аналіз та синтез інформації, застосовувати системний підхід до вирішення поставлених завдань; будувати індивідуальну траєкторію саморозвитку; сприймати міжкультурну різноманітність суспільства; формулювати коло завдань, досягати мети, обираючи оптимальні шляхи вирішення, вміння вести ділову комунікацію іноземною мовою) знаходяться в межах 2,97-3,86 бала за 5-бальною шкалою

[212].

Результати проведеного нами дослідження щодо оцінки майбутніми бакалаврами напряму підготовки «Фізична культура» сформованості у них універсальних компетенцій у навчальному процесі університету та кореляційний аналіз їхньої значущості представлені в таблицях 3.9 та 3.10.

Сформованість універсальних компетенцій у майбутніх бакалаврів у навчальному процесі вищої школи сприятиме підвищенню рівня знань, умінь, досвіду творчої діяльності у професійній сфері, а саме:

- пошуку та критичному аналізу інформації;
- розвитку умінь правильно ставити цілі та визначати коло завдань;
- ефективному веденню комунікації в трудовому колективі не тільки з китайськими, а й з іноземними партнерами;
- управлінню своїм часом та формуванню своєї індивідуальної траєкторії розвитку;
- підтримці необхідного рівня фізичної активності для досягнення професійних та соціальних цілей.

Очевидно, що у наш час формування та оцінка універсальних компетенцій є актуальною проблемою. Вона вимагає свого ретельного вивчення для вироблення чітких методичних вказівок щодо формування та оцінки універсальних компетенції майбутніх бакалаврів напряму підготовки «Фізична культура».

На основі аналізу наукових джерел [1, 3], присвячених проблемі оцінювання результатів освоєння програм вищої та додаткової професійної освіти, а також досліджень [4], які стосуються інтегральної оцінки будь-якої ознаки, що має комплексний характер, ми вирішили дотримуватися кваліметричного підходу [4, 5]. У нашій роботі використано алгоритм розрахунку узагальнюючого індексу професійно-педагогічної компетентності з використанням формально-логічних методів на основі кваліметричного моделювання. Такий підхід дозволяє об'єднати кількісні показники оцінки рівня розвитку професійно-педагогічної компетентності та створити шкалу

оцінювання, тобто оцінити професійно-педагогічну компетентність бакалавра з фізичного виховання якісніше та всебічно.

Згідно з кваліметричним підходом професійно-педагогічна компетентність бакалавра з фізичного виховання розглядається як дерево властивостей, коренем якого є групи показників нижчого рівня.

У таблиці 3.11 наведено результати оцінки особистісного критерію педагогічної компетентності бакалавра з фізичного виховання.

Таблиця 3.11

Результати оцінки особистісного критерію педагогічної компетентності бакалавра з фізичного виховання

Твердження	До експерименту	Після експерименту	p
Суб'єктність			
Вважаю, що мою поведінкою керують внутрішні принципи	4,0±0,25	4,6±0,19	<0,05
Я намагаюся завжди дотримуюсь своїх принципів	3,9±0,22	4,5±0,20	<0,05
Я завжди відстоюю свою думку, якщо вважаю, що маю рацію	3,7±0,21	4,1±0,20	>0,05
Коли потрібно приймати важливі рішення, я дію рішуче	3,5±0,24	4,5±0,17	<0,05
Мої переконання не залежать від думки моїх товаришів та колег	3,3±0,21	4,1±0,21	<0,05
Мені рідко доводиться поводитися всупереч своїм переконанням	3,7±0,19	4,4±0,17	>0,05
Я ставлюся негативно, якщо мені не дають права вибору	3,8±0,18	4,1±0,15	>0,05
Середній бал	3,7±0,21	4,3±0,19	>0,05
Гуманність			
Внутрішнім критерієм оцінки моїх виховних дій є принцип: «я ставлюся до вихованців так, як хотів би, щоб вони ставилися до мене»	3,3±0,18	4,6±0,13	<0,01
Середній бал	3,6±0,20	4,5±0,17	<0,05

Таблиця 3.12

Результати оцінки когнітивного критерію професійно-педагогічної компетентності бакалавра з фізичного виховання

Критерій	Експеримент		р
	До	Після	
Когнітивний критерій професійної компетентності, кількість помилок	8,5±0,33	4,2±0,18	<0,01
Середній бал	3,1±0,20	4,7±0,13	<0,01
Когнітивний критерій педагогічної компетентності, кількість помилок	6,1±0,37	1,9±0,14	<0,01
Середній бал	3,4±0,21	4,9±0,07	<0,01

Згідно з даними таблиці 3.12, в якій представлено також розрахунок когнітивних критеріїв педагогічної та професійної компетентності, на початку експерименту кількість помилок за тестом знань з туризму складала 8,5±0,33, що за шкалою оцінки відповідає 3,1±0,20 бала, за тестом педагогічних знань кількість помилок становила 6,1±0,37 (3,4±0,21 бала). Тестування, проведене наприкінці експерименту, показало, що студенти отримували за тести статистично достовірно більш високі результати щодо першого тестування: кількість помилок за тест знань з гірничого туризму зменшилася вдвічі – до 4,2, що відповідає оцінці «відмінно», середній бал – 4,7±0,13, достовірний ($p < 0,01$) приріст результату помилок – 102,4%, балів – 34%; кількість помилок за тест знань з педагогіки зменшилася до 1,9, оцінка за тест збільшилась до 4,9±0,07 бала, статистично достовірно на 30,6% ($p < 0,01$).

Розроблено такі критерії професійно-педагогічної компетентності кваліфікованих кадрів з фізичного виховання: особистісний (професійні та педагогічні особистісні якості), когнітивний (професійні та педагогічні знання, і професійно-педагогічні вміння) та рефлексійно-результативний. Для оцінки професійно-педагогічної компетентності кваліфікованих кадрів з фізичного виховання запропоновано спеціальний інструментарій, що включає оцінку рівня сформованості кожного з критеріїв окремо з подальшим обчисленням

інтегрованого індексу професійно-педагогічної компетентності. Описано низький, середній (достатній) та високий рівень критеріїв професійно-педагогічної компетентності.

Ефективність розробленого змісту та методики, методичного забезпечення додаткової професійно-педагогічної підготовки кваліфікованих кадрів з фізичного виховання до організації та проведення занять з підлітками в Китаї підтверджена в ході педагогічного експерименту на основі компетентнісного підходу: встановлено статистично достовірне підвищення індексу професійно-педагогічної компетентності, який збільшився у студентів експериментальної групи з $0,67 \pm 0,02$ до $0,93 \pm 0,03$, тобто на 28% ($p < 0,01$).

Під час оцінки особистісного критерію педагогічної компетентності враховувалися 3 групи якостей педагога, які оцінювалися диференційовано, та виводився середній підсумковий бал. У ході експерименту встановлено, що рівень сформованості суб'єктності як особистісної якості педагога на початку експерименту складав $3,7 \pm 0,21$ бала, гуманності $-3,6 \pm 0,20$ бала, а цілеспрямованості $-3,2 \pm 0,21$ бала, загальний усереднений бал становив в експериментальній групі $-3,5$ бали, що відповідає середньому рівню сформованості особистого критерію педагогічної компетентності. Після завершення педагогічного експерименту статистично недостовірний ($p > 0,05$) приріст за результатами оцінки групи особистісних якостей педагога, визначених як суб'єктність, становив 14% ($4,3 \pm 0,19$ бала), статистично достовірний приріст ($p < 0,05$) балів за оцінку якості гуманності становив 20% ($4,5 \pm 0,17$ бала). Очевидно, що суб'єктність – досить стійка особистісна якість, що формується протягом усього життя і складно піддається коригуванню. Цілеспрямованість – це особистісна якість, яка за певних обставин та зусиль досить ефективно розвивається у будь-якому віці, тому її приріст щодо інших якостей був найбільшим – 27,3% ($p < 0,01$). Сукупний бал після експерименту збільшився статистично достовірно та склав 4,4 бала ($p < 0,05$) – приріст 20,5%.

У таблиці 3.12 наведено результати оцінки (тестовий контроль) когнітивного критерію професійно-педагогічної компетентності.

Таким чином, при державній акредитації освітня діяльність перевіряється на відповідність державним освітнім стандартам.

На даний момент більшість освітніх програм у вишах КНР реалізовується за освітніми стандартами третього покоління, які мають на увазі компетентнісний підхід до результатів освоєння випускником. Відповідно до цього підходу майбутній випускник у процесі навчання має сформувати загальнокультурні, загальнопрофесійні та професійні компетенції. Крім результатів навчання, освітні стандарти також висувають вимоги до умов реалізації освітніх програм, їх структури, матеріального та кадрового забезпечення.

Для чіткішого розуміння відмінностей між стандартами двох поколінь необхідно провести порівняльний аналіз вимог. На даний момент для більшості укрупнених груп напрямів та спеціальностей рівнів освіти бакалаврату, магістратури та спеціалітету вже прийнято стандарти. Нижче на діаграмах наведено кількісні співвідношення між рівнями освіти, які діють за затвердженими стандартами, і рівнями освіти, стандартами щодо яких ще розробляються. З діаграм видно, що за всіма рівнями освіти затверджено вже більше половини груп стандартів. Розглядаючи нові можна помітити кардинальні відмінності, які вимагають зміни підходу до розробки освітніх програм.

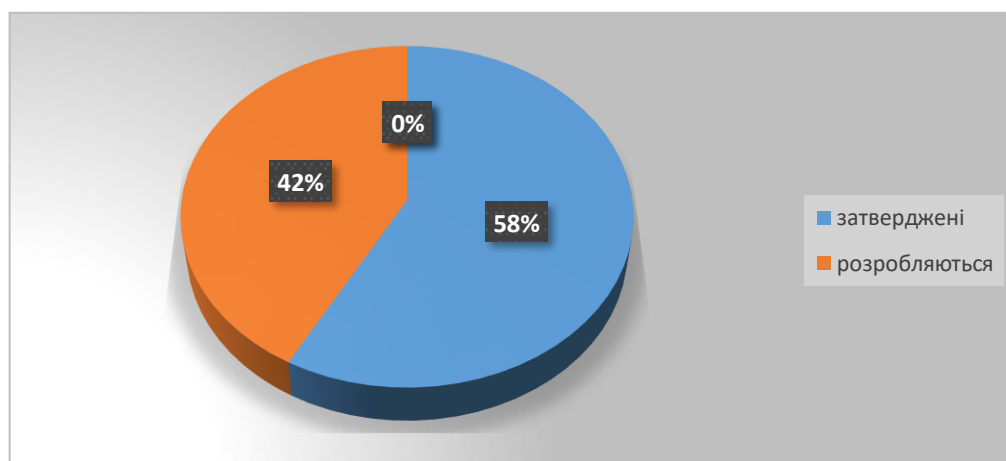

Рис. 3.1. Співвідношення наявності стандартів освіти на рівні бакалаврату в Нейцзянському педагогічному університеті

З результатів проведеного аналізу вимог стандартів можна дійти невтішного висновку про необхідність перегляду як самого змісту основних освітніх програм, так і умов реалізації освітньої діяльності. При цьому вимоги нових стандартів спонукають до зміни підходу при актуалізації (розробці) із залученням нових ресурсів.

3.3. Методичні рекомендації із впровадження авторської методики управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища університетів КНР та України

У процесі розгляду особливостей проведення державної акредитації (п. 2.2) було наголошено, що з 2018 року ведеться апробація електронної процедури акредитації в університетах Китаю. У майбутньому процес акредитації буде проводитись виключно у такій формі.

Сам процес проходження державної акредитації досить складний і хвилюючий для будь-якої освітньої організації, особливо у разі акредитування великої кількості освітніх програм.

У цьому контексті можна виділити такий ризиковий фактор, як більш пильна увага до сайту освітньої організації. Він перевіряється на відповідність вимогам не лише експертами, а й спеціалізованим сервісом, який виявляє помилки html-розмітки сайту. Крім цього, унеможлиблюється оперативне усунення дрібних невідповідностей (помилки у документації).

Також відомо про розробку та затвердження стандартів нового покоління. Їхня відмінна риса полягає у вимозі до розробки освітніх програм: вони обов'язково повинні розроблятися з урахуванням професійних стандартів.

Професійні стандарти встановлюють трудові функції з різних галузей професійної діяльності. Розробляючи нову освітню програму, освітня

організація повинна самостійно розробити професійні компетенції відповідно до вибраних професійних стандартів.

З'ясовано, що нові стандарти вводять поняття оцінки якості, поділяючи його на внутрішню та зовнішню оцінку. Щодо внутрішньої оцінки, то її повинна здійснювати безпосередньо організація, залучаючи співробітників та студентів. Оскільки форма такої процедури поки що жорстко не регламентована, організація має самостійно розробити та організувати діяльність з внутрішнього оцінювання якості освіти.

Внаслідок встановлення вимог нових стандартів щодо зовнішньої оцінки якості освіти зміниться і процедура акредитації. Якщо бути точнішим, вона поєднає у собі процедури державної та професійно-суспільної акредитації.

За результатами проведеного аналізу змін нормативно-правової бази зразковий вид системи оцінки якості вищої освіти можна подати так:

Рис. 3.2. Зразковий вигляд майбутньої системи оцінки якості вищої освіти бакалаврів з фізичного виховання у Нейцзянському педагогічному університеті

Таблиця 3.13

Реєстр ризиків при впровадженні системи управління якістю освіти бакалаврів з фізичного виховання в Нейцзянському педагогічному університеті

№	Критерії ризику	Описання ризику	Можливі наслідки	Збиток	Ймовірніс	Заходи по зниженню ризику	Власник
	Людський фактор	Лояльність	Збереження порушень з наступним викриттям	Високий	Середня	Консультації по розробці документації, періодичні внутрішні перевірки	Керівництво факультету
		Суб'єктивізм	1. Більш глибоке вивчення документації – винайдення неявних помилок, низької якості робіт студентів при гарних оцінках	Високий	Висока		Керівництво факультету
		Помилки	Зауваження при первинній перевірці, виявлення невідповідностей	Високий	Висока		Освітнє керівництво
	Бюрократизм	Відсутність єдиної електронної системи	Зауваження при первинній перевірці повернення документації на доопрацювання – витрати тимчасових ресурсів	Середній	Середня	Тісна взаємодія з різними службами, контроль при оновленні та зміні даних	Керівник адміністративно-господарського відділу
		Пунктуаційні помилки в документах		Середній	Середня	Періодичні внутрішні перевірки	Освітнє управління
	Внутрішні проблеми	Порушення документообігу	Не інформованість працівників	Середній	Середня	Налагодження процесу і засобів документообігу, зокрема засобами адаптації	Управління справами. Управління інформатизацією
		Конфлікт підрозділів	Несвоєчасне розміщення інформації на сайті ЗВО/факультету	Високий	Висока	Розосередження повноважень по заповненню сайту	Управління інформаційною політикою

Для визначення напрямів, за якими необхідно провести покращення та

оптимізацію, а також для наочності складемо реєстр ризиків (таблиця 3.13).

Виділяючи суб'єктивізм як ризик, розуміємо, що це людська якість, впливати на яку не можна. Так, наприклад, при процедурі виїзної акредитації вплив даного фактора можна знизити шляхом розмови з експертом, що перевіряє, особливо це стосується того моменту, коли, як нам здається, експерт трактував записи не так, як було задумано у процесі проведення дослідження. Але слід врахувати, що при камеральній та електронній перевірці відсутня можливість зниження впливу цього ризику. У такому разі необхідно ретельно опрацювати документацію щодо неоднозначності трактування.

Одним із важливих заходів щодо зниження ризиків є робота із сайтом освітньої організації. Багато співробітників і студентів часом скаржаться, що не можуть знайти потрібну інформацію, той чи інший нормативний документ. Результати перевірки також показали недоліки сайту. Необхідно повністю переглянути структуру сайту, детально опрацювати спеціальний розділ по всіх вимогах. Можливо, зниження завантаженості відповідальної за сайт особи допоможе розосередженню відповідальності за конкретні розділи сайту між структурними підрозділами.

Щодо помилок при розробці документації, то зазначимо, що було помічено, що деякі розробники ПЗ через низьку компетентність у цьому питанні або відсутність досвіду не завжди правильно можуть трактувати освітні стандарти. Тому проведення консультативних заходів допомогло вирішити цю проблему, а періодичні внутрішні перевірки стану документації – своєчасно виявити порушення на факультетах.

Якщо говорити про підготовку до переходу на нову систему акредитації, тут слід відповідальніше підійти до співпраці з підприємствами. Великою перевагою, на нашу думку, у цій ситуації було б створення деякої бази ключових підприємств для робіт, на яких готуються майбутні випускники. Проведення нарад з питань формування освітнього результату вирішило б проблему із можливим некоректним формулюванням професійних компетенцій. До того ж визначення ключових «споживачів» конкретних освітніх програм підвищило б

відсоток працевлаштування випускників. Тісна співпраця з підприємствами, можливо, допомогла б вирішити кадрову проблему, яка полягає в малому відсотку тих суб'єктів, які реалізують освітні програми.

Вивчаючи особливості змін системи оцінки якості освіти, можемо помітити, що деякі фактори ризиків, описані нами раніше, видозмінюються, і в той же час з'являються нові. Наведемо перелік факторів з урахуванням змін.

Людський фактор: лояльність, суб'єктивізм, помилки.

Бюрократизм: помилки у документах, контакт із зовнішніми службами.

Внутрішні проблеми: документообіг, конфлікт служб.

Інформаційні ресурси освітньої організації: електронна інформаційно-освітня програма, сайт.

Кадрове забезпечення: відсутність у ППС ООП представників підприємств.

Таблиця 3.14

Виправлення невідповідностей та оптимізації процесів організації освітньої діяльності в Нейцзянському педагогічному університеті при підготовці бакалаврів з фізичного виховання

№	Захід	Конкретизація процедур	Відповідальна особа	Строки
1	Визначення вимог	Вивчення нормативної бази Ідентифікація та групування вимог	Керівництво університету	За необхідності
2	Внутрішні перевірки	Складання плану Проведення перевірок Аналіз результатів	Відділ управління якістю	Протягом кварталу
3	Усунення невідповідностей	Складання плану Проведення процедур по усуненню Моніторинг Повторна перевірка	Рада університету	Протягом місяця
4	Залучення підприємств	Пошук і складання бази ключових підприємств Створення рад в рамках напрямків/факультету Проведення регулярних нарад	Освітній підрозділ	Протягом року

Виходячи з результатів аналізу змін та слабких сторін організації освітнього процесу, виділили основні напрями, за якими необхідно провести коригувальні та превентивні заходи.

Для структурування інформації нами розроблено програму заходів щодо виправлення невідповідностей та оптимізації процесів організації освітньої діяльності (таблиця 3.14).

Насамперед необхідно визначити всі вимоги, які пред'являються до освітньої організації. Для зручності їх можна згрупувати за такими категоріями:

- вимоги до сайту освітньої організації – постанови та положення, пов'язані з сайтом;
- вимоги до розробки ПЗ, Положення про Університет, Положення про практики, локальні нормативні акти освітньої організації;
- вимоги до умов реалізації освітнього процесу, куди включаються вимоги до матеріально-технічного забезпечення (обладнання, аудиторний фонд, лабораторний фонд);
- вимоги до електронного інформаційно-освітнього середовища .

Далі необхідно провести внутрішню перевірку за всіма групами вимог, ретельно перевіряючи всю документацію та фіксуючи невідповідності. При цьому здійснювати такі перевірки рекомендується регулярно, залучаючи сторонніх спостерігачів, зокрема штатних співробітників, які входять до реєстру експертів.

Використовуючи результати перевірок, зазначимо, що необхідно скласти план з усунення виявлених порушень із встановленням конкретних строків та відповідальних осіб. Для контролю за виконанням плану рекомендується проводити постійний моніторинг діяльності відповідальних за допомогою проведення нарад, на яких можуть заслуховуватися та розглядатися звіти про виконання заходів плану.

Першим кроком у плані щодо усунення порушень має бути рекомендація здійснити упорядкування сайту освітньої організації, оскільки є інформація про проведення моніторингу сайтів Нейцзянського університету. Важливо донести

до всіх співробітників необхідність розміщення на сайті всієї необхідної інформації. Тут завдання стоїть не лише перед особами, відповідальними за підтримання роботи сайту, а й перед факультетами, оскільки інформація про освітні програми з відповідними додатками виходить від них. При цьому необхідно контролювати коректність і актуальність інформації, що розміщується, не забуваючи своєчасно оновлювати змінну інформацію.

Також особливу увагу варто приділити робочим програмам дисциплін та фондам оціночних засобів. Маючи розроблені організацією шаблони, рекомендуємо упорядкувати дані документи з усіх дисциплін. Така процедура згодом спростить зміни робочих програм відповідно до оновлень навчальних планів.

У рамках підготовки до переходу на нові стандарти пропонується створити поради за напрямками підготовки, куди обов'язково повинні входити представники ключових роботодавців. За допомогою нарад можна буде чіткіше визначити спрямованість освітньої програми, сформулювати професійні компетенції, включити у навчальні плани необхідні підприємствам дисципліни. Іншими словами, тісні стосунки із ключовими роботодавцями дозволять готувати затребуваних та кваліфікованих фахівців. До того ж, маючи якусь базу підприємств, буде спрощено процедуру спрямування студентів на практики.

Також одним із заходів щодо покращення організації освітнього процесу може стати адаптація діючої в університеті системи менеджменту якості. Багато організацій часто роблять помилку, розробляючи систему менеджменту окремо від процесів підприємства, створюючи тим самим декорацію для проходження сертифікації. Таким чином, ці організації забувають про основне призначення СУЯ – реалізація функціонування взаємопов'язаних процесів для досягнення високого рівня якості кінцевого продукту (послуги).

У процесі підготовки до нової процедури акредитації та в рамках переходу на нові стандарти інструменти СМЯ виявилися б досить корисними. Так, наприклад, відповідальні за СМЯ у підрозділах змогли б виконувати функції внутрішньої перевірки. Складання плану усунення порушень можна ґрунтувати

на циклі PDCA.

Авторську методику оцінки ефективності освітніх програм доцільно представити у вигляді наступної послідовності дій та прийомів:

1) розробка системи показників оцінки ефекту від експорту освітніх програм на основі даних управлінського обліку та обліку контингенту вищих навчальних закладів;

2) розробка та обґрунтування нормативних значень для кожного показника, включеного в систему з дефрагментацією безлічі значень 3 групам: перша група – безліч найкращих значень, друга група – безліч середніх значень та третя група – безліч найгірших значень показників з позиції їх якісної характеристики рівня впливу на ефект від експорту освітніх програм;

3) проведення консолідуючої рейтингової оцінки ефекту від експорту освітніх програм із виділенням 3 рейтингових груп;

4) калькулювання витрат на експорт освітніх програм з подальшою їх якісною оцінкою (на основі співвідношення з плановим фінансуванням за чинною програмою розвитку ЗВО), виходячи з 3 типів співвідношень: нормальні, низькі, високі;

5) розрахунок та інтерпретація показника ефективності моніторингу освітніх програм.

Система показників запропонована автором з метою комплексної оцінки ефекту від експорту освітніх програм, що формується на інформаційній основі програми розвитку та внутрішніх документів конкретного університету, у зв'язку з цим допускається включення до неї як абсолютних, і відносних показників Нейцзянського педагогічного університету. У процесі вибору показників, що формують систему з метою подальшої комплексної оцінки ефекту від моніторингу освітніх програм, автор ставив за основу такі принципи:

– показники як абсолютні, так і відносні мають істотне значення і можуть бути використані для всебічної оцінки ефекту від експорту освітніх програм;

– раціональність у виборі кількості показників (мінімізація кількості зі збереженням максимуму та всебічності оціночного охоплення);

– взаємна несуперечність показників та їх нормативних значень, а також логічна несуперечність структури та основі рівності, що лежать в основі вихідних документів.

Відповідно до авторської методики консолідована оцінка ефекту від моніторингу якості освітніх програм повинна бути повністю адаптивна до специфіки діяльності конкретного закладу вищої освіти, що має проявлятися не тільки в наборі показників, включених до системи, як було представлено вище, а й у розроблених нормативних множинах значень кожного з показників.

Таблиця 3.15

Система показників комплексної оцінки якості освітніх програм з підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Нейцзянському педагогічному університеті

№ п/п	Назва показника	Підхід до оцінки показника
1. Якість контингенту		
1.1.	Рівень підготовки абітурієнта	Прохідний бал при вступі до університету
1.2.	Рівень підготовки студентів	%тих, хто здав сесію
2. Кількість контингенту		
2.1.	Кількість студентів	Осіб
2.2.	Збереження контингенту	Співвідношення студентів на курсі «Фізичне виховання» на початок та кінець навчального року
3. Кількість програм, які підлягають перевірці		
3.1.	Доля освітніх модулів, які засновані на активних методах навчання	%
3.2.	Доля лекційних матеріалів, переведених в електронний формат	%
3.3.	Кількість сумісних програм, реалізованих в університеті	Шт.
4. Фінанси		
4.1.	Об'єм новобюджетних доходів	У. од.
4.2.	Динаміка по показнику залучених після моніторингу освітніх програм	%

При цьому ефект від моніторингу якості освітніх програм в силу комплексного характеру даного поняття повинен враховувати такі характеристики:

- якість контингенту;
- кількість контингенту;
- якість освітніх програм, що експортуються;
- фінанси.

З урахуванням вищевикладеного автором було розроблено таку систему показників, покладених в основу комплексної оцінки ефекту від моніторингу якості освітніх програм з підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Нейцзянському педагогічному університеті (таблиця 3.15).

Як очевидно з таблиці 7, з метою оцінки категорії «якість контингенту» автором були відібрані 2 показники:

- рівень підготовки абітурієнтів;
- рівень підготовки студентів.

Рівень підготовки абітурієнтів відображає якість контингенту студентів на експортованих освітніх програмах «на вході» та показує, наскільки успішно абітурієнт здає вступні випробування та наскільки успішно володіє фізичними здібностями.

Рівень підготовки студентів відображає якість засвоєння іноземним студентом матеріалів освітньої програми та показує питому вагу іноземних студентів, які здали сесію з першого разу (без урахування перенесення підсумкового контролю з причин непереборної сили).

З метою оцінки кількості контингенту пропонується також використовувати два показники:

- кількість студентів;
- збереження студентів.

Кількість студентів – абсолютний показник, що характеризує загальну кількість студентів, які навчаються на освітніх програмах, що експортуються.

Збереження студентів – показник оцінки мобільності контингенту, який розраховується шляхом поділу кількості студентів на початок та кінець навчального року. З метою підвищення аналітичності розрахунків та оцінки якості освітніх програм цей показник додатково можна розраховувати окремо за

програмами, курсами та рівнями підготовки. Для оцінки якості освітніх програм автором були запропоновані три показники:

– частка освітніх модулів, що ґрунтуються на активних методах навчання – характеризує рівень використання сучасних методів навчання (проектне навчання, гейміфікація тощо) та вказує на питому вагу модулів, заснованих на активних методах навчання у загальній кількості освітніх модулів, що реалізуються та експортуються;

– частка лекційних матеріалів, переведених в електронний формат – характеризує доступність та мобільність лекційного матеріалу дисциплін, вказує на питому вагу лекційних матеріалів, перекладених на електронний формат у загальній кількості дисциплін;

– кількість спільних програм, що реалізуються в університеті – характеризує рівень інтернаціоналізації та затребуваності програм університету за кордоном.

З метою оцінки ефекту реалізації програм за категорією «фінанси» автором запропоновано використати 2 показники:

– обсяг позабюджетних доходів – характеризує спроможність експортованих освітніх програм генерувати дохід для університету.

Визначається як сума освітніх послуг, реалізованих іноземним студентам;

– динаміка показника залучених від експорту освітніх програм коштів в університеті – приносить дохід діяльності, характеризує стійкість і затребуваність реалізованих та освітніх програм, що експортуються, в студентів.

Для всіх показників системи, яка використовується для цілей консолідованої оцінки ефекту освітніх програм, доцільно розробити нормативну базу, яка повинна бути унікальною для кожного університету – об'єкта дослідження. При цьому інформаційною основою для формулювання показників буде програма розвитку ЗВО. За цих обставин будемо відносити нормативні значення показників до таких якісних груп:

– до першої групи (кращої) – значення показників, які рівні або перевищують представлені у програмі розвитку значення, сформульовані на рік, наступний за аналізованим;

– до другої групи (середньої) – значення показників, які знаходяться в інтервалі від представлених у програмі розвитку в році, що передує аналізованому. до представлених у програмі розвитку на рік, наступний за аналізованим;

– до третьої групи (найгіршої) – значення показників, які рівні або менше представлених у програмі розвитку значень, сформульованих на рік, який передує аналізованому.

Розподіл нормативних значень щодо якісних груп доцільно проводити у таблиці наступного виду (таблиця 3.16).

Таблиця 3.16

Розподіл нормативних значень щодо якісних груп

Назва показника	Нормативні значення		
	Перший	Другий	Третій
1. Якість контингенту			
1.1. Рівень підготовки абітурієнта	>...	...- ...	<...
1.2. Рівень підготовки студента	>...	...- ...	<...
2. Кількість контингенту			
2.1. Кількість студентів	>...	...- ...	<...
2.2. Збереження контингенту	>...	...- ...	<...
3. Якість програм, які підлягають моніторингу			
Доля освітніх модулів, які засновані на активних методах навчання	>...	...- ...	<...
Доля лекційних матеріалів, переведених в електронний формат	>...	...- ...	<...
Кількість сумісних програм, реалізованих в університеті	>...	...- ...	<...
4. Фінанси			
Об'єм новобюджетних доходів	>...	...- ...	<...
Динаміка по показнику залучених після моніторингу освітніх програм	>...	...- ...	<...

Нормативні значення показників розподілялися за якісними групами надійності на основі вимоги несуперечності основним інформаційним джерелам отримання вихідних даних для розрахунків, а також логічної несуперечності значень, виходячи з розрахункової формули показників.

Консолідована оцінка ефекту від моніторингу освітніх програм буде здійснюватися з використанням рейтингового методу,

При цьому всі сформульовані автором показники (таблиця 3.17) вважаються рівнозначними для цілей узагальненої оцінки (вагові коефіцієнти не застосовуються).

При здійсненні розрахунків виходитимемо з наступних тез:

- 3 бали надається показнику, фактичне значення якого перебуває у безлічі значень першої групи;
- 2 рейтингові бали присвоюється показнику, фактичне значення якого перебуває у безлічі значень першої групи;
- 1 рейтинговий бал надається показнику, фактичне значення якого перебуває у безлічі значень першої групи.

З урахуванням поданого вище, виходячи з підсумкового сумарного значення всіх рейтингових балів, автором було сформовано 3 рейтингових групи, що визначають загальний ефект від експорту освітніх програм (Таблиця 3.18):

- високий ефект від моніторингу освітніх програм;
- середній ефект від моніторингу освітніх програм;
- низький ефект від моніторингу освітніх програм.

Таблиця 3.17

Рейтингові групи, що визначають загальний ефект моніторингу освітніх програм в Нейцзянському педагогічному університеті

Назва рейтингової групи	Кількість рейтингових балів
1.Високий ефект від моніторингу якості освітніх програм	25-27
2.Середній ефект від моніторингу якості освітніх програм	18-24
3.Низький ефект від моніторингу якості освітніх програм	9-17

Розглянемо наведену методику оцінки ефективності моніторингу освітніх програм на числовому прикладі даних Нейцзянського педагогічного університету.

Таблиця 3.18

Система показників комплексної оцінки ефекту від моніторингу освітніх програм Нейцзянського педагогічного університету

№ п/п	Назва показника	Фактичне значення показника
1. Якість контингенту		
1.1.	Рівень підготовки абітурієнта, бал	73,1
1.2.	Рівень підготовки студента, %	89
2. Кількість контингенту		
2.1.	Кількість студентів, осіб	28
2.2.	Збереження контингенту, %	99
3. Якість досліджених програм		
3.1.	Доля освітніх модулів, які засновані на активних методах навчання	100
3.2.	Доля лекційних матеріалів, переведених в електронний формат	75
3.3.	Кількість сумісних програм, реалізованих в університеті	45
4. Фінанси		
4.1.	Об'єм новобюджетних доходів	500
4.2.	Динаміка по показнику залучених після моніторингу освітніх програм	180

Таблиця 3.19

Розподіл нормативних значень щодо якісних груп

Назва показника	Фактичне значення показника		
	Перший	Другий	Третій
1. Якість контингенту			
Рівень підготовки абітурієнта	>75,5	75,4-72,2	<72,1
Рівень підготовки студента	> 80,0	80-50	<50,0
2. Кількість контингенту			
2.1. Кількість студентів	>29	28,9-28,1	<28
2.2. Збереження контингенту	>99	98,9-90,1	<90
Доля лекційних матеріалів, переведених в електронний формат	>50	49-36	<35
Кількість сумісних програм, реалізованих в університеті	>50	49-36	<35
4. Фінанси			
Об'єм новобюджетних доходів	>800	800-680	<680

Управління конкурентоспроможністю можна звести до кількох основних етапів (рисунок 3.3).

Для того, щоб запропонувати заходи щодо підвищення конкурентоспроможності вишу, необхідно насамперед чітко сформулювати ряд показників, за якими проводитиметься весь аналіз.

На підставі основних етапів, відображених на малюнку 2.3, представимо наступний алгоритм дій для успішної реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності ЗВО:

Рис. 3.3. Основні етапи управління конкурентоспроможністю

- визначення переліку показників конкурентоспроможності ЗВО, збір даних про їх значення для досліджуваного ЗВО та його конкурентів;
- аналіз конкурентоспроможності ЗВО;
- оцінка конкурентоспроможності ЗВО;
- виявлення показників, за якими досліджуваний ЗВО значно поступається конкурентам;

- розрахунок зміни рівня конкурентоспроможності з урахуванням підвищення виявлених показників;
- розрахунок ефективності підвищення значень виявлених показників;
- складання підсумкового переліку заходів для підвищення конкурентоспроможності досліджуваного вишу з урахуванням їхньої ефективності.

Важливо постійно отримувати інформацію, що підтверджує результативність стратегії підвищення конкурентоспроможності, а у разі необхідності здійснювати коригування. Важливим також постійно повертатися до етапу конкурентного аналізу та оцінки конкурентоспроможності вишу, проходити який потрібно щороку. Зеленим кольором виділені блоки, для реалізації яких використовуються запропоновані у роботі методичні рішення.

Виконувати основні етапи управління конкурентоспроможністю можна і частіше при суттєвих змінах факторів зовнішнього та внутрішнього середовища ЗВО.

Дослідження сучасних запитів роботодавців показує, що професійна підготовка бакалаврів з фізичного виховання в Китаї повинна відповідати вимогам державних освітніх та професійних стандартів, освітніх програм вищої освіти, які безперервно вдосконалюються. Сучасний бакалавр педагогічної освіти повинен мати мобільність, відповідальність, здатність здійснювати діяльність на високому професійному рівні, вміти застосовувати знання в нестандартних ситуаціях, бути здатним на зміну сфери спортивної діяльності. У зв'язку з цим спортивна діяльність є тим фактором, що забезпечує реалізацію поставлених цілей та завдань.

Студенти, які навчаються за напрямом підготовки «Педагогічна освіта» за профілем «Фізична культура», засвоюють зміст дисциплін «Фізична культура», «Методика навчання фізичній культурі», «Історія фізичної культури та спорту», «Психологія фізичного виховання та спорту», «Фізіологія фізичного виховання та спорту», «Спортивні ігри», «Основи економіки та менеджменту у сфері фізичної культури та спорту», «Правові засади фізичної культури та спорту» та

інших дисциплін. Студенти, майбутня професійна діяльність яких пов'язана з фізичною культурою, проходять практику у спортивних клубах, спортивних дитячо-юнацьких школах. Спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, фізкультурно-оздоровчі комплекси також є платформою для проходження студентами практики. Їхня діяльність найчастіше пов'язана з організацією змагань. Затребуваність у випускниках, здатних кваліфіковано керувати спортивною діяльністю, організацією та проведенням змагань різного рівня, різко зростає. У зв'язку з цим пропонуємо ввести в освітню діяльність курс, спрямований на засвоєння студентами засад проведення спортивної діяльності «Організація та проведення спортивних заходів».

Програма курсу спрямована на вивчення теоретичних засад організації та проведення різноманітних видів спортивних змагань, засвоєння питань щодо планування, проведення спортивних заходів та їх суддівства відповідно до кваліфікації, суддівської спеціалізації та категорії. Метою розробленого курсу є формування додаткових професійних компетенцій, що забезпечують здатність та готовність студентів до проведення різноманітних змагань, сприяють формуванню можливості використання різноманітних засобів фізичної культури для збереження здоров'я.

Для реалізації поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- сформуванню розуміння загальної характеристики спортивних змагань;
- активно використовувати знання щодо організації масових фізкультурно-спортивних заходів загалом, основних принципів та методів планування;
- оволодіти системою додаткових професійних компетенцій, які забезпечують збереження та зміцнення здоров'я;
- сформуванню умінь організовувати медичне забезпечення.

Програма курсу включає три модулі, які необхідно засвоїти студентам. Перший модуль – «Теоретичні основи організації та проведення різних видів спортивних змагань (загальна характеристика спортивних заходів)».

У процесі роботи в рамках першого модуля студенти засвоюють питання про: методи та засоби збирання й узагальнення інформації про досягнення

фізичної культури та спорту, загальну характеристику спортивних заходів різного рівня (міжнародного, республіканського, обласного, муніципального), види змагань; способи проведення змагань; вимоги, що висуваються до учасників змагань та організацій, які їх проводять. Вони повинні вміти класифікувати масові спортивні заходи та дотримуватися принципів організації й етапів їх проведення.

Другий модуль, що включає питання планування та здійснення спортивних заходів, формує готовність студентів до організації та проведення змагань міського, регіонального та загальнодержавного рівня. Вони повинні мати уявлення про мережеве планування спортивних заходів, основні принципи та методи планування, план та порядок їх проведення, вміти складати кошториси для проведення змагань відповідно до плану їх проведення, організувати медичне забезпечення та заходи щодо забезпечення безпеки. Під час підготовки до проведення змагань студенти мають ознайомитись із складанням положення про змагання.

Воно повинно містити:

- назву змагання, його характер та вид спорту;
- цілі та завдання конкретного змагання, керівництво проведенням змагання із зазначенням організатора та відповідальних осіб;
- склад змагання, терміни його проведення, місце, програму та залік;
- систему оцінки результатів;
- систему порядку та термінів подання заявок;
- медичне забезпечення та техніку безпеки;
- умови нагородження переможців;
- порядок подання протестів та їх розгляду;
- будь-які додаткові умови, що залежать від специфіки проведення конкретних змагань.

Не можна залишити поза увагою й організації медичного забезпечення у цьому питанні. Тому зауважимо, що студенти повинні вміти проводити перевірку медичної документації на учасників змагань, складати план медичного

обстеження, створювати умови для забезпечення мобільності медичного обслуговування.

Третій модуль – «Робота суддівської колегії у спортивних заходах». У цьому модулі розглядаються такі питання: дотримання і контроль за правилами та умовами проведення спортивних змагань; суддівство спортивних заходів відповідно до кваліфікації, суддівської спеціалізації та категорії, правил цього виду спорту та положення (регламенту) про спортивне змагання; вимоги до спортивної етики, об'єктивності та своєчасності вирішення питань, що виникають у ході змагань. Для проведення змагань завжди затверджується склад суддів та суддівська колегія. Для суддів проводиться інструктаж, де розглядаються положення про змагання з визначенням єдиного тлумачення їх пунктів, розглядаються основні розділи правил змагань та план розстановки суддів.

Варто зазначити, що змагання – це спеціальна фізична підготовка, на відміну від загальної, вона дозволяє підвищити рівень функціональних можливостей і забезпечити необхідну енергетичну базу для вдосконалення техніко-тактичної майстерності.

До основних документів, що координують підготовку та визначають умови проведення змагань усіх рівнів (від міжнародних до регіональних), належать: календарі змагань, що визначають терміни та місце проведення змагань; положення про змагання, що складаються організаціями, які проводять змагання, відповідно до існуючих правил змагань; робочі документи суддівської колегії.

Для того, щоб максимально підготувати студентів до майбутньої професійної діяльності, цей метод вкрай необхідний, оскільки дозволяє студенту набути первинного досвіду роботи з підготовки до змагань (належне виконання обов'язків відповідно до Положення про спортивних суддів, Кваліфікаційних вимог до спортивних суддів за видами спорту).

Готовність студента до організації та проведення змагань різного рівня може визначатися такими показниками, як правильний добір засобів та методів організації фізкультурно-спортивних заходів, грамотне планування проведення

змагань для підвищення інтересу учасників до фізичної культури та спорту та, як наслідок, залучення до ведення здорового способу життя, організація масових видовищних змагань, доступних для розуміння і самим учасникам, і глядачам.

Грамотне проведення змагань сприяє розвитку багатьох позитивних чинників. Учасники змагань порівнюють свої результати з виступами однокурсників та включаються до аналітичної діяльності, успішність якої підвищує самооцінку студентів, яка є важливою детермінантою професійної свідомості. Кожен студент після проходження курсу має вміти: застосовувати засвоєні теоретичні знання на практиці; організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи на основі обліку вікових та індивідуальних особливостей їх учасників; виступати перед публікою; спілкуватися з колективами різних установ; застосовувати засоби та методи фізичного виховання; використовувати засвоєні навички в організації фізкультурно-оздоровчої роботи та активного відпочинку із застосуванням фізичних вправ.

Таким чином, перевірка якості освіти та освоєння курсу бакалаврів з фізичного виховання в Нейцзянському педагогічному університеті дає можливість студентам: оперативно вирішувати організаційно-управлінські питання у динамічних умовах, нестандартних ситуаціях; сформувати готовність до відповідальності за прийняті рішення; грамотно застосовувати правові документи у своїй діяльності; розвивати здатність до організації та проведення масових спортивних заходів і змагань; засвоїти технології тренувань; застосовувати на практиці знання в галузі фізичної культури. Дана перевірка надає можливість здобувачам освіти:

1. Отримати глибокі знання і навички у галузі фізичної культури і спорту. Студенти проходять навчання з таких дисциплін, як теоретична і методична підготовка, основи фізичної культури і спорту, спортивні дисципліни, педагогіка і психологія фізичного виховання, тощо. Навчання проводиться висококваліфікованими викладачами, які мають досвід роботи у галузі фізичної культури і спорту.

2. Здобути здоров'я і фізичну розвиненість. Студенти регулярно займаються фізичними вправами, що дозволяє їм зміцнити здоров'я, підвищити фізичну витривалість і силу, а також розвинути свої фізичні здібності.

3. Бути готовими до самостійного професійного розвитку. Студенти отримують необхідні знання і навички, які дозволяють їм успішно працювати в галузі фізичної культури і спорту

Висновки до розділу 3

На основі проведеного аналізу наукової та методичної літератури було розроблено авторську методику оцінки ефективності перевірки якості освітніх програм в Нейцзянському педагогічному університеті. В процесі підготовки виявлено, що авторську методику оцінки ефективності освітніх програм можна подати у вигляді наступної послідовності дій та прийомів:

1) розробка системи показників оцінки ефекту від перевірки освітніх програм на основі даних управлінського обліку та обліку контингенту вищих навчальних закладів, а також акредитації університету за новими стандартами;

2) розробка та обґрунтування нормативних значень для кожного показника, включеного в систему, з дефрагментацією безлічі значень для 3-х груп: перша група – безліч найкращих значень, друга група – безліч середніх значень, третя група – безліч найгірших значень показників з позиції їх якісної характеристики рівня впливу на ефект програм;

3) проведення консолідуючої рейтингової оцінки ефекту від якісної перевірки освітніх програм із виділенням 3-х рейтингових груп;

4) калькулювання витрат на перевірки освітніх програм з подальшою їх якісною оцінкою (на основі співвідношення з плановим фінансуванням за чинною програмою розвитку ЗВО), виходячи з 3-х типів співвідношень:

нормальні; низькі; високі;

5) розрахунок та інтерпретація показника ефективності перевірки освітніх програм.

Основні наукові результати дисертаційної роботи, викладені в даному розділі, опубліковані в працях автора, які наведені в анотації роботи [5; 9; 11].

Список використаних джерел в розділі 3 [1, 3, 4, 5, 9, 11, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 217, 218, 219, 220, 308, 309, 310, 391].

ВИСНОВКИ

Узагальнення результатів порівняльно-педагогічного пошуку, аналізу джерельної бази надало підстави зробити такі висновки.

1. З'ясовано суть ключових понять дослідження. Зокрема надано визначення поняття «якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання в КНР». Отже, якість підготовки бакалаврів – комплексна характеристика освітньої діяльності та підготовки студента, що виражає ступінь їх відповідності державним освітнім стандартам, державним вимогам та потребам фізичної чи юридичної особи, на користь якої здійснюється освітня діяльність, зокрема ступінь досягнення запланованих результатів освітньої програми. Викладання – це основна діяльність університетської організації, яка вимагає вкладення певних ресурсів і виконання відповідних обов'язків членів організації. Організація і управління викладацькою діяльністю в коледжах і університетах поділяються на два рівні: макрорівень і мікрорівень. На макрорівні в основному здійснюється освітня місія закладу освіти, досягаються цілі освітньої діяльності, реалізовується базова модель підготовки талантів. Мікрорівень в основному передбачає реалізацію питань щодо навчання студентів, включаючи більш конкретні навчальні заходи, такі як розробка навчальної програми, проектування навчання в аудиторії, реалізація навчання в аудиторії та оцінка навчання студентів. Викладацька діяльність у коледжах і університетах заснована на використанні передових знань, розвитку передових навичок, тренуванні розуму і вихованні моральних почуттів як основного змісту, при цьому цикл навчання студентів відносно тривалий, а навчальний ефект курсу важко виявити в короткостроковій перспективі, тому організація і управління педагогічною діяльністю видаються більш складними.

Управління фізичним вихованням – система конкретних форм та методів свідомої діяльності, призначена для забезпечення ефективного функціонування та планомірного розвитку фізичної підготовленості студентів з метою

найповнішого задоволення їхньої потреби у фізичному вдосконаленні.

Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в КНР здійснюється Міністерством освіти КНР. Для цього розроблені єдині стандарти якості підготовки фахівців з фізичного виховання, які передбачають обов'язкове вивчення таких дисциплін, як теоретичні основи фізичного виховання, спортивна метрологія, спортивна психологія, спортивна педагогіка, спортивні технології, спортивна медицина та інші.

Важливим аспектом управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання є забезпечення належних умов для навчально-практичної діяльності здобувачів. У КНР для цього створюються спортивні комплекси, які оснащені сучасним обладнанням і забезпечують комфортні умови для занять спортом.

Крім того, у КНР активно розвивається міжнародне співробітництво у галузі фізичного виховання. Китайські університети співпрацюють з провідними університетами світу в межах обміну студентами, викладачами та науковцями. Це дозволяє студентам отримувати якісну освіту та підвищувати свою конкурентоспроможність на ринку праці.

Результати міжнародних досліджень свідчать, що якість підготовки бакалаврів з фізичного виховання в КНР є однією з найвищих у світі. Так, у рейтингу QS World University Rankings по галузі фізичного виховання у 2023 році 27 китайських університетів увійшли до списку сотні найкращих.

2. Теоретично обґрунтовано та розроблено модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в Нейцзянському педагогічному університеті. Зазначену модель запропоновано реалізувати на таких етапах: проектно-цільовому, організаційно-процесуальному, контрольній-оціночному. На проектно-цільовому етапі необхідно здійснити авторську методичку консолідованої якісної оцінки ефекту від моніторингу освітніх програм, що дасть можливість отримати більш точне оціночне судження про рівень ефекту від реалізації міжнародних освітніх послуг та об'єктивні адаптовані до специфіки діяльності конкретного університету дані, а також сформувати інформаційну основу реалізації адміністративних процедур управління.

3. Уточнено критерії: особистісний (професійні та педагогічні особистісні якості), когнітивний (професійні та педагогічні знання, професійно-педагогічні вміння) та рефлексійно-результативний, показники і рівні (високий, середній, низький) управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету.

4. Реалізовано авторську методику оцінки ефективності перевірки якості освітніх програм в Нейцзянському педагогічному університеті на таких етапах: розробка системи показників оцінки ефекту від перевірки освітніх програм на основі даних управлінського обліку та обліку контингенту закладу вищої освіти, а також акредитації університету за новими стандартами; розробка та обґрунтування нормативних значень для кожного показника; проведення консолідуючої рейтингової оцінки ефекту від якісної перевірки освітніх програм із виділенням 3-х рейтингових груп; калькулювання витрат на перевірки освітніх програм з подальшою їх якісною оцінкою (на основі співвідношення з плановим фінансуванням за чинною програмою розвитку університету, виходячи з 3-х типів співвідношень: нормальні, низькі, високі); розрахунок та інтерпретація показника ефективності перевірки освітніх програм.

У процесі проведення педагогічного експерименту доведено ефективність розробленого змісту, методики та методичного забезпечення щодо підвищення індексу професійно-педагогічної компетентності, який збільшився у студентів експериментальної групи з $0,67 \pm 0,02$ до $0,93 \pm 0,03$, тобто на 28% ($p < 0,01$), а в студентів контрольної групи – лише на 12%.

Практична цінність розробок підтверджується їх впровадженням в освітній процес закладів вищої освіти, зокрема в освітній процес: ХНЕУ імені Семена Кузнеця – модель управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі КНР) під час викладання навчальної дисципліни «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця» (довідка №23/86-02-39 від 10.07.2023 р.); Педагогічного коледжу Нейцзян (провінція Сичуань) (довідка від 16 червня 2023 року) та Нейцзянського професійно технічного коледжу (провінція Сичуань) – модель

управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі КНР) (довідка від 16 червня 2023 року).

Дістали подальшого розвитку форми, методи і засоби управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в освітньому середовищі університету (на прикладі Китайської Народної Республіки).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаптивне управління: прикладний аспект, поширення в освітній системі України: кол. монографія / за заг. ред. Г.В. Єльнікової. Тернопіль, 2015. 420 с.
2. Абдураман А.Ш., Купреєнко М.В., Непша О.В. Сутність професійної підготовки майбутніх викладачів фізичної культури. *Актуальные научные исследования в современном мире*. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вып. 1 (45). Ч. 4. С. 39-43.
3. Андросюк В. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. пос. Тернопіль, 2008. 216 с.
4. Андрійченко Т. Формування здорового способу життя. Навчально-методичні рекомендації [авт. колект. Т. Андрійченко, О. Вакуленко, В. Волков, Н. Дзюба, В. Коляда, Н. Комарова, І. Пеша, Н. Тілікіна (кер. авт. колект. О. Вакуленко)]. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2018. 100 с.
5. Антонова Н.О. Ціннісні орієнтації у системі особистісних якостей студентів вищого педагогічного навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. псих. наук: спец. 19.00.07 – педагогіка і вікова психологія. Київ, 2003. 20 с.
6. Андреева О. Аналіз мотиваційних теорій у сфері оздоровчої фізичної культури та рекреації. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2004. № 2. С. 81.
7. Андреева О.В. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять дівчат 12-13 років: автореф. дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України. 2002. 20 с.
8. Безлюдна Н. Портфоліо як засіб формування професійно-етичної компетентності майбутнього менеджера освіти/Збірник наукових праць проблеми підготовки сучасного викладача. 2019 . №2. С. 29-35

9. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичним вихованням студенток педагогічних спеціальностей. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015. No 2. С. 28–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/snsv_2015_2_6
10. Боднар І. Інтегративне фізичне виховання школярів спеціальної медичної групи. Молода спортивна наука України. 2015; 19(2): 21-29
11. Вільчковський ЕС. Теорія і методика фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Львів:ВНТЛ, 2008. 336 с.
12. Волков ЛВ. Молодший шкільний вік: виховна спрямованість занять фізичною культурою і спортом :навч. посіб. К.: Освіта України, 2007. 152 с.
13. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти: Навчальний посібник / Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Київ: Олімпійська література, 2006. 191 с.
14. Варецька О.В. Етика педагогічної взаємодії/Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.2016 . №4. С. 80-89
15. Василевська Т. Е. Особистісні виміри етики державного службовця: монографія / Т. Е. Василевська. К. : НАДУ, 2008. 336 с.
16. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч.-метод. посіб. / Г. П. Васянович. Львів : Норма, 2005.344 с.
17. Ван Сяофей. Особливості організації занять школярів з фізичного виховання в Китайській Народній Республіці. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2017, вип. 49. С. 208-216.
18. Ван Ліхуа. Організація управління впровадженням державних стандартів фізичної підготовленості студентів у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки автореф.к. н.: спец. 24.00.02 - Фізичне виховання і спорт /Ван Ліхуа - Харюв, 2011.-20с.
19. Ван Ліхуа. Організація управління впровадженням державних стандартів фізичної підготовленості студентів у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки автореф.к. н.: спец. 24.00.02 - Фізичне виховання і спорт /Ван Ліхуа. Харюв, 2011.20с.

20. Ван Ліхуа. Організація управління впровадженням державних стандартів фізичної підготовленості студентів у вищих навчальних закладах Китайської Народної Республіки автореф., к. н. спец. 24.00.02.Фізичне виховання і спорт Харків, 2011. 20 с.

21. Войнар Ю. Розвиток та сучасні тенденції системи підготовки фахівців з фізичної культури в умовах Євроінтеграції: [монографія] / Ю.Войнар, Д.Наварецький, І.Д.Глазирін.Черкаси : Відлуння - Плюс, 2005.

22. Вільчковський Е. С. Система фізичного виховання молодших школярів / Е. С Вільчковський, М. П. Козленко, С. Ф. Цвек. К. : ІЗМН, 1998. 232 с.

23. Глоба Г. В Система фізичного виховання в школах Китаю. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту». Харків, 2012. 10. С. 16-19.

24. Го, Іцзян, Чжан, Хао, Чжао, Бейбей, & Юр'єва, К. (2020). Нормативна база сучасного естетичного виховання в Китаї. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2020. №55.С. 102–137.

25. Голянд І. Філософія педагогічного коучингу/Молодь і ринок. 2016. №3.С. 106-112.

26. Глоба ГВ. Система фізичного виховання в школах Китаю. Педагогіка, психологія та медико-біологічніпроблеми фізичного виховання іспорту. 2012. №10. С. 16–19.

27. Гобова Є. В. Сорок років розвитку науки та освіти в Китаї. Категорії: Україна–Китай. No 14 2018.

28. Дутчак Ю., Сущенко Л., Базильчук В. Китайський досвід професійної підготовки майбутніх магістрів з фізичної культури за спеціалізацією «фізичне виховання». Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. С. 183-189.

29. Джгун Н.М. Підготовка майбутніх викладачів до виховної роботи в університетах Китайської Народної Республіки [Текст] : автореф. дис. канд. пед.наук : 13.00.04. Х., 2012. 20с.
30. Дін Сінь. Психологічний супровід соціальної адаптації китайських студентів в Україні [Текст] : автореф. дис. ...канд. психол. наук : 19.00.07 Одеса, 2009. 20с.
31. Дерєка, Т. Г., Туманова В. М. Сучасний зарубіжний досвід професійної підготовки фахівців фізичного виховання для України / Науковий часопис Національного пед. Універс. ім. М.П. Драгоманова. Серія 15: Наук.-пед. проблеми фіз. культури (фізична культура і спорт).Київ, (10). С. 32-35.
32. Дубогай О. Фізична культура як складова здоров'я та успішного навчання дитини. – К.: Шкільний світ, 2006. С.29-35.
33. Дудник Н. Зміст та структура професійно-етичної компетентності майбутніх менеджерів освіти/ Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2017.Випуск 57. С. 308-314.
34. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук ; гол. ред. В. Г. Кремень.Київ : Юрінком Інтер, 2008.1040 с.
35. Єфименко М. М. театр фізичного розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / М. Єфименко URL: <http://fastiv-dnz7.edukit.kiev.ua/>
36. Журавська Н.Розвиток особистісних якостей педагога як засіб підвищення ефективності управління колективом закладу освіти/Педагогічний менеджмент.2019.№ 3.С. 26-29.
37. Журавська Н. С. Методика навчання та виховання у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу та України. Порівняльний аспект : монографія. Ніжин : ПП Лисенко ММ., 2015. 608 с.
38. Зазюн І.А. Основи педагогічної майстерності. Київ : Спадщина, 2007. 31 с.
39. Завацька Л.А., Сотник Ж.Г. Професійна компетентність як критерій конкурентоспроможності фахівців в галузі фізичної культури і спорту. Психологопедагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі

та ЗВО. Болонський процес в Україні та Європі: досвід, проблеми, перспективи : збірник наукових праць. Вип. VIII. Рівне, 2008. С. 78–85.

40. Завидівська Н. Шляхи оптимізації фізкультурно-спортивної діяльності студентів вищих навчальних закладів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві: зб. наук. праць/ за ред. А.В.Цьось. Луцьк, 2010. № 2. С. 50-54.

41. Іщенко О. С. Формування мотивації підлітків до занять фізичною культурою в умовах навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи: автореф. ... дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02. Київ: Нац. ун-т. фіз. виховання і спорту України. 2016, 22 с.

42. Калініна Л. М., ОнацьО. М. Синкретизм державного та громадської компонентів у системі управління освітою в умовах розвитку демократії. *Механізми управління розвитком організаційної культури загальноосвітньогонавчального закладу*: Матеріали Всеукраїнської конференції 4–5 квітня 2013 року. К. : АртЕкономі, 2013.С. 33–43.

43. Калініна Л. М. Сучасні функції педагога школи. МатеріалиII Всеукраїнської наук.-практ. конференції “Педагогічні інновації: ідеї, реалії,перспективи”.Суми: “Мрія-12 ЛТД, 1998.С. 111–113.

44. Карченкова М.В. Педагогічні умови формування готовності майбутніх викладачів фізичної культури до професійної діяльності : дис. канд. пед. наук : 13.00.04. Переяслав-Хмельницький, 2006. 228 с. 9.

45. Котова О.В., Непша О.В. Структурні компоненти підготовки майбутніх викладачів фізичної культури у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Херсон : ХДУ. 2014. Вип. 81. Т 1. С. 164–168.

46. Климчук В.О. Ціннісні засади побудови системи психологічної етики //Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За ред. академіка С.Д. Максименка.К.: Плавник, 2005. Вип. 26, в 4-х томах. Том 2.С. 278-281.

47. Коломенський Н.Л. Психологія педагогічного менеджменту. К.: МАУП, 1996. 176с.

48. Керницький О. М. Освітнє середовище вищого навчального закладу як педагогічний феномен / О. М. Керницький /Проблеми інженерно-педагогічної освіти.2013.№ 38-39.С. 43-50.

49. Качан О.А. Особливості використання інформаційно-комунікативних технологій при викладанні предмету «Фізична культура». Фізичне виховання в сучасній школі, 2013. С. 19-24.

50. Карпюк І. Ю. Цільова орієнтація на ціннісний пріоритет здоров'я у навчальному процесі фізичного виховання студентів. Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. 2007. № 1. С. 44-47.

51. Корж Н. Л. Формування ціннісного ставлення у студентів до фізичної культури в процесі самостійних занять: канд. наук з фіз. вих. і спорту 24.00.02. Дніпропетровськ, 20016. 269 с.

52. Круцевич Т.Ю., Марченко О.Ю. Моделі ціннісних орієнтацій у поведінкових характеристиках особистості школярів різних вікових груп. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2018. № 2. С. 57-64. Доступно на: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/2018-02/2018-02-00.pdf>.

53. Круцевич Т.Ю., Пангелова НЄ. Сучасні тенденції щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2016. № 3. С. 109-114.

54. Круцевич Т., Саїнчук М., Підлетьчук Р. Причини політики девальвації фізичної підготовки в системі фізичного виховання в закладах освіти України. Спортивний вісник Придніпров'я. 2018. № 1. С. 169-174. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svp_2018_1_31.

55. Круцевич Т.Ю., Саїнчук, Р. В. Підлетьчук Р. Наслідки політики девальвації фізичної підготовки у фізичному вихованні освітніх закладів України для громадян і держави. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. Вип. 2(96). Київ: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. С. 51-55.

56. Круцевич Т.Ю., Марченко О.Ю., Се Чжімінь. Конфігурація мотиваційних пріоритетів сучасних студентів КНР до занять фізичною

культурою і спортом. Теорія і практика фізичної культури і спорту – науково-практичний журнал Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Вип. 1. Переяслав (Київська обл.). Домбровська Я.М. 2022. С.119-128.

57. Круцевич Т., Марченко О., Се Чжімін. Система оцінювання рівня фізичної підготовленості студентської молоді України та Китаю. Спортивний вісник Придніпров'я: науково-практичний журнал, 2022. № 2. С. 28-35.

58. Коваль В. Вікові особливості фізичного виховання дітей старшого шкільного віку в процесі формування здорового способу життя. «Наука і освіта». 2013. № 6. С. 149–153.

59. Кубіцький С. О. Формування творчої особистості курсанта: синергетичний аспект. Науково-методичний збірник «Нові технології навчання», Київ, 2004. Вип. 38. С. 109–117.

60. Лесечко М. Д. Стратегічний менеджмент людських ресурсів /М.Д.Лесечко, А. І. Мелашук. Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук.праць. Вип. 5. – Львів, 2000. – 254 с.

61. Лукячек В.Е. Сучасна освіта Китаю: проблеми і перспективи розвитку. Постметодика. 2013.№1. С. 47-54.

62. Лі Жіжун. Стратегія оптимізації шкільного фізичного виховання на тлі «Здорового Китаю 2030» [Strategy for optimizing school physical education against the background of 'Healthy China 2030]. Journal of Guangzhou Institute of Physical Education, 2019(1):122-124.

63. Лебедик ЛВ. Акмеологічний підхід у підготовці суб'єктів спортивної діяльності до соціальної роботи. В: Булгакова ТМ, редактор. Матеріали IV Всеукр. наук. електронної конф. Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності [Інтернет]; 2021 Жовт 29; Київ, Київ; 2021 [цитовано 2022 Вер 14]. С. 81-83. Доступно: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/17993>.

64. Лебедик ЛВ. Соціально-педагогічні засади формування дискурсивнопроективної компетентності фахівця в галузі фізичної культури і спорту. В: Пристинський ВМ, Пристинська ТМ, редактори. Матеріали VIII

Міжнар. наук.- практ. онлайн-конф. Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості [Інтернет]; 2021 Берез 25-26; Слов'янськКраматорськ. Слов'янськ; 2021 [цитовано 2022 Вер 19]. С. 45-49. Доступно: <https://ddpu.edu.ua/index.php/navihatsiia-3/nauka-ta-inovatsii/konferentsii/3288-v>.

65. Мармаза О. І. Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармаза.Х. : Вид. група “Основа”, 2004. – 240 с. (Серія “Бібліотека журналу “Управління школою”; Вип. 11–12 (23–24)).

66. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: дорожня карта педагога. Харків, 2007. 448 с.

67. Мармаза О. Інновації в управлінні закладом освіти в контекстігуманістичного підходу.*Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019.№ 4.С. 289-299

68. Мельніченко В.В. Основні наукові підходи до менеджменту у сучасній освіті.*Вісник аграрної науки Причорномор'я*.2019.Вип. 1. С. 118-122.

69. Меттіні Є. Етика менеджменту у творчості А. С. Макаренка: шлях до розвитку особистості. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць /ЛНПУ ім. В. Г. Короленка.Полтава, 2011.Вип. 8. Ч. 1.С. 213–217.

70. Марченко О.Ю., Се Чжімін. Дослідження потребо-мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки. Дослідження потребо-мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2021. № 4. С. 37–44.

71. Маєвський М.І. Ціннісні орієнтації у сфері фізичної культури і спорту студентів педагогічних спеціальностей. Умань; 2016. 251 с.

72. Марченко О. Ю., Се Чжімін. Дослідження потребо-мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної Республіки. Дослідження потребо- мотиваційних пріоритетів у сфері фізичної культури і спорту студентської молоді Китайської Народної

Республіки. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2021; 4: 37–44 DOI: 10.32652/tmfvs.2021.4. 37–44

73. Москаленко Н. В., Яковенко А. В., Сидорчук Т. В. Фізичне виховання школярів в зарубіжних країнах (XX ст. – початок XXI ст.): [Монографія]. закладів Дніпро: Інновація; 2020. 220 с.

74. Михно Л. С. Ефективність використання засобів йога-аеробіки у фізичному вихованні студентів початкової школи /Л. С. Михно, Т. О. Лоза /Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2016.№ 1. С. 35-40.

75. Міністерство освіти Китайської Народної Республіки Кілька думок Міністерства освіти щодо подальшого зміцнення викладання на бакалавраті в коледжах та університетах [ЕВ/ОЛ].http://www.moe.gov.cn/jyb_sjzl/moe_364/moe_1588/moe_1615/tnull_25595.html,2005-1-17.

76. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко(заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя.Київ : Педагогічна думка, 2016.448 с.

77. Надім'янова Т. Ефективність процесу фізичного виховання у початковій школі//Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова.2017.№5. С. 2018-221

78. Осадець М.М., Слобожанінов А.А., Волощук А.О.Сучасні проблеми фізичного виховання школярів. *«Молодий вчений»*.2018. №3.С. 71-73

79. Омельченко С. О., Пристинський В.М. Принципи моделювання педагогічної системи взаємодії соціальних інститутів суспільства у формуванні здорового способу життя студентів загальноосвітньої школи. Соціальна педагогіка : теорія та практика, 2009. №3. С. 77-85.

80. Освіта в Китаї URL: <http://www.geograf.com.ua/china/634-china-education>

81. Олефіренко К. Формування здорового способу життя засобами українського народного танцю у дітей молодшого шкільного віку. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Сер. :Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 2013. Вип. 112(3). С. 267-269.

82. Перегінець М., Долженко Л. Здоров'я формуючі освітні технології в сучасній системі середньої освіти. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2017. № 3. С. 138-142.

83. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1164-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/244717787>

84. Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням студентів у загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 20.07.2009 № 518/674 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09>.

85. Приступа Є.П. Завищені нормативи чи слабкі діти? / *Дзеркало тижня*. Україна. 2011. №9. 18 березня.

86. Положення про практику студентів вищих навчальних закладів (проект) / URL mon.gov.ua/images/gr/obg/.../proekt_pologenia_09_02_2011.doc

87. Пангелова Н.Є., Круцевич Т.Ю., Данилко В.М. Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я. М. 2018. 454 с.

88. Пангелова НЄ, Круцевич ТЮ, Данилко ВМ. Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький; 2018. 454 с.

89. Саїнчук М.М. Формування ціннісних орієнтацій в сфері фізичної культури і спорту студентів старших класів в процесі фізичного виховання: автореф. ... дис. канд. наук. з фіз. вих. і спорту. 24.00.02.. Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України; 2012. 247 с.

90. Саїнчук О. Обґрунтування та розроблення програми занять скандинавською ходьбою для школярів молодшого шкільного віку/Фізична активність, здоров'я і спорт. 2015. №1. С. 3-10

91. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. Харків: «ОВС», 2007. 271 с.

92. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. П. Сущенко. К., 2003. 45 с.

93. Система освіти в Китаї [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.movi.com.ua/kitayska-mova/1694-sistema-osviti-kitayu>

94. Стрельников ВЮ. Використання теорій інтенсивного навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. Науковий часопис Національного пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2016;3К2(71):316-9.

95. Стрельников ВЮ. Емоційний складник здоров'язберігаючого навчального середовища. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2015;(56)15:343-7.

96. Солоненко А. Виховання праксеологічної культури студентів педагогічного університету (спеціальність «Фізична культура») у процесі професійної підготовки. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2014. № 6. С. 141–152.

97. Солтик О.О. Формування концептуальної моделі професійної діяльності викладача фізичного виховання вищого навчального закладу : автореф. дис. ... канд. наук із фізичного виховання і спорту : 24.00.02. Київ, 2003. 21 с.

98. Старинська Н. Система психолого-педагогічного супроводу оптимізації самоактуалізації майбутніх психологів у процесі професійної підготовки. *Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації*. 2013. № 3. С. 336.

99. Степанченко Н.І. Особливості професійнопедагогічної мотивації майбутнього спортивного педагога. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* : збірник наукових праць. Луцьк : ЛНУ імені Лесі Українки. 2012. № 3 (19). С. 101–105.

100. Стрельніков В.Ю. Концепція проектування професійно-педагогічної підготовки фахівця в галузі фізичного виховання і спорту. В: Пристинський ВМ, Пристинська ТМ, редактори. Матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості [Інтернет]; 2021 Берез 25-26; Слов'янськ-Краматорськ. Слов'янськ; 2021 [цитовано 2022 Вер 19]. С. 415-420. Доступно: <https://ddpu.edu.ua/index.php/navihatsiia-3/naukata-inovatsii/konferentsii/3288-v>.

101. Стрельніков В.Ю. Методологічні засади підготовки педагогічних працівників у системі неперервної освіти до роботи з обдарованими дітьми. В: Матеріали наук.-практ. онлайн-конф Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості: в умовах воєнного стану; 2022 Черв 23-25; Київ. Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України; 2022. С. 308–314.

102. Труцевич Т., Марченко О., Се Чжімін. Система оцінювання рівня фізичної підготовленості студентської молоді України та Китаю. *Спортивний вісник Придніпров'я: науково-практичний журнал*, 2022. No 2. С. 28-35

103. Терентьева Н.М., Масляк І.П., Мамешина М.А. Педагогічна практика в школі: Навчальний посібник / Терентьева Н.М., Масляк І.П., Мамешина М.А. Харків: ХДАФК, 2009. 208 с

104. Ткачук С.В. Характеристики рухової активності хлопчиків і дівчат молодшого шкільного віку в умовах мегаполісу / С.В. Ткачук, О.В. Давиденко / Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.

Драгоманова. Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт / За ред. Г.М. Артюзова.К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013.Том 2.Випуск 7. С. 306–311.

105. Тимчик М. В. Єдність школи та сім'ї у військово-патріотичному вихованні старших підлітків у процесі занять хортингом / М. В. Тимчик /Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та студентівської молоді. 2014. Т. 2.№. 18. С. 313-321.

106. Усманова Г. О. Дихальна гімнастика на уроках фізичної культури та її вплив на показники здоров'я дітей молодшого шкільного віку / Г. О. Усманова, А. Є. Шевцова /Вісник Чернігівського національного педагогічного університету.Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 2014. Вип. 118(3).С. 283-286.

107. Фізична культура в школі: Методичний посібник / за загальною редакцією С.М. Дятленка. К.: Літера ЛТД, 2009. 176 с.

108. Худолій О.М. Методика планування навчальної роботи з гімнастики в школі / Худолій О.М. /Теорія та методика фізичного виховання. Харків: ОВС,2008. № 9. С. 19–35. Режим доступу: <http://www.tmfv.com.ua/journal/issue/view/47>

109. Худолій О.М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : Навчальний посібник. — 2-ге вид., випр. Харків: «ОВС», 2008. 406 с.: ил.

110. Andrii Sitovskyi, Borys Maksymchuk, Vasyl Kuzmenko, Yuliya Nosko, Zoryana Korytko, Olga

111. Bahinska, Oksana Marchenko. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543, 2019 online ISSN: 2247 – 806X; p-ISSN: 2247 – 8051; ISSN – L = 2247 – 8051 © JPES

112. . Joint and Double Degree Programs in the Global Context: Report on an International Survey Prepared by Daniel Obst, Matthias Kuder, and Clare Banks. – Текст: електронний - URL: <http://www.iie.org/> (датаобращення: 01.02.2021 г.).

113. Chen ST, Tang Y, Chen PJ, Liu Y. The Development of Chinese Assessment and Evaluation of Physical Literacy (CAEPL): A Study Using Delphi Method. *Int J Environ Res Public Health*. 2020 Apr 16;17(8):2720. DOI: 10.3390/ijerph17082720.

114. D. Kavakas. Students as consumers: identifying study abroad destination choice influences for marketing purpose. – Текст: электронный – URL: http://www.aieaworld.org/assets/docs/Listserv_Summaries/studentsasconsumers.pdf.

115. D. Obst, M. Kuder, C. Banks. Joint and Double Degree Programs in the Global Context: Report on an International Survey. – Текст: электронный The Institute of International Education [сайт] – URL: www.iiebooks.org.

116. Jacobs, L.F. &Hyman, J.S. (2013). Reasons to Go to a Small College. *US News. Electronic Resource*. <http://www.usnews.com/education/blogs/professorsguide/2010/07/28/10-reasons-to-go-to-a-small-college/>

117. Korzh YuM, Lukianova NS. Fizychna reabilitatsiia ditei molodshoho shkilnoho viku z zakhvoriuvanniamy orhaniv dykhannia. Problemy zdorovia, fizychnoi terapii, reabilitatsii ta erhoterapii: materialy III Vseukrainskoi zaochnoi naukovopraktychnoiinternet-konferentsii. Eds YaM Kopytina, MO Lianno. Sumy: Vyd-vo SumDPU imeni AS Makarenka;2017. p. 115–7.

118. M. Waxman-Lenz, L. Cynamon Mayers. 88 ways to recruit international students. *International Education Advantage*. URL: 84 <http://cdn2.hubspot.net/hub/166727/file-15863200-pdf>.

119. Michael Waxman-Lenz . Cloudy outlook for 2+2 programmes in China – Текст: электронный – URL: <http://monitor.icef.com/2014/05/cloudy-outlook-for-22-programmes-in-china/>, 1 May 2014.

120. Maura Coulter & Catherine B. Woods (2012) Primary teachers' experience of a physical education professional development programme, *Irish Educational Studies*, 31:3, 329- 343, DOI:10.1080/03323315.2012.710062

121. Meng X, Horrell A, McMillan P, Chai G. 'Health First' and curriculum reform in China: The experiences of physical education teachers in one city. *European Physical Education Review*. 2021;27(3):595-612. DOI:10.1177/1356336X20977886.

122. Pro Natsional'nu stratehiyu z ozdorovchoyi rukhovoyi aktyvnosti v Ukrayini na period do 2025 roku «Rukhova aktyvnist' – zdorovyiy sposib zhyttya – zdorova natsiya» / Ukaz prezidenta Ukrayiny. www.president.gov.ua/documents/

123. School health profiles lead physical education teacher questionnaire. : <https://www.cdc.gov/healthyyouth/shpps/2000/questionnaire/pdf/physedl2000questionnaire.pdf>

124. Selingo J. J. (2015). College (Un)Bound: The Future of Higher Education and What It Means for Students. Amazon Publishing. https://pillars.taylor.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1175&context=acsd_growth

125. Sitovskyi A., Maksymchuk B., Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. Journal of Physical Education and Sport ® (JPES), Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543, 2019

126. ValetskaRO, PetrykOI. Mekhanizmdiifizychnoiaktyvnostinaupravlinniazdorov`iam. Fizychni vykhovannia, sport ikultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi. 2014; 2: 35-40.

127. Voloshko LB, Lomonosov VO. Chynnyky formuvannia zdorovi` a doshkilnykiv. Fizychna rehabilitatsiia ta zdoroviazberezhualnitekhnolohii: realii i perspektyvy: materialy IV Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiuchastiu, 7 lystopada 2018 r. Hol red LM Rybalko. Poltava: PoltNTU imeni Yuriiia Kondratiuka; 2018. p. 217–9.

128. Dishman RK, Heath GW. Physical activity epidemiology. Champaign. Human kinetics, 2004.478 p.

129. Grissom JB. Physical Fitness and Academic Achievement URL.<http://www.nemours.org/content/dam/nemours/www/filebox/service/preventive/nhps/pep/physfitacadach.pdf>.

130. Kwak L, Stef PJ Kremers, Patrick Bergman. Associations between Physical Activity, Fitness, and Academic Achievement [Електронний ресурс]. The journal of pediatrics. 2009;155(6):914-918. URL [http://www.jpeds.com/article/S0022-3476\(09\)00573-3/abstract](http://www.jpeds.com/article/S0022-3476(09)00573-3/abstract).

131. Sitovskyi A, Maksymchuk B, Marchenko O. Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development. *Journal of Physical Education and Sport* ® (JPES). 2019.19
132. 李晓晨,陈佩.不同体力水平与大学生运动参与动机的关系:有调节的中介效应分析[J].*南京体育学院学报*,2020,19(09):55-60.
133. 边加斌.成都市高校大学生健身运动参与动机的调查与分析[D].*四川师范大学*, 2020.
134. 赵效江.大学生运动动机与其体质健康水平的相关性分析[J].*赤峰学院学报(自然科学版)*,2020,36(03):86-88.
135. 单荣杰.高校大学生参与排球课外体育活动的行为动力因素分析[J].*新校园(上旬)*,2017(11):134-135.
136. 马晓媛.高校大学生参与瑜伽运动的动机分析[J].*新西部(理论版)*,2012(Z5):185+183.
137. 国家中长期教育改革和发展规划纲要(2010–2020年)
138. 中共中央,, &國務院 [ЦК Комуністичної партії Китаю, & Державна рада] (1999).
139. 中共中央国务院关于深化教育改革全面推进素质教育的决定 [Рішення ЦК Комуністичної партії Китаю та Державної ради про поглиблення реформи освіти та всебічне сприяння якісній освіті]. <https://www.waizi.org.cn/law/5058.html> [Китайською мовою]
140. 中共中央办公厅, &国务院办公厅 [Генеральний офіс Центрального комітету Комуністичної партії Китаю, & Генеральний офіс Державної ради]. (2020).
141. 关于全面加强和改进新时代学校美育工作的意见 [Погляди щодо всебічного зміцнення та вдосконалення шкільного естетичного виховання в нову еру]. <https://bit.ly/3TУxг6o> [Китайською мовою]

142. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2002a).
143. 全国学校艺术教育发展规划（2001–2010 年）的通知 [Повідомлення про друк і розповсюдження "Національного плану розвитку шкільної мистецької освіти (2001–2010)", № 6. <http://www.cnki.com.cn/Article/CJFDTOTAL-YJSM200301000.htm> [Китайською мовою]
144. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2002b).
145. 学校艺术教育工作规程 [Положення про роботу школи з художнього виховання]: 令 第 [Наказ] № 13. http://www.moe.gov.cn/jyb_xxgk/xxgk/zhengce/guizhang/202112/t20211206_584987.html [Китайською мовою]
146. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2008).
147. 教育部关于进一步加强中小学艺术教育的意见 [Думки Міністерства освіти щодо подальшого зміцнення мистецької освіти в початковій та середній школі]. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2021, вип. 56 ISSN: 2312-1548 (Print), ISSN 2312-8801 (Online) 162 http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_795/200809/t20080908_80591.html [Китайською мовою]
148. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2014a).
149. 教育部关于全面深化课程改革落实立德树人根本任务的意见 [Думки Міністерства освіти щодо всебічного поглиблення реформи навчальної програми та реалізації фундаментального завдання Ліде Шурен]. http://www.moe.gov.cn/srcsite/A26/jcj_kcjcggh/201404/t20140408_167226.html [Китайською мовою]
150. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2014b).

151. 教育部关于推进学校艺术教育发展的若干意见 [Кілька висновків Міносвіти щодо сприяння розвитку шкільної мистецької освіти]. http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_795/201401/t20140114_163173.html [Китайською мовою]
152. 中华人民共和国教育部 [Міністерство освіти КНР]. (2019).
153. 教育部关于切实加强新时代高等学校美育工作的意见 [Думки Міністерства освіти про зміцнення естетичної виховної роботи в коледжах та університетах]. http://www.moe.gov.cn/srcsite/A17/moe_794/moe_624/201904/t20190411_377523.html [Китайською мовою] 刘洋 [Лю Ян]. (2011).
154. 浅析民国前期中西美术教育的差异 [Аналіз відмінності між китайською та західною мистецькою освітою в ранній період Китайської Республіки].
155. 大众文艺 [Публічна література та мистецтво], 12. [Китайською мовою]
156. 国务院办公厅 [Генеральний офіс Державної ради]. (2015). 国务院办公厅关于全面加强和改进学校美育工作的意见 [Думки Генерального офісу Державної ради щодо всебічного зміцнення та вдосконалення естетичного виховання в школах]. http://www.gov.cn/zhengce/content/2015-09/28/content_10196.htm [Китайською мовою]
157. 崔毅 [Цуй І]. (2010). 当今中国美术教育发展及其得失 [Розвиток художньої освіти в Китаї сьогодні та його плюси і мінуси].
158. 美术大观 [Art Grand View], 6. [Китайською мовою] 徐应枝 [Сюй Інчжи]. (2007).

159. 从中西美术学院的历史发展看中国高等美术教育现状 [Розгляд поточної ситуації вищої мистецької освіти Китаю з історичного розвитку Китайської та Західної академії образотворчих мистецтв].

160. 南京师范大学 [Нанкінський педагогічний університет]. [Китайською мовою] 教育部, & 国务院 [Міністерство освіти, & Державна рада]. (1999).

161. 面向世纪教育振兴行动计划(全文) [План дій з відродження освіти в ХХІ столітті]. <http://news.sina.com.cn/richtalk/news/china/9902/022523.html> [Китайською мовою]

162. 文康凌 [Вен Канлін]. (2019). 浅谈 20 世纪初期的中国美术教育 [Про китайську художню освіту на початку 20-го століття].

163. 明日风尚 [Мода завтрашнього дня], 13. [Китайською мовою] 新华社 [Інформаційне агентство Сінхуа]. (2010.07.29).

164. 国家中长期教育改革和发展规划纲要 (2010-2020 年) [Контур Національного середньо- та довгострокового плану реформування та розвитку освіти (2010–2020)]. http://www.gov.cn/jrzq/2010-07/29/content_1667143.htm [Китайською мовою]

165. Юр'єва К. А. Сучасні тенденції розвитку мистецької освіти в Китаї 163 施建华, & 王东方 [Ши Цзяньхуа, & Ван Дунфан]. (2007)

166. 略论中国美术教育与世界发达国家的区别 — 以德国为例 [Про відмінність між китайською мистецькою освітою та розвиненими країнами світу: Беручи Німеччину як приклад]. 艺术教育 [Художня освіта], 11. [Китайською мовою] 王亚杰 [Ван Яцзе]. (2011).

167. 二十世纪前期中国美术教育目的演变初探 [Попереднє дослідження еволюції мети китайської художньої освіти на початку 20 століття].
168. 陕西师范大学 [Педагогічний університет Шеньсі]. [Китайською мовою] 王天 [Ван Тяньї]. (1998).
169. 世纪中国美术教育研究 [Дослідження китайської художньої освіти в 21 столітті]. 中国美术教育 [Китайська художня освіта], 1. [Китайською мовою]
170. 翟洁 [Чжай Цзе]. (2010). 中国美术教育主流学科教学现状思考 [Роздуми про поточну ситуацію з викладанням основних предметів мистецької освіти в Китаї].
171. 美与时代(下)[Краса і час (ч. 2)], 6. [Китайською мовою] 金丹 [Джин Дан]. (2003). 论 20 世纪中国美术教育目标与课程的转换 [Про трансформацію цілей китайської художньої освіти та навчальної програми в 20 столітті].
172. 美与时代 [Краса та часи], 12. [Китайською мовою] 陈毅刚 [Чень Іган]. (2003). 无意识化状态: 对中国美术教育体系发展和现状的思考 [Стан несвідомості: роздуми про розвиток та поточну ситуацію в китайській системі мистецької освіти]. 艺术探索 [Art Exploration], 3. [Китайською мовою] 陈瑞林 [Чен Жуйлінь]. (2020).
173. 时代的大纛历史的丰碑—新中国 70 年美术教育概述 [Прапор часу і пам'ятник історії: огляд китайської освіти в області витончених мистецтв за останні 70 років]. 美术 [Art Magazine], 1. [Китайською мовою]
174. 鲁心灵,李欣,葛晶晶,刘宁,刘冯铂,吴铭.大学生体育锻炼价值认知与其运动动机的关系究[J].福建体育科技,2017,36(05):49-51+55.

175. 郭旭婷, 孙颖. 从目标定向理论视角浅析大学生体育运动动机的培养[J]. 科教导刊(上旬刊),2018(02):169-170.
176. 黄静雅.高校学生素质教育在管理中的应用[J].科技风,2023(22):25-27.DOI:10.19392/j.cnki.1671-7341.202322009.
177. 《 高校体育教学与科学管理研究》 简介[J].宁波教育学院学报,2023,25(03):2.
178. 曾琦.当前关于我国高校竞技体育管理体制的具体研究[J].当代体育科技,2022,12(34):187-190.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2210-1579-1820.
179. 郑怡婷.高职院校管理育人功能及实现路径探索——以结构功能主义为视角[J].现代商贸工业,2022,43(23):104-106.DOI:10.19311/j.cnki.1672-3198.2022.23.044.
180. 郭家骏,于欣慈.高校体育教学管理创新与发展思考[J].长春师范大学学报,2022,41(05):189-191.
181. 耿伟振,宁宇涵.体育强国视域下我国义务教育学校体育优质均衡发展现状与对策研究[J].商丘师范学院学报,2022,38(03):76-78.
182. 胡德刚,于素梅,张吾龙等.基于“4M 理论”构建一体化运动安全教育内容与评价指标体系[J].中国健康教育,2021,37(12):1091-1094.DOI:10.16168/j.cnki.issn.1002-9982.2021.12.007.
183. 王贇,宁新辉.互联网时代高校体育教育发展分析与管理——评《移动健康和智慧体育 : 互联网+下的高校体育革命 》 [J].中国科技论文,2021,16(12):1399.
184. 于贵身.后疫情时代学校体育教育应对策略研究[J].岭南师范学院学报,2021,42(06):111-117.
185. 庾展敏.学校体育教育管理与教学模式探究——评《中国学校体育基本理论研究》 [J].中国学校卫生,2021,42(11):1764.
186. 穆洪豹.新时代大学生体育教育管理实践 [J].食品研究与开

发,2021,42(21):239.

187. 冯栋梁.高校大学生体育教学中安全教育与管理方法拓展——评《运动安全与健康》[J].中国安全生产科学技术,2021,17(10):193-194.

188. 周惠新,张继生.“互联网+”体育教育治理研究[J].当代教育论坛,2022(01):71-78.DOI:10.13694/j.cnki.ddjyjt.20211025.001.

189. 杨文兵.中学体育教学中安全教育与管理研究[J].造纸装备及材料,2021,50(10):147-148.

190. 白亮.基于大数据的高职院校体育管理研究[J].辽宁经济职业技术学院.辽宁经济管理干部学院学报,2021(05):28-30.

191. 何鑫.高校体育教育管理创新途径探讨[J].文体用品与科技,2021(19):166-168.

192. 袁国伟.基于大数据背景下高校体育教学模式的创新路径研究——评《基于大数据的高校教育管理研究》[J].林产工业,2021,58(09):146.

193. 瞿德明.基于大数据背景下高校体育教学模式的创新路径探析——《基于大数据的高校教育管理研究》[J].热带作物学报,2021,42(07):2139.

194. 张少琼.高校体育教育管理方法与教学模式研究——评《体育课程与教学改革研究》[J].中国学校卫生,2021,42(06):795-796.

195. 杜晓兵.创新教育管理模式提高体育教学质量——评《高校体育教学管理改革与模式构建》[J].山西财经大学学报,2021,43(07):129.

196. 朱传德.家校共育视角下体育专业大学生的教育管理[J].当代体育科技,2021,11(15):88-91.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2009-1579-0683.

197. 赫海涛.中学体育教学中安全教育与管理方法拓展——评《校园运动安全管理与教育》[J].中国安全生产科学技术,2021,17(03):193-194.

198. 张兰香.学校体育教育基本理论与管理模式研究——评《当代体育教学管理研究》[J].中国学校卫生,2021,42(03):481.

199. 刘敬林.高校高水平运动员的体育教育与管理探索——评《学校体育

教育与高水平运动队训练管理研究》[J].热带作物学报,2021,42(03):928.

200. 荣霁.当代高校体育教育管理原理与模式创新——评《当代体育教育学与管理研究》[J].中国教育学刊,2021(03):120.

201. 郑天飞.提高高校体育教育管理服务质量的途径探究[J].大学,2021(09):105-106.

202. 朱超.基于伤病预防推动高校体育运动安全教育与管理——评《大学生运动伤病处理与安全研究》[J].中国安全生产科学技术,2021,17(01):192.

203. 李琛.新时期高校体育教育训练与管理研究——评《学校体育教育与高水平运动队训练管理研究》[J].科技管理研究,2021,41(02):227.

204. 马多勇.大学生健康教育管理工作现状与对策——评《大学生健康教育读本》[J].中国食用菌,2020,39(12):266.

205. 葛飞.学校体育教育管理模式改革与创新研究——评《学校体育管理学》[J].中国学校卫生,2020,41(10):1436.

206. 贾洪祥.学校体育教育管理模式与体育生态资源发展——评《当代体育教育学与管理研究》[J].中国教育学刊,2020(10):136.

207. 毛宏斌.体育安全教育管理中体育运动安全防护技巧——评《塑料产品设计》[J].塑料工业,2020,48(09):169.

208. 秦盘龙.新时期提升高校体育教学实效性的策略研究[J].中国多媒体与网络教学学报(上旬刊),2020(08):89-91.

209. 肖汉文.高职学校体育教育管理发展方向研究[J].太原城市职业技术学院学报,2020(07):81-82.DOI:10.16227/j.cnki.tyccs.2020.0475.

210. 柳英成.农村体育发展及优化路径[J].核农学报,2020,34(09):2136.

211. 桑月标.高校体育教育管理中多重功能实现机制的探究[J].科教导刊(上旬刊),2020(19):52-53.DOI:10.16400/j.cnki.kjdds.2020.07.025.

212. 许万飞.高校体育安全教育管理中体育运动安全防护技巧的探讨[J].食品研究与开发,2020,41(13):232.

213. 马骁,韩维佳,李子琦.基于人工智能的肢体动作类教学管理系统研究[J].大学教育,2020(04):192-194.
214. 彭晓倩.高校学生体育运动安全教育与管理探究——评《大学生运动伤病处理与安全研究》[J].安全与环境学报,2020,20(01):390.
215. 邓惠.高校校园传统体育文化建设与学生管理的研究[J].运动精品,2020,39(01):11-12.
216. 冯鹤.思考司法高职院校警事体育,塑造人民警察人格[J].现代职业教育,2019(36):160-162.
217. 韩良子.应用型本科体育教育管理创新模式探讨[J].当代体育科技,2019,9(35):142-143.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2019.35.142.
218. 王安.大学体育教育管理的瓶颈与突破[J].智库时代,2019(48):72-73.
219. 吕正娴.高职体育教育教学方法的创新应用研究[J].文体用品与科技,2019(23):161-162.
220. 王岩.高校体育专业学生特点及教育管理对策研究[J].当代体育科技,2019,9(28):175-176.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2019.28.175.
221. 钟珉.对校本原则下的高校体育教育管理模式的探讨[J].教育教学论坛,2019(40):7-8.
222. 张兴兰.校园足球特色学校管理机制的研究[J].体育世界(学术版),2019(08):189+196.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2019.08.113.
223. 王发德.人本主义理念下的学校体育教育安全管理工作[J].教育现代化,2019,6(76):194-195.DOI:10.16541/j.cnki.2095-8420.2019.76.093.
224. 王海棠.信息化背景下大数据在高职体育综合管理与服务中的应用研究[J].当代体育科技,2019,9(26):215-216.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2019.26.215.
225. 霍苗苗.高校体育管理困境与应对策略[J].体育世界(学术版),2019(04):100-101.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2019.04.063.

226. 裘鹏,丁清淑.新时代中国特色高校体育文化与留学生人才培养互通性研究[J].北京体育大学学报,2019,42(05):130-138.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2019.05.014.
227. 陈宇,王庆然.我国青少年运动员教育管理体制面临的困境与应对策略[J].长春师范大学学报,2019,38(04):124-126.
228. 韩春乐.新时期高职院校学生教育管理工作探索与实践[J].天津职业院校联合学报,2019,21(03):74-78.
229. 李建德.浅析素质教育与高校体育管理[J].中国民族博览,2019(03):95-96.
230. 郝巍.高校体育教学改革成效的因素及对策研究[J].才智,2019(08):52.
231. 钟珉.课程改革视域下高校体育教育的和谐管理策略[J].运动精品,2019,38(03):34-35.
232. 邓华荣,谭兆苏.体育强国视域下我国学校体育管理的发展对策[J].体育世界(学术版),2019(01):149+158.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2019.01.096.
233. 李莉.体育教学管理现状及优化措施研究[J].教育现代化,2019,6(12):118-120.DOI:10.16541/j.cnki.2095-8420.2019.12.042.
234. 钟珉.落实素质教育把握关键环节——高校体育教育管理的现实困境与理性思考[J].当代体育科技,2019,9(04):116-117.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2019.04.116.
235. 杨绍昌,胡俊.新形势下加强体育专业大学生思想教育管理的探讨[J].运动,2018(24):69-70.
236. 张和平,凌霄,代飞勇等.改革开放四十年我国体育人才研究的知识图谱分析[J].体育研究与教育,2018,33(06):25-31.DOI:10.16207/j.cnki.2095-235x.2018.06.006.
237. 胡小清,唐炎,刘阳等.近30年美国中小学体育教育发展现状及启示——基于《美国学校体育教育发展现状报告》的文本分析[J].上海体育学院学报,2018,42(06):82-97.DOI:10.16099/j.sus.2018.06.013.

238. 黄浩杰,孟繁龙.探究高校体育教育管理中存在的问题及创新途径[J].文体用品与科技,2018(19):106-107.
239. 曾勇,付兴华.高职院校体育课安全教育和管理的探析[J].当代体育科技,2018,8(27):146-147.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2018.27.146.
240. 王向东.高校体育文化教育目标与核心价值观建设研究[J].教学研究,2018,41(04):85-88.
241. 唐丽霞.大学体育教育管理的瓶颈探析[J].当代体育科技,2018,8(21):85+87.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2018.21.085.
242. 恩卡尔·巴吾尔江.民间体育游戏在体育教育管理中的选用[J].旅游纵览(下半月),2018(14):208.
243. 顾峥华.体育中专学校学生教育管理中教师作用的体现[J].安徽体育科技,2018,39(03):90-91.
244. 张莉萍.高校创业型体育人才培养研究[J].教育理论与实践,2018,38(15):18-19.
245. 邱剑奇.大学生体质下降对高校体育管理工作的影响[J].黑龙江科学,2018,9(07):134-135.
246. 何平香,张玲.我国民族地区学校体育政策发展研究[J].体育学刊,2018,25(03):51-55.DOI:10.16237/j.cnki.cn44-1404/g8.20180330.010.
247. 何永清.核心素养引领下的框架式自主高效的团队建设[J].教育现代化,2018,5(11):322-323.DOI:10.16541/j.cnki.2095-8420.2018.11.141.
248. 成军和.创新管理模式,为残疾儿童营造宽松成长空间[J].华夏教师,2018(04):19-20.DOI:10.16704/j.cnki.hxjs.2018.04.010.
249. 张倩.安徽省高校体育专业大学生创新创业能力培养现状的调查与分析[J].商丘师范学院学报,2017,33(12):79-82.
250. 赵增明.学生体质下降对高校体育教育管理的警示[J].新西部,2017(30):137-138.

251. 邓伟明,李大富.军队培养体育硕士专业研究生质量控制对策[J].军事体育学报,2017,36(04):22-25.
252. 陈凤超.我国高职院校体育管理体制政策探究[J].文体用品与科技,2017(20):97-98.
253. 穆道魁.信息化技术推动高校体育管理现代化的研究[J].智库时代,2017(12):85+87.
254. 孟晓平,王建军.基于济南市小学体育教学质量测评结果的分析与改革措施[J].青少年体育,2017(09):135-136+73.
255. 路洋.我国高校体育管理模式创新性研究——基于大学生体质监控监控的视角[J].体育世界(学术版),2017(08):171-172+168.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2017.08.094.
256. 屈睿.高职院校体育课安全教育和管理的探析[J].杨凌职业技术学院学报,2017,16(02):64-66.
257. 孙掌印.基于 VOSviewer 的我国体育教育管理研究热点主题分析[J].无锡职业技术学院学报,2017,16(03):12-15.DOI:10.13750/j.cnki.issn.1671-7880.2017.03.004.
258. 虞棋棋.体育课堂管“行为”更要观“思维”[J].运动,2017(10):62+95.
259. 庄伟.提高高校体育管理实效性的对策探究[J].当代体育科技,2017,7(14):124-125.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2017.14.124.
260. 梁士雨.体育院校表演专业学生思想认知现状及教育管理对策研究[J].运动,2017(08):58-59+43.
261. 崔文轩.大学体育管理中存在的问题与对策[J].管理观察,2017(08):150-151.
262. 向春卉.大学体育管理信息化模式构建[J].广东蚕业,2017,51(02):57.
263. 蔡科,王志斌,巫文辉等.对高校体育资源浪费的制度源性分析研究[J].山东体育科技,2016,38(06):71-75.DOI:10.14105/j.cnki.1009-9840.2016.06.017.
264. 张雷,崔海鹰.“微平台”在高校体育教育中的应用[J].继续教育研

究,2016(11):142-144.

265. 赵三民.浅谈体育高考生的综合教育管理[J].亚太教育,2016(24):252.DOI:10.16550/j.cnki.2095-9214.2016.24.207.

266. 焦亮亮,张玉超,赵春晓.大学生体质健康相关因素及干预对策研究[J].辽宁体育科技,2016,38(03):51-58.DOI:10.13940/j.cnki.lntykj.2016.03.017.

267. 刘翔.体育活动套餐对大学生日常教育管理工作的新思路[J].才智,2016(18):141.

268. 马丽红.体育教育管理中的高校领导作用——基于高校领导干部进修班的调查分析[J].国家教育行政学院学报,2016(04):78-83.

269. 王晓林.我国高校特殊体育教育模式探析[J].体育研究与教育,2016,31(02):59-62.DOI:10.16207/j.cnki.2095-235x.2016.02.014.

270. 李鑫.应用型本科体育教育管理创新模式探讨[J].运动,2016(07):83-84.

271. 郭赞程,陈元欣,杨磊.推进大学体育教育信息化[J].中国高等教育,2016(07):55-56.

272. 张晓丹.学校体育教育现代化进程研究[J].科教文汇(下旬刊),2016(04):66-67.

273. 黄志明,李放滔.学生行为教育管理的现状及影响因素分析——以新疆体育职业院校为例[J].价值工程,2016,35(04):228-230.DOI:10.14018/j.cnki.cn13-1085/n.2016.04.088.

274. 蔡静.浅谈公安院校的体育教育管理——以南京森林警察学院为例[J].体育世界(学术版),2016(01):96-98.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2016.01.038.

275. 秦小平,周茜,陈云龙等.政府购买体育教育服务理论与实践研究[J].教学与管理,2015(33):14-17.

276. 宋骞.ISO9001 在高等院校体育教学质量中的应用研究[J].中国轻工教育,2015(05):59-61+92.

277. 张金桥,王健,王涛.部分发达国家的学校体育发展方式及启示[J].武汉

体育学院学报,2015,49(10):5-20.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.2015.10.001.

278. 王耀东,柳海民.论教练员教育知识管理的建构[J].北京体育大学学报,2015,38(10):134-138.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2015.10.020.

279. 项亚光,张永保.高校体育专业管理执行力新愿景综述[J].九江学院学报(自然科学版),2015,30(03):107-113.DOI:10.19717/j.cnki.jjun.2015.03.030.

280. 王静.体育信息化与高职院校体育管理模式创新方法论[J].生物技术世界,2015(09):201.

281. 赵海滨.南京地区农村中小学体育管理调查与分析[J].运动,2015(17):72-73+89.

282. 刘艳伟.对我国体育明星违规违法现象的思考[J].体育成人教育学报,2015,31(04):92-94.DOI:10.16419/j.cnki.42-1684/g8.2015.04.025.

283. 郑元君.学校体育管理体制政策研究[J].延边教育学院学报,2015,29(03):21-23.

284. 任瑛.浅析当前高校体育管理存在的问题与对策研究[J].当代体育科技,2015,5(17):237-238.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2015.17.046.

285. 杨琬.组织理论视角下的高等体育教育管理发展历程研究[J].广州体育学院学报,2015,35(03):109-113.DOI:10.13830/j.cnki.cn44-1129/g8.2015.03.027.

286. 李野.关于大学体育教育管理面临的相关瓶颈解析[J].体育世界(学术版),2015(05):104-105.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2015.05.049.

287. 陈薇.谈校园体育文化建设对大学生教育管理的作用[J].才智,2015(14):231-232.

288. 李丽,郑国.普通高校体育专业学生教育管理工作研究[J].赤峰学院学报(自然科学版),2015,31(05):198-200.DOI:10.13398/j.cnki.issn1673-260x.2015.05.081.

289. 陈磊,吴学锋.基于人文理念下的农村体育教育管理机制探讨[J].农家顾问,2015(04):46.DOI:10.16734/j.cnki.issn1003-7152.2015.04.166.

290. 魏国磊.论我国现代高校体育的改革[J].现代妇女(下旬),2014(12):356-357.
291. 辛勤.新时期高校体育教学管理改革要点探索[J].体育科技文献通报,2014,22(12):88-89.
292. 王利锋.大学体育教育管理的问题及对策分析[J].湖南农机,2014,41(10):59-60.
293. 陈军.体育高考生教育和管理的探讨——以宝应县曹甸高级中学2013届体育高考生为案例[J].科技视界,2014(29):243+325.DOI:10.19694/j.cnki.issn2095-2457.2014.29.194.
294. 周维臻,罗彦平,王刚.校本原则下的高校体育教育管理模式探讨[J].文体用品与科技,2014(18):139.
295. 李剑.我国高校体育管理存在的问题及对策[J].教育与职业,2014(26):187-188.DOI:10.13615/j.cnki.1004-3985.2014.26.090.
296. 宋爽.我国普通高校体育管理体制的改革与发展[J].科技展望,2014(14):133.
297. 邱香.关于“00后”体育后备人才的教育管理研究[J].南京体育学院学报(自然科学版),2014,13(03):111-113.DOI:10.15877/j.cnki.nsin.2014.03.031.
298. 毛亚杰.现代大学体育教育管理的瓶颈解析[J].文体用品与科技,2014(10):45+48.
299. 舒雁滨,吴雄文.素质教育改革下的高校体育管理研究[J].教育与职业,2014(14):188-189.DOI:10.13615/j.cnki.1004-3985.2014.14.088.
300. 颜培楠.试析提升体育教育管理的方法[J].文体用品与科技,2014(08):146.
301. 李拥军.关于国内外体育教育人才培养模式的差异和思考[J].才智,2014(11):185.
302. 朱峰.探析如何增强学校体育管理的实效性[J].运动,2014(05):100-101.

303. 文瑾.论我国体育教育管理改革新思路[J].管理观察,2014(06):118-119+122.
304. 新加坡南洋理工大学教育管理硕士研究生(体育专业)招生简章[J].天津体育学院学报,2014,29(01):2+93.DOI:10.13297/j.cnki.issn1005-0000.2014.01.004.
305. 姚建明.探索高校的体育教育工作[J].开封教育学院学报,2014,34(01):147-148.
306. 管林华.浅谈高职院校体育课安全教育和管理工作[J].当代体育科技,2013,3(34):58-59.DOI:10.16655/j.cnki.2095-2813.2013.34.026.
307. 仇丽琴,蒋在昆,徐蕾.健全高校学生党员教育工作体系——基于天津市部分体育专业大学生党员调查分析[J].中共山西省委党校学报,2013,36(06):39-42.DOI:10.13964/j.cnki.zgsxswdx.2013.06.022.
308. 王凯.谈方格理论在体育教育管理中的应用[J].太原大学学报,2013,14(03):121-122.DOI:10.13710/j.cnki.cn14-1294/g.2013.03.040.
309. 田维飞.普通高校体育生思想行为现状与教育管理对策的探讨[J].体育世界,2013(09):88-89.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2013.09.056.
310. 陈正权.关于体育信息化、体育管理模式创新的思考[J].电子测试,2013(18):214-215.
311. 季学慧.学校体育教育管理实效性策略[J].运动,2013(18):127-128.
312. 喜超,王京,谭淑娟等.健全机制,创新大学生教育管理思路——以云南农业大学体育学院为例[J].价值工程,2013,32(24):1-3.DOI:10.14018/j.cnki.cn13-1085/n.2013.24.111.
313. 陈晨.加强我国普通高校体育教育管理探讨[J].新西部(理论版),2013(14):151.
314. 程文广,刘兴.当前我国体育教育现行制度设计审视及其路径重塑[J].沈阳体育学院学报,2013,32(03):1-6.
315. 许立俊.关于 00 后运动员思想教育管理的思考[J].南京体育学院学报

(自然科学版),2013,12(03):50-52+65.DOI:10.15877/j.cnki.nsin.2013.03.009.

316. 张晓红.体育课堂呼唤安全教育与管理[J].体育世界(下旬刊),2013(05):108-109.DOI:10.16730/j.cnki.61-1019/g8.2013.05.060.

317. 刘畅,徐志刚.校本原则下的高校体育教育管理模式的探讨[J].文体用品与科技,2013(10):133+147.

318. 李海平.加强和改善高校体育生教育管理的思考[J].河南科技,2013(06):239.

319. 李丹梅.提高高校体育教育管理服务质量的探索[J].科技信息,2013(06):347-348.

320. 王晓飞.高等学校的大众体育策略研究[J].黑龙江高教研究,2013,31(02):67-69.

321. 吴国良.高校的体育教学管理[J].天津市经理学院学报,2012(05):79-80.

322. 刘正.构建体育院校辅导员 SNS 网络平台的个案研究[J].北京体育大学学报,2012,35(10):80-85.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2012.10.016.

323. 刘鎏,陈伟.我国高等体育教育管理研究展望[J].成都体育学院学报,2012,38(09):74-79.DOI:10.15942/j.jcsu.2012.09.019.

324. 刘英梅.论专业运动员的文化教育[J].军事体育进修学院学报,2012,31(03):75-78.

325. 钱玉燕.体育学研究生特点分析及教育管理模式的构建研究[J].搏击(体育论坛),2012,4(07):15-16.DOI:10.13293/j.cnki.tylyt.001317.

326. 余春萌,李吉慧,郑旗.普通高校运动训练专业和民族传统体育专业教育管理现状研究[J].体育研究与教育,2012,27(S1):94-96.DOI:10.16207/j.cnki.2095-235x.2012.s1.069.

327. 钟毅,赵舒.浅谈中学体育特长生的有效管理[J].重庆科技学院学报(社会科学版),2012(12):203-204.DOI:10.19406/j.cnki.cqkxyxbskb.2012.12.075.

328. 吴国良.大学的体育教学管理[J].天津市经理学院学报,2012(03):70-71.

329. 郭红生,司虎克.我国运动队思想政治工作的现状及对策[J].中国体育教练员,2012,20(02):52-53.
330. 邵威,贾春艳.大学体育教育管理的瓶颈解析[J].赤峰学院学报(自然科学版),2012,28(11):78-79.DOI:10.13398/j.cnki.issn1673-260x.2012.11.009.
331. 杨慧.基于“破窗效应”的影响做好体育院校学生的教育管理[J].牡丹江教育学院学报,2012(03):104-105.
332. 石光宇.浅析高校体育教学管理[J].佳木斯教育学院学报,2012(03):351.
333. 彭建军,柯勇.新中国体育高等教育管理制度的形成与变革[J].吉林体育学院学报,2012,28(01):3-7.
334. 冯艳.河南省大学生体育社团对高校体育教学改革推动作用之探析[J].运动,2012(01):97-98.
335. EB 奥马洛夫,王新安.完善青年大学生精神心理卫生教育体系的途径[J].中国城乡企业卫生,2011,26(05):11-13.DOI:10.16286/j.1003-5052.2011.05.006.
336. 陈亿.构建高校学生“三成教育”四年整体规划——以重庆三峡学院体育学院为例[J].科教文汇(上旬刊),2011(28):38+58.
337. 张辉.高校体育教师职后教育管理模式的探讨[J].价值工程,2011,30(28):248.DOI:10.14018/j.cnki.cn13-1085/n.2011.28.126.
338. 钱芊.改革开放以来中国体育 教育管理思想发展小考[J].才智,2011(23):241.
339. 陈利峰.河南省优秀运动员高等教育管理现状与对策研究[J].少林与太极(中州体育),2011(06):26-29.
340. 刘武,李开文,李继军.小议高考体育特长生的管理[J].科技信息,2011(17):176+175.
341. 林红,刘明辉,高金娜.高校研究生培养方案中应设置体育课程[J].武汉体育学院学报,2011,45(05):75-78.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.2011.05.016.
342. 闫军.高职院校学生教育管理的实践与思考[J].价值工

程,2011,30(13):194-195.DOI:10.14018/j.cnki.cn13-1085/n.2011.13.151.

343. 王朝军.中加高等体育教育比较研究[J].北京体育大学学报,2011,34(04):87-90.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2011.04.023.

344. 常平,柏华.学校体育教育管理工作方法探究[J].才智,2011(09):252.

345. 刘少英.民族地区高校体育研究生教育的教学与管理——以吉首大学体育科学学院为例[J].吉首大学学报(自然科学版),2011,32(02):118-120.

346. 李赞.体育类专业大学生思想教育创新的路径选择[J].价值工程,2011,30(08):21.DOI:10.14018/j.cnki.cn13-1085/n.2011.08.135.

347. 李志雄,梁京红,林惠君.体育高职高专院校学生教育管理模式研究[J].当代职业教育,2011(03):82-84.DOI:10.16851/j.cnki.51-1728/g4.2011.03.031.

348. 常平,马昆,马钊.学校体育教育管理工作方法探究[J].教育与职业,2011(08):134-135.DOI:10.13615/j.cnki.1004-3985.2011.08.075.

349. 董利升.大学体育教育管理的瓶颈解析[J].黑龙江高教研究,2011(03):48-50.

350. 游茂林,陈晓华.我国大学公共体育部组织结构研究[J].体育文化导刊,2011(01):95-98.

351. 单涛,张允杰.以创新思维构建高校体育教育新体系[J].江苏经贸职业技术学院学报,2010(06):86-89.DOI:10.16335/j.cnki.issn1672-2604.2010.06.017.

352. 殷理卡.学校中影响学生健康的诸因素分析及对策[J].邢台学院学报,2010,25(04):95-96.

353. 徐凯,宋雅伟,戴剑松等.浅谈体育院校实验室开放及管理[J].中国现代教育装备,2010(23):14-17.

354. 刘芳.大学体育管理中实行全面质量管理的思考[J].重庆科技学院学报(社会科学版),2010(23):184-185.DOI:10.19406/j.cnki.cqkjxyxbskb.2010.23.068.

355. 朱明山,石有武.高校体育专业学生思想政治教育模式探析[J].阜阳师范学院学报(社会科学版),2010(06):141-144.DOI:10.14096/j.cnki.cn34-

1044/c.2010.06.034.

356. 赖桂芳.关于学生教育管理的思考[J].中小企业管理与科技(上旬刊),2010(08):165.

357. 曾雨聪.对高校体育教育环境管理的探究[J].科教导刊(上旬刊),2010(15):179-180+188.DOI:10.16400/j.cnki.kjdk.2010.08.131.

358. 漆琼.激励理论在学校体育教育管理中的运用[J].文学教育(中),2010(07):157.

359. 李鸿江,尹军,郝晓岑等.中、美、日、英、俄、德六国体育学科研究生培养体制与教育模式的比较研究[J].北京体育大学学报,2010,33(05):69-72.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2010.05.020.

360. 郝晓岑,尹军.我国体育学科研究生教育管理体制与美、日、英、俄、德的比较[J].体育学刊,2010,17(04):67-71.DOI:10.16237/j.cnki.cn44-1404/g8.2010.04.027.

361. 宋涛.论加强体育院校学生思想政治教育管理的重要性[J].南昌教育学院学报,2010,25(01):5-6.

362. 何志均.论高等体育职业技术学院战略管理[J].清远职业技术学院学报,2009,2(06):77-79.

363. 李建.高校体育专业学生教育管理对策的探讨[J].中外企业家,2009(22):162.

364. 何平贵.论体育课安全教育与管理[J].今日科苑,2009(20):230.

365. 段金霞.新时期中国体育教师教育探析[J].科技创新导报,2009(26):162-163.DOI:10.16660/j.cnki.1674-098x.2009.26.046.

366. 张旭敏.群体动力学视域下成人体育教育管理创新[J].体育成人教育学报,2009,25(04):4-5.DOI:10.16419/j.cnki.42-1684/g8.2009.04.003.

367. 王志刚.中外体育人才培养体制的比较研究[J].三峡大学学报(人文社会科学版),2009,31(S1):223-224.

368. 宋全喜.临汾市尧都区初中学校体育管理现状调查[J].山西师大体育

学院学报,2009,24(S1):31-34.DOI:10.16207/j.cnki.2095-235x.2009.s1.019.

369. 罗刚.科学发展观与学校体育教育发展研究[J].中国成人教育,2009(09):57-58.

370. 曹凤才,贾鹏.高校体育类专业学生特点及教育管理对策[J].长春理工大学学报(社会科学版),2009,22(02):334-335.

371. 郑尚武.现代大学体育教育改革方略初探[J].肇庆学院学报,2008(05):75-78.

372. 葛艳芳.高等体育成人教育管理信息化研究[J].沈阳体育学院学报,2008(04):44-46.

373. 龚万福,赵子军.新形势下加强运动员教育和管理的几点思考[J].江西金融职工大学学报,2008(04):146-148.

374. 何蕾.对加强体育专业学生教育管理工作的思考[J].丽水学院学报,2008(04):71-74.

375. 肖军凡,金育强.对本科教学工作水平评估与高校体育教育发展的研究——以湖南部分已评高校为例[J].长沙铁道学院学报(社会科学版),2008(02):111-114+124.

376. 杨敏,武卫,钟利等.高校公共体育管理质量体系构建与运行控制[J].四川体育科学,2008(01):142-145.

377. 胡继民.体育单招生教育管理的现状与思考[J].重庆工学院学报(社会科学版),2007(12):163-166.

378. 吴健.学校体育教育的服务特征分析[J].山西师大体育学院学报,2007(03):54-56.DOI:10.16207/j.cnki.2095-235x.2007.03.018.

379. 黄汉升.新中国体育学硕士研究生教育的回顾与展望[J].体育科学,2007(09):3-22.DOI:10.16469/j.css.2007.09.003.

380. 李卫东.香港高等体育教育的办学特色及其启示[J].武汉体育学院学报,2007(09):23-26.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.2007.09.006.

381. 胡甦.南京体育学院职业技术学院学生思想教育管理现状与对策[J].南京体育学院学报(自然科学版),2007(03):96-98.
382. 杨敏,王勇,武卫.高校公共体育标准化质量管理体系构建研究[J].安徽体育科技,2007(04):66-68.
383. 杨敏,武卫,钟利等.高校公共体育“三标一体”教育质量管理体系的构建与运行[J].武汉体育学院学报,2007(07):75-78.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.2007.07.019.
384. 许瑞勋,段金霞.我国体育教师教育的一体化体系研究[J].河南教育学院学报(自然科学版),2007(02):76-79.
385. 夏成前,姚为俊,蒋荣等.学校体育现代化的内涵与特点[J].南京体育学院学报(社会科学版),2007(03):61-65.DOI:10.15877/j.cnki.nsic.2007.03.014.
386. 颜非非,蔡嘉陵.2008年北京奥运会给中国学校体育带来的机遇与挑战[J].体育成人教育学报,2006(05):77-78.DOI:10.16419/j.cnki.42-1684/g8.2006.05.033.
387. 李卫东,孙璞.高校大学生课外体育活动教育管理模式的的研究[J].沈阳体育学院学报,2006(04):78-80.
388. 陈义禄,王玲,邓媛.高校体育专业学生教育模式研究[J].韶关学院学报(自然科学版),2006(06):166-169.
389. 陈思维.对于高校体育特长生“以人为本”的教育管理观的再思考[J].中国水运(理论版),2006(05):215-216.
390. 黄世席,陈华栋.日本体育法及其对我国相关体育立法的借鉴[J].体育与科学,2006(02):67-70+74.
391. 陈光绍.对体育专业学生的教育管理引入“导师制”的思考[J].体育科学研究,2005(01):55-57+61.DOI:10.19715/j.tiyukexueyanjiu.2005.01.015.
392. [217]韩维群.体育院校民族传统体育专业教育管理管窥[J].武术科学(搏击·学术版),2005(02):57-59.
393. 樊淑玲.加强和改善高校体育生教育管理的思考[J].体育成人教育学报

刊,2004(05):55-56.DOI:10.16419/j.cnki.42-1684/g8.2004.05.027.

394. 周德胜,林常惠,冯凤玲.新形势下加强运动员教育和管理的几点思考[J].河北体育学院学报,2004(02):20-21.

395. 史俊.对高校建立体育俱乐部制的探讨[J].太原理工大学学报(社会科学版),2004(02):93-95.

396. 杜国如,董莉萍,曹社华等.改革高校体育与健康教育体系[J].北京体育大学学报,2004(03):367-369.DOI:10.19582/j.cnki.11-3785/g8.2004.03.029.

397. 杜国如.我国普通高校体育教育体系的研究[J].体育科学,2004(02):70-72.DOI:10.16469/j.css.2004.02.022.

398. 王力晨.“数字校园体育”的建构[J].沈阳体育学院学报,2003(03):20-22.

399. 孙义良,赵高彩.加入WTO与我国高等体育教育的战略选择[J].西安体育学院学报,2003(04):21-23.

400. 曹利民.模糊数学在高校体育教育管理中的科学应用[J].湖北体育科技,2003(02):209-210.

401. 谢婷.论大学体育教育管理和改革[J].湖北体育科技,2001(04):127-128.

402. 覃登明.体育系学生教育管理工作的现状分析及对策[J].重庆三峡学院学报,2001(S1):118-120.

403. 钱铁群,史斌.方格理论在体育教育管理中的应用[J].西安体育学院学报,2001(04):92-93.

404. 黄艳文.浅议高校体育教育管理[J].辽宁体育科技,2001(05):42-45.

405. 姜长林.对体育院校学生思想政治工作的几点思考[J].武汉体育学院学报,2001(04):125-126.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.2001.04.048.

406. 张卫红.浅析对体育院校新生的教育管理[J].哈尔滨体育学院学报,2001(02):127-128.

407. 周金娥,陆永庆.课余运动训练的困境及对策[J].浙江广播电视高等专科学校学报,2001(02):72-74.

408. 商勇,孙占光,娄德玉.全民健身与普通高校体育教育管理[J].中国体育科技,2001(01):40-42.DOI:10.16470/j.csst.2001.01.011.
409. 折慧兰.甘肃省中等专业学校体育教育改革初探[J].兰州大学学报,2000(S2):390-393.DOI:10.13885/j.issn.1000-2804.2000.s2.102.
410. 周国茹.对沈阳体育学院素质教育管理体制及运行机制的研究[J].辽宁教育研究,2000(S1):71-72.DOI:10.16697/j.cnki.xdjygl.2000.s1.037.
411. 沈鹤军.南京体院体育教育专业新生的心理特点与教育管理对策[J].南京体育学院学报,2000(03):112-115.DOI:10.15877/j.cnki.nsic.2000.03.032.
412. 杨毅.我国高校体育教育管理与计算机[J].衡阳师范学院学报(自然科学),2000(03):137-139.DOI:10.13914/j.cnki.cn43-1453/z.2000.03.034.
413. 姚红光.高校体育专业学生思想状况分析及其对策[J].思想教育研究,2000(03):55-57.
414. 杜幼鹏,陈荣,潘树栋.论高校体育教育档案管理现代化[J].上海海关高等专科学校学报,2000(02):59-62.
415. 马庆林,李跃生.对北京体育大学毕业生职业态度的调查与研究[J].河北体育学院学报,2000(02):79-81.
416. 梁斌.普通高校体育教育管理目标体系[J].上海体育学院学报,2000(02):79-83.DOI:10.16099/j.cnki.jsus.2000.02.020.
417. 廖毅彬.试论高校体育健身教育改革[J].江西医学院学报,1999(S1):293-294.
418. 蔡德坤.中学体育教师继续教育管理模式初探[J].广东教育学院学报,1999(06):41-43.
419. 刘安清,郭春娥.跨世纪师资素质教育与高师体育教育管理改革的研究与实践[J].武汉体育学院学报,1999(04):111-112.DOI:10.15930/j.cnki.wtxb.1999.04.041.
420. 黄利落,杜典英.高校体育专业教育管理初探[J].江汉大学学报

报,1998(04):63-64.

421. 体育教育[J].体育科技文献通报,1998(08):23-27.

422. 王颖.试论系统管理理论在成人高校体育教育工作中的指导作用[J].福建体育科技,1998(03):53-56.

423. 丁宗平.学校体育在学校教育管理中的积极作用[J].新疆教育学院学报,1998(02):80-81.

424. 兰润生.深化体育院校教育管理改革[J].体育科学研究,1998(02):28-33.

425. 时金陵.略论运动学校学生的思想教育管理[J].南京体育学院学报,1997(04):118-117.

426. 王玉珠.我国城市幼儿园体育教育管理与组织形式的调查与分析[J].上海体育学院学报,1997(03):84-87.DOI:10.16099/j.cnki.jsus.1997.03.019.

427. 赵文杰,姚武,王道平.浅析研究生体育文化需求[J].上海交通大学学报(社会科学版),1997(02):109-112.DOI:10.13806/j.cnki.issn1008-7095.1997.02.026.

428. 林欣,邱连波.辽宁省高等教育管理体制改革的走向——兼谈委属高等体育院校的定位和发展[J].辽宁高等教育研究,1996(05):42-45.DOI:10.16697/j.cnki.xdjygl.1996.05.010.

429. 杨文勋,刘玉,崔继安等.高等体育教育专业复合型人才模式的理论探索[J].天津体育学院学报,1993(02):37-45.

430. 吴汉荣,张福华,崔伊薇等.家长对当前学校教育和管理意见的调查分析[J].中国学校卫生,1992(02):65-67+129.

431. 游道镛,李珊秀,潘力平.体育系、科术科教研室建设评估指标的研究[J].山东体育学院学报,1992(01):67-71.DOI:10.14104/j.cnki.1006-2076.1992.01.018.

432. 张正植.普通高等学校体育教育管理的探索[J].延边农学院学报,1991(04):29-31.

ДОДАТКИ

Додаток А

Освітня програма зі спеціальності «Фізичне виховання»

Нейцзянський педагогічний університет

「體育」專業的教育計劃

內江師範大學

內江師範大學體育本科教育學制為 4 年。該計劃旨在培訓體育領域的專家，他們可以在教育機構、體育俱樂部和其他組織工作。

第一年學習

- 體育教育的一般哲學和歷史
- 人類生物學和生理學基礎
- 心理學基礎知識
- 體育教學法
- 運動理論與技術
- 體育領域的管理基礎

學習第二年

- 不同年齡的體育教學方法
- 各類體育運動的體育教學方法
- 健康基礎知識
- 醫療保健基礎知識
- 身體復健理論與技術
- 體育行銷基礎知識

學習第三年

- 教育機構的體育教學方法
- 體育社的體育教學方法

- 娛樂設施中的體育教學方法

- 體育法基礎知識

- 體育管理基礎知識

- 體育行銷基礎知識

第四年學習

- 教育機構實踐

- 在運動俱樂部練習

- 在娛樂設施中練習

- 課程作業

- 畢業作品

該計劃的畢業生獲得體育學士學位。

該計劃的畢業生可能從事的一些工作：

- 學校、大學和其他教育機構的體育教師

- 運動俱樂部和其他組織的培訓師

- 物理復健師

- 運動領域的管理者

- 運動領域的行銷人員

該計劃的特點：

- 該計劃著重於專家的實務培訓。

- 該計劃包括對各種類型的運動和體育活動的研究。

- 該計劃提供在教育機構、運動俱樂部和其他組織實習的可能性。

入學條件：

- 中學教育

- 通過物理、數學和生物入學考試

Освіта з бакалаврату за спеціальністю фізичне виховання в Нейцзянському педагогічному університеті, Китай, складається з 4 років навчання. Програма

спрямована на підготовку фахівців у галузі фізичного виховання, які можуть працювати в навчальних закладах, спортивних клубах та інших організаціях.

Перший рік навчання

- Загальна філософія та історія фізичного виховання
- Основи біології та фізіології людини
- Основи психології
- Методика фізичного виховання
- Теорія та методика спорту
- Основи менеджменту в галузі фізичного виховання

Другий рік навчання

- Методика фізичного виховання в різних вікових групах
- Методика фізичного виховання в різних видах спорту
- Основи здоров'я
- Основи медичної допомоги
- Теорія та методика фізичної реабілітації
- Основи спортивного маркетингу

Третій рік навчання

- Методика фізичного виховання в освітніх закладах
- Методика фізичного виховання в спортивних клубах
- Методика фізичного виховання в рекреаційних закладах
- Основи спортивного права
- Основи спортивного менеджменту
- Основи спортивного маркетингу

Четвертий рік навчання

- Практика в освітніх закладах
- Практика в спортивних клубах
- Практика в рекреаційних закладах
- Курсова робота
- Дипломна робота

Випускники програми отримують ступінь бакалавра фізичного виховання.

Деякі з можливих місць роботи для випускників програми:

- Викладачі фізичного виховання в школах, університетах та інших навчальних закладах

- Тренери в спортивних клубах та інших організаціях
- Фізичні реабілітологи
- Менеджери в галузі фізичного виховання
- Маркетологи в галузі фізичного виховання

Особливості програми:

- Програма орієнтована на практичну підготовку фахівців.
- Програма включає в себе вивчення різних видів спорту та фізичних активностей.
- Програма передбачає можливість стажування в освітніх закладах, спортивних клубах та інших організаціях.

Вимоги до вступу:

- Середня освіта
- Здача вступних іспитів з фізики, математики та біології

Додаток Б

Компетентності здобувачів освіти зі спеціальності «Фізичне виховання»
Нейцзянський педагогічний університет

根​據​內​江​師​範​大​學「體​育​教​育」學​士​學​位​課​程，學​生​必​須​培​養​以​下​能​力：

一​般​能​力：

- 掌​握​國​家​語​言​和​國​際​溝​通​語​言；
- 自​學​與​自​我​發​展​的​能​力；
- 批​判​性​思​考​與​分​析​能​力；
- 解​決​問​題​的​能​力；
- 創​造​力​和​創​新​能​力；
- 與​他​人​溝​通​互​動​的​能​力；
- 團​隊​合​作​的​能​力；
- 自​我​管​理​和​自​我​組​織​的​能​力；
- 專​業​自​我​提​升​的​能​力。

特​殊​能​力：

- 體​育​運​動​理​論​和​方​法​的​基​礎​知​識；
- 生​物​學、人​體​生​理​學​和​心​理​學​的​基​礎​知​識；
- 人​類​健​康​基​礎​知​識；
- 體​育​法​的​基​礎​知​識；
- 體​育​管​理​基​礎​知​識；
- 體​育​行​銷​的​基​礎​知​識；
- 身​體​復​健​基​礎​知​識；
- 制​定​和​開​展​教​育​計​劃​和​體​育​課​程​的​能​力；
- 訓​練​運​動​員​的​能​力；
- 進​行​身​體​復​原​的​能​力；
- 組​織​及​舉​辦​體​育​比​賽​的​能​力；

•在體育教育和運動領域進行研究活動的能力。

該計畫學生學習的一些具體學科包括：

- 體育教育的一般哲學和歷史
- 人類生物學和生理學基礎
- 心理學基礎知識
- 體育教學法
- 運動理論與技術
- 體育領域的管理基礎
- 不同年齡的體育教學方法
- 各類體育運動的體育教學方法
- 健康基礎知識
- 醫療保健基礎知識
- 身體復健理論與技術
- 體育行銷基礎知識
- 教育機構的體育教學方法
- 體育社的體育教學方法
- 娛樂設施中的體育教學方法
- 體育法基礎知識
- 體育管理基礎知識
- 體育行銷基礎知識

畢業後，學生獲得體育學士學位。

該計劃的畢業生可能從事的一些工作：

- 學校、大學和其他教育機構的體育教師
- 運動俱樂部和其他組織的培訓師
- 物理復健師
- 運動領域的管理者

•**運動領域的行銷人員**

Згідно з освітньою програмою з бакалаврату за спеціальністю «Фізичне виховання» Неїцзянського педагогічного університету, здобувачі освіти повинні сформувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

- володіння державною мовою та мовами міжнародного спілкування;
- здатність до самостійного навчання та саморозвитку;
- здатність до критичного мислення та аналізу;
- здатність до вирішення проблем;
- здатність до творчості та інновацій;
- здатність до комунікації та взаємодії з іншими людьми;
- здатність до роботи в команді;
- здатність до самоменеджменту та самоорганізації;
- здатність до професійного самовдосконалення.

Спеціальні компетентності:

- знання основ теорії і методики фізичного виховання та спорту;
- знання основ біології, фізіології людини та психології;
- знання основ здоров'я людини;
- знання основ спортивного права;
- знання основ спортивного менеджменту;
- знання основ спортивного маркетингу;
- знання основ фізичної реабілітації;
- вміння розробляти та проводити навчальні програми і заняття з фізичного виховання;
- вміння тренувати спортсменів;
- вміння проводити фізичну реабілітацію;
- вміння організовувати і проводити спортивні змагання;
- вміння вести науково-дослідну діяльність у галузі фізичного виховання і спорту.

Деякі з конкретних навчальних дисциплін, які вивчають здобувачі освіти в рамках цієї програми, включають:

- Загальна філософія та історія фізичного виховання
- Основи біології та фізіології людини
- Основи психології
- Методика фізичного виховання
- Теорія та методика спорту
- Основи менеджменту в галузі фізичного виховання
- Методика фізичного виховання в різних вікових групах
- Методика фізичного виховання в різних видах спорту
- Основи здоров'я
- Основи медичної допомоги
- Теорія та методика фізичної реабілітації
- Основи спортивного маркетингу
- Методика фізичного виховання в освітніх закладах
- Методика фізичного виховання в спортивних клубах
- Методика фізичного виховання в рекреаційних закладах
- Основи спортивного права
- Основи спортивного менеджменту
- Основи спортивного маркетингу

Після закінчення навчання здобувачі освіти отримують ступінь бакалавра фізичного виховання.

Деякі з можливих місць роботи для випускників програми:

• Викладачі фізичного виховання в школах, університетах та інших навчальних закладах

- Тренери в спортивних клубах та інших організаціях
- Фізичні реабілітологи
- Менеджери в галузі фізичного виховання
- Маркетологи в галузі фізичного виховання

- 能夠進行身體復原。
- 組織和進行體育比賽的能力。
- 能夠在體育教育和運動領域進行研究活動。

• 態度：

- 形成成功職業活動所需的職業和道德品質。
- 形成專業自我提升的動力。

為了實現這些計劃的學習成果，學生必須完成：

• 普通教育學科：

- 體育教育的一般哲學和歷史
- 人類生物學和生理學基礎
- 心理學基礎知識

• 特殊教育學科：

- 體育教學法
- 運動理論與技術
- 體育教育領域的管理基礎
- 不同年齡的體育教學方法
- 各種運動的體育教學方法
- 健康基礎知識
- 醫療保健基礎知識
- 身體復健理論與技術
- 體育行銷基礎知識
- 教育機構的體育教學方法
- 體育社的體育教學方法
- 娛樂設施中的體育教學方法
- 體育法基礎知識
- 體育管理基礎知識

- 體育行銷基礎知識

- 實踐培訓：

- 教育機構實踐

- 在運動俱樂部練習

- 在娛樂設施中練習

畢業後，學生獲得體育學士學位。

Програмні результати навчання здобувачів освіти зі спеціальності «Фізичне виховання» Неїцзянського педагогічного університету визначають, що випускник повинен:

- володіти державною мовою та мовами міжнародного спілкування на рівні, достатньому для професійної діяльності;
- мати знання основ теорії і методики фізичного виховання та спорту;
- вміти розробляти та проводити навчальні програми і заняття з фізичного виховання;
- вміти тренувати спортсменів;
- вміти проводити фізичну реабілітацію;
- вміти організовувати і проводити спортивні змагання;
- вміти вести науково-дослідну діяльність у галузі фізичного виховання і спорту.

Конкретні програмні результати навчання здобувачів освіти зі спеціальності «Фізичне виховання» Неїцзянського педагогічного університету включають:

- Знання:
 - Загальні знання про фізичне виховання і спорт, його історію, теорію, методику, організацію і управління.
 - Знання основ біології, фізіології людини та психології, необхідні для розуміння фізіологічних і психологічних основ фізичного виховання і спорту.

- Знання основ здоров'я людини, необхідні для забезпечення безпеки і ефективності фізичних занять.
- Знання основ спортивного права, необхідні для дотримання законів і правил в галузі фізичного виховання і спорту.
- Знання основ спортивного менеджменту, необхідні для організації і управління спортивними закладами і заходами.
- Знання основ спортивного маркетингу, необхідні для просування фізичного виховання і спорту.
- Знання основ фізичної реабілітації, необхідні для відновлення фізичних функцій людини після травм і захворювань.
- Вміння:
 - Вміння розробляти і проводити навчальні програми і заняття з фізичного виховання для різних вікових груп і рівнів фізичної підготовки.
 - Вміння тренувати спортсменів різних видів спорту.
 - Вміння проводити фізичну реабілітацію.
 - Вміння організовувати і проводити спортивні змагання.
 - Вміння вести науково-дослідну діяльність у галузі фізичного виховання і спорту.
- Ставлення:
 - Сформовані професійно-етичні якості, необхідні для успішної професійної діяльності.
 - Сформована мотивація до професійного самовдосконалення.

Для досягнення цих програмних результатів навчання здобувачі освіти повинні пройти:

- Загальні освітні дисципліни:
 - Загальна філософія та історія фізичного виховання
 - Основи біології та фізіології людини
 - Основи психології
- Спеціальні освітні дисципліни:
 - Методика фізичного виховання

- Теорія та методика спорту
- Основи менеджменту в галузі фізичного виховання
- Методика фізичного виховання в різних вікових групах
- Методика фізичного виховання в різних видах спорту
- Основи здоров'я
- Основи медичної допомоги
- Теорія та методика фізичної реабілітації
- Основи спортивного маркетингу
- Методика фізичного виховання в освітніх закладах
- Методика фізичного виховання в спортивних клубах
- Методика фізичного виховання в рекреаційних закладах
- Основи спортивного права
- Основи спортивного менеджменту
- Основи спортивного маркетингу
- Практична підготовка:
 - Практика в освітніх закладах
 - Практика в спортивних клубах
 - Практика в рекреаційних закладах

Після закінчення навчання здобувачі освіти отримують ступінь бакалавра фізичного виховання.

Ефективність освітньої програми зі спеціальності «Фізичне виховання» Нейцзянського педагогічного університету можна оцінити за такими критеріями:

1. Відповідність програмних результатів навчання вимогам ринку праці. Програма спрямована на підготовку фахівців, які мають необхідні знання, вміння та навички для роботи в галузі фізичного виховання. Це підтверджується результатами працевлаштування випускників, які в основному працюють у школах, спортивних клубах та організаціях, а також займаються науково-дослідною діяльністю.

2. Якість освітнього процесу. Програма забезпечує якісне навчання здобувачів освіти завдяки висококваліфікованому професорсько-викладацькому складу, сучасній матеріально-технічній базі та ефективним методам навчання.

3. Задоволення здобувачів освіти освітнім процесом. Згідно з результатами опитування випускників, вони в цілому задоволені освітнім процесом у Нейцзянському педагогічному університеті.

На основі цих критеріїв можна зробити висновок про те, що освітня програма зі спеціальності «Фізичне виховання» Нейцзянського педагогічного університету є ефективною.

Ось деякі з позитивних аспектів програми:

1. Програма відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців у галузі фізичного виховання. Вона включає в себе вивчення широкого спектру дисциплін, що забезпечує здобувачам освіти глибокі знання і навички у галузі фізичного виховання.

2. Програма має міждисциплінарний характер. Це забезпечує формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про фізичне виховання як про галузь науки і практики.

3. Програма відповідає вимогам Болонського процесу. Це забезпечує можливість здобувачів освіти продовжувати навчання в аспірантурі та докторантурі.

Звичайно, існують і деякі недоліки програми, які можна усунути в майбутньому. Наприклад, можна збільшити кількість практичних занять, а також ввести нові дисципліни, що відповідають актуальним тенденціям у галузі фізичного виховання.

У цілому, освітня програма зі спеціальності «Фізичне виховання» Нейцзянського педагогічного університету є якісною і ефективною. Вона забезпечує підготовку фахівців, які мають необхідні знання, вміння та навички для роботи в галузі фізичного виховання.

Додаток Г

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертацій:

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Чжан Ліан. Система контролю та оцінювання навчальних курсів із підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання в університетах Китаю. *Інноваційна педагогіка*, 2020. Вип. 22. Том 3. С. 128-133. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-3.27>
http://innovpedagogy.od.ua/archives/2020/22/part_3/29.pdf
2. Чжан Ліан. Управління якістю фізичного виховання в Китаї. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 56, том 2, С. 176–181. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-2-27>.
3. Полякова Г., Чжан Ліан. Моделювання управління якістю підготовки здобувачів з фізичного виховання в умовах закладу вищої освіти (на прикладі КНР). *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія: Педагогіка*. 2023. Випуск 15 (29). <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/573>

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

4. Zhang Liang. Teaching quality management of physical education specialty in China and Ukraine. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. IJERE, 2023. Vol. 12. № 2. P. 1051–1058. <http://doi.org/10.11591/ijere.v12i2.24090> (Scopus)
5. Чжан Ліан. Порівняльна характеристика моделей якісного управління фізичним вихованням в Україні та Китаї. *Knowledge, Education, Law, Management*. KELM, 2022 № 6 (50) С. 33–38. <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.6.6/>
6. Zhang Liang. Quality management technology for the training of bachelors in physical education in the conditions of the educational environment of the university

(on the example of the PRC). *Scientific journal of polonia university*. Pnap, 2022 № 6 (50). С. 116–121. <https://doi.org/10.23856/5515>.

7. Zhang Liang. Науково-методичні підходи до управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти. *Knowledge, Education, Law, Management*. KELM, 2023 № 3 (55). <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.3.5>

Публікації за матеріалами конференцій:

8. 张亮. 川南龙舟文化研究[J]. *体育科技*. 2021. № 42(02). Р. 72–73. DOI:10.14038/j.cnki.tykj.2021.02.032.

9. Ліан Чжан. Управління якістю професійної підготовки фахівців з фізичного виховання на адаптивних засадах. *Адаптивні процеси в освіті* : збірник матеріалів (тез доповідей) 1-го Міжнародного наукового форуму; [за заг. ред. Г. Єльнікової, М. Ростюки; ред.кол.: Л. Ануфрієва, Л. Бачієва, З. Рябова]. Київ-Харків, 2022. Вип.1(4). С. 238–240. <https://lib.iitta.gov.ua/730339/1/Zbirnyk%20Forum%20I-AAE-2022.pdf>

Опубліковані праці,

які додатково відображають наукові результати дисертації:

10. 张亮. 体育专业手机无纸化在线考核体系的构建研究[J]. *体育科技*. 2020. №41(02). Р. 136-137. DOI:10.14038/j.cnki.tykj.2020.02.057.

11. 张亮. 四川省老年体育休闲康养产业格局发展研究[J]. *内江师范学院学报*. 2019. №34(08). Р. 112-116. DOI:10.13603/j.cnki.51-1621/z.2019.08.019.

12. 张亮. 以茶文化为例探究川南龙舟文化的传承与保护[J]. *福建茶叶*. 2018. №40(08). Р. 437.

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

61166, м. Харків, пр. Науки, 9-А, тел. (057) 702-03-04, факс: (057) 702-07-17
E-mail: post@hneu.edu.ua, http://www.hneu.edu.ua

№ 23/86-02-39 від 10.07.2023

На № _____ від _____

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційної роботи
аспіранта кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця

Чжана Ліана «Управління якістю підготовки бакалаврів в освітньому
середовищі університету» (на прикладі Китайської Народної Республіки),
висунутої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Результати дисертаційного дослідження Чжана Ліана було використано в освітньому процесі підготовки здобувачів вищої освіти в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця.

Розроблений і представлений Чжаном Ліаном теоретичний та фактологічний матеріал використовувався під час викладання навчальної дисципліни «Управління якістю освіти».

Розгляд конкретизованих у дослідженні сучасних концепцій, вихідних положень моделювання управління якістю підготовки здобувачів у закладі вищої освіти з урахуванням принципів загального менеджменту TQM, вимог міжнародних стандартів менеджменту якості ISO 9001, вимог Державних стандартів вищої освіти сприяв розширенню знань здобувачів про розроблення моделей управління якістю освіти, розширенню уявлень про зарубіжний досвід, формуванню умінь розроблення систем внутрішнього забезпечення якості у закладі освіти.

Впровадження результатів наукового дослідження Чжана Ліана дало позитивні результати, що свідчить про практичну значущість дисертаційної роботи.

Проректор з навчально-методичної роботи _____ Каріна НЕМАШКАЛО

ДОВІДКА

про впровадження в освітній процес результатів дослідження здобувача
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри педагогіки, іноземної
філології і перекладу ХНЕУ ім. С.Кузнеця Чжан Ліана
за темою «Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в
університетському освітньому середовищі (на прикладі Китайської Народної
Республіки)»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»,
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

У 2022-2023 навчальному році аспірант кафедри педагогіки, іноземної
філології і перекладу ХНЕУ ім. С.Кузнеця Чжан Ліан основні результати
дослідження «Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання
в університетському освітньому середовищі (на прикладі Китайської Народної
Республіки)» реалізовано в освітньому процесі Нейцзянського професійно-
технічного університету (провінція Сичуань, Китайська Народна Республіка)
спеціальності «Фізичне виховання»:

(1) Перевірено ефективність моделі управління якістю підготовки
бакалаврів з фізичного виховання в умовах освітнього середовища
університету.

(2) Реалізовано авторську методику оцінки ефективності перевірки
якості освітніх програм.

Переклад з китайської мови на українську
Текст перекладу відповідає тексту оригіналу
Начальник відділу міжнародних зв'язків

Юлія ДОБРОСКОК

证书

关于使用研究成果的证书

张亮在申请哲学博士学位的论文中提出的题目是

《大学教育环境中体育学士培养的质量管理

（以中华人民共和国为例）》

专业 011 – 教育科学 研究领域：教育/教育学

2021-2022 学年，011《教育科学》专业哲学博士候选人张亮在中华人民共和国四川省内江师范学院体育学院体育教育专业培养过程中实施了自己的论文《大学教育环境中体育学士培养的质量管理（中华人民共和国为例）》的成果，申请人已经实施了以下内容：

（1）对大学教育环境条件下教学质量管理支撑系统、主体系统、过程系统进行差异性分析。

（2）通过应用教育质量管理模型，检测支持系统主体系统、过程系统，检验教学质量管理关键过程要素的作用关系。

张亮论文工作成果的实施提升学校与二级学院合作协调。

校长(主席)

江职业技术学院

2023 年 6 月 16 日

ДОВІДКА

про впровадження в освітній процес результатів дослідження здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри педагогіки, іноземної філології і перекладу ХНЕУ ім. С.Кузнеця Чжан Ліана за темою «Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в університетському освітньому середовищі (на прикладі Китайської Народної Республіки)»

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»,
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Протягом 2021-2022 навчального року здобувачем третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Чжан Ліаном результати дослідження «Управління якістю підготовки бакалаврів з фізичного виховання в університетському освітньому середовищі (на прикладі Китайської Народної Республіки)» було реалізовано під час освітнього процесу Нейцзянського педагогічного університету (провінція Сичуань, Китайська Народна Республіка), а саме:

- (1) теоретичні положення дослідження включено в розділи освітньої програми, що забезпечує підготовку спеціалістів фізичного виховання.
- (2) апробовано програму заходів щодо оптимізації процесів організації освітньої діяльності в умовах університету

Переклад з китайської мови на українську
Текст перекладу відповідає тексту оригіналу
Начальник відділу міжнародних зв'язків

Юлія ДОБРОСКОК